

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร
กิ่งอำเภอเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด

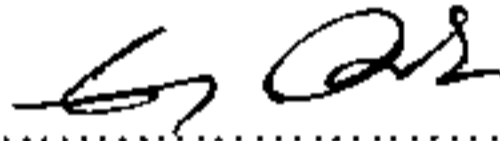
จุฬาวดี จันทรเทวาริขิต

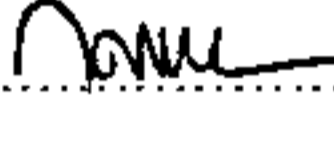
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)
สำนักพัฒนาระบบบริหาร
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พ.ศ. 2547

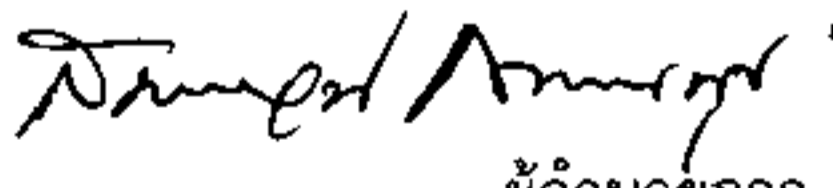
การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิด
เห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร
กิ่งอำเภอเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด
จุฬาวดี จันท์เทวาลิขิต
สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ ประธานกรรมการ
(ดร.จินตนา อมรสงวนสิน)

อาจารย์ กรรมการ
(กฤษฎา สุภาพไพบูลย์)

อาจารย์ กรรมการ
(สุรพล เจริญรักษ์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....ผู้อำนวยการ
(ดร.สมพจน์ กรรณนุช)
วันที่ 30 กันยายน 2547

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	:	การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษา ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กิ่งอำเภอเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด
ชื่อผู้เขียน	:	นางสาวจุฬาวดี จันทร์เทวาลิขิต
ชื่อปริญญา	:	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม)
ปีการศึกษา	:	2547

การศึกษานี้ดำเนินการในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว บทบาทหน้าที่ขององค์กรภาครัฐและท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยว และความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง ตลอดจนความพร้อมในการเตรียมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง โดยศึกษากับตัวอย่าง 4 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและท้องถิ่น และผู้นำชุมชน ประชาชนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กิ่งอำเภอเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด ประกอบด้วยประชาชนท้องถิ่นจำนวน 72 ครอบครัวและประชาชนท้องถิ่นที่เป็นผู้ประกอบการการท่องเที่ยว จำนวน 30 ราย และสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 55 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและท้องถิ่นและผู้นำชุมชน และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการบรรยายบนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้จากคำสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์เชิงลึกและเอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากข้อมูลแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมานด้วยการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ F-test และ Chi-Square

(2)

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับในเรื่องการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แต่ไม่แน่ใจกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนากการท่องเที่ยวและความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง และจากการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากการท่องเที่ยวและความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน โดยให้ความเห็นเชิงบวกกับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง เช่นทำให้มีระบบสาธารณสุขที่ดียิ่งขึ้น มีการจัดสร้างโรงกักจัดขยะและมีระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น และให้ความเห็นเชิงลบกับความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยว เช่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทกับการสนับสนุนการพัฒนากการท่องเที่ยวน้อย ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกอบการ เป็นต้น อย่างไรก็ตามทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้างแตกต่างกัน โดยประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมองเห็นว่าไม่แน่ใจกับเรื่องผลกระทบที่เกิดขึ้น เนื่องจากปัจจุบันยังไม่เห็นผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนามากนัก ในขณะที่ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบจากการพัฒนากการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจเนื่องจากผู้ประกอบการมีรายได้มากขึ้น

ABSTRACT

Title of Thesis : Sustainable Tourism Development on Koh Chang : A
Case Study of stakeholders 'Opinion in Moo 2 Ban
Salakpetch Tambon Koh Chang Tai Koh Chang
District Khing -Amphoe Trat Province

Author : Ms. Chulawadee Chantevalikhit

Degree : Master of Science Program in Environmental
Management

Year : 2004

This study was conducted in Moo 2 Ban Salakpetch, Tambon Koh Chang Tai, Koh Chang District, Trat province. Its objectives were a) to study socio-economic condition of local people, local tourism entrepreneur and tourists in the study area, b) to study the tourism development role and duties of government agencies at national and local level, and c) to investigate the opinion of stakeholders are Koh Chang tourism development policy, impact to be incurred and the readiness for tourism development. The total of 102 households which consisted of 72 households of local people and 30 households of local tourism entrepreneur were chosen as sample population. And, fifty five Thai tourists were selected by accidental sampling technique. These there selected groups were interviewed through three sets of structured schedule interview. In-depth interview was used as a tool for collecting qualitative data from involved local government officers working in the are both formal and informal community leaders. And, the quantitative data from structured schedule interview were analyzed by descriptive

(4)

statistics, namely, percentage, mean and standard deviation ;and inference statistics ,namely, to use other statistics are F-test and Chi -Square for hypothesis testing.

Based on the result of this study, it was found that local residents, local entrepreneur and tourists agreed with the tourism development in Koh Chang. However, they were unsure with impact to be incurred and the readiness for tourism development. And, by the comparative analysis, there were no differences in the opinion of the three studied groups on tourism development policy as well as the readiness for tourism development. They had positive opinion on tourism development policy because they thought that physically, the basic infrastructure would be constructed as well as environmentally, garbage deposal plant and wastewater treatment system would be installed in Koh Chang. However, they had negative opinion on the readiness for tourism development because there was less support of related local government officers, local entrepreneur had less knowledge and skill in operating tourism business. However, there was difference in opinion among there studied groups on impact to be incurred by tourists development. Local people and tourism were unsure with the unseen impact. Whereas local entrepreneur had positive opinion because they were economically affected in term of earning more income from tourism development.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากความกรุณาของบุคคลหลายๆท่าน ดังนี้
ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.จินตนา อมรสงวนสิน อาจารย์ กฤษฏา
สุภาพไพบุลย์ และอาจารย์ สุรพล เจริญรักษ์ ผู้ให้คำชี้แนะ ข้อมูลเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ
การศึกษา ตลอดจนการแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จตามวัตถุประสงค์

ขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวกตลอดการศึกษา
ขอบพระคุณบุคคลและหน่วยงานต่างๆที่กรุณาอนุเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนอำนวยความสะดวก
สะดวกให้ขณะทำการศึกษา ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่างๆของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
2. เจ้าหน้าที่ของสำนักงานจังหวัดตราด
4. คุณบุปผา จิตสุวรรณ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาการกึ่ง อ.เกาะช้าง
จังหวัดตราด
5. คุณนิภา กุลพฤกษ์ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดตราด

ขอขอบพระคุณชาวบ้านบ้านบางเบ้า และบ้านสลักเพชรที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
โดยเฉพาะผู้ประกอบการโฮมสเตย์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ตลอดจนเจ้าหน้าที่และ
ชาวบ้านบนเกาะช้างทุกท่าน

ขอบคุณเพื่อนศิลปากร (SC 23) เพื่อนนิต้า (จส.7) เพื่อนๆตราด เพื่อนส.ป. พีและเพื่อน
พนักงานทั้งอดีตและปัจจุบันที่เคยทำงานร่วมกันในบริษัท คาวาซูมิ ลาบอราทอรี (ประเทศไทย)
จำกัด ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและความช่วยเหลือต่างๆ ตลอดจนคำแนะนำ

กราบขอบพระคุณบิดา มารดาผู้ให้กำเนิดและอบรมสั่งสอน ขอขอบคุณพี่ชาย พี่สาวและพี่
สะใภ้ ในการลงพื้นที่และที่สำคัญที่สุด คือ น้องสาว พญาวดี จันทรเทวาริขิต ผู้เป็นเพื่อนร่วมเดิน
ทางด้วยเท้าและโบกรถตลอดการลงพื้นที่ศึกษา

จุฬาวดี จันทรเทวาริขิต

กันยายน 2547

สารบัญ

	หน้า
<u>บทคัดย่อ</u>	(1)
ABSTRACT	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(11)
<u>บทที่ 1</u> บทนำ	1
1.1 ที่มาและแนวคิดในการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษา	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	6
1.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา	8
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
1.8 สมมติฐานการศึกษา	11
<u>บทที่ 2</u> แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	c2-1 13
2.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	13
2.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	14
2.3 <u>แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว</u>	c2-2 27
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
<u>บทที่ 3</u> วิธีการดำเนินการวิจัย	48
3.1 ประชากรและตัวอย่าง	48
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	49
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	55

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	55
<u>บทที่ 4</u> สภาพทั่วไปของเกาะช้าง	57
4.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	57
4.2 ลักษณะภูมิประเทศ	59
4.3 เขตการปกครองและประชากร	59
4.4 การใช้ประโยชน์ที่ดิน	60
4.5 ลักษณะภูมิอากาศและการคมนาคม	61
4.6 ลักษณะทางกายภาพ	64
4.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	66
4.8 สภาพน้ำเสียในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต	73
4.9 สภาพปัญหาขยะมูลฝอยในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต	76
4.10 จำนวนนักท่องเที่ยว	78
<u>บทที่ 5</u> ผลการศึกษา	c5-1 80
5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านสลักเพชร	80
5.2 ข้อมูลประชากรในการศึกษา	90
<u>5.3 บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและผู้นำท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง</u>	96
ในการพัฒนาเกาะช้าง	c5-2
5.4 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบน เกาะช้าง ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง และ ความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	100
5.5 การทดสอบสมมติฐาน	108
<u>บทที่ 6</u> สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	124
6.1 สรุปผลการศึกษา	124
6.2 อภิปรายผลการศึกษา	128
6.3 วิจาร์ณผลการศึกษา	137
6.4 ข้อเสนอแนะการวิจัย	144

		หน้า
<u>บรรณานุกรม</u>		145
<u>ภาคผนวก</u>		150
<u>ภาคผนวก ก</u> ตารางข้อมูลพื้นฐานและตารางความคิดเห็น	ap-1	151
<u>ภาคผนวก ข</u> แบบสัมภาษณ์ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว	q	186
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เชิงลึก		215
<u>ภาคผนวก ง</u> รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	ap-2	224
ภาคผนวก จ รูปแสดงพื้นที่ศึกษา		230
<u>ประวัติผู้เขียน</u>		241

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
4.1	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับประชากรในพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด	60
4.2	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณเกาะช้างปี พ.ศ.2545	61
4.3	ลักษณะสมบัติของน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิดน้ำเสีย เกาะช้าง	73
4.4	ประมาณการปริมาณน้ำเสียของเกาะช้าง ปี พ.ศ.2545-2565	75
4.5	ปริมาณน้ำเสียแบ่งเป็นพื้นที่ของเกาะช้าง ประมาณการปี พ.ศ.2565	75
4.6	ประมาณการปริมาณขยะมูลฝอยของเกาะช้าง ปี พ.ศ.2545-2565	78
4.7	จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดตราดในปี พ.ศ.2542-2545	78
5.1	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว	109
5.2	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว	110
5.3	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว	111
5.4	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	112
5.5	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	113
5.6	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	114
5.7	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะการดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	115

ตารางที่	หน้า
5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะการดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	116
5.9 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะการดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	117
5.10 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	118
5.11 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	119
5.12 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	120
5.13 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	121
5.14 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	122
5.15 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	123

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	16
2.2 แนวทางการกำหนดกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติการ	30
4.1 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งเกาะช้าง	58
4.2 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของท่าเรือที่ใช้ในการเดินทางไปเกาะช้าง	63
5.1 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของหมู่บ้านสลักเพชร	83
5.2 แสดงตำแหน่งที่ตั้งสำคัญและโฮมสเตย์ของหมู่ 2 บ้านสลักเพชร	84
5.3 อวนที่ใช้ในการจับเคย	87
5.4 วิธีการจับเคย	87

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและแนวคิดในการศึกษา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้น ถึงแม้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและด้านสังคม ขณะเดียวกันการพัฒนาการท่องเที่ยวก็ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมาอีกมากมาย ที่ยังไม่สามารถแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสภาพแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากการลงทุนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ใดๆนั้นเป็นการลงทุนใน 2 ลักษณะ คือ เป็นการลงทุนในการก่อสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา สถานบริการต่างๆ และเป็นการลงทุนเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากความงามตามธรรมชาติ หรือเป็นการจัดใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อน และผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาปรากฏว่า ในปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวนั้น อยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรมเนื่องจากได้ถูกทำลายจนหมดความงาม มีการขีดเขียนตามผนังถ้ำหรือทุบทำลายหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ การทำลาย รื้อถอน ลักขโมย โบราณวัตถุ หรือบุกรุกพื้นที่เขตโบราณสถาน การทำลายปะการังและทรัพยากรใต้ทะเลอื่นๆ พืชพันธุ์ และสัตว์ป่าตามธรรมชาติถูกทำลายจนลดจำนวนหรือสูญพันธุ์ไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาความสกปรกและปัญหามลภาวะ ซึ่งเกิดจากการทิ้งขยะไม่เป็นที่ เป็นทางทำให้มีขยะและสิ่งปฏิกูลเกลื่อนกลาดก่อให้เกิดการสูญเสียความสมดุลทางธรรมชาติ เช่น แหล่งน้ำเน่าเสีย หาดทรายสีคล้ำลงและในทะเลมีเศษปฏิกูล ถุงพลาสติก ขวดเครื่องดื่มที่ทิ้งลงไป เป็นต้น

ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ช่วงเวลาที่ผ่านมา การท่องเที่ยวถูกกำหนดบทบาทจากมุมมองทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียวทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมจนถึงจุดวิกฤต หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยวบางกลุ่มจึงเริ่มให้ความสนใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น มีเสียงเรียกร้องให้ปรับเปลี่ยนแนวคิดของการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับกระแสการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นแนวคิดของการ

พัฒนาการท่องเที่ยวแนวใหม่จึงได้ทวีความสำคัญขึ้นเป็นลำดับ ได้แก่ การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) (เดชา ศิริรัตนสุวรรณ, 2545: 3)

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้ประกาศนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2544 ทำให้เกาะช้างและหมู่เกาะใกล้เคียงได้รับผลจากนโยบายดังกล่าว โดยเน้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งใหม่ของประเทศไทย โดยคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียง เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2544 โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเกาะช้างและหมู่เกาะใกล้เคียงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้มีความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวไปพร้อมๆ กับการพัฒนาการท่องเที่ยว

เนื่องจากเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศรองจากเกาะภูเก็ต เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นอีกแห่งหนึ่งของประเทศ จัดว่าเป็นเกาะที่มีความงดงามตามธรรมชาติ มีทรัพยากรธรรมชาติหลากหลายและยังคงสภาพธรรมชาติที่ค่อนข้างสมบูรณ์บริเวณหนึ่งของประเทศ กล่าวคือ ประกอบด้วยภูเขาสูงที่มีป่าดิบชื้นค่อนข้างสมบูรณ์ปกคลุมอยู่ น้ำตกที่สวยงาม ป่าชายเลนที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ น้ำทะเลที่ใสสะอาดหาดทรายที่สวยงาม ปะการังและปลาสวยงามหลายชนิด และอื่นๆ นอกจากนี้เกาะช้างยังมีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ต่างๆ ในอดีตที่น่าสนใจ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่ใกล้เคียงในจังหวัดจันทบุรีและตราด ซึ่งเป็นทางผ่านมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่มีรสชาติดีเป็นที่นิยมของชาวไทยและชาวต่างประเทศ เป็นแหล่งผลิตอัญมณีที่มีชื่อและอื่นๆ เข้าด้วยแล้ว จึงทำให้ พื้นที่หมู่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับนานาชาติ ที่จะทำให้มีการหมุนเวียนของเงินเพิ่มขึ้นและนำเงินตราต่างประเทศได้อีกทางหนึ่งเป็นการช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

อย่างไรก็ดี ก่อนที่รัฐบาลจะประกาศนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้นเกาะช้างและหมู่เกาะใกล้เคียงได้ถูกประกาศให้เป็นเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 ทำให้นักท่องเที่ยวเริ่มไปท่องเที่ยวเกาะช้าง โดยระยะแรกๆ แหล่งท่องเที่ยวเริ่มต้นที่บริเวณชายฝั่งด้านตะวันออกบริเวณหาดธารมะยม มีน้ำตกธารมะยมเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยว (ชายหาดนี้ไม่งดงามเหมือนทางด้านตะวันตกของเกาะ) ต่อมาเมื่อมีการสร้างถนนเชื่อมโยงจากชุมชนสลักเพชรเลียบชายฝั่งตะวันออกขึ้นไปทางทิศเหนือข้ามไปทางชายฝั่งตะวันตก ไปสิ้นสุดที่ชุมชนบางเบาทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างบริเวณชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกและหมู่เกาะทางใต้

อย่างมาก ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมบนเกาะช้าง อย่างชัดเจน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2526 กล่าวคือ ในช่วงปี พ.ศ.2527-2545 ได้มีการก่อสร้างโรงแรม รีสอร์ทเกิดขึ้นเรียงรายตามที่ราบชายฝั่งแคบๆจากหาดทรายขาวลงไปถึงคลองพร้าว ไก่แบ้ ไป ล้นสุดที่ชุมชนบางบัว ตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 เป็นต้นมา มีการสร้างท่าเรือเฟอร์รี่ข้ามฟากระหว่าง เกาะช้างกับแผ่นดินตราด จนปัจจุบันมีท่าเรือเฟอร์รี่ 3 ท่า ทำให้ประชาชนนักท่องเที่ยวสามารถ นำรถยนต์ส่วนบุคคลข้ามฟากไปท่องเที่ยวบนเกาะช้างได้สะดวกและรวดเร็ว ประมาณการว่าในปี พ.ศ.2543 มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือนเกาะช้างมากถึง 274,354 คน (ข้อมูลอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะช้าง) ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณร้อยละ 70 และเป็นชาวต่างประเทศ ประมาณ ร้อยละ 30 (สมชาย เดชะพรหมพันธุ์, 2546: 3)

ในขณะที่ความต้องการของภาครัฐที่พัฒนาเกาะช้างในระยะแรกให้เป็น “ภูเก็ต” แห่งที่สอง เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งทางบกและทางทะเล โดยทุ่มงบประมาณในโครงการ อย่างเร่งด่วนลงมาพัฒนาเกาะนี้ มีการสร้างถนน จัดทำผังเมือง จัดฝึกอบรมอาชีพให้แก่ประชาชน ในท้องถิ่นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ฯลฯ ทำให้เกาะช้างมีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างจากในอดีต อย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ มีการสร้างอาคารที่พักสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวเกิดขึ้นทุกหาด ในรูปแบบของโรงแรม รีสอร์ทระดับที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกเพียบพร้อม และเกสต์เฮาส์ธรรมดา ซึ่งพื้นที่หลายแห่งในเกาะช้างได้เปลี่ยนเจ้าของจากคนในชุมชนเดิมเป็นคนต่างถิ่น โดยนำมาเป็น ประโยชน์ในการจัดทำรีสอร์ทหรือที่พักเพื่อรับนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มตามกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวที่รัฐบาลประกาศ ปรากฏว่าชาวประมงพื้นบ้านยังคงมีวิถีชีวิตแบบเดิม คือ การออกเรือ ทำประมงพื้นบ้านและบางส่วนที่ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับการเยือนของคนต่างถิ่น โดยการเปิดร้านอาหาร ดำเนินกิจการเรือรับจ้าง พานักท่องเที่ยวไปดำน้ำตามเกาะ และบางหมู่บ้านเปิดรับนักท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้คนต่างถิ่นได้เข้าพักในบ้านและเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวบ้าน

ในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างนั้น ปัญหาที่มักตามมาเช่นเดียวกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆหลายแห่งเช่น พัทยา เกาะภูเก็ต และเกาะสมุย คือ การท่องเที่ยวได้พัฒนาไปได้ระดับหนึ่งก็เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรมอย่างชัดเจน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีองค์ประกอบจากความพร้อมที่สภาพแวดล้อมจะรองรับได้ (Carrying Capacity) ความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นในการเผชิญกับสภาพการเปลี่ยนแปลงจากการท่องเที่ยว

ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในเรื่องของสิ่งแวดล้อม เป็นที่คาดว่า การท่องเที่ยวจะนำกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมมาสู่ชุมชนดั้งเดิมของเกาะช้างอย่างแน่นอน หากไม่มีการเตรียมมาตรการหรือแผนในการรองรับที่ดี เกาะช้างอาจมีสภาพการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับพัทยา เกาะสมุย และเกาะภูเก็ตอย่างแน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเกาะช้างโดยใช้หมู่บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากชุมชนนี้เป็นชุมชนดั้งเดิมที่ยังรักษาเอกลักษณ์และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ได้ดี เป็นชุมชนที่เข้มแข็งและเริ่มมีการนำแนวคิดทำการท่องเที่ยวด้วยชุมชนในรูปแบบโฮมสเตย์ (Homestay) โดยทำการศึกษาผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางด้านบวกและลบ อันได้แก่ ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวว่ามีความเห็นอย่างไรต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้างหรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นตามนโยบายของรัฐบาลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านสังคม และเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

1.2.2 เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่ขององค์กรภาครัฐและท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยว

1.2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง ในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง และในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

1.3 ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1.1 ขอบเขตด้านพื้นที่และกลุ่มประชากร

- 1) ศึกษาเฉพาะบริเวณเขตพื้นที่หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้าง

ได้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เนื่องจากเป็นชุมชนดั้งเดิมและมีการประกอบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (Homestay) เป็นระยะเวลาไม่นาน

2) กลุ่มประชากรตัวอย่าง ได้แก่

- (1) เจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและท้องถิ่น และผู้นำชุมชน
- (2) นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่านั้น เนื่องจากชาวบ้านในพื้นที่ศึกษามีปัญหาการสื่อสารภาษาต่างประเทศ และพื้นที่ไม่มีชายหาด ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมพักบริเวณที่มีชายหาด เช่น หาดไก่แก้ว หาดทรายขาว เป็นต้น
- (3) ผู้ประกอบการ
- (4) ประชาชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือคู่สมรส หรือบุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ในช่วงอายุในช่วง 15-60 ปี ที่มีการตั้งหลักแหล่งอยู่ในหมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ในวันที่ได้ทำการเก็บข้อมูล

1.3.1.2 ขอบเขตด้านเวลา

การพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กิ่งอำเภอเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2546 - มีนาคม พ.ศ.2547 โดยทำการเก็บข้อมูลภาคสนามในเดือนธันวาคม พ.ศ.2546 - มกราคม พ.ศ.2547

1.3.1.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของเกาะช้าง ข้อมูลพื้นฐานทางด้านกายภาพ ชีวภาพ และวิถีชีวิตของประชาชนท้องถิ่น ประกอบกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและท้องถิ่น ผู้นำชุมชน นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ว่ามีความเห็นอย่างไรต่อการพัฒนากการท่องเที่ยวและได้รับผลกระทบและประโยชน์อะไรบ้าง และมีความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างหรือไม่

1.3.2 วิธีการศึกษา

การพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีการเก็บรวบรวมจากเอกสารและการสำรวจ

พื้นที่จริง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบกัน ซึ่งแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.3.2.1 ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้ารวบรวมจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ วารสาร บทความ รายงานการวิจัย ภาคนิพนธ์/สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ แผนและข้อมูลต่างๆจากหน่วยงานราชการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการอ้างอิงและนำมาประกอบในการทำการศึกษา

1.3.2.2 ศึกษาภาคสนาม (Field Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและผู้นำชุมชน จากแบบสัมภาษณ์ที่ใช้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และประชาชนท้องถิ่น

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปประโยชน์เพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ศึกษาและพื้นที่อื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้างและแหล่งท่องเที่ยวอื่นต่อไป

1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด มีตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามดังนี้

1.5.1 ตัวแปรอิสระ

- 1.5.1.1 ประชาชนท้องถิ่น ได้แก่ การมีและไม่มีที่ดินทำกิน
- 1.5.1.2 ผู้ประกอบการ ได้แก่ ระยะเวลาการดำเนินการ
- 1.5.1.3 นักท่องเที่ยว ได้แก่ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว การรับรู้ข่าวสารเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างอย่างยั่งยืน

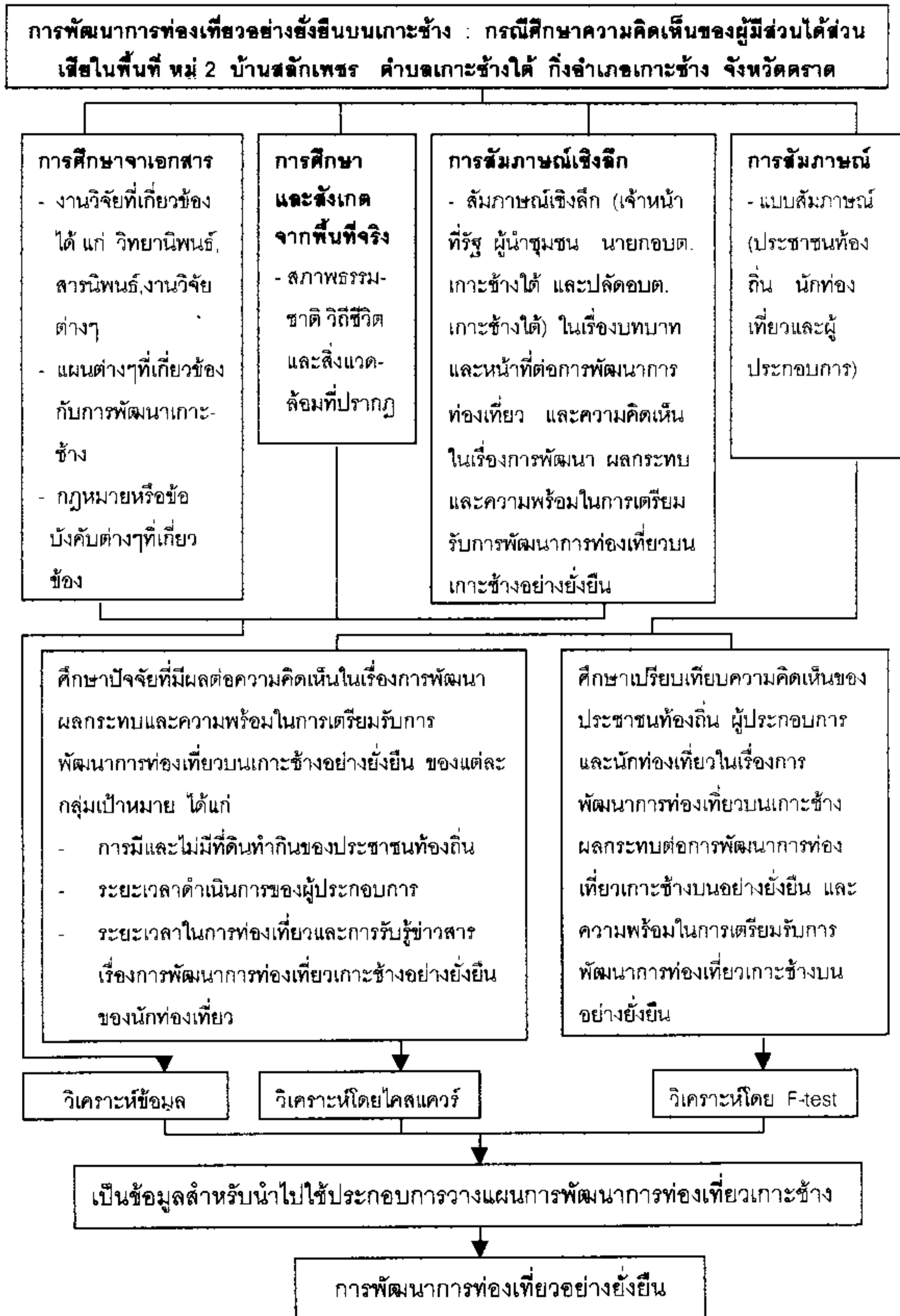
1.5.2 ตัวแปรตาม

- 1.5.2.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
- 1.5.1.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

อย่างยั่งยืน

1.5.1.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบน
เกาะช้างอย่างยั่งยืน

1.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยอาจเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ หรือได้รับผลกระทบทางลบจากกิจกรรมหรือการดำเนินการในการพัฒนาการท่องเที่ยว ในที่นี้ หมายถึง ประชาชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการ องค์การภาครัฐและท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและนักท่องเที่ยว

2. ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทั้งด้านบวกและด้านลบ ได้แก่ การคมนาคมดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ปัญหาชุมชนขาดความเข้มแข็ง ปัญหาการย้ายถิ่นฐาน ปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาขยะ เป็นต้น

3. ความพร้อม หมายถึง ความพร้อมในทุกด้าน คือ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ได้แก่ ความพร้อมที่สภาพแวดล้อมจะรองรับได้ (Carrying Capacity) ความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นในการเผชิญกับสภาพการเปลี่ยนแปลงจากการท่องเที่ยว ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ความพร้อมของชุมชนที่จะรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ความพร้อมของหน่วยงานราชการที่จะวางแผนรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว

4. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง และความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ

5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ และวัฒนธรรม โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและมีการจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

6. การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมและสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศด้วย โดยสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสของอนุชนรุ่นหลัง

7. การพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของคนในยุคปัจจุบัน โดยไม่เบียดเบียนความต้องการขั้นพื้นฐานของคนในอนาคต

8. การพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง การดำเนินงานที่จะให้การท่องเที่ยวเป็นในทิศทางที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว รักษาทรัพยากรให้คงความดึงดูดใจและพัฒนาให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค การปรับปรุงการจัดการขยะ การพัฒนาทางคมนาคม การปรับปรุงด้านสาธารณสุข เป็นต้น

9. ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้นำสองประเภท ได้แก่ 1) ผู้นำโดยตำแหน่ง ในที่นี้หมายถึงผู้ใหญ่บ้าน และ 2) ผู้นำโดยธรรมชาติ ในที่นี้หมายถึงผู้สูงอายุในหมู่บ้านที่ประชาชนท้องถิ่นให้ความเคารพนับถือ

10. โฮมสเตย์ (Homestay) หมายถึง บ้านที่เจ้าของบ้านซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นได้เปิดบ้านของตนเองเพื่อเป็นสถานที่พักแรมแก่นักท่องเที่ยวที่ได้มาท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นๆหรือเป็นทางผ่านที่จะไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแหล่งอื่นๆที่อยู่ใกล้เคียง หรือห่างออกไป โดยเจ้าของที่พักนั้นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ภายใต้วัตถุประสงค์คือ เจ้าของบ้านได้รับเงินจางเป็นค่าที่พัก ค่าอาหารหรือตลอดไปถึงการนำเที่ยวอื่นๆ ส่วนนักท่องเที่ยวนอกจากไม่จำเป็นต้องไปพักแรมในโรงแรมหรือรีสอร์ทที่มีราคาแพง ได้รับความสะดวกสบายจากการได้พักบ้านพักเรือนแรมในท้องถิ่นที่ตนเดินทางไป นอกจากนี้อาจมีการเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ซึ่งการรับนักท่องเที่ยวมาพักค้างคืนนั้น ทั้งสองฝ่ายต้องยอมรับเงื่อนไขระหว่างกันก่อนเพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย

11. นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางไปยังแหล่งที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยโดยปกติ บุคคลนั้น และใช้เวลาพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน โดยการเดินทางมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน การศึกษา เป็นต้น ในที่นี้หมายถึงนักท่องเที่ยวที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาพักแรมที่ที่พักแบบโฮมสเตย์ (Homestay)

12. ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว ในที่นี้หมายถึงผู้ที่ประกอบการโฮมสเตย์ (Homestay) เรือนำเที่ยว และรีสอร์ท

13. ประชาชนท้องถิ่น หมายถึง คริวเรือนที่อยู่ในพื้นที่ศึกษาและมีรายชื่อในทะเบียนราษฎร

14. อาชีพ หมายถึง การดำเนินการด้วยสุจริตวิธีเพื่อให้ได้มาด้วยรายได้สำหรับการครองชีพ ได้แก่ การทำประมง การทำการเกษตร การทำการค้าขาย การประกอบการโฮมสเตย์ (Homestay) ไกด์ท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งแบ่งเป็นสองกลุ่มดังนี้

อาชีพหลัก คือ อาชีพที่ดำเนินการอยู่เป็นประจำ หรือการดำเนินการที่ทำให้เกิดรายได้หลัก

อาชีพรอง คือ อาชีพที่ดำเนินการเป็นบางครั้งคราวหรือเฉพาะช่วงเวลา หรือการดำเนินการที่ทำให้เกิดรายได้เสริม

1.8 สมมติฐานการศึกษา

1.8.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

1.8.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

1.8.2.1 ประชาชนท้องถิ่น

สมมติฐานที่ 4 การมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 5 การมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 6 การมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

1.8.2.2 ผู้ประกอบการ

สมมติฐานที่ 7 ระยะเวลาดำเนินการของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 8 ระยะเวลาดำเนินการของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 9 ระยะเวลาดำเนินการของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

1.8.2.3 นักท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 10 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 11 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 12 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 13 การรับรู้ข่าวสารเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 14 การรับรู้ข่าวสารเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 15 การรับรู้ข่าวสารเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้นำแนวคิดในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทฤษฎีเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัย

2.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การจัดการด้านการท่องเที่ยวมีพัฒนาการมาโดยตลอดจนปัจจุบันนี้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้เกิดแนวคิดใหม่ ที่เป็นการดำเนินงานภายใต้ความตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและ แนวคิดในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งหมายถึงการวางแผนพัฒนาที่ คำนึงถึงขีดความสามารถของคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Environmentally Sound Development) โดยมีความตระหนักถึงขีดจำกัด (Limitations) ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่จะใช้ประโยชน์ใน การพัฒนาควบคู่กับการควบคุม ป้องกันและติดตามผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวและ กิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุดและยั่งยืนนาน รวมทั้งก่อประโยชน์กระจายต่อสังคมส่วนรวมและมีการป้องกันมลภาวะ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนี้จะเน้นความสำคัญของการควบคุมคุณภาพของ แหล่งท่องเที่ยว การให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว การเอาใจใส่ดูแลจำนวน และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาค

ควรส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศ อย่างจริงจังก่อนการพัฒนาสู่การ ท่องเที่ยวระหว่างประเทศอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันถึงความสัมพันธ์ที่ เหมาะสมระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวกับระบบสาธารณูปโภคที่มีอยู่

2. การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น (Local Participation)

ควรส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการต่างๆที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่

3. ขอบเขตของการพัฒนาการท่องเที่ยว (Scale of Tourism Development)

ควรพิจารณาอย่างรอบคอบถึงขอบเขตที่เหมาะสมของการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ทั้งนี้ควรพยายามผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวได้รวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่นั้นๆ

4. การใช้วัสดุและผลิตผลจากท้องถิ่น (Local Product)

ควรสนับสนุนการใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นในการก่อสร้าง ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากผลผลิตต่างๆของคนท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยลดดุลการค้ากับต่างประเทศได้ทางหนึ่ง และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นนั้นๆด้วย

5. การกระจายรายได้ (Income Distribution)

การพัฒนาการท่องเที่ยวควรเป็นรูปแบบที่จะนำรายได้เข้าท้องถิ่นนั้นให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ระยะยาวของชุมชน

6. การจ้างงาน (Employment)

คุณภาพของงานสำหรับคนในท้องถิ่นควรเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว กล่าวคือ มุ่งส่งเสริมรูปแบบของงานที่มีความสนใจและได้รับผลตอบแทนสูง

2.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2542: 2-51) ให้ความหมายว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติ มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

มิตรา สามารท (2543: 23) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่นานาชาติให้ความสำคัญเพื่อการมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศและนานาชาติ ตามหลักปรัชญาสากลว่าด้วยการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่

ยั่งยืน (Environmentally Sustainable Development) โดยให้ความสำคัญแก่การให้การศึกษาก่อนหรือการเรียนรู้ หรือมุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์มากกว่าการจัดการลดหรือปราศจากผลกระทบและนักท่องเที่ยวยังพอใจเท่านั้น แต่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อม และให้การศึกษากับนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2542: 2/17) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยนักท่องเที่ยวจะต้องได้รับความรู้จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทั้งทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ รวมทั้งท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย

ช่อแพร่ ทินพรรณ (2544: 7) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและมีการจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

Elizabeth (1991 อ้างถึงใน ศูนย์วิจัยป่าไม้, 2538: 3/2) ได้ให้นิยามของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า การท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ อันเนื่องมาจากการมีรายได้สำหรับการดูแลรักษาพื้นที่ การสร้างงานให้ชุมชนหรือท้องถิ่น และการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

Wood (1991: 201 อ้างถึงใน ปิยาภรณ์ รัตนเจษฎา, 2541: 24) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า หมายถึง ความตั้งใจท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติ เพื่อศึกษาความเป็นไปของสภาพแวดล้อมของธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและทำให้คนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

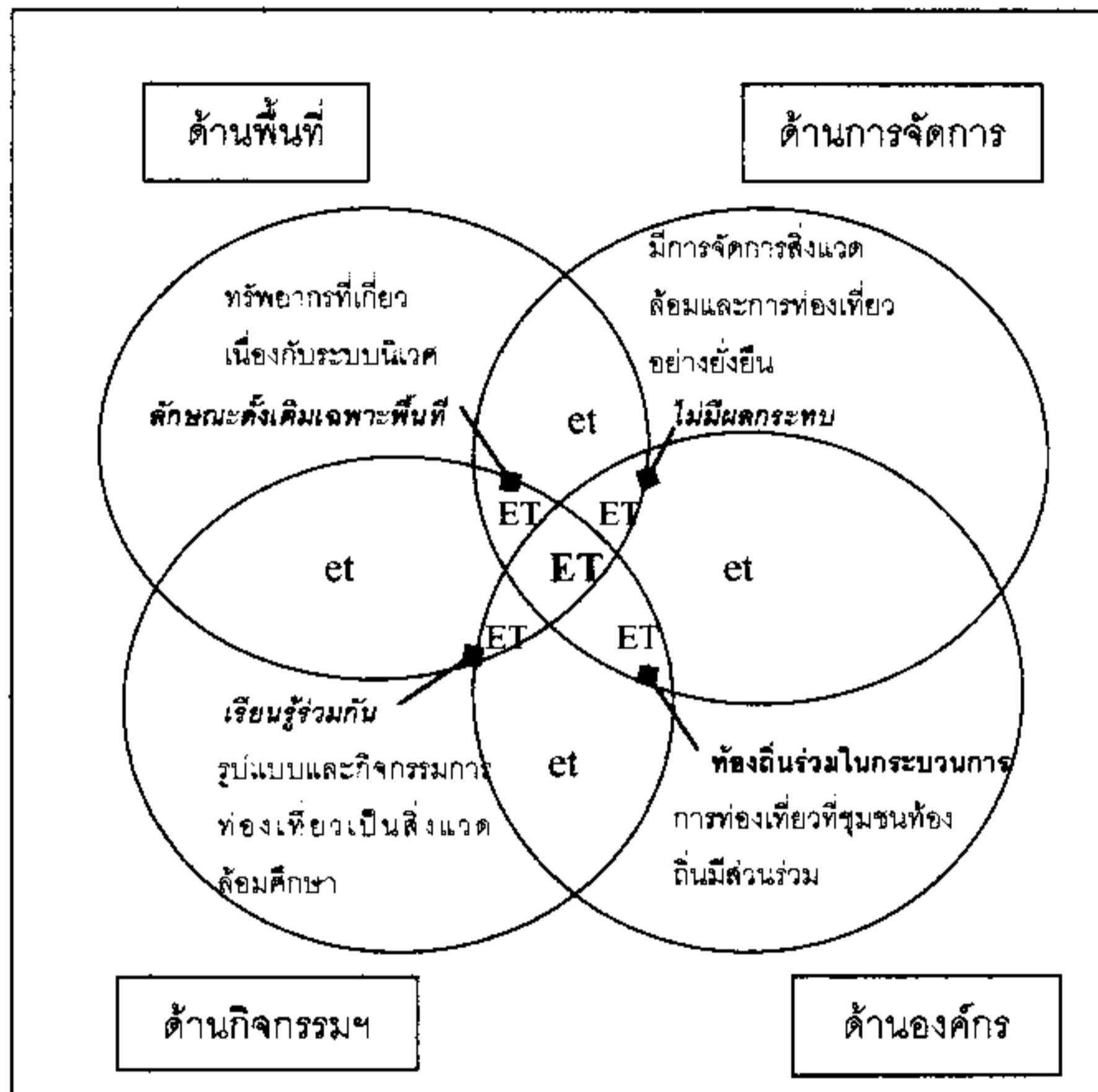
World Wildlife Fund (WWF) (Ruschmann, 1992 อ้างถึงใน วรรณพร วณิชชานุกร, 2540: 13) ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ปกป้องพื้นที่ต่างๆทางธรรมชาติและเป็นวิถีทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรเหล่านี้

สำหรับการศึกษานี้ ใช้คำจำกัดความที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยยึดเป็นหลักว่า "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม"

ล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน”

2.2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีขอบเขตที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แหล่งที่มา : มิสรา สามารณ, 2543: 2.

2.2.2.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่

มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature-Based) และมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identity or Authentic or Endemic or Unique) ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco-System) ในพื้นที่ด้วย

2.2.2.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ

มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainably Managed) ที่มีความรับผิดชอบ ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรการจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต

2.2.2.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ

เป็นสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Education-Based) ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Learning Process) โดยให้มีการศึกษา (Education) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และความประทับใจ (Knowledge Experience and Appreciation) สร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

2.2.2.4 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation-Based) โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น เกือบตลอดกระบวนการ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น ซึ่งรวมถึง การกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทนเพื่อย้อนกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว ที่สุดท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ เริ่มตั้งแต่ระดับรากหญ้า (Grass Root) จนถึงการปกครองท้องถิ่น และอาจรวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

หากการท่องเที่ยวใดมีองค์ประกอบทั้งสี่สมบูรณ์ ก็จัดว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สมบูรณ์ หากขาดหรือปราศจากความสมบูรณ์ขององค์ประกอบในข้อใด การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งนั้นๆก็จะลดความสมบูรณ์ลงเป็นลำดับ (มึศรา สามารณ, 2543: 25-27)

2.2.3 รูปแบบของการท่องเที่ยวในศตวรรษที่ 21 (Tourism Product & Activities) (รำไพ แก้วสุริยะ, 2546) การท่องเที่ยวในสมัยโลกไร้พรมแดน นอกจากคำนึงถึงความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังคำนึงถึงการรักษาสภาพแวดล้อม โดยใช้หลักการของแผนแม่บทของโลกหรือ Agenda 21 เป็นกรอบการจัดการ จึงเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Development) โดยคำนึงถึงหลักการ 4 ประการ คือ

ประการที่ 1 การดำเนินกิจการการท่องเที่ยวในขอบเขตความสามารถรองรับของทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว

ประการที่ 2 การตระหนักในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อชุมชน ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน (เอกลักษณ์และอัตลักษณ์)

ประการที่ 3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่มีต่อการท่องเที่ยว

ประการที่ 4 การประสานความต้องการและกำหนดแผนงานทางเศรษฐกิจ การดำรงอยู่ของสังคม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

2.2.3.1 รูปแบบการท่องเที่ยว แบ่งได้ดังนี้

1) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism) มีการจัดการดังนี้

(1) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

(2) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

(3) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นหินผา ลานหินแปลงของพื้นที่โลก ศึกษารวมชาติของ หิน ดิน แร่ต่างๆและฟอสซิล ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

(4) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) หมายถึง การดำเนินการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรมสวนเกษตร สวนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และเลี้ยงสัตว์ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

(5) การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการไปชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวาระ เช่น สุริยุปราคา ฝนดาวตก จันทรุปราคา และการดูดาวจันทรคติที่ปรากฏในท้องฟ้าแต่ละเดือน เพื่อการเรียนรู้ระบบสุริยจักรวาล มีความรู้ ความประทับใจ ความทรงจำและประสบการณ์เพิ่มขึ้น บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการร่วมกันอย่างยั่งยืน

2) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural Based Tourism) มีการจัดการดังนี้

(1) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยวได้ความรู้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อ และมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยที่ประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

(2) การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆจัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพ พิธีกรรมต่างๆและได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆเพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อและมีจิตสำนึกต่อการรักษา สภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรมโดยประชาคมในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

(3) การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural tourism/ Village Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ มีความโดดเด่น เพื่อความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ ศึกษางานสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

3) รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) มีการจัดการดังนี้

(1) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม เพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษา

สุขภาพใจ ได้รับความเพลิดเพลินและสุนทรีย์ภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความงาม (Health Beauty and Spa)

(2) การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edumediation Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หาความรู้ สัจธรรมแห่งชีวิต มีการฝึกทำสมาธิ เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมุ่งการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เช่น การทำอาหารไทย การนวดแผนไทย รำไทย มวยไทย การช่างและงานศิลปหัตถกรรมไทย รวมถึงการบังคับช้างและเป็นควาญช้าง เป็นต้น

(3) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sportstourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความถนัด ความสนใจ ในประเภทกีฬา เช่น กอล์ฟ ดำน้ำ ตกปลา สกีนอกเคอร์ กระดานโต้คลื่นตูดไบ สกีน้ำ ฯลฯ ได้รับความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน ตื่นเต้น ได้รับความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

(4) การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวแต่ละคนจะเข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย มีความทรงจำ ความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่

(5) การท่องเที่ยวโฮมสเตย์ ฟาร์มสเตย์ (Homestay & Farmstay) หมายถึง นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตใกล้กับครอบครัวในท้องถิ่นที่ไปเยือน เพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับความรู้ในชีวิตเพิ่มขึ้น โดยมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นที่ยั่งยืน

(6) การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Longstay) หมายถึง

กลุ่มผู้ใช้ชีวิตในบ้านปลายหลังเกษียณอายุจากการทำงานที่ต้องการมาใช้ชีวิตต่างแดนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มปัจจัยที่ห้าของชีวิต คือ การท่องเที่ยว โดยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเฉลี่ย 3-4 ครั้ง ต่อปี คราวละนานๆอย่างน้อย 1 เดือน

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติได้กำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย คือ ที่มีวันพักตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ระยะแรก เน้นกลุ่มเกษียณอายุทำงาน

- เป็นชาวต่างประเทศที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป
- ประสงค์พักอยู่ในประเทศอย่างน้อย 1 ปี โดยสามารถต่อ

วิชาได้

- มีรายได้อย่างน้อยเดือนละ 65,000 บาทขึ้นไป
- มีเงินฝากในธนาคารไม่น้อยกว่า 800,000 บาท

สำหรับกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์กำหนด ความหมายของ Longstay คือ ธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพระยะยาว (Longstay and Health Care) เป็นการให้บริการร่วมกันระหว่างโรงพยาบาล รีสอร์ท โรงแรม ตามสถานที่ท่องเที่ยวที่ สวยงามทั่วประเทศ โดยการใช้บริการด้านสุขภาพเป็นจุดขาย ให้บริการพักผ่อนระยะยาว พร้อมทั้งบริการด้านสุขภาพอย่างครบวงจร ทั้งนี้โดยการใช้บริการลูกค้าผู้สูงอายุพักในระยะยาว เป็นการพักผ่อนในต่างประเทศที่มีใช้อยู่อย่างถาวร

(7) การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive Travel) หมายถึง การจูงใจให้แก่อุปกรณ์ลูกค้าของบริษัทที่ประสบความสำเร็จ (มีความเป็นเลิศ) ในการขายสินค้า นั้นๆ ตามเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้แทนบริษัทจำหน่ายรถยนต์ ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องไฟฟ้า ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องสำอาง จากภูมิภาคหรือจังหวัดต่างๆที่สามารถขายสินค้าประเภทนั้น ได้มากตามที่บริษัทผู้แทนจำหน่ายในประเทศตั้งเป้าหมายไว้เป็นการให้รางวัลและจูงใจให้เที่ยว โดยออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าพักรับและค่าอาหารระหว่างการเดินทางให้กับผู้ร่วมเดินทาง เป็นการจูงใจการพักผ่อนตั้งแต่ 2-7 วัน เป็นรายการนำเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวที่ต่างๆ อาจเป็นรายการนำเที่ยวแบบผสมผสาน หรือรายการนำเที่ยวในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

(8) การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้จัด การการท่องเที่ยวคัดสรรรูปแบบการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นำมาจัดรายการนำเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความแตกต่างระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในระยะยาวนานตั้งแต่ 2-7 วันหรือมากกว่านั้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเกษตร (Eco-Agro-tourism) การท่องเที่ยว

เชิงเกษตรและประวัติศาสตร์ (Agro-Historical Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัย (Eco-Adventure Travel) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและประวัติศาสตร์ (Geo-Historical Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม (Agro-Cultural Tourism) เป็นต้น

4) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activities) ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ นั้น นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเป็นพิเศษในการท่องเที่ยว ก็มักทำกิจกรรมต่างๆตามที่ชอบ ตามความถนัด ตามความชำนาญที่ได้รับฝึกมา เช่น การท่องเที่ยวเดินป่าชมและศึกษาพรรณไม้ สมุนไพร การดูนกดูแมลง การพายแคนู และคายัค การปีนเขา การขี่จักรยานท่องเที่ยว การขี่ม้า การฝึกช้าง การเล่นเรือใบ การเล่นบอลลูน การล่องแก่งล่องเรือยาง การเล่นเจ็ตสกีและสกีน้ำ การดำน้ำ การเล่นกอล์ฟ การวาดภาพและถ่ายภาพ การเรียนทำอาหาร เวียดนามและการแสดงสาขาท่างๆ การนวดแผนไทย การเรียนและฝึกสมาธิ

2.2.3.2 เกณฑ์กำหนดแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการจัดการที่ยั่งยืน (Criteria for Tourism Destination)

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ให้ได้ความพึงพอใจที่คุ้มค่าตามแนวคิดกระแสเศรษฐกิจสมัยโลกไร้พรมแดนนั้น ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจะต้องมีเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อกำหนดเป็นแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภท โดยหลักการและขั้นตอนของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนมาใช้แล้ว แต่ละแห่งควรมีเกณฑ์ ดังนี้

- 1) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่นดั้งเดิม มีความสะอาดร่มรื่น
- 2) มีความพร้อมในการบริหารจัดการมีศูนย์ศึกษาธรรมชาติหรือวัฒนธรรม ภายในศูนย์มีบริการอำนวยความสะดวกเบื้องต้น มีเคาน์เตอร์บริการข่าวสาร มุมนิทรรศการ ห้องสุขาสะอาด มุมจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม มุมจำหน่ายของที่ระลึก รวมทั้งมีระบบบริการคนพิการด้วย

การบริหารจัดการในลักษณะการเป็นเจ้าของที่ดี มีความปลอดภัย สะดวกต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวทุกระดับ (เยาวชน+คนสูงอายุ+คนพิการ) ต่อการเดินทาง

- 3) ธรรมชาติและวัฒนธรรม ทั้งเส้นทางไปและกลับทางเดิม เส้นทางเป็นแบบวงรอบหรือวงกลม อย่างน้อย 1 เส้นทาง การจัดทำเส้นทางศึกษาและท่องเที่ยว นั้น ต้องคำนึงถึงความสะดวกสำหรับคนพิการ ตามหลักสากล

- 4) มีป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาเป็นระยะๆ เพื่อให้เกิดความ

รู้แก่นักท่องเที่ยว

5) มีแผนที่และคู่มือแนะนำเที่ยวประกอบป้ายสื่อความหมาย เพื่อให้ความ

รู้แก่นักท่องเที่ยว

6) มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ จำนวนนัก

ท่องเที่ยวต่อครั้งต่อวัน

7) มีมัคคุเทศก์ หรือวิทยากร หรือนักสื่อความหมายท้องถิ่น ที่รอบรู้ นำชม เพื่อให้แก่นักท่องเที่ยวได้ความรู้ มีความเข้าใจ มีความทรงจำ ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น

8) มีการบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกับประชาชนในท้องถิ่นและพหุภาคี เช่น องค์การภาครัฐบาล องค์การเอกชน องค์การพัฒนาเอกชน (NGO) องค์การบริหารท้องถิ่น (เทศบาล และ อบต.) และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมและโปร่งใส

9) มีนโยบายและแผนงานต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งแผนงานการรักษาสภาพแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่นระยะสั้น ระยะยาว เช่น แผนพัฒนา สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการขยะ การจัดการน้ำเสีย การจัดการมลพิษต่างๆให้มีมาตรฐานสากล

10) มีแผนพัฒนาบุคลากรและบริการสู่ระดับมาตรฐานสากล

11) หากแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่พักแรมจะต้องเป็นที่พักแรมที่รักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

12) มีแผนงานการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผลการบริการ เพื่อพัฒนาการจัดการได้ตามมาตรฐานสากล

2.2.4 หลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

UNEP (United National Environment Program) กำหนดหลักการที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังนี้

2.2.4.1 ลดผลกระทบเชิงลบต่อธรรมชาติและวัฒนธรรมให้น้อยที่สุดที่อาจทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเสียหาย

2.2.4.2 ให้การศึกษาแก่ผู้เดินทางเกี่ยวกับความสำคัญของการอนุรักษ์

2.2.4.3 เน้นความสำคัญของธุรกิจที่รับผิดชอบ การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและประชาชนเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น และให้ได้รับประโยชน์จากการอนุรักษ์

2.2.4.4 นำรายได้ที่ได้ใช้ในการอนุรักษ์และการจัดการสภาพธรรมชาติและพื้นที่ที่ป้องกัน

2.2.4.5 เน้นความจำเป็นของการแบ่งเขตการท่องเที่ยวระดับภาค และแผนการจัดการต่างๆของผู้เยือน ที่ออกแบบไว้สำหรับภาคหรือบริเวณที่เป็นธรรมชาติที่ได้กำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2.4.6 พยายามทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากที่สุดแก่ประเทศ ธุรกิจท้องถิ่น ชุมชน โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง

2.2.4.7 หาแนวทางที่จะให้มั่นใจว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวจะไม่เกินขีดจำกัดทางสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ยอมให้เปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งกำหนดโดยนักวิจัยร่วมกับราษฎรที่อาศัยในท้องถิ่น

2.2.4.8 ใช้โครงสร้างพื้นฐานที่ได้พัฒนามาแล้วให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่ขุดจากใต้พื้นดินให้น้อยที่สุดอนุรักษ์พืชท้องถิ่นและสัตว์ป่าให้ผสมผสานกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545: 4-33)

2.2.5 นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) กล่าวไว้ดังนี้ (อ้างถึงใน สุภาณี โถทองคำ, 2543: 61-62)

2.2.5.1 ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรการท่องเที่ยวควบคู่กับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะยาว และคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และมรดกของชาติสืบไป

2.2.5.2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทในการร่วมกันแก้ไขหรือป้องกันปัญหาทางการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีคุณค่าช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้มีคุณค่าช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

2.2.5.3 สนับสนุนการพัฒนาปัจจัยการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้วยโครงข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งภายในและระหว่างประเทศ

2.2.5.4 ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในด้านการพัฒนาและ

ส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาระบบเครือข่ายคมนาคมขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับบริการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้

2.2.5.5 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในชาติ ให้เป็นนักท่องเที่ยวที่ดีมีความรักความหวงแหนและช่วยทำนุบำรุงทรัพย์สินมรดกทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมตลอดจนมีความโอปอ้อมอารีให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยน้ำใจไมตรีอันดีงามสืบไป

2.2.5.6 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ เพื่อรองรับนโยบายการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ ตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรชาวไทยมีงานทำในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

2.2.5.7 กำกับดูแลให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับความคุ้มครองตาม พรบ.ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535 รวมทั้งผลักดันให้มีการกวดขันให้มาตรฐานต่างๆในการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างจริงจังต่อเนื่องตลอดไป

2.2.5.8 ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคมส่วนรวมของประเทศสืบไป

2.2.5.9 ส่งเสริมเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น พักนานวัน ใช้จ่ายเพิ่มมากยิ่งขึ้น และเดินทางกระจายไปทั่วทุกภูมิภาค โดยคำนึงถึงขีดความสามารถหรือข้อจำกัดในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

2.2.5.10 สร้างค่านิยมให้ชาวไทยเพิ่มการเดินทางท่องเที่ยวและใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศกระจายไปทั่วภูมิภาคตลอดปี เพื่อเพิ่มดุลการเที่ยวให้มีมากขึ้น และเป็นการกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่อไป

2.2.5.11 พิจารณาประกอบธุรกิจการเที่ยวเท่าที่จำเป็นและเหมาะสม ในลักษณะของการลงทุนร่วมทุน หรือให้การส่งเสริมสนับสนุนการลงทุน เพื่อประโยชน์โดยรวมของชาติและองค์กร

2.2.6 ข้อดีและข้อเสียของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เดชา ศิริรัตนสุวรรณ (2545: 28-29) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อเสียของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ดังนี้

2.2.6.1 ข้อดี

- 1) เป็นทางเลือกหนึ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - 2) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างจิตสำนึก และส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม
 - 3) เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของชุมชนและประเทศ
 - 4) เป็นการควบคุมศักยภาพของนักท่องเที่ยว ซึ่งทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น
 - 5) เป็นการจัดหาโอกาสสำหรับสิ่งแวดล้อมศึกษาให้กับนักท่องเที่ยว ได้มีการเรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรม จากประสบการณ์โดยตรง
 - 6) ช่วยให้กองทุนสำหรับการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่เพิ่มขึ้น
 - 7) ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี ร่วมมือกันทำงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
 - 8) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศ
- ในการเป็นจุดหมายปลายทางที่มีความงดงาม และอุดมสมบูรณ์ทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

2.2.6.2 ข้อเสีย

- 1) ยังไม่เป็นที่ชัดเจน และขาดการกระทำอย่างจริงจัง
- 2) เป็นแหล่งรายได้ที่ไม่มั่นคง จากความผันแปรของฤดูกาล และนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคม
- 3) ก่อให้เกิดการรั่วไหลของรายได้ออกนอกประเทศได้
- 4) เมื่อกลายเป็นอุตสาหกรรมจะเป็นอุตสาหกรรมสำหรับผู้ที่มีฐานะดีเท่านั้น เนื่องจากมีการจำกัดนักท่องเที่ยว และมีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานสูง
- 5) ผลกระทบต่อขีดความสามารถในการรองรับของชุมชนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียง เนื่องจากมีธุรกิจโรงแรม บ้านพัก หรือสิ่งก่อสร้างอื่นๆเกิดขึ้นใกล้กับแหล่งธรรมชาติ
- 6) หากขาดการวางแผนที่รอบคอบ และระบบการควบคุมตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศ รวมทั้งสังคมและวัฒนธรรม

2.2.7 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากกิจกรรมการท่องเที่ยว และบริการที่พัก อาหาร มีลักษณะและความรุนแรงมากน้อยแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่และสภาพความเปราะบาง หรือความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ผลกระทบ ประกอบด้วย การพักทะเลาะของดิน เสี่ยงรบกวน ผู้ระออง ชยะมูลฝอย การรบกวนสัตว์และพืช การทำลายป่าไม้ การแตกหักสึกกร่อนของทรัพยากร การขุดขีดทำลาย คราบน้ำมัน ไฟไหม้ และการลู่ล่าที่สาธารณะ เป็นต้น (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542: 3/59)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

2.3.1 ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว

โครยา สิงขวงค์ (2546: 28) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การดำเนินงานที่จะให้การท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว รักษาทรัพยากรให้คงความดึงดูดใจ และพัฒนาให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบริการการท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยทั่วไปในประเทศไทยได้กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. ช่วยแก้ไขการขาดดุลการชำระเงิน
2. ให้การท่องเที่ยวเป็นฐานทางเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาค ที่จะกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมที่ต่อเนื่อง เป็นแหล่งสร้างงาน กระจายรายได้ และความเจริญไปสู่ภูมิภาค
3. เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี โบราณสถานทางประวัติศาสตร์ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านสังคม

การดำเนินงานการพัฒนาการท่องเที่ยว มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการชักจูง แนะนำ และควบคุมพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ให้ประสานกลมกลืน หากในแหล่งท่องเที่ยวใด การพัฒนาขาดความสมดุลระหว่างองค์ประกอบทั้ง 2 ส่วนแล้ว ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อการท่องเที่ยวได้

การพัฒนาการท่องเที่ยวอาจดำเนินการโดยอิสระ แบบแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แบบมีแผนเฉพาะตัว และแบบมีแผนผสมผสานเชื่อมโยงกันในระดับที่กว้างขึ้นก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาดและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ปริมาณและรูปแบบการท่องเที่ยว ลักษณะขององค์กรที่รับผิดชอบและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อระบบสังคม สิ่งสำคัญที่จะประกันความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การประสานสอดคล้องกันในองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ และการกระจาย/รวมตัวของผลประโยชน์จากการพัฒนา

โครยา สิงฆวงศ์ (2546: 30) สรุปความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การดำเนินงานพัฒนาสภาพชุมชนด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกหรือโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการวางแผนการจัดการจากภาครัฐ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อันจะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรให้คงความดึงดูดใจ ทั้งนี้จำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน และเกิดการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม

สรุป ในที่นี้การพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ได้แก่ การปรับปรุงด้านโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวและก่อให้เกิดเศรษฐกิจที่ดี มีการกระจายรายได้และเกิดความเสมอภาค ทั้งนี้ต้องมีการคำนึงถึงความสามารถของสภาพแวดล้อมในการรองรับการพัฒนา ความต้องการของชุมชนและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านวัฒนธรรม ชนบทรวมเนียมประเพณีของสังคมในพื้นที่นั้น

2.3.2 การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2537: 2-19; 2-21) กล่าวว่า ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดีเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด จำเป็นต้องมีการวางแผนเช่นเดียวกัน โดยมีกระบวนการวางแผนไม่แตกต่างจากการวางแผนพัฒนาด้านอื่นๆ โดยมีความเฉพาะในการมุ่งเน้นการพัฒนาในสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ตลอดจนความกลมกลืนกับการพัฒนาด้านอื่นๆควบคู่กันไปด้วย

ในหลักการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว จะต้องดำเนินการเพื่อควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวไม่ให้ขยายตัวเกินขีดความสามารถในการรองรับที่กำหนดเป็นเป้าหมาย ในขณะที่เดียวกันต้องมีการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆให้อยู่ในสภาพที่ดี เป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยว การดำเนินการทั้งสองด้านนี้อาจมีความขัดแย้งกันในผลที่เกิดจากการดำเนินการ เช่น การแก้ไขปัญหา มักจะทำให้ขีดความสามารถในการรองรับ หรือความมั่นใจของนักลงทุนสูงขึ้น เมื่อนักท่องเที่ยวพอใจจะทำให้มีความต้องการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงขึ้น เป็นต้น ดังนั้น ความเหมาะสมและสมดุลในการปฏิบัติระหว่างแนวทางทั้ง 2 ด้าน จึงเป็นสิ่งจำเป็น

กลวิธีในการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับฯ ซึ่งจำแนกเป็น 4 กลวิธี คือ

กลวิธีที่ 1 การควบคุมอัตราการเติบโต (Control Growth Rate) เป็นมาตรการที่จะรักษาระดับการขยายตัวของปริมาณนักท่องเที่ยว ตลอดจนการบริการให้มีอัตราเพิ่มช้าลง ซึ่งจะทำให้ระยะเวลาการใช้ประโยชน์แหล่งท่องเที่ยวยาวนานขึ้น การพัฒนาการบริการ (Supply) ด้านต่างๆ จะมีสมดุล ทันต่อความต้องการ (Demand) มากที่สุด มาตรการที่ใช้พิจารณาได้หลายทาง เช่น ควบคุมการ Promotion ควบคุมการเติบโตของการบริการ เสริมโครงสร้างการท่องเที่ยวให้กระจายไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นด้วย เป็นต้น

กลวิธีที่ 2 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริโภค (Change in Consumption Pattern) เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค หรือการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับทรัพยากร และขนาดการบริการ อันอาจหลีกเลี่ยงจากการกระทบกระทั่งระหว่างการให้บริการสงวนทรัพยากรบางประการ หรือลดปริมาณของเสียต่อคนที่เกิดขึ้นและเข้าสู่ระบบให้น้อยลง

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอาจมีผลทั้งในด้านปริมาณ ขนาดการบริโภคและรูปแบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมหรือจำกัดไม่ให้ความต้องการบริโภคเปลี่ยนไปสู่สิ่งใหม่ๆที่ต้องทำลายทรัพยากรมากขึ้น เป็นต้น

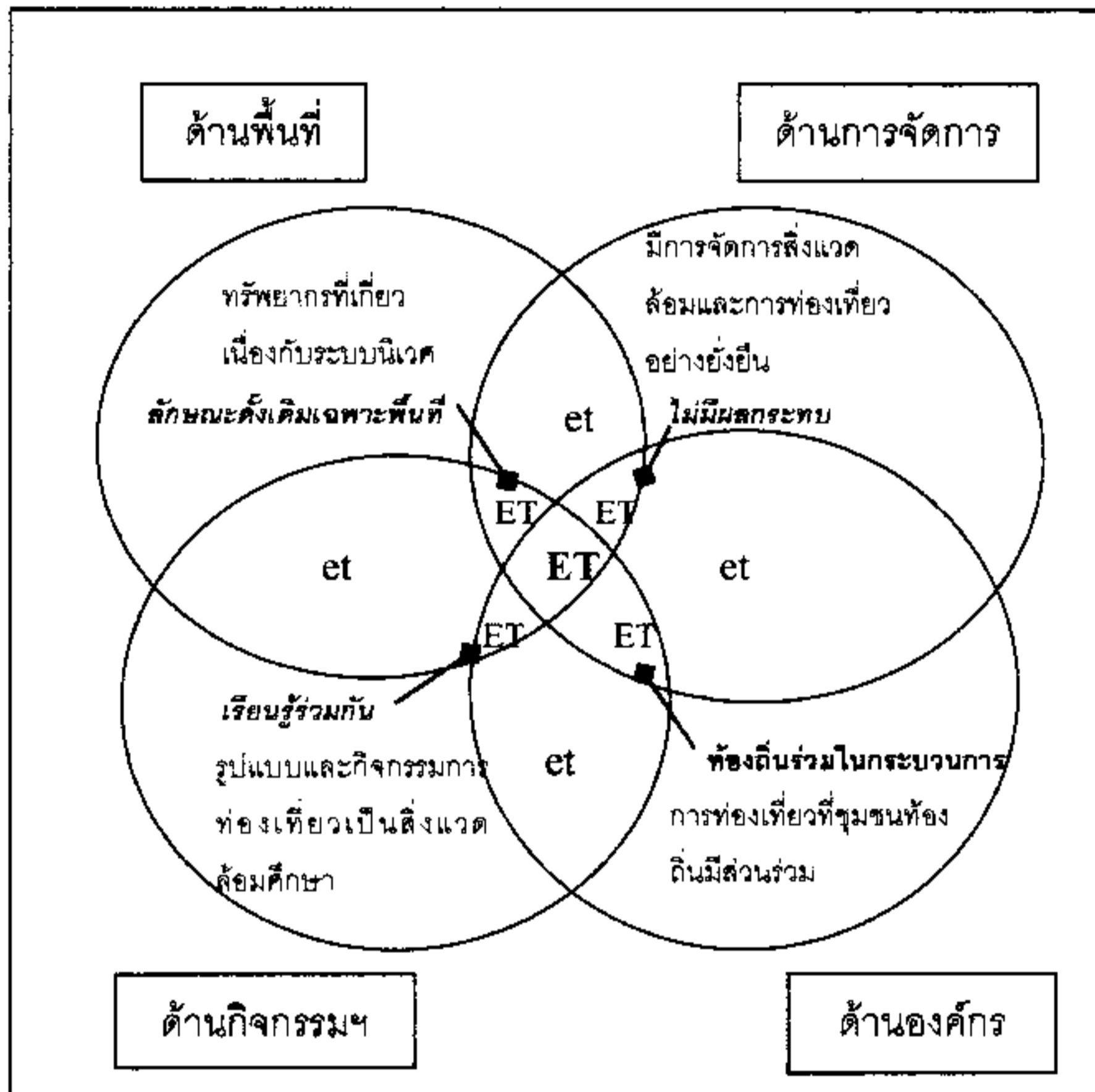
กลวิธีที่ 3 การเปลี่ยนแปลงระบบการลงทุน (Change in Investment Pattern) เป็นการกำหนดขอบเขต และขนาดการลงทุนในธุรกิจบริการหรือโครงสร้างพื้นฐานให้มีอย่างจำกัด เช่น การควบคุม ขนาดสถานบริการ ขนาดอาคาร รูปแบบอาคาร และระดับชั้นของการให้บริการ

กลวิธีที่ 4 การควบคุมมลพิษ และการอนุรักษ์สมดุลทางนิเวศวิทยา (Pollution

ล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน”

2.2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีขอบเขตที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แหล่งที่มา : มิสรา สามารถ, 2543: 2.

2.2.2.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่

มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature-Based) และมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identity or Authentic or Endemic or Unique) ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco-System) ในพื้นที่ด้วย

2.2.2.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ

2.3.3 แผนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549

สำหรับเนื้อหาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 นั้น มียุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มุ่งการจัดการเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อาศัย

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินการและร่วมรับภาระค่าใช้จ่าย ควบคู่ไปกับการสร้างกลไกกฎระเบียบที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้คืนสู่สภาพที่เอื้อต่อความสมดุลของระบบนิเวศและเกื้อหนุนต่อการดำรงชีวิตของคนทุกกลุ่ม รวมทั้งคนยากจนในสังคมได้มีโอกาสใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรม

1) การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมจากท้องถิ่น ชุมชนและประชาชนอย่างจริงจัง

(1) ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่มีความเสื่อมโทรมรุนแรง ทั้งทรัพยากรป่าไม้และป่าชายเลน ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรชายฝั่งทะเลและทะเลไทย

(2) เปิดโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถแก่ท้องถิ่น ชุมชนและประชาชนให้มีส่วนร่วมเป็นรูปธรรม โดยเน้นการสร้างจิตสำนึกและใช้มาตรการเพื่อการป้องกันลดปัญหาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่าย

(3) บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด

2) การจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ให้เหมาะสมกับศักยภาพ เกิดความเป็นธรรมและไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม

(1) ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างเหมาะสมกับศักยภาพ เกิดความเป็นธรรมในสังคมและไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม โดยออกกฎหมายกำหนดเขตการใช้ที่ดินครอบคลุมพื้นที่เกษตร อุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย และเขตป่าไม้ที่เหมาะสม รวมทั้งคุ้มครองที่ดินทางการเกษตรที่รัฐได้ลงทุนระบบชลประทานไปแล้ว ให้ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรอย่างจริงจัง

(2) ปรับปรุงระบบการจัดการด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตร

กรรมและการออกเอกสารสิทธิ์ เพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรไร้ที่ทำกินและมีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเต็มศักยภาพ

(3) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มีการจัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรม เพียงพอต่อความต้องการ โดยวางกลไกการบริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำที่เปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วม

(4) กำหนดเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลไทย และเขตต่อเนื่องให้ได้ประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.3.3.2 แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ.2544-2553)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้เสนอนโยบายเชิงรุกในการบริหารอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของประเทศไทย และเสนอแนวทางในการสร้างเอกภาพในการส่งเสริมและ พัฒนาการท่องเที่ยว โดยความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน เพื่อการพัฒนากการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รองรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่จะเพิ่มขึ้นเป็น 16.02 ล้านคน ในปี พ.ศ.2548 และ 22.46 ล้านคน ในปี พ.ศ.2553 และนักท่องเที่ยวชาวไทย เพิ่มขึ้นเป็น 63 ล้านคน-ครั้ง ในปี พ.ศ.2548 และ 72 ล้านคน-ครั้ง ในปี พ.ศ.2553 ดังนั้นการกำหนดกลยุทธ์ใดๆ จำเป็นต้อง สามารถนำไปปรับใช้กับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆ ได้เช่นกัน

นโยบายที่สำคัญของแผนแม่บทนี้ ได้แก่

- 1) พัฒนาให้ประเทศไทยคงความเป็นผู้นำการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย อย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวสู่การเป็น World Class Destination
- 2) พัฒนาการท่องเที่ยวของไทยให้เป็นสาขาหลักทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
- 3) เร่งรัดให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวออกสู่ภูมิภาคอื่น ๆ นอกเหนือจากเมืองท่องเที่ยวหลักในปัจจุบัน
- 4) ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ทันสมัย เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยมีความพร้อมในการแข่งขันเมื่อเปิดเสรีทางการค้า
- 5) สนับสนุนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีความพร้อมและเข้มแข็งในการบริหารการจัดการในบริการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง

6) อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยให้คงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ และสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยที่ชัดเจน

2.3.3.3 แผนการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อการท่องเที่ยวเกาะช้างจังหวัดตราด

ในการประชุมคณะกรรมการติดตามเร่งรัดฟื้นฟูเศรษฐกิจเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2544 ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และประธานที่ปรึกษานโยบายของนายกรัฐมนตรี (นายพันศักดิ์ วิญญรัตน์) ร่วมกันจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาเกาะช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเตรียมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

สศช. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตราด ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการในระยะเร่งด่วนที่สามารถดำเนินการได้ทันที โดยการประสานอย่างใกล้ชิดกับประธานที่ปรึกษา (นายพันศักดิ์ วิญญรัตน์) แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2544 ประกอบด้วย 37 โครงการ โดยใช้กรอบแผนการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อการท่องเที่ยวเกาะช้างจังหวัดตราดเป็นข้อมูลพื้นฐาน และได้นำเสนอ ครม. อนุมัติเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2544 โดยแบ่งงานออกเป็นกลุ่มๆตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ดังนี้คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการพื้นที่และจัดระเบียบชุมชน

จำนวน 19 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ

จำนวน 7 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการพัฒนาแบบยั่งยืนในระยะยาว

จำนวน 11 โครงการ

1) การบริหารจัดการพื้นที่และจัดระเบียบชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การบริหารจัดการพื้นที่และจัดระเบียบชุมชน จำนวน

19 โครงการ

(1) จัดการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ โดยการจัดทำผังเมืองรวมเกาะช้าง ผังเมืองเฉพาะและจัดแบ่งเขตใช้ประโยชน์ (Zoning) ควบคู่กับการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(2) พัฒนาเครือข่ายคมนาคมและบริการพื้นฐานต่างๆเพื่อรองรับ

รับการขยายตัวของกาารท่องเที่ยวทั้งระบบ และสร้างมาตรฐานการจัดการทั้งด้านความปลอดภัย และคุณภาพของบริการ

(3) จัดทำกรอบการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวได้ทะเลของหมู่ เกาะใกล้เคียง และระบบโครงข่ายกาารท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ภายในประเทศและประเทศเพื่อน บ้าน

(4) บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อจัดระเบียบชุมชนควบ คู่กับการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ซึ่งกลุ่มโครงการบริหารจัดการพื้นที่และการจัดระเบียบชุมชน ประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการก่อสร้างถนนสาย บ.คลองสน - บ.สลักเพชรและ สะพาน คสล.
2. โครงการก่อสร้างถนน บ.สลักคอก - บ.เจ๊กแป้ และสะพาน คสล. 7 แห่ง
3. โครงการเสริมผิวถนนหน้าหาดทรายขาว
4. โครงการปรับปรุงถนน บ.คลองสนบน
5. โครงการพัฒนาทางเข้าน้ำตกคีรีเพชร (1.6 กม.)
6. โครงการก่อสร้างถนนทางเข้าน้ำตกคลองหนึ่ง (1.1 กม.)
7. โครงการถนนลาดยาง บ.สลักเพชร - บ.โรงถ่าน และสะพาน คสล. 2 แห่ง
8. โครงการก่อสร้างและขยายผิวทางถนน บ.มาบค้ำควา -บ. บางเป้า
9. โครงการพัฒนาถนนทางเข้าท่าเรือ บ.บางเป้า
- 10.โครงการเสริมผิวจราจรแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ทางเข้าน้ำตก คคลองพลู
- 11.โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือ บ.ด่านใหม่
- 12.โครงการก่อสร้างสะพาน คสล. ข้ามคลองเจ้า ต.เกาะกูด
- 13.โครงการก่อสร้างถนน คสล. สายบ.เจ๊กกวาง - บ.แหลมสน ต.เกาะหมาก
- 14.โครงการก่อสร้างถนน คสล. สายบ.คลองเจ้า – น้ำตกคลอง

เจ้า ต.เกาะกูด

ราษฎร์ ต.เกาะกูด

ต.เกาะกูด

กม.)

15. โครงการก่อสร้างถนน ท่าเทียบเรือน้ำลึก – สะพานวัด

16. โครงการก่อสร้างถนน คสล. สายบ.บังเบ้า ต.เกาะกูด

17. โครงการก่อสร้างถนน คสล. สายบ.คลองไผ่ - บ.เขาหินแดง

18. โครงการก่อสร้างทางจักรยาน บ.บางเบ้า - บ.โรงถ่าน (9

19. โครงการก่อสร้างถนน บ.เจ๊กแบ้ - อ่าวลึก (5 กม.)

2) การพัฒนาและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ

จำนวน 7 โครงการ

(1) เชื่อมโยงชุมชนท้องถิ่นกับการท่องเที่ยวโดยการรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

(2) พัฒนาเกาะช้างและจังหวัดตราดให้เป็นศูนย์กลางการ
ท่องเที่ยว มีกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยวหลากหลาย และคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตชุมชน รวมทั้งการสร้าง
เอกลักษณ์สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวหมู่เกาะช้าง

(3) ผลผลิตงานกิจกรรมการผลิตและบริการต่อเนื่องกับการ
ท่องเที่ยว ควบคู่กับการวิจัยพัฒนาวัตถุดิบธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและไม่ส่ง
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(4) รณรงค์และประชาสัมพันธ์ด้านการตลาดในเชิงรุกแก่นัก
ท่องเที่ยวในทุกระดับทั้งชุมชนและผู้ประกอบการ รวมทั้งในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ระบบ
สารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญ

ซึ่งกลุ่มโครงการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการการท่องเที่ยว ประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง
2. โครงการพัฒนาบริการท่องเที่ยวในชุมชน
3. โครงการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่พักแบบ Home Stay

4. โครงการวิงมินิสต์ฟมาธาอน ยุทธนาวิที่เกาะช้าง
5. โครงการการจัดทำบัตรอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว

เที่ยว

6. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้า ของที่ระลึก
7. โครงการสร้างเอกลักษณ์สินค้าและบริการท่องเที่ยว (Brand Image)

Image)

3) การบริหารจัดการพัฒนาแบบยั่งยืนในระยะยาว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การบริหารจัดการพัฒนาแบบยั่งยืนในระยะยาว

จำนวน 11 โครงการ

ให้มีการจัดตั้งกลไกบริหารจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะช้างที่เป็นเอกภาพ โดยทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมดำเนินการ เพื่อประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ซึ่งกลุ่มโครงการบริหารจัดการพัฒนาแบบยั่งยืนในระยะยาว ประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้

กิ่ง อ.เกาะช้าง

1. โครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัย
2. โครงการจัดทำผังเมืองรวมกิ่ง อ.เกาะช้าง และพื้นที่เกาะต่อเนื่อง

เนื่อง

3. โครงการระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำชุมชนหาดทรายขาว

ทรายขาว

4. โครงการจัดซื้อรถขยะ ดังขยะ และอบรวมการจัดการขยะ

อบต.เกาะช้าง

5. โครงการจัดซื้อรถขยะ ดังขยะ และอบรวมการจัดการขยะ

อบต.เกาะช้างใต้

6. โครงการอบรมชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
7. โครงการให้ความรู้แนวทางการปฏิบัติตามผังแม่บทพัฒนา

พื้นที่

8. โครงการสำรวจออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์และจุดชมวิวเกาะช้าง

9. โครงการสำรวจออกแบบพัฒนาท่าเทียบเรือและก่อสร้างท่าเทียบเรือชุมชนเกาะช้างใต้
10. โครงการสำรวจออกแบบระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียเกาะช้าง
11. โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้าง และพื้นที่ใกล้เคียง

2.3.3.4 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545:4-25)

สำหรับเกาะช้างนั้น ได้เสนอไว้ 3 พื้นที่ คือ บริเวณพื้นที่เกาะช้างฝั่งตะวันออก เกาะช้างตะวันตก และเกาะช้างใต้ ซึ่งมีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

1) พื้นที่เกาะช้างฝั่งตะวันออก

บริเวณนี้ไม่สวยงามและน่าดูเมื่อเทียบกับฝั่งตะวันตก จึงเน้นทำเทียบเรือซึ่งเป็นจุดที่เดินทางมาเกาะช้าง และกิจกรรมบริหารงานของหน่วยงานต่างๆ ประเด็นที่เสนอให้ดำเนินการมีดังนี้

(1) จัดให้มีจุดเดินทางขึ้นบนเกาะช้าง

สร้างท่าเทียบเรือที่อ่าวลับปะรดให้เป็นจุดเดินทางขึ้นเกาะช้างที่มีประสิทธิภาพ มีศูนย์ข่าวสารข้อมูล มีร้านค้าปลีก ร้านขายเครื่องดื่มและร้านอาหาร สถานีรถโดยสารควรปรับพื้นที่ชายฝั่งทะเลให้ใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น มีทางเดินริมทะเลเชื่อมอาคารต่างๆและอื่นๆ

(2) จัดให้มีทรัพยากรสนับสนุนการท่องเที่ยว

พื้นที่ฝั่งตะวันออกที่เหลือใช้เป็นบริเวณสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การเกษตรกรรม การประมง รวมทั้งด้านบริการสุขภาพ ซึ่งจะทำให้ประชาชนท้องถิ่นใช้ชีวิตอยู่กันอย่างอิสระ ปราศจากการรบกวนของนักท่องเที่ยว

(3) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การเดินทางไกลในบริเวณภูเขา การศึกษาธรรมชาติบริเวณป่าชายเลนตอนใต้ และอื่นๆ

2) เกาะช้างตะวันตก

บริเวณนี้เป็นบริเวณที่หาดทรายสวยงาม และมีโรงแรมหลายประเภท

สร้างอยู่แล้วโดยทั่วไปตามชายฝั่งทั้งภาคถูกและภาคแพง มีบริเวณที่เป็นสวนผลไม้ อุทยานแห่งชาติ มีเขาสูงปกคลุมด้วยป่าดิบชื้น และอื่นๆ

บริเวณนี้มีนักท่องเที่ยวมากและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักโดยทั่วไป ได้เสนอให้ปรับปรุงด้านโครงสร้างให้ดีขึ้น ได้แก่

1. จัดทำให้มีระเบียบและเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนวชายฝั่งทะเล
2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของที่พักให้น่าดูยิ่งขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
3. ทำให้มีความเด่นชัดในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมพิเศษต่างๆ เช่น กีฬาทางน้ำ

4. ให้มีทางเข้าไปชมธรรมชาติในป่าดิบชื้นและภูเขา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ได้เสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

1. กำหนดบริเวณพัฒนาการท่องเที่ยว (TDZ) ได้กำหนดบริเวณพัฒนาการท่องเที่ยวรวม 4 บริเวณ คือ บ้านหาดทรายขาว หาดคลองพร้าว หาดไก่แก้ว และหาดโบลาน สองบริเวณแรกเสนอให้มีศูนย์บริการกลางเพราะมีการพัฒนาที่หนาแน่นอยู่แล้ว ส่วนสองบริเวณหลังควรพัฒนาไม่ให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากนักเป็นบริเวณสำหรับผู้ที่มีอำนาจจับจ่ายใช้สอยสูง

2. ปรับปรุงโครงสร้างของสภาพที่พักผ่อนและสภาพแวดล้อม บริเวณบ้านหาดทรายขาวและหาดคลองพร้าว ควรปรับปรุงให้มีบรรยากาศของสถานที่พักผ่อน โดยมีศูนย์บริการรวม เช่น ร้านอาหาร ร้านค้า และเสนอบริการต่างๆไว้ด้วยกัน

ควรจัดให้มีสวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียว และเว้นระยะห่างจากถนนให้เหมาะสม และอื่นๆ

3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้มีลักษณะที่เด่นชัดของการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณนี้ ควรส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีศูนย์เรียนรู้ (Interpretation Center) เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลและป่าดิบชื้นตำแหน่งที่เหมาะสมที่จะจัดตั้งศูนย์คือด้านเหนือของบ้านหาดทรายขาว ทั้งนี้เพราะเป็นที่ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ผ่าน การปรับปรุงหาดทรายขาวควรดำเนินการเป็นลำดับแรก เพราะสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่เหมาะสมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

จากศูนย์เรียนรู้นี้ควรให้มีทางเข้าเที่ยวชมป่าดิบชื้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมและเรียนรู้ธรรมชาติ อาจสร้างรถกระเช้าไฟฟ้าไปยังยอดเขา (หากมีความเหมาะสม) มีทาง

เดินเท้าและอื่นๆ

บริเวณหาดทรายขาวนักท่องเที่ยวอยู่หนาแน่น มีสิ่งที่ไม่เหมาะสมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ดีอยู่หลายประการ ควรมีการปรับปรุงและจะเป็นประโยชน์อย่างมากหากจะนำแนวคิดใหม่ที่จะพัฒนาให้มีจุดเด่นต่างๆที่บริเวณนี้เกิดขึ้น เช่น การควบคุมกิจกรรมของเกาะช้างให้เหมาะสม จัดให้มีทางเดินเที่ยวชมป่าดิบชื้นและน้ำตก และอื่นๆ

ที่หาดไก่อ้น้ำอาจใช้ท่าเทียบเรือที่มีอยู่แล้วเป็นศูนย์กลางการกีฬาทางน้ำให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเพิ่มเติม การเดินทางโดยเรือจากบริเวณนี้รอบๆเกาะ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีรายได้ดีขึ้นจากบริการเดินเรือ อาจใช้เสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลด้วย

3) แผนการท่องเที่ยวเกาะช้างใต้

พื้นที่นี้เป็นพื้นที่การเกษตร มีเนินเขาปกคลุมด้วยป่าดิบชื้น มีการพัฒนาน้อยกว่าฝั่งตะวันตก และยังขาดถนนเข้าสู่บริเวณ ดังนั้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายการใช้ที่ดิน เพื่อป้องกันการพัฒนาที่ไม่เหมาะสมที่ปรากฏในบริเวณฝั่งตะวันตกเกิดขึ้นในบริเวณตอนใต้ของเกาะช้าง

บริเวณนี้มีหมู่บ้านประมง มีความเป็นธรรมชาติที่สวยงาม ทำให้มีโอกาสที่จะปรับปรุงคุณภาพของการท่องเที่ยวให้ดี และให้มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่นซึ่งสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. จัดการเรื่องการจราจร และการเดินทางเข้าพื้นที่อย่างมีระเบียบ ไม่ให้พลุกพล่านจนเกินไป
2. สร้างที่พักตากอากาศขึ้นใหม่บริเวณติดฝั่งทะเลที่มีความเด่นชัด มีบริการเบ็ดเสร็จภายในบริเวณไม่มีผู้คนพลุกพล่าน
3. วางแผนหมู่บ้านชุมชนท้องถิ่นให้เหมาะสม เสริมโดยรูปแบบของจุดที่น่าสนใจด้านวัฒนธรรมที่ไม่ขัดกับคุณลักษณะปัจจุบัน
4. สร้างทางเชื่อมโยงกับพื้นที่ป่าเขาล้อมรอบ และเกาะต่างๆที่อยู่ใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการมีดังนี้

1. ทางเข้าสู่พื้นที่

ควรวางแผนให้เหมาะสมและจำกัดปริมาณการจราจรให้มีเท่าที่จำเป็น มิฉะนั้นจะเป็นการจูงใจให้นักท่องเที่ยวขับรถรอบเกาะทำให้เกิดการจราจรคับคั่ง และควรพัฒนาทางจักรยานเชื่อมระหว่างตะวันออกกับตะวันตก ไม่ควรสร้างถนนเข้าสู่ชายหาดเพิ่มขึ้น

ควรส่งเสริมให้ใช้เรือเป็นพาหนะเดินทาง

2. ที่พักตากอากาศ

บริเวณพื้นที่นี้เหมาะที่จะสร้างที่พักตากอากาศที่มีความเป็นส่วนตัว (Exclusive Resort) และเสนอไว้ 2 แห่ง ที่บ้านหวายแฉก และบ้านหาดทรายยาว บริเวณบ้านหวายแฉก อาจทำในลักษณะที่พักเชิงนิเวศ (Ecolodge) ที่มีบริการโดยทางเรือ ซึ่งจากที่พักควรเห็นภาพทิวทัศน์ที่สวยงามแตกต่างไปจากที่อื่น บริเวณหาดทรายยาวมีถนนเข้าถึง

อย่างไรก็ตาม เพื่อระลึกถึงความสำคัญในอดีต ควรสร้างอนุสาวรีย์ ยุทธนาวิ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมด้านวัฒนธรรมบริเวณบ้านสลักเพชร จะต้องพิจารณาในรายละเอียดเพิ่มเติมถึงความเป็นไปได้ด้านการลงทุน

3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม

ได้เสนอให้จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบริเวณอ่าวสลักเพชร ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวประมง และการพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะอื่นๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

4. กิจกรรมการกีฬาทางน้ำและอื่นๆ

จุดที่ตั้งของพื้นที่นี้เหมาะที่จะทำเป็นศูนย์บริการเรือ การกีฬาทางน้ำ หมู่บ้านศิลปะสถานที่พักและอื่นๆ เกาะที่อยู่ใกล้เคียง อาจใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจที่เดินทางไปได้ภายในวันเดียว

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาณี โถทองคำ (2543: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง นโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การนำนโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องผ่านขั้นตอนและกระบวนการในการพิจารณานโยบายและต้องเลือกใช้นโยบายที่เหมาะสมกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด โดยเริ่มจากการวางแผนและการกำหนดนโยบายที่ถูกต้องตามหลักการวางแผนและนโยบาย ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงมหาดไทย กรมป่าไม้ กรมศิลปากร และสำนักงานแผนและนโยบายสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อปลูกจิตสำนึกในการรักสิ่งแวดล้อม

สร้อยยศ บุญไช้ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบน เกาะช้าง จังหวัดตราด

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 32 ปี การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รายได้จากการดำเนินการต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน สถานประกอบการส่วนใหญ่มีบุคลากรในการดำเนินงานต่ำกว่า 3 คน มีระยะเวลาในการดำเนินการต่ำกว่า 3 ปี

2. พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบนเกาะช้างมีพฤติกรรมพบว่าอยู่ในระดับสูง

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ ได้แก่ การศึกษา ลักษณะธุรกิจดำเนินการ รายได้จากการดำเนินงาน บุคลากรในการดำเนินงาน และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ ได้แก่ ระยะเวลาในการดำเนินงานของสถานประกอบการและการรับรู้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

นภา จันทร์ตรี (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จังหวัดตราด

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 22-30 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีรายได้อยู่ระหว่าง 6,001 – 12,000 บาท

2. ระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการคมนาคม ด้านสถานที่พักผ่อนและระดับทัศนคติโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับไม่แน่ใจ

3. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อน เดินทางท่องเที่ยวไปกับเพื่อน โดยใช้รถยนต์ส่วนตัว และเลือกพักกางกะโล ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าที่พักและอาหาร นักท่องเที่ยวรู้สึกประทับใจธรรมชาติ มีการเปิดรับข่าวสารและการเรียนรู้ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง และสื่อที่เปิดรับมากที่สุด คือ นิตยสารด้านการท่องเที่ยว ส่วนการเรียนรู้ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด คือ เรื่องการศึกษาค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ความประทับใจที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยว

ปัญหาและอุปสรรค พบว่าราคาสินค้าแพงและไม่มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราเวลากลางคืน

ถนนไม่มีมาตรฐาน เรือเฟอร์รี่น้อยเกินไป ไฟฟ้าตามเส้นทางสว่างไม่เพียงพอ สาธารณูปโภคไม่เพียงพอ สถานที่พักราคาแพงและระบบกฎเกณฑ์ที่หักไม่ได้มาตรฐาน

สมชาย เตชะพรหมพันธุ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การรักษาเอกลักษณ์และสร้างภูมิทัศน์ทางให้ชุมชนเกาะช้าง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

1. ประวัติและวิวัฒนาการการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเกาะช้างมีชาวไทย ชาวไทยเชื้อสายจีนและญวนมาตั้งถิ่นฐานอยู่บนเกาะช้างเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 100 ปีแล้ว ชุมชนระยะแรกก่อตัวขึ้นบริเวณอ่าวสลักเพชรติดต่อกันไปยังบ้านโรงถ่านและเจ๊กแบ๊ แห่งหนึ่ง บริเวณอ่าวคลองสนแห่งหนึ่ง และบริเวณอ่าวบางเบ้าอีกแห่งหนึ่ง สกุลบรรพบุรุษที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานระยะแรกๆและสืบเนื่องมาจนปัจจุบัน คือ บริเวณอ่าวสลักเพชร บ้านโรงถ่านและเจ๊กแบ๊มีสกุลตั้งสุวรรณ ตั้งสุศรี สลักเพชร สิทธิถาวร หงษ์ร้อนและทิพย์ถาวร บริเวณอ่าวคลองสนมีสกุล อิงชมพู ศิริพันธ์ แซ่ตัน ชิวสุขะ และเขยชื่น บริเวณอ่าวบางเบ้ามีสกุล สง่าศิลป์ ประสงค์สิน สังขสกุลและวิเศษ สงวน กิจกรรมและวิถีชีวิตของชาวชุมชนสัมพันธ์กับการประมงและทำสวน ต่อมาภายหลังจากปี พ.ศ.2526 เป็นต้นมา เกาะช้างได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากขึ้นชุมชนใหม่เกิดขึ้นบริเวณชายฝั่งตะวันตกตั้งแต่หาดทรายขาว คลองพร้าวลงไปถึงหาดไก่อแบ๊ กิจกรรมและวิถีสัมพันธ์กับการค้าและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สกุลผู้บุกเบิกชุมชนใหม่ คือ จันทเดิม เกิดมณี และสุนทรกิจ การเจริญเติบโตของการตั้งถิ่นฐานบริเวณชุมชนใหม่จะมีศูนย์กลางใหญ่ที่สุดอยู่ที่หาดทรายขาว ขยายต่อเนื่องลงมาทางใต้ไปสู่หาดคลองพร้าว ไก่อแบ๊ อ่าวบางเบ้าและพื้นที่ต่อเนื่องลงไปทางใต้ของเกาะช้าง และหมู่เกาะทางใต้ของเกาะช้าง

2. เอกลักษณ์และความโดดเด่นของชุมชน มีดังนี้

2.1 เอกลักษณ์ของบุคลิกภาพของชาวชุมชน คือ มีความอ่อนโยน โอบอ้อมอารี มีมิตรไมตรี และเป็นมิตรกับคนทั่วไป

2.2 ชาวชุมชนเกาะช้างมีวิถีชีวิตดั้งเดิมสองประเภท คือ ชาวประมงและชาวสวนวิถีชีวิตใหม่ คือ การค้าและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

2.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านสมุทรศาสตร์ น้ำชอบและน้ำเสีย เครื่องมือในการทำประมง ลอบปลา ลอบหมึก และลอบปู อวนรุนหรือคันรุนจับและภูมิปัญญาการแปรรูปเคยไปเป็นกะปิที่มีชื่อเสียงของเกาะช้าง

2.4 ขนบธรรมเนียมประเพณี มีประเพณีสงกรานต์และพระทรายน้ำไหล โขนจุก

ทำบุญวันตรุษและวันสารทจีนและไทย ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ สะเดาะเคราะห์ ทำบุญในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับทะเล การลอยกระทง การละเล่น เช่น สะบ้าล้อ หนังสติ่ง อาหารและขนมดั้งเดิมของท้องถิ่น

3. ภาวะคุกคามและภาวะเสี่ยงที่มีต่อชุมชน

3.1 ชุมชนดั้งเดิม ชาวประมงและชาวสวนมีภาวะคุกคามและภาวะเสี่ยงดังนี้

- 3.1.1 เรือประมงขนาดใหญ่จากต่างถิ่นใช้อวนลากในการทำประมงจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อลอบดักปลา ปู และหมีกของชาวประมงเกาะช้าง
- 3.1.2 คนรุ่นใหม่ของชุมชนไปทำงานในภาคการค้าและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมากขึ้น อาจทำให้ขาดผู้สืบทอดวิถีชีวิตเดิมได้
- 3.1.3 การขายที่ดินและอพยพขึ้นไปตั้งถิ่นฐานบนแผ่นดิน
- 3.1.4 ความไม่ชัดเจนในการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวแบบเรือนแรมและการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 3.1.5 การสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ขาดทักษะทางภาษาต่างประเทศและความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
- 3.1.6 การเสื่อมสภาพของป่าชายเลนชายฝั่งและบริเวณหมู่เกาะมีผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ทะเลและวิถีชีวิตประมง
- 3.1.7 กระแสเศรษฐกิจและสังคมจากการท่องเที่ยวกระทบต่อวิถีชีวิตชาวชุมชนที่อาจต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง การหาความรู้ในด้านการเป็นผู้ประกอบการทางธุรกิจมีความจำเป็นมากขึ้น

3.2 ชุมชนใหม่ ชาวชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีภาวะคุกคามและภาวะเสี่ยง

- 3.2.1 การแข่งขันเชิงธุรกิจระหว่างนักลงทุนที่ประกอบการประเภทเดียวกัน
- 3.2.2 การสื่อสารกับชาวต่างประเทศ การพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศและความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
- 3.2.3 การสร้างความพร้อมในการให้บริการเพื่อการมีประสิทธิภาพในการแข่งขันการบริการประทับใจ การพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการให้บริการเป็นเลิศ

4. การเข้ามาของกระแสเศรษฐกิจและสังคมเชิงพาณิชย์ ความโดดเด่น กระแสนิยม การใ้มน้ำววิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิมให้แปรเปลี่ยนไปกิจกรรมโรงแรม รีสอร์ท บังกะโล ร้านอาหาร บาร์เบียร์ ของที่ระลึก เข้าสู่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันตก ทำให้ซีกตะวันตกของเกาะช้างเป็นสังคมใหม่เชิงพาณิชย์ ชาวชุมชนมีวิถีคิดและการดำเนินกิจกรรมแตกต่างไปจากชุมชนดั้งเดิม ความโดดเด่นอยู่ที่หาดทรายขาวและชยายตัวลงได้ การใ้มน้ำววิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิมเกิดขึ้น เช่น มีการดำเนินการในด้านการปรับเรือประมงเป็นเรือท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวแบบเรือแรม การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรการถ่ายเทแรงงานของคนรุ่นใหม่จากชุมชนดั้งเดิมสู่ชุมชนใหม่ ชุมชนดั้งเดิมที่กำลังได้รับผลกระทบและใ้มน้ำววิถีชีวิตดั้งเดิมให้แปรเปลี่ยนไปมาก คือ ชุมชนบางเบ้าและชุมชนคลองสน

5. การสร้างภูมิทัศน์ทางานใ้แก่ชุมชนดั้งเดิมใ้อยู่รอดจากกระแสเศรษฐกิจและสังคมเชิงพาณิชย์อันเป็นผลมาจากการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว

5.1 เพื่ออนุรักษ์บุคลิกภาพและขนบธรรมเนียมประเพณี

5.1.1 จัดกิจกรรมเชิดชูบุคลิกภาพชาวเกาะช้าง การใ้รางวัลบุคคลตัวอย่างทุกๆปี

5.1.2 จัดกิจกรรมถ่ายทอดเอกลักษณ์ของบุคลิกภาพชาวชุมชนเกาะช้างไปสู่เยาวชนโดยบรรจุในหลักสูตรท้องถิ่นของเรา

5.1.3 มีแผนงานและจัดกิจกรรมเพื่อสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเกาะช้างเป็นประจำและมีความสม่ำเสมอ

5.2 เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตชาวประมง

5.2.1 มีการส่งเสริมการฟื้นฟูป่าชายเลนใ้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ดั้งเดิม

5.2.2 กำหนดเขตคุ้มครองประมงชายฝั่งของชาวเกาะ โดยใ้เรือประมงขนาดใหญ่เข้ามาลากอวนในพื้นที่ระยะ 5-10 กิโลเมตรจากชายฝั่ง

5.2.3 ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจใ้แก่ชาวประมงและการเพาะเลี้ยงชายฝั่งใ้แก่ชาวประมง ตลอดจนการแปรรูปผลผลิตจากการประมงและการดำเนินการด้านการตลาดใ้แก่ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆด้วย

5.2.4 ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจการจัดการท่องเที่ยวแบบเรือแรมใ้สามารถ ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

5.2.5 ใ้ความรู้ทางภาษาต่างประเทศ เช่น ฝึกอบรมภาษาอังกฤษ

ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวตะวันตก ความรู้ความสามารถในการจัดการทางธุรกิจ และวิธีการสร้างบริการประทับใจสำหรับชาวประมงที่ปรับเปลี่ยนเรือประมงไปเป็นเรือรับนักท่องเที่ยวทางทะเล

5.3 เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตชาวสวน

5.3.1 ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพันธุ์ไม้รุ่นใหม่ ๆ ที่ให้ผลผลิตสูงกว่าเดิม มาปลูกทดแทนรุ่นเก่าๆ

5.3.2 ส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวแบบเรือนรมและเชิงเกษตรให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

5.3.3 ถ่ายทอดความรู้ในการทำเกษตรแผนใหม่ การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างประสิทธิภาพทางการตลาดให้มีโอกาสสูงขึ้น

5.3.4 ถ่ายทอดทักษะภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ และความรู้ทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณีชาวตะวันตก

6. การบริหารและการจัดการเพื่อการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชุมชนเกาะช้าง

6.1 ให้โอกาสชาวชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวและให้มีโอกาสมีรายได้จากการท่องเที่ยว

6.2 จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริม รักษา และเฝ้าติดตามการเปลี่ยนแปลงของชุมชนและแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อชาวชุมชน

6.3 ตั้งศูนย์แสดงเอกลักษณ์ชุมชนเพื่อแสดงนิทรรศการและเผยแพร่เอกลักษณ์ชุมชน

ไศรยา สิงขรวงศ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง วิวัฒนาการแหล่งท่องเที่ยว : กรณี เกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่า ช่วงก่อนปี พ.ศ.2528 เกาะช้างอยู่ในขั้นสำรวจ ถัดมาระหว่างปี พ.ศ.2528-2539 ได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นจนถึงระดับที่เรียกว่า ขั้นดำเนินการ กระทั่งในปี พ.ศ.2540-ปัจจุบัน เกาะช้างได้เข้ามาสู่ขั้นพัฒนา ในการวิจัยนี้ได้ทำการพยากรณ์วิวัฒนาการของเกาะช้างว่าจะดำเนินถึงขั้นเติบโตมั่นคงประมาณปี พ.ศ.2550และขั้นชะงักงัน อาจเกิดขึ้นหลังจากปี พ.ศ.2553 หรือ พ.ศ.2556 โดยพิจารณาตามตัวเลขชี้วัดความสามารถในการรองรับเป็นหลัก ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในรูปแบบของการชักนำจากภาครัฐ ซึ่งเป็นรูปแบบที่พบมากในประเทศที่กำลังพัฒนา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ภาครัฐควรสนับสนุนและให้โอกาสประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว และให้โอกาสคนในท้องถิ่นได้กู้ยืมเงินเพื่อการลงทุนในธุรกิจของตนเอง รวมถึงกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการชะลอจำนวนนักท่องเที่ยวของเกาะช้าง ทั้งนี้เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนขึ้นต่อไป

ภัทริภา อีรสวัสดิ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ และแนวคิดในการป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่น : กรณีศึกษา เกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเกาะช้างมีการรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับมากถึงปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ ได้แก่ ระดับการศึกษา เจตคติและความรู้สึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องของการอนุรักษ์ให้กับประชาชนในท้องถิ่นเกาะช้างให้มากขึ้น และควรมีการสนับสนุนรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้เข้ามาในพื้นที่เกาะช้างอย่างเป็นจริงมากกว่านี้ นอกจากนี้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรเข้าไปดูแลจัดการในเรื่องของปัญหาขยะมูลฝอย และความเสื่อมโทรมของสภาพชายหาดและทัศนียภาพที่ไม่เหมาะสมซึ่งในขณะนี้กำลังเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ท่องเที่ยวเกาะช้างและเป็นปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนมากที่สุดในพื้นที่ขณะนี้ตามการรับรู้ของประชาชน

Kanisara (Abstract: 2003) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด

การศึกษาพยายามค้นหาว่าจะอย่างไรจึงจะปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ในชุมชนอ่าวสลักเพชร โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 126 ครัวเรือนที่มีความตั้งใจกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและความเข้าใจกับผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

การทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจรับรู้ของชุมชนต่อผลกระทบนั้น ไม่ปรากฏว่ามีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อความตั้งใจมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ รายได้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในขั้นตอนการวางแผนพัฒนา และชุมชนมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แนวทางที่เหมาะสมกับการปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ มี 7

แนวทาง คือ

1. ลดผลกระทบทางลบด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
2. การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ และการควบคุม
3. สร้างความตระหนักในด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
4. เพิ่มผลประโยชน์ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น
5. เพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
6. การยอมรับและผ่อนปรนเรื่องสิทธิครอบครองและประเพณีปฏิบัติ
7. ปรับปรุงขั้นตอนปฏิบัติของโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กิ่งอำเภอเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด “ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูลและหลายวิธีประกอบกัน ซึ่งแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา วิธีการเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาคครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในพื้นที่

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

3.1.2.1 เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน ได้แก่ นายกอบต. และปลัดอบต.เกาะช้างใต้ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้สูงอายุในหมู่บ้านที่ประชาชนท้องถิ่นให้ความเคารพนับถือ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน หัวหน้าอุทยานแห่งชาติและผู้ช่วยอุทยานแห่งชาติ

3.1.2.2 ประชาชนท้องถิ่น ในพื้นที่หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้างมีประชากรท้องถิ่นจำนวน 106 ครัวเรือน (เรือน) ตัวอย่างที่ศึกษาคือ 76 ครัวเรือน (ราย) (จำนวนที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คัดหลักจากจำนวนผู้ประกอบการ 30 ราย ซึ่งคนในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการเอง)

หมายเหตุ : ในการศึกษาจริงจำนวนประชาชนที่ให้สัมภาษณ์มีเพียง 72 ครัวเรือน (ราย)เนื่องจากประชาชนบางรายไม่อนุญาตให้ทำการ

สัมภาษณ์และประชาชนบางรายไม่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขณะที่ทำการศึกษา

3.1.2.3 ผู้ประกอบการในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง มีผู้ประกอบการทั้งหมดจำนวน 30 ราย ซึ่งเป็นจำนวนที่สามารถนำมาหาค่าทางสถิติได้

3.1.2.4 นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ท่องเที่ยวในพื้นที่หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง ใช้วิธี Accidental Sampling จำนวนที่ทำการศึกษา 55 ราย (เนื่องจาก จำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนไม่แน่นอน ผู้ทำการวิจัยจึงทำกำหนดจำนวน การศึกษาเอง เป็นจำนวน 55 ราย ซึ่งเป็นจำนวนที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้)

หมายเหตุ : ในการศึกษาพบปัญหา คือ นักท่องเที่ยวไม่มาเที่ยวทุกวันหยุด เหตุจากมีคลื่นลมไม่สามารถทำกิจกรรมดูประการังได้ และนอกจากนี้จำนวนนักท่องเที่ยวไม่พิกไฮมสแต่ย์ทุกหลัง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ได้สร้างแบบสัมภาษณ์ประกอบการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับแนวคิดในการศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น ดังนี้

3.2.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชนท้องถิ่น

แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

3.2.1.1 ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชนท้องถิ่น ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ อายุ เพศ รายได้ การศึกษา อาชีพ การมีและไม่มีที่ดินทำกิน เป็นต้น จำนวน 14 ข้อ

3.2.1.2 ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างจำนวน 16 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-16

1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,10,12,13,14,16

2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8,14

3.2.1.3 ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

จากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-13

1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,11,13

2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8,10,12

3.2.1.4 ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-8

1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 2,4,6,8

2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 1,3,5,7

3.2.1.5 ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

3.2.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ประกอบการ

แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

3.2.2.1 ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ข้อมูลด้านการประกอบการ และข้อมูลด้านการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลจากการท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ การศึกษา รายได้ ประเภทการประกอบการ ระยะเวลาดำเนินการเป็นต้น จำนวน 32 ข้อ

3.2.2.2 ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว จำนวน 3 ข้อ

3.2.2.3 ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างจำนวน 16 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-16

1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,10,12,13,14,16

2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8,11,15

3.2.2.4 ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-13

1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,11,13

2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8,10,12

3.2.2.5 ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-8

1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 2,4,6,8

2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 1,3,5,7

3.2.2.6 ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

3.2.3 แบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยว

แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

3.2.3.1 ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลและรูปแบบการท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ การศึกษา รายได้ อาชีพ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว การรับรู้ข่าวสารเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างอย่างยั่งยืน แหล่งข้อมูลที่ได้รับรู้เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง เป็นต้น จำนวน 16 ข้อ

3.2.3.2 ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบน เกาะช้าง จำนวน 14 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-14

1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,11,14

2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8,10,12,13

3.2.3.3 ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ข้อ 1-10

1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,10

2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8

3.2.3.4 ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ1-5

1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 2,4

2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 1,3,5

3.2.3.5 ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

3.2.4 เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนแบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชนท้องถิ่น ในส่วนที่ 2,3,4 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ประกอบการ ในส่วนที่ 3, 4, 5 และแบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยว ในส่วนที่ 2, 3, 4 ดังนี้

ระดับ	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างมาก	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างมาก	1	5

การจำแนกระดับความคิดเห็นในแต่ละด้านและโดยรวมตามจำนวนข้อ จำแนกได้ ดังนี้

3.2.4.1 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

1) ประชาชนท้องถิ่น

(1) ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 16 ข้อ

คะแนน $16.00 - 37.33 =$ ไม่เห็นด้วย

$37.34 - 58.67 =$ ไม่แน่ใจ

$58.68 - 80.00 =$ เห็นด้วย

(2) ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 13 ข้อ

คะแนน $13.00 - 30.33 =$ ไม่เห็นด้วย

$30.34 - 47.66 =$ ไม่แน่ใจ

$47.67 - 65.00 =$ เห็นด้วย

(3) ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 8 ข้อ

คะแนน $8.00 - 18.66 =$ ไม่เห็นด้วย

$18.67 - 29.33 =$ ไม่แน่ใจ

$29.34 - 40.00 =$ เห็นด้วย

2) ผู้ประกอบการ

(1) ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 16 ข้อ

คะแนน $16.00 - 37.33 =$ ไม่เห็นด้วย

$37.34 - 58.67 =$ ไม่แน่ใจ

$58.68 - 80.00 =$ เห็นด้วย

(2) ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 13 ข้อ

คะแนน $13.00 - 30.33 =$ ไม่เห็นด้วย

$$30.34 - 47.66 = \text{ไม่แน่ใจ}$$

$$47.67 - 65.00 = \text{เห็นด้วย}$$

(3) ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 8 ข้อ

$$\text{คะแนน } 8.00 - 18.66 = \text{ไม่เห็นด้วย}$$

$$18.67 - 29.33 = \text{ไม่แน่ใจ}$$

$$29.34 - 40.00 = \text{เห็นด้วย}$$

3) นักท่องเที่ยว

(1) ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 14 ข้อ

$$\text{คะแนน } 14.00 - 32.66 = \text{ไม่เห็นด้วย}$$

$$32.67 - 51.33 = \text{ไม่แน่ใจ}$$

$$51.34 - 70.00 = \text{เห็นด้วย}$$

(2) ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 10 ข้อ

$$\text{คะแนน } 10.00 - 23.33 = \text{ไม่เห็นด้วย}$$

$$23.34 - 36.67 = \text{ไม่แน่ใจ}$$

$$36.68 - 50.00 = \text{เห็นด้วย}$$

(3) ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 5 ข้อ

$$\text{คะแนน } 5.00 - 11.66 = \text{ไม่เห็นด้วย}$$

$$11.67 - 18.33 = \text{ไม่แน่ใจ}$$

$$18.34 - 25.00 = \text{เห็นด้วย}$$

หมายเหตุ : ในการกำหนดระดับคะแนนในแต่ละข้อมี 5 ระดับ คือ

1) เห็นด้วยอย่างมาก 2) เห็นด้วย 3) ไม่แน่ใจ 4) ไม่เห็นด้วย และ 5) ไม่เห็นด้วยอย่างมาก แต่ในการให้คะแนนรวมทุกข้อจะให้เป็น 3 ระดับ คือ 1) ไม่เห็นด้วย ซึ่งหมายถึง ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างมาก 2) ไม่แน่ใจ และ 3) เห็นด้วย ซึ่งหมายถึง เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างมาก การที่ลดระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ เนื่องจากพบว่าในการแปรผลไคสแควร์โดยโปรแกรม

SPSS นั้นมีเซลล์ที่มีค่า n น้อยกว่า 5 ซึ่งไม่สามารถนำมาแปรผลได้ จึงจำเป็นต้องลดระดับ เพื่อให้ได้ค่าที่แปรค่าทางสถิติได้

3.2.4.2 สำหรับการหาความสัมพันธ์ความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวนั้น เลือกเอาเฉพาะคำถามที่เหมือนกันทั้งสามกลุ่ม และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1) ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 14 ข้อ

คะแนน $14.00 - 32.66 =$ ไม่เห็นด้วย

$32.67 - 51.33 =$ ไม่แน่ใจ

$51.34 - 70.00 =$ เห็นด้วย

2) ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 9 ข้อ

คะแนน $9 - 20 =$ ไม่เห็นด้วย

$21 - 32 =$ ไม่แน่ใจ

$33 - 45 =$ เห็นด้วย

3) ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 5 ข้อ

คะแนน $5.00 - 11.66 =$ ไม่เห็นด้วย

$11.67 - 18.33 =$ ไม่แน่ใจ

$18.34 - 25.00 =$ เห็นด้วย

3.2.5 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาทำการทดสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรง (Validity) และความเหมาะสมของคำถามของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.2.5.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) ดำเนินการโดยเสนอแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นผู้ศึกษาจึงดำเนินการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

3.2.5.2 ความเหมาะสมของคำถาม ดำเนินการโดยนำแบบสัมภาษณ์แบบมี

โครงสร้างไปทำการทดสอบ Pre-test) กับประชาชนท้องถิ่นจำนวน 15 ราย ผู้ประกอบการ 6 รายและนักท่องเที่ยว จำนวน 10 ราย (จำนวนดังกล่าว คิดจาก 20 % ของจำนวนที่ศึกษาจริง) โดยทำการศึกษาที่ หมู่ 1 บ้านบางบัว ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด หลังจากนั้นจึงทำการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้สัมภาษณ์

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ คือ

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้จากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ วารสาร บทความ รายงานการวิจัย ภาคนิพนธ์/สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ แผนและข้อมูลต่างๆจากหน่วยงานราชการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 การเก็บรวบรวมปฐมภูมิ ซึ่งได้จากการจดบันทึกจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นอกจากนี้ยังได้ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่จริง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ทำการวิเคราะห์โดยใช้การบรรยายสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพและใช้การวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมินสภาพพื้นที่

ได้จากการสังเกตภาคสนาม ทำการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ทางกายภาพ โดยนำข้อมูลจากเอกสารประกอบการใช้แผนที่และภาพถ่าย

3.4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมาประมวลผลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS จากนั้นนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์มาแปรผลดังนี้

3.4.3.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

เป็นการจัดหมวดหมู่และอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อ

มุลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง และความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวนบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ในพื้นที่หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ด้วยวิธี ดังต่อไปนี้

1) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน (Standard Deviation) ใช้อธิบายลักษณะกว้างๆของข้อมูลทั้งหมด และหาตัวแทนของกลุ่ม

3.4.3.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

ทำการวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ 2 วิธี คือ

1) ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง ปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว และปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวนบนเกาะช้างของประชาชน

2) ค่าสถิติ F-test ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็นในแต่ละประเด็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

บทที่ 4

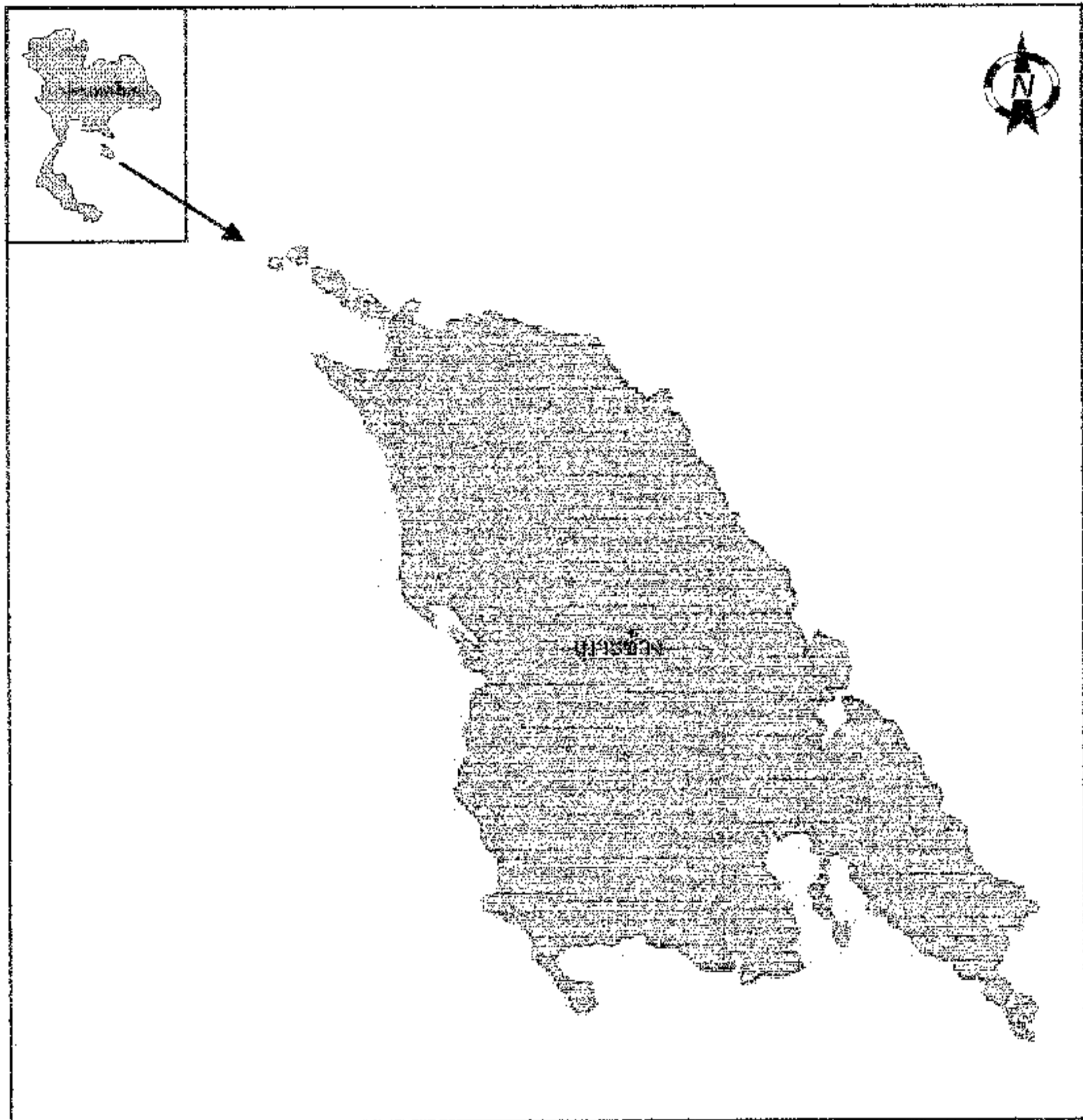
สภาพทั่วไปของเกาะช้าง

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างตั้งอยู่ในเขตจังหวัดตราด ได้ประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล ในปี พ.ศ.2525 โดยผนวกเกาะช้าง ซึ่งเป็นเกาะขนาดใหญ่เป็นลำดับที่ 2 ของประเทศไทย (รองจากเกาะภูเก็ต) เข้ากับอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะต่างๆอีกจำนวน 40 เกาะ ซึ่งประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 197 ลง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2525 นับเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งที่ 45 (กรมป่าไม้ ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ, 2541 อ้างถึงใน วุฒิพงศ์ น้อยหวาด, 2545: 21) ปัจจุบันกำหนดให้เกาะช้างเป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์กรมมหาชน) (พระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งองค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2546: 2-17)

4.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

เกาะช้างตั้งอยู่ในกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ห่างจากอำเภอแหลมงอบไปทิศตะวันตก ประมาณ 8 กิโลเมตร บริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก โดยเกาะช้างมีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 213 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ 11 องศา 33 ลิปดา ถึง 12 องศา 15 ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นลองจิจูดที่ 102 องศา 15 ลิปดา ถึง 102 องศา 55 ลิปดาตะวันออก โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดอำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี
ทิศใต้	ติดทะเลในอ่าวไทยและเกาะคลุ้ม กิ่งอำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด
ทิศตะวันออก	ติดทะเลอ่าวไทยในเขตอำเภอแหลมงอบ และเกาะไม้ซี้ใหญ่
ทิศตะวันตก	ติดทะเลอ่าวไทย

ภาพที่ 4.1 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งเกาะช้าง

4.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ในจำนวนเกาะทั้งหมดของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เกาะช้างเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด ซึ่งพื้นที่ของเกาะทอดยาวจากทิศเหนือลงมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ยาวประมาณ 30 กิโลเมตร กว้างประมาณ 14 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด มีภูเขาอยู่ตอนกลางของเกาะ ล้อมรอบด้วยพื้นที่ลอนลาดและพื้นที่ราบเล็กน้อยบริเวณชายฝั่ง โดยมียอดเขาที่สูงที่สุดประมาณ 743 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลางชื่อ เขาสลักเพชร รองลงมา คือ เขาจอมประสาธ สูงประมาณ 661 เมตร และเขาปลายคลองถ้ำ สูงประมาณ 609 เมตร ส่วนบริเวณพื้นที่ราบมีความสูงตั้งแต่ 10-70 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง เช่น ชายฝั่งบริเวณหมู่บ้านคลองสน นอกจากนี้ชายฝั่งตะวันออกของเกาะจะเป็นหาดโคลนและหาดหิน เป็นหาดแคบ ส่วนหาดทางฝั่งตะวันตก จะเป็นหาดทรายและหาดหิน (กรมป่าไม้ ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ, 2541 อ้างถึงใน วุฒิพงศ์ น้อยหัวหาด, 2545: 21-22)

4.3 เขตการปกครองและประชากร

กิ่งอำเภอเกาะช้าง แบ่งการปกครองเป็น 2 ตำบล 2 อบต. คือ

4.3.1 ตำบลเกาะช้าง ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านคลองนนทรีย์ บ้านด่านใหม่ บ้านคลองสน และบ้านคลองพร้าว

4.3.2 ตำบลเกาะช้างใต้ ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านบางเบ้า บ้านสลักเพชร บ้านแจ็กแบ้ บ้านสลักคอก และบ้านสลักเพชรเหนือ

จากข้อมูลทั่วไป/องค์กรชุมชน/องค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชน/เศรษฐกิจชุมชน กิ่งอำเภอเกาะช้าง จ.ตราด ปี 2546 แสดงรายละเอียดข้อมูลประชากรในพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับประชากรในพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด

หมู่ ที่	ชื่อบ้าน	ตำบล	ประชากร				อาชีพ		
			ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม	เกษตร	ค้าขาย	อื่นๆ
1	คลองนนทรี		72	153	143	296	70	5	30
2	ด่านใหม่	เกาะ	123	239	219	459	80	10	35
3	คลองสน	ช้าง	181	271	258	529	123	35	60
4	คลองพร้าว		193	314	305	619	52	48	45
1	บางเบ้า		90	131	159	290	25	32	60
2	สลักเพชร	เกาะ	106	226	212	438	89	10	32
3	เจ๊กแบ้	ช้างใต้	81	155	152	307	63	4	32
4	สลักคอก		68	140	149	289	60	2	40
5	สลักเพชร		90	181	184	365	70	3	25
	เหนือ								

4.4 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

จากการสำรวจโดยภาพถ่ายดาวเทียม IRS บันทึกเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2545 และรูปถ่ายทางอากาศมาตราส่วน 1 : 10,000 ปี พ.ศ. 2539 ของกรมแผนที่ทหาร พบว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณเกาะช้างปี พ.ศ. 2545 เป็นพื้นที่ป่าไม้ 74.74% พื้นที่การเกษตร 23.72% ที่อยู่อาศัย 0.82 % และพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว 0.71% ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณเกาะช้างปี พ.ศ 2545

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ป่าไม้	98,028	74.74
- ป่าดิบชื้น	97,097	74.03
- ป่าชายเลน	931	0.71
พื้นที่การเกษตร	31,113	23.72
- ยางพารา	7,231	5.51
- มะพร้าว	2,701	2.06
- สวนผสม	20,852	15.90
- นาทุ่ง	328	0.25
ที่อยู่อาศัย	1,081	0.82
พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว	930	0.71
รวม	131,152	100.00

แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง(สพม.) และ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545.

4.5 ลักษณะภูมิอากาศและการคมนาคม

4.5.1 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของพื้นที่เกาะช้างแบ่งออกเป็นช่วง ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคมถึงตุลาคมเป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ ในระยะนี้ลมมรสุมจากตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งทำให้อุณหภูมิลดลง และฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเมษายน ซึ่งลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังอ่อนค่อนข้างจะแปรปรวนทำให้เกิดอากาศร้อนอบอ้าว อุณหภูมิโดยทั่วไปเฉลี่ยประมาณ 27.3 องศา ในช่วงเดือนเมษายนมีอุณหภูมิสูงสุด ประมาณ 32.9 องศา และเดือนมกราคมเป็นเดือนที่มีอุณหภูมิต่ำสุด ประมาณ 20.7 องศาความชื้นสัมพัทธ์โดยเฉลี่ยทั้งปีมีค่าเท่ากับร้อยละ 80

(80%) ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดอยู่ช่วงเดือนสิงหาคม ประมาณร้อยละ 96 (96%) และต่ำสุดในเดือนธันวาคม ประมาณร้อยละ 54 (54%)

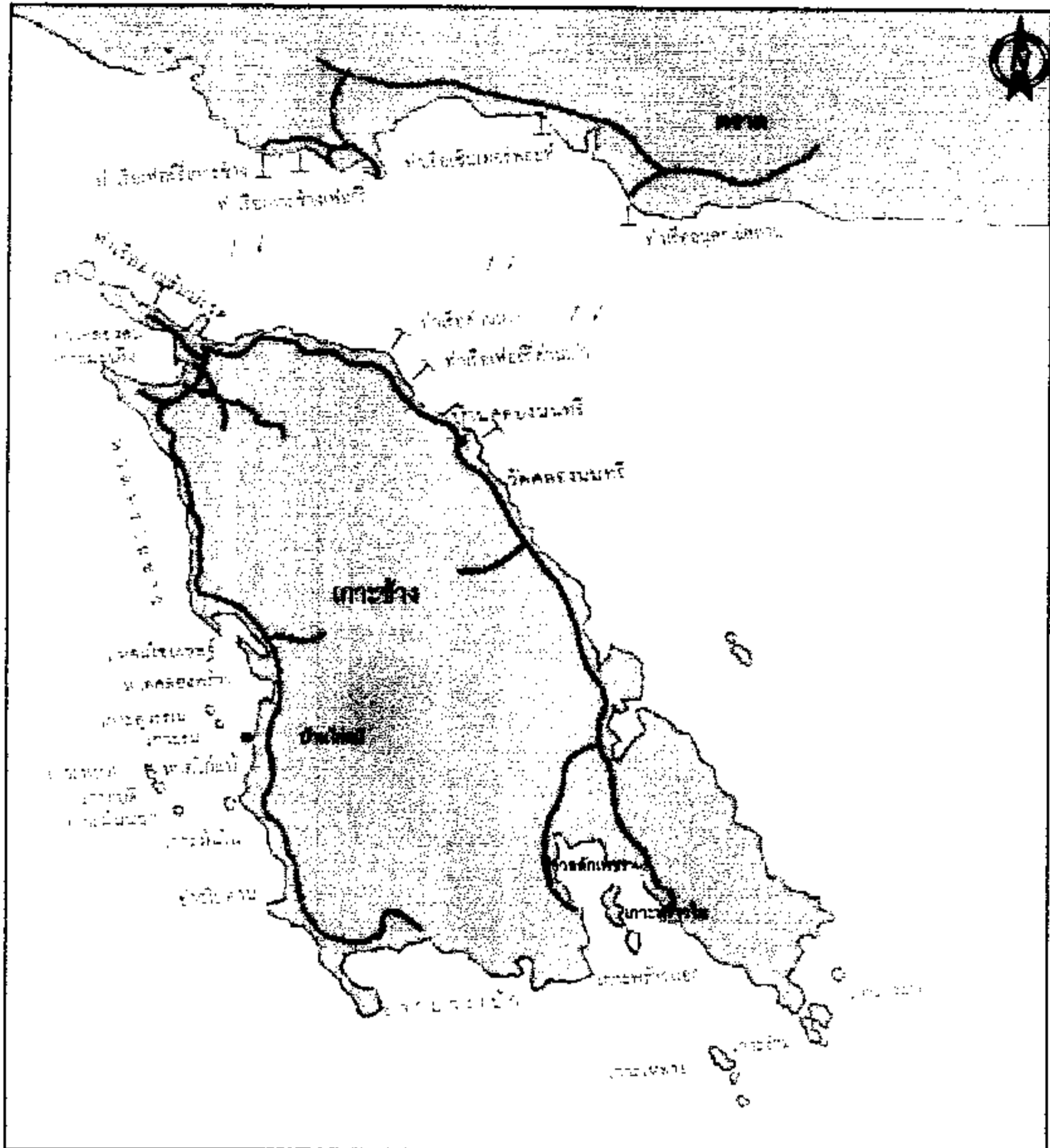
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 4,709.9 มิลลิเมตร โดยเฉลี่ยใน 1 ปี มีฝนตกประมาณ 190.4 วัน ปริมาณน้ำฝนสูงสุดอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคม ประมาณ 1,098.0 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในเดือนธันวาคม ประมาณ 23.0 มิลลิเมตร

ลม ทิศทางของลมประจำถิ่น มีการผันแปรไปตามฤดูกาล โดยเฉพาะช่วงเวลาดังแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน โดยเฉพาะในเดือนสิงหาคม มีความเร็วลมสูงสุด และมีคลื่นลมแรง และช่วงเดือนมีนาคมและเดือนเมษายนเป็นช่วงที่คลื่นลมสงบ (อาธิป เหมือนสุดใจ, 2541 อ้างถึงใน วุฒิปงศ์ น้อยหัวขาด, 2545: 22-23)

สรุปว่า ในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ประมาณเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ชายฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นด้านลมจะมีคลื่นลมแรงไม่เหมาะที่จะเดินทาง ฤดูท่องเที่ยวที่เหมาะสมคือประมาณเดือนพฤศจิกายน-พฤษภาคมเป็นช่วงที่คลื่นน้อยที่สุด การเดินทางไปเกาะช้างหรือหมู่เกาะต่างๆจะทำได้สะดวก

4.5.2 การคมนาคม

การเดินทางสู่เกาะช้างนั้นมีการเดินทางโดยเรือ 2 ประเภทด้วยกัน คือ เรือไม้ และเรือเฟอร์รี่ ซึ่งเรือไม้มีท่าเรืออยู่ที่ ท่าเรืออนุสรณ์สถานยุทธนาวีเกาะช้าง ส่วนท่าเรือเฟอร์รี่มี 3 ท่าเรือด้วยกัน คือ ท่าเรือเฟอร์รี่เกาะช้าง ท่าเรือเกาะช้างเฟอร์รี่ และท่าเรือ เซ็นเตอร์พอยท์ ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของท่าเรือที่ใช้ในการเดินทางไปเกาะช้าง
แหล่งที่มา : ไศรยา สิงขรวงศ์, 2546: 53.

4.6 ลักษณะทางกายภาพ

4.6.1 สภาพทางธรณีวิทยา

ลักษณะโครงสร้างทางธรณีของเกาะช้างประกอบด้วย หินอัคนี (Igneous Rocks) หินชั้น และหินแปร (Sedimentary and Metamorphic Rocks) หินอัคนีประเภทที่พบคือ หินไรโอไลต์ หินทัฟฟ์ และหินกรวดภูเขาไฟ หินชั้นและหินแปรก็เป็นพวกตะกอนน้ำพากรวดทราย ทรายแป้ง และดิน ตะกอนชะวากทะเล และตะกอนที่ราบน้ำทะเลท่วมถึง โคลน ตะกอนชายหาด กรวด และทราย ตะกอนทะเลสาบน้ำจืด ทรายแป้งและโคลน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-4)

4.6.2 อุทกวิทยาและแหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำภายในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างจำแนกแหล่งน้ำออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ น้ำจืดและน้ำทะเล พื้นที่ที่เป็นเกาะภายในอุทยานแห่งชาติมีแหล่งน้ำมากที่สุด คือ เกาะช้าง ซึ่งเป็นแม่น้ำลำคลองสายสั้นๆ เป็นคลองที่น้ำทะเลเข้าถึงต้นคลองเป็นห้วยน้ำจืดไหลมาจากน้ำตก ซึ่งเป็นสภาพหุบเขาหลังอ่าวต่างๆ ไหลแทรกไปตามบริเวณป่าเลนแล้วไหลลงสู่ทะเลรอบๆ เกาะที่สำคัญ ได้แก่ คลองสน ไหลจากบริเวณเขาจอมสุ่อ่าวคลองสน คลองมะยม ไหลจากบริเวณเขาคลองมะยมผ่านบริเวณที่ทำกรหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ กข.1(ธารมะยม) ลงสู่ทะเลที่อ่าวคลองมะยม คลองค้างคาว ไหลจากบริเวณเขาค้างคาวสู่อ่าวสลัก หมู่บ้านสลักคอก คลองบางเบ้า ไหลลงสู่อ่าวบ้านบางเบ้า คลองพร้าวไหลลงจากบริเวณเขาคลองพร้าวลงสู่อ่าวบ้านคลองพร้าว นอกจากนี้มี คลองกะลิ่ง คลองด่าน คลองด่านใหม่ คลองนนทรี คลองมักอก คลองอ่าวผีหลอก คลองญวน คลองอ่าวโกกั้ง คลองนุควาง คลองโปรง คลองไชยเชษฐา คลองกลอย คลองหวายแฉก เป็นต้น ถ้ำน้ำเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญในการหล่อเลี้ยงพื้นที่อยู่อาศัยของราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบ เกาะช้าง และยังทำให้เกิดน้ำตกที่สวยงาม เป็นที่พักผ่อนของประชาชนและนักท่องเที่ยวอีกด้วย เช่น น้ำตกธารมะยม น้ำตกคลองพลู น้ำตกคลองนนทรี น้ำตกศรีเพชรและน้ำตกคลองหนึ่ง เป็นต้น (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-4)

4.6.3 อุทกธรณีวิทยา

สภาพทางอุทกธรณีวิทยาของเกาะช้างทั้งเกาะเป็นชั้นน้ำแบบหินภูเขาไฟ (Volcanic Aquifers) ซึ่งเป็นชั้นหินที่มีน้ำบาดาลน้อยมากจนถึงไม่ให้น้ำเลย เกิดในหิน Andesite, Phylolite,

Tuff, Agglomerate, Pyroclastic และหิน Basalt ปริมาณการให้น้ำในแหล่งน้ำบาดาลประเภทนี้มีปริมาณไม่เกิน 5 ลบ.ม./ชม.เท่านั้น (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-4)

4.6.4 สภาพทางสมุทรศาสตร์

พื้นที่ชายฝั่งทะเลนับตั้งแต่แนวชายฝั่งทะเล (Shoreline) ลงไปในทะเลประมาณ 8 กม. มีลักษณะดังนี้

4.6.4.1 แนวชายฝั่งทะเล แนวชายฝั่งทะเลแบ่งเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงแรกตั้งแต่แหลมปากคลองบางกระดานจนถึงแหลมศอก รวมความยาวทั้งหมดประมาณ 58 กม. ช่วงสองเป็นช่วงของอ่าวตราดตั้งแต่แหลมศอกจนถึงบ้านสะพานหินรวมความยาวประมาณ 154 กม. ลักษณะของชายฝั่งทั้งสองช่วงดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นหาดเลน และช่วงที่สามซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายตั้งแต่บ้านสะพานหินจนถึงสุดเขตอำเภอคลองใหญ่ (หาดเล็ก) รวมความยาว ทั้งหมดประมาณ 52 กม.

4.6.4.2 ลักษณะผิวพื้นทะเล มีลักษณะความลาดชันไม่แน่นอนเนื่องจากมีเกาะมากมายจำนวน 40 เกาะ และเกาะใหญ่ที่สุดได้แก่ เกาะช้าง มีเนื้อที่ประมาณ 215 ตร.ม. รองลงไป ได้แก่ เกาะรังใหญ่ เกาะไม้ซี้ใหญ่ เกาะคลุ้ม เกาะหวาย อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาอัตราความลาดชันโดยเฉลี่ยแล้วมีค่าประมาณ 1:3,400 เมตร โดยมีความลึกของทะเลสูงสุดส่วนที่เป็นพื้นน้ำประมาณ 35 เมตร

4.6.4.3 การขึ้นลงของน้ำทะเล การขึ้นลงของน้ำทะเลบริเวณชายฝั่งจังหวัดตราดเป็นแบบน้ำเตี้ย (Diurnal Tide) กล่าวคือ มีน้ำขึ้นน้ำลงวันละครั้ง จากสถิติระดับน้ำขึ้นเต็มที่สูงสุดในรอบหนึ่งปีค่าเฉลี่ยประมาณ +.35 ม. และ -1.31 ม. จากระดับน้ำทะเลตามลำดับ และความแตกต่างระหว่างน้ำขึ้นสูงสุดและต่ำสุดมีค่าเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะได้รับอิทธิพลจากดวงจันทร์ ทิศทางลม ความกดดันอากาศและกระแสน้ำ

4.6.4.4 กระแสน้ำ ทิศทางลมและความเร็วของกระแสน้ำในทะเลเกิดจากอิทธิพลของน้ำขึ้นน้ำลง (Tudal Current) และกระแสนลม (Drift Current) สำหรับชายฝั่งทะเลจังหวัดตราดกระแสน้ำเกิดจากอิทธิพลของการขึ้นลงของน้ำทะเลเป็นสำคัญ โดยมีทิศทางของกระแสน้ำช่วงน้ำขึ้นจะไหลไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือในอัตราความเร็วประมาณ 0.5 กม./ชม. ส่วนในช่วงน้ำลงนั้นน้ำจะไหลในทิศทางตรงกันข้ามและความเร็วเท่ากัน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5)

4.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.7.1 ทรัพยากรน้ำ

4.7.1.1 น้ำผิวดิน

แหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญของเกาะช้างคือน้ำฝน ส่วนใหญ่มีน้ำสมบูรณ์ในฤดูฝน เนื่องจากเป็นเส้นทางน้ำสายสั้นๆและมีความชันค่อนข้างมาก น้ำฝนจึงถูกระบายลงสู่ทะเลอย่างรวดเร็ว การพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินยังมีไม่มากนัก มักเป็นฝายน้ำล้นหรือสระเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ซึ่งจะขาดแคลนน้ำเป็นระยะเวลา 1-2 เดือนในปีที่แล้งจัด

คุณภาพน้ำผิวดินส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี ยกเว้นคลองสลักเพชรที่พบปริมาณโคลิฟอร์มทั้งหมดค่อนข้างสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งประเภทที่ 2 (มาตรฐานไม่เกิน 5,000 MPN / 100 ml) ซึ่งบริเวณดังกล่าวน้ำได้ไหลผ่านชุมชนมาแล้ว ทำให้มีการปนเปื้อนของของเสีย จึงมีแนวโน้มว่าในอนาคตคุณภาพน้ำจะเสื่อมโทรมลง เนื่องจากในปัจจุบันมีการระบายน้ำทิ้งลงสู่ธรรมชาติโดยไม่ได้รับการบำบัดทั้งจากบ้านเรือนและแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งบริเวณตอนบนของลำคลองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร จึงอาจมีการชะล้างสารเคมีทางการเกษตรลงสู่แหล่งน้ำ และยังมีน้ำเสียที่ระบายทิ้งจากบ่อกักที่จะก่อผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบริเวณป่าชายเลนอีกด้วย

4.7.1.2 น้ำใต้ดิน

ชั้นหินให้น้ำในพื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่เกาะ มีความลึกในการพัฒนาน้ำบาดาลโดยทั่วไปประมาณ 10-50 ม. ปริมาณน้ำบาดาล 2-10 ลบ.ม./ชม. คุณภาพน้ำทั่วไปดีมีค่า TDS น้อยกว่า 500 มก./ล. ปริมาณคลอไรด์ เหล็ก ในเตรท และความกระด้าง มีค่าไม่เกินเกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม

4.7.2 ทรัพยากรดิน

ดินบนเกาะช้างแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ดินเกิดบนที่ราบ และดินเกิดบนภูเขา ดินเกิดบนที่ราบริมทะเลขนานไปกับชายฝั่งที่มีทั้งดินร่วนเหนียวปนทรายที่เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดีถึงปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ กับดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีกรวดและลูกรังปนอยู่เป็นปริมาณมาก เป็นดินตื้นมากมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำใช้ประโยชน์ในการปลูกมะพร้าว สวนยางพารา และสวนผลไม้ ดินอีกกลุ่มที่เกิดบนภูเขา มักมีทั้งดินตื้นและดินลึกจะมีคุณสมบัติตามหินต้นกำเนิด ซึ่งมีปฏิกิริยาเป็นกรดถึงด่าง มักเป็นเศษหินก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่กระจายจัดกระจายทั่วไป ปกติบริเวณนี้ยังคงสภาพป่าสมบูรณ์อยู่ แต่ก็มีบาง

ส่วนก็ถูกบุกรุกเพื่อทำสวนยางและสวนผลไม้ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-6)

4.7.3 พืชพรรณธรรมชาติ

จากการศึกษารายงานแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง (ตราด) พบว่า พื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่า 85 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ ซึ่งสังคมพืชของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ สังคมพืชที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสังคมพืชที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ โดยสรุปรายละเอียดในแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างได้ดังนี้

4.7.3.1 สังคมพืชที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

1) ป่าดิบ เป็นป่าที่ขึ้นค่อนข้างห่างจากชายฝั่ง ในบริเวณที่ลักษณะของดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายและสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ 5-700 เมตร การจำแนกชั้นเรือนยอดของป่าสามารถจำแนกได้เป็น 4 ชั้นเรือนยอด โดยเรือนยอดชั้นบน มีความสูงมากกว่า 30 เมตรขึ้นไป ชนิดไม้เด่นในชั้นเรือนยอดนี้ เช่น ยางนา ยางแดง กระบาก ตะเคียนทอง ทะโล้ เป็นต้น เรือนยอดชั้นรองความสูงระหว่าง 20-30 เมตร ชนิดไม้เด่นในชั้นเรือนยอดนี้ เช่น หัน พันจำ พะอง ก่อกระดุม จันทร์ป่า เป็นต้น เรือนยอดชั้นล่าง มีความสูงน้อยกว่า 20 เมตร ชนิดไม้เด่นในชั้นเรือนยอดนี้ เช่น รง ตะแบก กัดลิ้น เปล้าใหญ่ ห้ว พลอง เป็นต้น ส่วนพื้นที่ล่างของป่าพบลูกไม้ กล้าไม้และพืชคลุมดินอื่นๆ ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น เช่น ไม้เลื้อยชนิดต่างๆ เช่น หวายแดง หวายระกำ เถาปล้อง แผลงพัน เป็นต้น รวมทั้งไม้ เตย หมากงาช้าง ตาเปิดตาไก่ กลัวยไม้ดิน เฟิร์น และพืชวงศ์ขิงชำชนิดต่างๆ

2) ป่าชายเลน พบขึ้นในบริเวณปากอ่าวที่เป็นดินเลนและปากคลองต่างๆ เช่น อ่าวสลักคอก อ่าวสลักเพชร อ่าวบงแบ้ อ่าวคลองสน เป็นต้น ในบริเวณชายฝั่งทะเล พบขึ้นอยู่ในบริเวณพื้นดินเป็นหินและกรวด ชนิดไม้เด่น เช่น โกงกางใบเล็ก พังกาหัวสุม แสมขาว ตะบูนขาว โปรงแดง ปอทะเล ตีนเป็ดทะเล เป็นต้น

3) ป่าชายหาด พบบริเวณชายฝั่งทะเลที่เป็นดินทรายและหินสภาพป่าค่อนข้างโปร่ง ชนิดไม้เด่นของป่า เช่น หูกวาง สารภีทะเล เม่า เม็ดขาว เตยทะเล เป็นต้น

4) ป่าพรุ เป็นสังคมพืชที่เกิดขึ้นในบริเวณที่มีน้ำขังตลอดปี บริเวณที่พบป่าพรุ ได้แก่ บริเวณอ่าวสลักคอกและอ่าวสลักเพชร ชนิดไม้ที่พบ เช่น เหงือกปลาหมอ จาก เป็นต้น

5) สังคมพืชน้ำ เนื่องจากพื้นที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง ครอบคลุม

พื้นที่น้ำประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมด สังคมพืชน้ำจืดเป็นสังคมพืชที่สำคัญสังคมหนึ่ง โดยเฉพาะสาหร่ายชนิดต่างๆ หญ้าทะเล และแพลงก์ตอนพืชต่างๆ

4.7.3.2 สังคมพืชที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

พืชเกษตร พบตั้งแต่บริเวณชายหาดของเกาะจนถึงที่ราบเชิงเขาครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 20-30 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติโดยพืชที่ปลูก เช่น มะพร้าว ยางพารา และไม้ผลต่างๆ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด เป็นต้น (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-7)

4.7.4 ทรัพยากรสัตว์ป่า

จากการทบทวนข้อมูลในแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง (ตราด) สรุปข้อมูลทรัพยากรสัตว์ป่าได้ดังนี้

4.7.4.1 นก ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง มีนกไม่น้อยกว่า 74 ชนิดใน 32 สกุล เป็นนกประจำถิ่น 61 ชนิด เช่น นกยางทะเล นกกิ้งกัก นกลุมพู เป็นต้น เป็นนกอพยพในช่วงฤดูหนาว จำนวน 8 ชนิด เช่น นกยางเขียว นกนางนวลกลบปีกดำ นกขมิ้นท้ายทอยดำ เป็นต้น เป็นนกอพยพเพื่อผสมพันธุ์ 2 ชนิด คือ นกแคว้นแล้วอกเขียว และนกแคว้นแล้วธรรมดา และเป็นนกอพยพผ่าน 3 ชนิด คือ นกจับแมลงสีฟ้าท้องขาว นกจับแมลงคอสีน้ำเงินเข้ม และนกกระจัดหัวมงกุฏ

4.7.4.2 สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม พบไม่น้อยกว่า 22 ชนิด ใน 10 สกุล สัตว์ป่าที่สำรวจพบ เช่น หมูป่า เก้ง นางอาย กระรอกหลากสี หนูท้องขาว เป็นต้น

4.7.4.3 สัตว์เลื้อยคลาน พบไม่น้อยกว่า 30 ชนิด ใน 11 สกุล สัตว์ป่าที่สำรวจพบ เช่น ตะกวด ตุ๊กแกป่า จิ้งเหลนบ้าน งูเขียวหัวจิ้งจก งูดิน เป็นต้น

4.7.4.4 สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก มีไม่น้อยกว่า 12 ชนิด ใน 3 สกุล สัตว์ป่าที่สำรวจพบ เช่น คางคกบ้าน กบนา ปาดบ้าน เป็นต้น (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-7)

4.7.5 ทรัพยากรทางทะเล

จากข้อมูลการศึกษาแนวปะการังของสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2538) (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-8) พบว่าด้านตะวันออกส่วนใหญ่ของเกาะช้างเป็นหาดหินตะกอนและมีป่าชายเลนอยู่เป็นระยะๆ จึงไม่พบปะการังตามก้อนหินเท่านั้น แนวปะการังบริเวณตอนเหนือของเกาะช้างนั้นพบในอ่าวสนหรืออ่าวคลองสน เป็นแนวปะการังอยู่ห่างจากชายฝั่งประมาณ 40 เมตร ระหว่างแนวปะการังกับฝั่งเป็นพื้นทรายที่

มีซากปะการังที่ตายแล้วอยู่เป็นหย่อมๆ แนวปะการังนี้มีความลาดเอียงน้อยมาก และจุดที่ลึกเพียงประมาณ 2 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลางเท่านั้น บนแนวปะการังในช่วง 30 เมตรแรก มีปะการังกระจายตัวไม่หนาแน่นแต่ในช่วง 10 เมตรข้างนอกมีปะการังหนาแน่นพอสมควร ส่วนมากจะเป็นปะการังชนิด *Porites lutea*, *Galaxea fascicularis* และ *Pavona sp.* ด้านนอกของปะการังนี้ออกมาประมาณ 200 เมตร บริเวณระดับความลึกประมาณ 5 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พบแปลงหญ้าขนาดกว้างพอสมควร บริเวณด้านใต้เกาะข้างน้อยเป็นแนวปะการังที่อยู่ใกล้กับชายเกาะ ซึ่งเป็นหาดหินความกว้างของแนวปะการัง 110 เมตร โดยระยะ 75 เมตรแรกที่ติดกับชายฝั่งเป็นบริเวณที่มีปะการังชนิดก้อนและชนิดกิ่งอยู่อย่างหนาแน่นหลายชนิด แต่ระยะตั้งแต่ 75 ถึง 110 เมตร เป็นพื้นที่ทรายซึ่งมีปะการังชนิดก้อนต่างๆกระจายอยู่บนพื้น และมีปะการังที่อยู่เป็นอิสระ (free living coral) ในครอบครัว *Fungilidea* หลายชนิดอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น *Fungis sp.*, *Herpolitha sp.*, *Polyphillia talpina*, *Herpetoglossa sp.*

ชายฝั่งด้านเหนือของเกาะข้างน้อยและด้านตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะข้างมีแนวปะการังแคบๆทอดขนานกับชายฝั่งไปจนถึงหัวแหลมอ่าวลับประด และ มีปะการังอยู่เล็กน้อยรอบๆหินที่ข้าง ซึ่งอยู่กลางร่องน้ำระหว่างเกาะข้างกับแผ่นดินใหญ่ ชนิดของปะการังในบริเวณเหล่านี้ *Porites lutea* อยู่มากกว่าชนิดอื่นๆ แต่มีความหนาแน่นต่ำ อันเป็นลักษณะของแนวปะการังในเขตน้ำกร่อยและมีตะกอนมาก

แนวปะการังอีกแห่งหนึ่ง คือ เกาะง่าม ซึ่งอยู่ในปากอ่าวสลักเพชรทางใต้ของเกาะข้าง เป็นแนวปะการังซึ่งเกิดตรงกับหาด ซึ่งเชื่อมเกาะสองเกาะเข้าด้วยกัน แนวปะการังนี้กว้างประมาณ 50 เมตร มีปะการังชนิดก้อนเป็นกลุ่มปะการังที่พบมากที่สุด (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2546: 5-8)

4.7.6 ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

เกาะข้าง จัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศ จนได้รับชื่อว่าเป็น "อัญมณีแห่งภาคตะวันออก" มีแหล่งและสถานที่ท่องเที่ยวมากมายในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาท่องเที่ยวเกาะข้างปีละไม่ต่ำกว่า 400,000 คน เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม มีน้ำทะเลที่ใสสะอาด ปะการังที่สวยงาม มีน้ำตกหลายแห่ง แหล่งท่องเที่ยวที่มี คือ

4.7.6.1 หาดทราย มีหาดทรายที่สวยงามและขาวสะอาด มีน้ำทะเลใสสะอาด

เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวมาพักผ่อน มีหาดทรายยาวประมาณ 5 กิโลเมตร ซึ่งตั้งอยู่ในเขตตำบลเกาะช้างและตามหมู่เกาะต่างๆ

- 1) อ่าวคลองสน เป็นอ่าวอยู่ทางเหนือสุดของเกาะฝั่งตะวันตก เป็นที่ตั้งของชุมชนบ้านคลองสน ใกล้บริเวณอ่าวมีแนวปะการังใต้น้ำ
- 2) หาดทรายขาว เป็นหาดที่มีระยะทางยาวมากอีกแห่งหนึ่ง สามารถลงเล่นน้ำได้ มีบังกะโล่ตั้งอยู่หลายแห่ง มีถนนรอบเกาะตัดชิดหาดมากที่สุด
- 3) หาดคลองพร้าว-แหลมไชยเชษฐา เป็นหาดทรายที่มีความยาวต่อเนื่องไปจนถึงหาดไก่อ้นี้ หาดทรายบริเวณนี้มีความลาดมาก สามารถเล่นน้ำได้ มีบังกะโล่ให้เช่าพักหลายแห่งมีห้องพักรับนักท่องเที่ยวได้มาตรฐาน และมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม ตอนเหนือสุดของอ่าวคลองพร้าวติดกับแหลมไชยเชษฐาซึ่งมีแหลมหิน มีทัศนียภาพสวยงาม แต่ไม่สามารถเล่นน้ำได้
- 4) หาดไก่อ้นี้ เป็นหาดที่มีความยาวติดต่อกับหาดคลองพร้าว เป็นหาดทรายที่มีความลาดพอสมควร สามารถเล่นน้ำได้โดยไม่เป็นอันตราย มีบังกะโล่ราคาประหยัดให้เช่าหลายแห่ง บางแห่งมีจักรยานเสือภูเขาให้เช่า
- 5) อ่าวโบลาน อยู่ถัดขึ้นไปจากหาดไก่อ้นี้มีทางเท้าตัดผ่านภูเขาใช้เวลาเดินเท้าจากหาดไก่อ้นี้ประมาณ 1 ชั่วโมง ระหว่างทางสามารถมองเห็นทัศนียภาพที่สวยงามของทิวเขา อ่าวโบลานมีลักษณะเป็นหาดทรายยาวเรียบสงบเหมาะแก่การเล่นน้ำ และพักผ่อน
- 6) หาดทรายอยู่ทางตอนใต้ของเกาะช้างใกล้กับอ่าวสลักเพชร มีลักษณะเป็นอ่าวที่มีหาดทรายทอดยาว เล่นน้ำได้ สามารถเดินป่าชมจุดยุทธนาวีที่เกาะช้าง และชมทัศนียภาพตามหมู่เกาะใกล้เคียง เช่น เกาะเหลายา อ่าวสลักเพชร เกาะหวาย ที่หาดทรายขาวมีบริการที่พักไว้สำหรับนักท่องเที่ยวด้วย
- 7) เกาะง่าม กลายเป็นจุดปะทะจุดแรกระหว่างกองทัพเรือไทยกับฝรั่งเศส เมื่อฝรั่งเศส ได้ส่งเครื่องบินเข้ามาลาดตระเวน และทิ้งระเบิดบนเกาะนี้ ส่วนเกาะหวายคือ จุดที่เครื่องบิน ลาดตระเวนของฝรั่งเศสถูกเรือรบหลวงสงขลา และเรือรบหลวงชลบุรียิงตก กองกำลังเรือรบของฝรั่งเศส 7 ลำรुक้าเข้ามาทางด้านใต้ของเกาะช้าง นำโดยเรือ ลาดตระเวนลามอตต์ ปิเกตต์ เรือสลูป 2 ลำ เรือปืน 4 ลำ แยกออกเป็น 3 หมู่ หมู่ 1 มีเรือลามอตต์ ปิเกตต์ลำเดียวรูก้าเข้ามาทางด้านใต้ของเกาะหวาย และเกาะโบทัง หมู่ 2 มีเรือสลูป 1 ลำ เรือปืน 1 ลำ เข้ามาทางช่องด้านใต้ระหว่างเกาะคลุ้มกับเกาะหวาย หมู่ 3 มีเรือสลูป 1 ลำ เรือปืน 3 ลำ เข้ามาทางช่องด้านใต้ระหว่างเกาะคลุ้มกับแหลมบางเบ้า
- 8) เกาะไม้ซี้ เป็นเขตปะทะระหว่างเรือลามอตต์ ปิเกตต์กับเรือรบหลวง

ธนบุรีที่จอดประจำการอยู่ที่เกาะลิ้ม และได้เข้ามาช่วยเหลือเรือรบหลวงสงขลา และเรือรบหลวง
ชลบุรีที่ถูกยิงเสียหายจนจมสู่ท้องทะเลบริเวณอ่าวสลักเพชร และอ่าวสลักคอก ในที่สุดเรือรบหลวง
ธนบุรีถูกยิงเสียหายอย่างหนัก จนแล่นมาเกยตื้น และจมลงบริเวณแหลมงอบ

9) เกาะช้างน้อย และ แหลมช้างน้อย อยู่ทางด้านเหนือของ เกาะช้าง
ท้องน้ำระหว่างแหลมช้างน้อยกับเกาะช้างน้อยจะมีแนวปะการังอยู่ด้วย

10) เกาะมันนอก-เกาะมันใน เป็นเกาะเล็ก อยู่ตรงข้ามหาดไก่แก้ว เมื่อ
น้ำลดจะมีหาดอยู่รอบ ๆ เกาะ ท้องน้ำบริเวณเกาะมันนอก-เกาะมันใน ค่อนข้างตื้น และมีสาหร่าย
สีทองขึ้นเป็นจำนวนมาก

11) เกาะคลุ้ม เหมาะสำหรับการตกปลา มีทัศนียภาพแปลกตาของลาน
หิน คือ หินลูกบาท และหินลาดหลังค่อม

12) เกาะเหลายา อยู่ทางตอนใต้ของเกาะช้าง ประกอบด้วยเกาะเหลา
ยาใน เกาะเหลายา กลาง และเกาะเหลายานอก ใช้เวลาเดินทางจากแหลมงอบประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่ง เป็นเกาะที่มี
หาดทรายยาว น้ำทะเลใส และแนวปะการังสวยงาม บนเกาะมีที่พักสำหรับ
นักท่องเที่ยวด้วย

13) เกาะหวาย อยู่ทางใต้ของเกาะช้าง ใกล้กับเกาะเหลายา ใช้เวลาเดินทาง
จากแหลมงอบประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่ง แนวชายหาดสวยงาม มีแนวปะการังขนาดใหญ่ และ
สมบูรณ์เหมาะกับการตกปลา อ่าวด้านเหนือ ของเกาะเป็นแหล่งที่มีแนวปะการังสมบูรณ์สูง ด้าน
ตะวันตกของอ่าวใหญ่มีปะการังซึ่งส่วนมากเป็นปะการังก้อน ปะการัง เขากวาง ปะการังแผ่น และ
ปะการังพุ่ม นอกจากนั้นยังหอยมือเสืออีกด้วย บนเกาะมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย

14) เกาะพร้าว หรือ เกาะทรายขาว อยู่ทางทิศใต้หน้าอ่าวสลักเพชร ใช้
เวลาเดินทางจากท่าเรือแหลมงอบประมาณ 2 ชั่วโมง เป็นเกาะที่มีหาดขาวทรายสะอาด และร่มรื่น
ด้วยต้นมะพร้าว บนเกาะมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย

15) เกาะง่าม อยู่ทางทิศใต้ของเกาะช้าง มีลักษณะภูมิประเทศเป็น
ภูเขาแฝด 2 เกาะติดกัน โดยมีสันทรายขนาดใหญ่เชื่อมตรงกลาง มีอ่าวขนาดเล็กที่เกิดจากแนว
เขาที่โอบล้อมน้ำทะเลไว้ จึงเป็นบริเวณที่คลื่นลมสงบและสวยงาม การเดินทางจากแหลมงอบ
ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง บนเกาะมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย (รักบ้านเกิดท่องเที่ยวไทย,
2547)

4.7.6.2 น้ำตก มีน้ำตกที่สวยงามและน่าสนใจ 5 แห่ง ได้แก่

1) น้ำตกธารมะยม เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงที่สุดของเกาะช้าง มีน้ำไหล

ตลอดปี เป็นน้ำตกขนาดกลาง มี 4 ชั้น ลักษณะเป็นธารน้ำไหลผ่านลงมาเป็นชั้นๆตามร่องหิน มีผาสูงชันจนเกือบตั้งฉาก สภาพโดยทั่วไปเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์

2) น้ำตกคลองพลู เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีน้ำไหลตลอดปี น้ำตกจากหน้าผาสูงชันลงมาเป็นเส้นสูบน้ำเบื้องล่าง มี 3 ชั้น ชั้นแรกสูงประมาณ 100 เมตร

3) น้ำตกคลองนนทรี อยู่ที่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ เป็นน้ำตกที่ตกจากหน้าผาสูงประมาณ 100 เมตร ตั้งอยู่หลังที่ว่าการกิ่งอำเภอเกาะช้าง หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะช้าง

4) น้ำตกศรีเพชร เป็นน้ำตกที่มีน้ำตลอดปี ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลเกาะช้างใต้

5) น้ำตกคลองหนึ่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลเกาะช้างใต้ มีน้ำไหลตลอดปี มีความสวยงามหลายชั้น สามารถมองเห็นได้จากระยะไกล จุดที่สวยงามที่สุด คือ มีน้ำตกจากหน้าผาเกือบ 200 เมตร ชาวต่างประเทศนิยมมาป็นป้ายชมความงามกันมาก

4.7.6.3 ปะการัง มีแนวปะการังที่สวยงามและสมบูรณ์มากอยู่ทั่วไปรอบเกาะช้าง และหมู่เกาะต่างๆ ซึ่งเป็นที่นิยมในการดำน้ำดูปะการัง

4.7.6.4 หินกองได้นำจะพบได้ทั่วไปในพื้นที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง ซึ่งเป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำนานาชนิด และเป็นสถานที่ตกปลาที่ดีที่สุดของประเทศไทยแห่งหนึ่ง

4.7.6.5 ป่าไม้ สภาพป่าไม้โดยทั่วไปเป็นป่าอุดมสมบูรณ์ เป็นป่าไม้เบญจพรรณ และมีสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่

4.7.6.6 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มี 4 แห่ง

1) หมู่บ้านสลักเพชร – โรงถ่าน

2) บริเวณยุทธนาวีเกาะช้าง

3) หมู่บ้านประมงบางเบ้า

4) รอยจารึกอักษรย่อและศักราชบนแผ่นดินของรัชกาลที่ 4, รัชกาลที่ 5

บนน้ำตกธารมะยมและน้ำตกนนทรี

4.7.6.7 ซึ่จักรยานศึกษาธรรมชาติจากบ้านด่านใหม่ถึงหาดไก่อแบ้ และจากหาดไก่อแบ้ถึงบ้านบางเบ้าเดินป่าศึกษาธรรมชาติจากบ้านคลองสนถึงน้ำตกคลองพลู (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-10)

4.8 สภาพน้ำเสียในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

4.8.1 การจัดการในปัจจุบัน

จากการสำรวจภาคสนามพบว่า น้ำเสียส่วนใหญ่เกิดจากอาคารบ้านเรือนและจากรีสอร์ทต่างๆ โดยน้ำเสียทั้งหมดจะถูกปล่อยทิ้งลงพื้นดินหรือทางน้ำทั่วไป ซึ่งกรณีที่เป็นอาคารปลูกสร้างริมทะเลหรือในทะเลจะระบายน้ำเสียลงชายหาดหรือทะเลโดยตรง ส่วนน้ำเสียจากส้วมจะกำจัดโดยระบบบ่อเกรอะ-บ่อซึม ยกเว้นรีสอร์ตบางแห่งที่ติดตั้งบ่อดักไขมันรับทิ้งจากห้องครัวและใช้ถังบำบัดสำเร็จรูปรองรับน้ำเสียจากส้วม แต่ส้วมใหญ่กว่าร้อยละ 60 จะเป็นการติดตั้งบ่อดักน้ำเสียเพื่อให้เกิดการตกตะกอนของของเสีย ก่อนปล่อยให้ล้นระบายทิ้งลงพื้นดินหรือทางระบายน้ำสาธารณะต่อไป

กรณีของชุมชนชาวประมงที่ปลูกสร้างบ้านเรือนในทะเล เช่น บ้านสลักเพชร บ้านบางเป้า จะตั้งบ่อเกรอะบนดินเลนที่น้ำทะเลท่วมถึง อาจทำให้น้ำเสียจากส้วมและเชื้อโรคแพร่กระจายได้

4.8.2 ลักษณะสมบัติของน้ำเสีย

ลักษณะสมบัติของน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดต่างๆบนเกาะช้างได้จากการเก็บตัวอย่างไปทำการวิเคราะห์ สรุปผลได้ดังแสดงในตารางที่ 4.3 ซึ่งพบว่าน้ำเสียที่กักไว้ในบ่อดักก่อนระบายทิ้งมีค่า BOD สูงมากกว่า 300 มก./ล. แสดงว่าการทำงานของจุลินทรีย์ในการย่อยสลายของเสียได้ผลน้อย และเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลจากรายงานการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบเบื้องต้นระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย กิ่งอำเภอเกาะช้าง โดยบริษัท คลีนแลนด์ คอนซัลแตนท์ จำกัดสำรวจปี 2542 พบว่า น้ำทิ้ง ณ แหล่งกำเนิดมีแนวโน้มคุณภาพต่ำลง

ตารางที่ 4.3 ลักษณะสมบัติของน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิดน้ำเสีย เกาะช้าง

ดัชนี	หน่วย	น้ำทิ้งจากรีสอร์ท		น้ำทิ้งชุมชน	
		ข้อมูลปี 2542	ปี 2545	ข้อมูลปี 2542	ปี 2545
ความเป็นกรด- ด่าง	-	6.35	4.73-6.33	7.01	5.43-5.87
BOD	มก./ลิตร	83.72	340-450	43.20	25-6,600

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ดัชนี	หน่วย	น้ำทิ้งจากรีสอร์ท		น้ำทิ้งชุมชน	
		ข้อมูลปี 2542	ปี 2545	ข้อมูลปี 2542	ปี 2545
COD	มก. / ลิตร	225.74	1,088- 2,240	267.30	112- 14,800
ของแข็งแขวนลอย	มก. / ลิตร	100.60	54-178	574.00	8.6-2,883
ซัลเฟต	มก. / ลิตร	118.88	34.89- 45.50	11.89	10.15- 46.91
คลอรีน	มก. / ลิตร	405.83	12.90- 74.97	100.05	19.99- 177.44
โคโรฟอร์มทั้งหมด	MPN /100 ml	-	> 16,000	-	> 16,000

หมายเหตุ : วันที่เก็บตัวอย่างน้ำเสีย 4 กรกฎาคม 2545 อ่างถึงโน สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง(สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545.

BOD = Biological Oxygen Demand

COD = Chemical Oxygen Demand

4.8.3 ปริมาณน้ำเสีย

จากการพยากรณ์จำนวนประชากร จำนวนนักท่องเที่ยว และการศึกษาการใช้น้ำในหัวข้อ การศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้นระบบผลิตน้ำประปา นำมาใช้พยากรณ์ปริมาณน้ำเสียซึ่งจะมีค่าประมาณร้อยละ 80 ของน้ำใช้จากกิจกรรมต่างๆ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.4 สรุปได้ว่าปริมาณน้ำเสียเฉลี่ยสูงสุดในปัจจุบันของเกาะช้าง ประมาณ 1,625 ลบ.ม./วัน ภายในระยะ 20 ปีต่อไป ปริมาณน้ำเสียจะเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่าตัว โดยเป็นน้ำเสียจากแหล่งที่พักนักท่องเที่ยวถึงกว่าร้อยละ 80

ผลการประเมินปริมาณน้ำเสียในภาพรวมดังกล่าว เป็นตัวชี้สถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตต่อปัญหาน้ำเสีย การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบจะต้องพิจารณาลงในรายละเอียดเชิงพื้นที่ ซึ่งโดยสภาพของแหล่งชุมชนและแหล่งที่พิกนั้กห้องเที่ยวที่เป็นแหล่งกำเนิดน้ำเสียหลัก จะแบ่งพื้นที่ได้ตามเขตการจ่ายน้ำของระบบประปา และใช้คำนวณหาปริมาณน้ำเสียของแต่ละพื้นที่ได้ ดังผลการคำนวณสรุปไว้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.4 ประมาณการปริมาณน้ำเสียของเกาะช้าง ปี พ.ศ.2545-2565

พื้นที่	พ.ศ.	ประชากร		นักท่องเที่ยว		รวม
		จำนวน (คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	จำนวน (คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)
	2545	5,382	366	6,223	1,259	1,625
	2550	5,963	516	7,546	1,684	2,200
เกาะ	2555	6,627	730	10,584	2,608	3,338
ช้าง	2560	7,391	1,037	14,844	4,038	5,075
	2565	8,276	1,481	18,060	5,418	6,899

หมายเหตุ : ปริมาณน้ำเสียในตารางเป็นค่าเฉลี่ยรายวัน

ตารางที่ 4.5 ปริมาณน้ำเสียแบ่งเป็นพื้นที่ของเกาะช้าง ประมาณการปี พ.ศ. 2565

พื้นที่	ประชากร		นักท่องเที่ยว		รวม
	จำนวน (คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	จำนวน(คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	ปริมาณน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)
เกาะช้าง	8,276	1,851	18,060	6,773	8,624

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

พื้นที่	ประชากร		นักท่องเที่ยว		รวม
	จำนวน (คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	จำนวน(คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	ปริมาณน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)
1.คลอง นนทรี-ด้าน เก่า	1,655	370	1,445	542	912
2.คลองสน- ข้าวสับประรด	1,324	296	1,264	474	770
3.หาด ทรายขาว-ไถ่ แม่	1,242	278	13,726	5,147	5,425
4.บางบัว- คลองกลอย	662	148	1,264	474	622
5.สลักเพชร- แจ็กแม่	3,393	759	361	136	895

หมายเหตุ : ปริมาณน้ำเสียในตารางเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดรายวัน สำนักงานคณะกรรมการประสาน
การพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สทพ.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545 .

4.9 สภาพปัญหาขยะมูลฝอยในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

4.9.1 การจัดการในปัจจุบัน

ขยะมูลฝอยบนเกาะช้าง ส่วนใหญ่เกิดจากอาคารบ้านเรือน ที่พัก/สิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกนักท่องเที่ยวและจากการเกษตร การเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยของเกาะช้างดำเนินการ
โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง โดยใช้รถขนขยะขนาดจุ 5 ลบ.ม. พร้อมทั้งอัดขยะในตัว

2 คัน ปัจจุบันมีขยะมูลฝอยวันละประมาณ 2 ตัน การกำจัดใช้บ่อฝังกลบขยะบริเวณทางเข้าน้ำตกคลองพลู มีพื้นที่ 1 ไร่ โดยเทกองและใช้รถไถขยะลงบ่อเป็นครั้งคราว ซึ่งพบว่าเมื่อเกิดฝนตกจะมีน้ำเสียจากขยะไหลลงสู่คลอง สำหรับบ่อฝังกลบนี้คาดว่าจะใช้งานได้อีกประมาณ 3-5 ปี ดังนั้นจะต้องเตรียมจัดหาบ่อฝังกลบขยะรองรับในอนาคต และปรับปรุงระบบการฝังกลบให้ถูกหลักสุขาภิบาล

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเคยสนับสนุนงบประมาณก่อสร้างเตาขยะ 3 แห่ง ที่หาดคลองพร้าว หาดทรายขาว น้ำตกธารมะยม แต่ไม่ได้ใช้งานเนื่องจากขาดงบประมาณบักเสาคาดสายไฟฟ้าไปยังเตาเผาขยะ และการดำเนินการยังต้องเสียค่าใช้จ่ายเชื้อเพลิงรวมทั้งขาดผู้มีความรู้ในทางปฏิบัติ

นอกจากการจัดหาบ่อฝังกลบขยะดังกล่าวแล้ว ในปี 2544 ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ดำเนินโครงการพัฒนารูปแบบการลดปริมาณขยะมูลฝอยแบบยั่งยืน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากรีสอร์ท วัด และโรงเรียน

4.9.2 ลักษณะสมบัติของขยะมูลฝอย

ข้อมูลจากรายงานการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบเบื้องต้นระบบรวบรวมและกำจัดมูลฝอยฯ ปี 2542 พบว่าอัตราการผลิตมูลฝอยของแหล่งกำเนิดต่างๆอยู่ระหว่าง 0.34-0.47 กก./คน/วัน ยกเว้นแหล่งพาณิชย์กรรมมีอัตราผลิตเฉลี่ย 0.14 กก./คน/วัน ความหนาแน่นของมูลฝอยเฉลี่ย 180.05-215.12 กก./ลบ.ม. องค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นเศษอาหารประมาณ 41.68 % รองลงมาได้แก่ พลาสติก, โฟม 14.68% แก้ว 14.12% ไม้ 7.69% กระดาษ 7.52 % โลหะ 3.21% และอื่นๆ

4.9.3 ปริมาณขยะมูลฝอย

จากการศึกษาด้านประชากรในแผนการจัดระบบชุมชน และการวิเคราะห์ข้อมูลนักท่องเที่ยวในแผนพัฒนาระบบโครงข่ายเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว นำผลการพยากรณ์จำนวนประชากรและนักท่องเที่ยวมาคำนวณหาปริมาณขยะมูลฝอย ความต้องการถังพักขยะ รถเก็บขน และพื้นที่บ่อฝังกลบ สรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 4.6 โดยมีผลการคำนวณที่สำคัญคือ ปริมาณขยะมูลฝอยในปี 2565 ของเกาะช้าง จะมีจำนวนประมาณ 9.2, 0.7 และ 2.5 ตัน/วัน ต้องการขนาดพื้นที่บ่อฝังกลบขยะประมาณ 25, 4 และ 9 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ประมาณการปริมาณขยะมูลฝอยของเกาะช้าง ปี พ.ศ. 2545 -2565

พื้นที่	พ.ศ.	ปริมาณมูลฝอย			ความต้องการระบบการจัดการ		
		เฉลี่ยรายวัน (ตัน/วัน)	เฉลี่ยรายปี(ตัน/ปี)	สะสม(ตัน)	ถังขยะ (ใบ/ปี)	รถเก็บขน (คัน)	บ่อฝัง กลบ(ไร่)
เกาะช้าง	2545	3.131	1,143	1,143	65	2	2.1
	2550	3.996	1,459	7,770	83	3	6.4
	2555	5.296	1,933	16,423	110	4	11.3
	2560	7.107	2,594	27,981	148	5	17.4
	2565	9.232	3,370	43,19365	192	6	25.3

แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สพม.) และ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545.

4.10 จำนวนนักท่องเที่ยว

จากการรวบรวมสถิตินักท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) (สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2547: 156) พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดตราดเปรียบเทียบกับสถิติ 4 ปีที่ผ่านมา สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดตราดในปี พ.ศ. 2542 -2545

ปี พ.ศ.	นักท่องเที่ยวชาวไทย	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	รวม
2542	257,295 คน	60,057 คน	317,352
2543	307,905 คน	76,828 คน	384,733
2544	362,030 คน	93,715 คน	455,745
2545	443,106 คน	117,253 คน	560,395

พบว่าในปี 2545 จำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาพักผ่อนบนเกาะช้างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 231,608 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 98,787 คน รวมจำนวน 330,395 คน เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยว ในปี 2545 กับ 2544 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวในปี 2545 เพิ่มขึ้นจากปี 2544 จากข้อมูลข้างต้น ผู้ศึกษาคาดว่าแนวโน้มของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวเกาะช้างในปีถัดไปควรจะเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กิ่งอำเภอเกาะช้าง ได้ จังหวัดตราด” โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและท้องถิ่น และผู้นำชุมชน และการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กับประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ตลอดจนการสำรวจพื้นที่ ซึ่งได้ผลการศึกษา ดังนี้

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านสลักเพชร

5.1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

ตำนานหมู่บ้านสลักเพชรมีความเป็นมาจากตำนาน 2 เรื่อง ดังนี้

5.1.1.1 ตำนานที่หนึ่ง

เกาะช้างนั้น มีเรื่องเล่าว่า เดิมเกาะนี้มีเสือ ในสมัยรัชกาลที่ 4 มีญวนคนหนึ่ง ชื่อองได้ ได้ทำพิธีวางก้อนหินลงไปในทะเลและสาบว่า ถ้าหินนี้ไม่ผุดขึ้นมาให้คนเห็น เกาะช้าง จะไม่มีเสืออีกต่อไป เกาะช้างจึงไม่มีเสือมาจนตราบนานเท่าทุกวันนี้ นิทานเรื่องนี้ นายตัน ซึ่งเป็นคนเกาะช้าง ได้เล่าถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น หลวงตัน ต้นสกุล สลักเพชร ซึ่งเป็นชื่อของหมู่บ้านสลักเพชรในปัจจุบัน

5.1.1.2 ตำนานที่สอง

สมัยหนึ่งพระโพธิสัตว์ได้มาสร้างตึกนักษัตรช้างอยู่ที่เกาะช้าง มีช้างพลายเชือกหนึ่งเป็นจำเอยง ชื่อว่า อ้ายเพชร และมีสองตายายผู้เลี้ยง ตาชื่อ ตาบาย ยายชื่อ ยายม่อม วันหนึ่ง อ้ายเพชรจำเอยงตกมันหนีเตลิดเข้าป่าไปผสมพันธุ์กับนางช้างป่า ตกลูกมา 3 เชือกเมื่อ พระโพธิสัตว์ทราบเรื่องจึงสั่งให้ 2 ตายายไปติดตาม โดยให้ตาไปทางหนึ่ง ยายไปทางหนึ่ง อ้ายเพชรหนีไปจนสุดเกาะด้านเหนือจึงว่ายน้ำข้ามทะเลมาขึ้นฝั่งซึ่งปัจจุบันเรียกว่า บ้านธรรมชาติ

ส่วนลูกทั้งสามที่ตามมาด้วยว่ายน้ําไม่เป็น จึงจมน้ําดายกลายเป็นหิน 3 กอง อยู่ในบริเวณอ่าวคลองสน ชาวบ้านเรียกว่า “หินข้างสามลูก” ในขณะที่อ้ายเพชรว่ายน้ําไปถึงกลางล่องทะเลเล็ก ได้ถ่ายมูลไวกกลายเป็นหินกองอยู่ตรงนั้น เรียกว่า “หินที่ข้าง” ปัจจุบันมีกระโจม (ประภาคาร) บนหินกองนี้เมื่อขึ้นฝั่งได้แล้ว อ้ายเพชรได้มุ่งหน้าเลียบไปตามชายฝั่งทิศใต้ ตาบ่ายซึ่งเป็นผู้เลี้ยงเห็น ว่าตามไปไม่ทันแล้วจึงเดินทางกลับ ปล่อยให้ยายติดตามไปแต่เพียงผู้เดียว ยายม่อมตามไปจนทันข้างขึ้นฝั่งแต่ไม่กล้าเข้าปากถั่วล้ํวตัวทำร้ายเอา ในที่สุดก็ตกลงไปในโคลนถอนตัวไม่ขึ้น ถึงแก่ความตายอยู่ตรงนั้นเอง ร่างกายของแกกลายเป็นหินกองอยู่ตรงนั้น ชาวบ้านเรียกว่า “หินยายม่อม” ส่วนงอบที่สวมไว้ได้หลุดลอยไปติดปลายแหลมและกลายเป็นหิน ชาวบ้านเรียกว่า “แหลมงอบ” ตรงบริเวณที่ตั้งกระโจมไฟในปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นชื่อที่ได้จากงอบของยายม่อมที่ลอยไปติดชายฝั่งนั่นเอง เมื่อพระโพธิสัตว์ทราบเรื่องจากคนเลี้ยงว่า อ้ายเพชรมุ่งหน้าไปทางทิศใต้ จึงเข้าใจว่าอ้ายเพชรจะต้องคิดไปเกาะอีก จึงเกณฑ์คนให้ทำคอกดักไว้เกือบถึงท้ายเกาะด้านใต้ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแถบนี้ว่า “บ้านคอก” และเกาะซึ่งเกิดจากล้ํมและสลักที่ทำคอกนั้น เรียกว่า “เกาะล้ํม” “เกาะสลัก” ส่วนมากเรียกรวมกันว่า “บ้านสลักคอก”

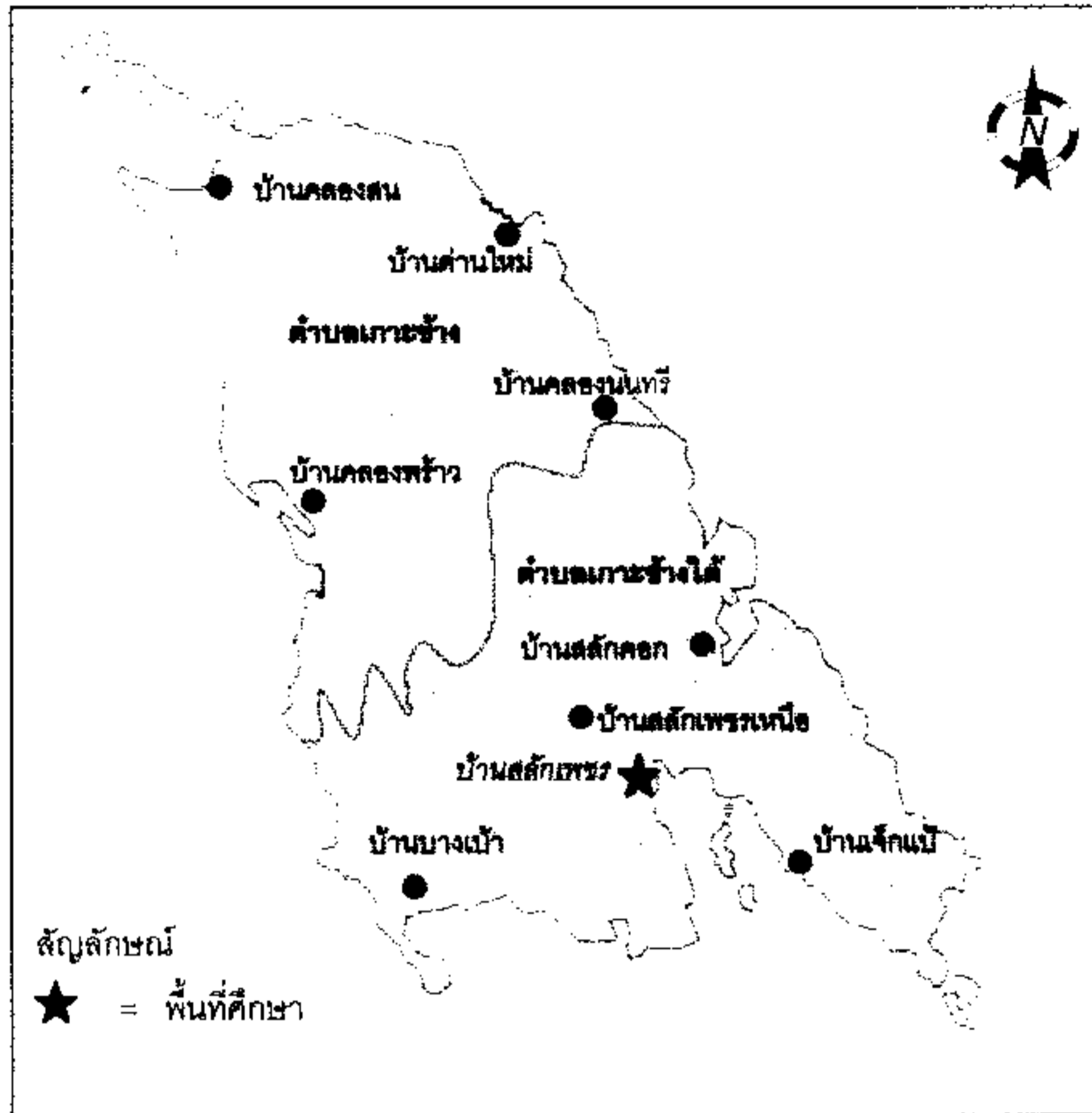
ฝ่ายอ้ายเพชรนั้น เมื่อเลียบชายฝั่งมาจนถึงท้ายเกาะก็คิดข้ามไปยังเกาะจริงตามที่คาดไว้ พอว่ายน้ําไปได้หน่อยก็ถ่ายมูลออกมากลายเป็น “หินกอง” ทุกวันนี้ในบริเวณนั้นล้ํมมาก แม้มีหินใล้ขึ้นมาแต่มีได้อยู่ในเส้นทางการเดินทางเร็ว จึงไม่ได้มีการจัดการตั้งประภาคารไว้ที่หินเหล่านี้ เมื่ออ้ายเพชรไปถึงแล้วแทนที่จะกลับเข้าคอกกลับเดินเลียบฝั่งอ้อมแหลมเข้าไปทางอ่าวด้านนอก พระโพธิสัตว์สั่งให้คนไปสกัดให้กลับมาเข้าคอก ชาวบ้านจึงเรียกที่ๆไปสกัดข้างนี้ว่า ไปสกัดหน้า และเรียกหมู่บ้านบริเวณนี้ว่า “บ้านสลักเพชร” ซึ่งหมายถึง สลักหน้าอ้ายเพชร

โดยเหตุที่เกิดความยุ่งยากนี้ พระโพธิสัตว์จึงฝังอาถรรพ์ไว้ตามเกาะต่างๆ มิให้ข้างอาศัยอยู่อีกต่อไป นับตั้งแต่นั้นมา เกาะต่างๆจึงไม่มีข้างอาศัยอยู่จนปัจจุบัน (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542)

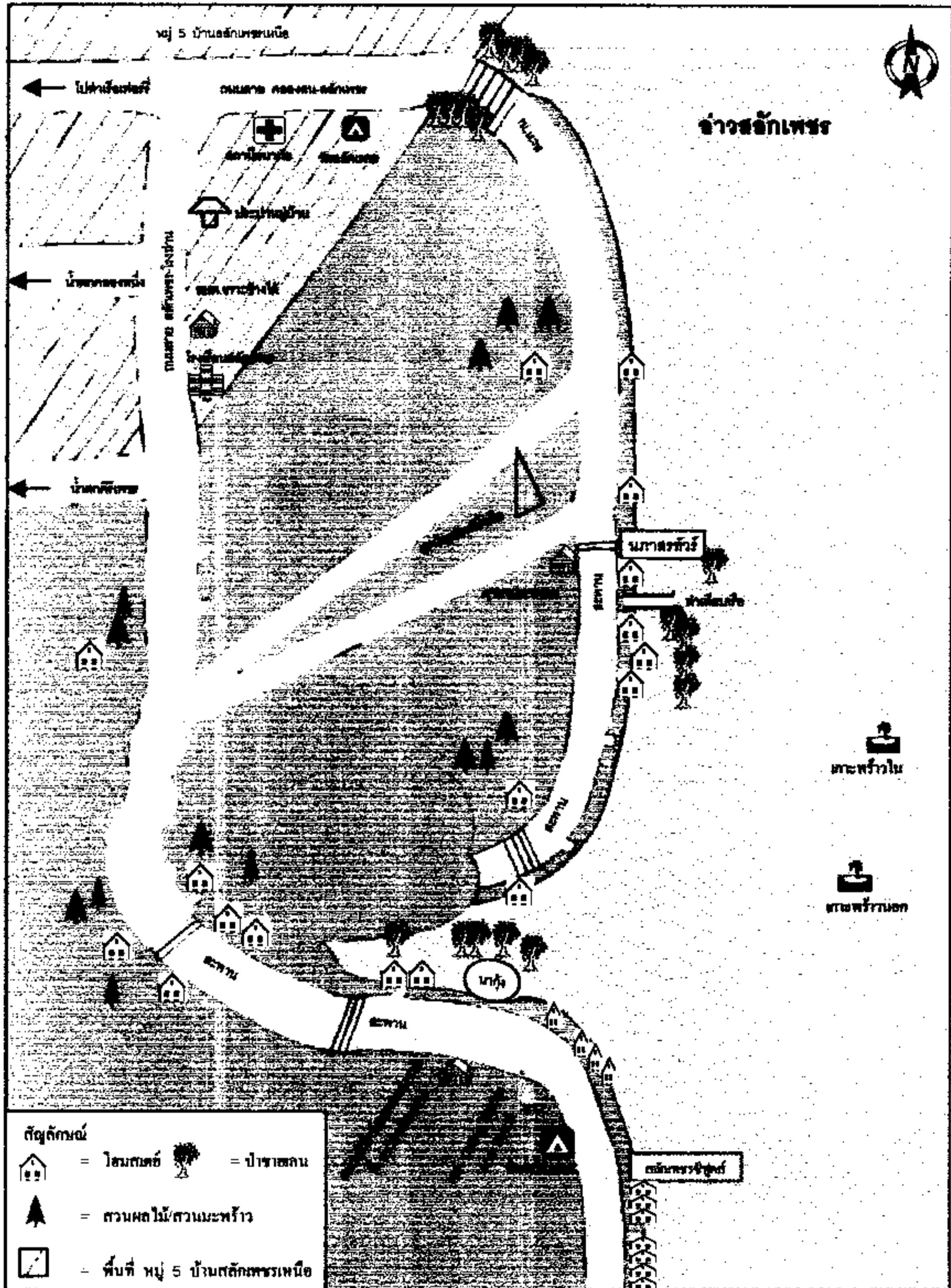
5.1.2 สภาพพื้นที่

บ้านสลักเพชรตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะข้าง อยู่ในเขตการปกครองของกิ่งอำเภอเกาะช้างใต้ (ภาพที่ 5.1) พื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่บ้านสลักเพชรอยู่ติดชายฝั่งทะเล ซึ่งพื้นที่มีลักษณะเป็นปากอ่าวที่เรียกกันว่า “อ่าวสลักเพชร” มีทรัพยากรทางทะเลและสภาพป่าชายเลนที่สมบูรณ์ บริเวณปากอ่าวมีเกาะเล็กๆ 2 เกาะ คือ เกาะพร้าวในและเกาะพร้าวนอก (ภาพ

ที่ 5.2) ซึ่งเป็นเหมือนแนวกันลมและคลื่นทะเล ดังนั้นชาวบ้านจึงสามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่นี้สำหรับการทำประมง ทำกระชังปลาและทำเทียบเรือ และมีการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างยื่นไปในน้ำเพื่อเป็นท่าเทียบเรือออร์จโดยมีเจ้าของเป็นชาวต่างชาติ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ที่เป็นภูเขาสูงซึ่งอยู่บริเวณบ้านโรงถ่าน หมู่บ้านประกอบด้วยศาสนสถาน 1 แห่ง คือ วัดเขาโรงถ่าน และสถานที่ราชการ 1 แห่ง คือ หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ กช.3 (สลักเพชร) ส่วนสถานที่ราชการวัดและสาธารณูปโภคที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งอยู่ในพื้นที่หมู่ 5 บ้านสลักเพชรเหนือ ได้แก่ โรงเรียนวัดสลักเพชร สถานีอนามัย อบต.เกาะช้างใต้ วัดสลักเพชรและประปาหมู่บ้านผิวดิน (ใช้น้ำดิบจากเขื่อนสลักเพชร มีกำลังผลิต 10 ลบ.ม./ชม. แต่ไม่ได้เปิดใช้งาน เนื่องจากไม่มีระบบจ่ายน้ำ และท้องถิ่นขาดผู้ชำนาญในการเดินระบบ (อัตถิยา เดวีเลาะ, 2546: 68) ส่วนบริเวณที่ติดป่าชายเลน ซึ่งมีไม้โกงกางเป็นไม้เด่น มีการทำนากุ้งโดยนายทุนต่างถิ่น นอกจากนี้ยังมีการทำเป็นพื้นที่จอดเรือ สำหรับบริเวณที่ไม่มีพื้นที่ติดทะเลนั้นมีการทำสวนยางและสวนผลไม้ ปัจจุบันมีการทำบ้านเป็นโฮมสเตย์สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในหมู่บ้าน (ภาพที่ 5.2)

ภาพที่ 5.1 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของหมู่บ้านสลักเพชร

ภาพที่ 5.2 แสดงตำแหน่งที่ตั้งลำค้ำคู้และโฮมสเตย์ของหมู่ 2 บ้านสลักเพชร

5.1.3 ลักษณะของประชากรในหมู่บ้าน

หมู่บ้านสลักเพชรมีอายุประมาณ 200 ปีขึ้นไป เดิมหมู่บ้านสลักเพชรประกอบด้วย บ้านสลักเพชรและบ้านสลักเพชรเหนือ ปัจจุบันแยกออกเป็น 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร และหมู่ 5 บ้านสลักเพชรเหนือ ประชากรมีทั้งหมด 436 คน 106 ครัวเรือน มีเนื้อที่ 4,155 ไร่

รูปแบบการอยู่อาศัยในหมู่บ้านของชาวบ้านนั้นมี 2 รูปแบบ คือ อยู่รวมกันแบบกระจุกตัวและแบบกระจาย บ้านที่อยู่ติดกันนั้นมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบ้านโรงถ่านและกลุ่มบ้านสลักเพชร ประชากรที่อยู่ในบ้านสลักเพชรและบ้านโรงถ่าน มีประมาณ 70-80 ครัวเรือนและ 15-17 ครัวเรือน ตามลำดับ ส่วนชาวบ้านที่อยู่แบบกระจายตัวจะอาศัยอยู่ตามแนวป่า มีประมาณ 10 ครัวเรือน สำหรับลักษณะการสร้างบ้านเรือนตามรูปแบบการอยู่อาศัยทั้ง 2 แบบ ได้แก่ ชาวบ้านสร้างบ้านในทะเลและสร้างบ้านในที่ดินของตนเอง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงและเกษตรกรรม และมีการประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว เช่น เรือนำเที่ยว โฮมสเตย์ เป็นต้น ชาวบ้านส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เฉลี่ยครัวเรือนละ 17.30 ไร่เป็นโฉนดและไม่มีเอกสารสิทธิ์ ส่วนผู้ประกอบการการท่องเที่ยวมีที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 26.05 ไร่ มีทั้งที่เป็นโฉนดและไม่มีเอกสารสิทธิ์

แหล่งน้ำที่ใช้ในหมู่บ้านสำหรับบริโภคมาจากฝ่ายของกรมชลประทานตามโครงการพระราชดำริ ส่วนแหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมมาจากการขุดบ่อหรือสระน้ำไว้ใช้เอง ชาวบ้านประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในปี พ.ศ.2545 เนื่องจากฝายน้ำที่กรมชลประทานสร้างให้เดิมเป็นแหล่งน้ำที่มีสวนยางพันไร่พื้นที่เมืองขนาดใหญ่ แต่ถูกโค่นล้มลงเพื่อปลูกยางชนิดใหม่ ซึ่งได้ทุนมาปลูก ทำให้แหล่งน้ำดังกล่าวแห้งลง เกิดปัญหาน้ำไม่พอเพียงในหมู่บ้านเกิดในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม และน้ำขาดแคลนในเดือนมีนาคม-เมษายน ซึ่งขณะนี้ทางราชการกำลังสำรวจหาแหล่งน้ำใหม่ตลอดจนหาวิธีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำดังกล่าว

ชาวบ้านในหมู่ 2 บ้านสลักเพชรส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ มีการย้ายเข้า-ออกบ้างเพียงเล็กน้อยจำนวนประมาณ 20 ครัวเรือน มีการย้ายกลับเข้ามาโดยส่วนใหญ่เป็นพวกตระกูลเดิมที่ไปเรียนหรือทำงานที่อื่น และมีที่ดินอยู่ในหมู่บ้านอยู่แล้ว เมื่อเห็นว่าธุรกิจที่เกาะช้างมีแนวโน้มดีขึ้นจึงย้ายกลับเข้ามาเพื่อประกอบอาชีพ ลักษณะของคนในหมู่บ้านจะเป็นเพื่อนบ้านที่รู้จักกันมาก่อนและมีส่วนที่มีลักษณะเป็นเครือญาติกัน

5.1.4 วัฒนธรรมท้องถิ่น

ทุกปีหมู่บ้านสลักเพชรจะจัดให้มีประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนี้

5.1.4.1 ช่วงสงกรานต์ เทศกาล วัฒนธรรม มีการล่อกรรม คือ ทราชน้ำไหล

เป็นการก่อพระทรายแล้วไปทำบุญ สวดมนต์ ทำบุญปล่อยผีเปรต

5.1.4.2 ออกพรรษา มีการตักบาตรเทโว

5.1.4.3 มีการทำบุญ ตักบาตร สร้างศาลา วันพระ 15 ค่ำ รวมตัวที่วัด

5.1.4.4 มีการไหว้วันตรุษสารท

5.1.4.5 มีงานประจำปีของหมู่บ้าน ในช่วงเดือนมกราคม จัดบริเวณวัด

สลักเพชร มีการปิดทองพระ บูรณะซ่อมแซมวัด

5.1.5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) วิธีการด้านการประมง ได้แก่ การจับเคย การวางลอบปู การวางลอบหมึก 2) วิธีการถนอมอาหาร ได้แก่ การทำปลาเค็ม ปลาหวาน กุ้งแห้ง หมึกแห้งและกะปิ และ 3) หัตถกรรม สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในปัจจุบัน ระดับ 4 ดาว คือ กะปิ และหัตถกรรมจากกะลามะพร้าว

5.1.5.1 ภูมิปัญญาด้านการประมง

1) ลอบตักปู

มีลักษณะเป็นเหมือนกล่องสี่มิงา 2 ด้าน (ปูเข้าได้ทั้ง 2 ด้าน) คือ ด้านหัวและท้าย แนวของงาทางเข้าของปูจะวางในแนวนอน (สมชาย เดชะพรหมพันธุ์, 2546: 35)

2) ลอบตักปลา

มิงา (ทางเข้าของปลา) วางตัวในแนวนอนขนานกับพื้นผิวดินและมิงาอยู่ด้านเดียว

3) ลอบตักปลาหมึก

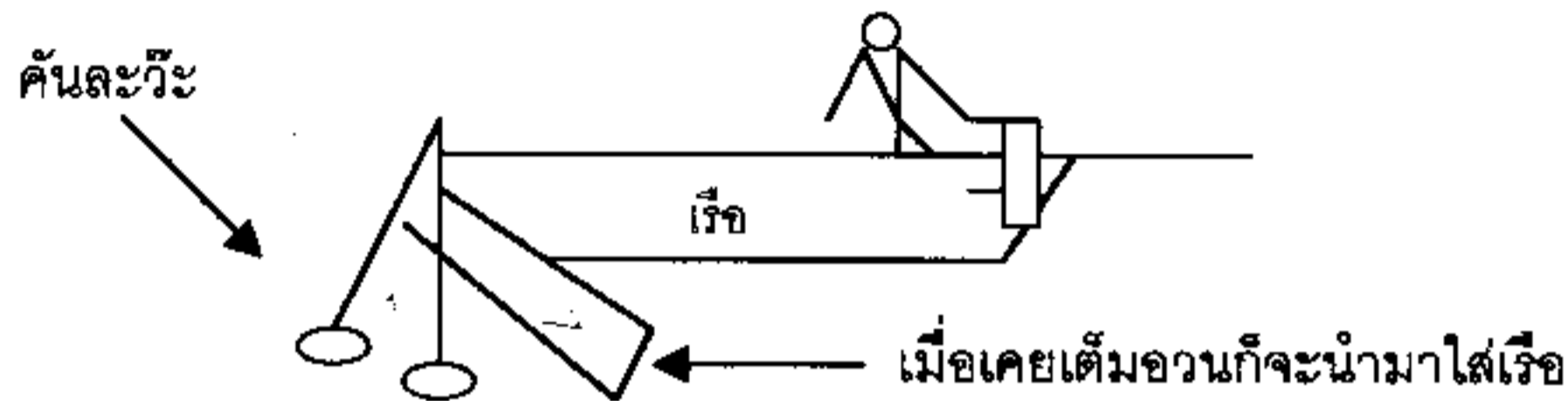
โครงทำด้วยไม้ โดยมิงา (ทางเข้าของหมึก) งาเป็นแนวตั้งใช้ตาข่ายยึดรอบๆโครงไม้

4) วิธีการจับเคย

การจับเคยหรือที่เรียกกันว่า “ไหลเคย” นั้น จะใช้อุปกรณ์ในการจับคือผ้าอวนที่ตัดเป็นละวี่ (ผ้าอวนที่ตัดเป็นรูปสามเหลี่ยมหายาว) และมีคันไม้ละวี่เป็นไม้ยาวตอนปลายมีลักษณะปลายงอ ในสมัยก่อนการไหลเคยจะไหลโดยการเดินเท้าตามป่าโกงกาง แต่สมัยใหม่จะใช้เรือในการช่วยจับ แสดงดังภาพที่ 5.3 และ 5.4

ภาพที่ 5.3 อวนที่ใช้ในการจับเคย

เคย

ภาพที่ 5.4 วิธีการจับเคย

5.1.5.2 ภูมิปัญญาด้านการถนอมอาหาร

1) วิธีการทำกะปิ

นำเคยมาล้าง ชั่งน้ำหนักเคย 10 กก. ใส่เกลือ 3-4 ชีด ใช้มือขยำให้เหลว หมักทิ้งไว้เป็นเวลา 1 คืน ตอนเช้านำเคยที่หมักไว้ไปตากแดดให้แห้งพอประมาณ แล้วนำมาตำ หมักใส่โองหรือไห แต่ในปัจจุบันนิยมใส่ภาชนะพลาสติก พบว่าทำให้เก็บเคยไว้ได้ไม่นาน

ปัญหาในการประกอบอาชีพ พบว่าปัจจุบันในการไหลเคยช่วงเดือนเมษายน-ตุลาคมนั้น มีจำนวนเคยที่ไหลได้ลดลง

2) วิธีการทำกุ้งแห้ง

นำกุ้งมาต้มแล้วสะเด็ดน้ำ จากนั้นนำมาตากแดด 2 แดด (2 วัน) แล้วนำกุ้งมาทุบเปลือกออก

3) วิธีการทำหมึกแห้ง

นำหมึกมาล้างผ่าให้สะอาดแล้วสะเด็ดน้ำ จากนั้นนำไปตากแดด 2 แดด (2 วัน)

4) วิธีการทำปลาเค็ม

แล่ปลาแล้วนำไปแช่น้ำเกลือ 1 คืน จากนั้นนำปลาไปตากแดด 2 วัน

5) วิธีการทำปลาหวาน

แลปลาแล้วนำไปแช่น้ำปลาปนน้ำตาล 1 คืน จากนั้นนำปลาไป

ตากแดด 1 วัน

5.1.5.3 ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

หัตถกรรมกะลามะพร้าวเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่น จากภูมิปัญญาเดิมและการผสมผสานจากการได้รับการอบรมเพิ่มเติม มีการพัฒนารูปแบบจนได้รับการยกย่องให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในระดับ 4 ดาว

5.1.6 การประกอบอาชีพ

หมู่บ้านสลักเพชรมีการประกอบอาชีพประมง ประมาณ 65 % นอกจากนี้มีการทำเกษตร ได้แก่ สวนยาง สวนทุเรียน และสวนผสม เช่น เงาะ อุ่น มังคุด ในการทำการเกษตรคิดร้อยละ ได้ดังนี้ สวนยาง ร้อยละ 30 มะพร้าว ร้อยละ 30 เงาะ ทุเรียน และสวนผสม ร้อยละ 40

ช่วงเวลาในการประกอบอาชีพ มีดังนี้ เดือนเมษายน - ตุลาคม ทำประมง เช่น ตกหมึก จับปลา และมีการทำกะปิ เดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม ประกอบการโฮมสเตย์ (Homestay) พานักท่องเที่ยวทำกิจกรรมตกหมึก ดูประการัง และหลังช่วงเดือนธันวาคม - พฤษภาคม ทำการตัดยาง

5.1.7 การรวมกลุ่มในหมู่บ้าน

ในหมู่บ้านจะมีการรวมตัวกันเป็นอย่างดีในเรื่องของสิ่งแวดล้อม คือ มีการร่วมกันเก็บขยะ ทุกๆ เดือน เดือนละ 1 ครั้ง

5.1.8 ความเป็นมาในการทำโฮมสเตย์

คำขวัญเกาะช้าง (สัมภาระณ์ ผู้ใหญ่ ลำพูล คงบำณู, 10 ธันวาคม 2546)

น้ำตกธารมะยม ชมหาดทรายขาว

ทิวเขาเขียวขจี ชมซี่ประการัง

นั่งเรือชมเกาะ ที่เหมาะตกปลา

จากคำขวัญข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเกาะช้างมีความเหมาะสมในการทำการ ท่องเที่ยว สำหรับหมู่บ้านสลักเพชรมีการทำโฮมสเตย์ประมาณ 17 ปี ก่อน โดยเริ่มแรกจากการที่นักท่องเที่ยวที่เช่าเรือนำเที่ยวแล้วไม่มีที่พักได้ขอพักกับบ้านเจ้าของเรือ การที่หมู่บ้านสลักเพชรมีบรรยากาศดี นักท่องเที่ยวจึงชักชวนคนอื่นๆ มาเที่ยว ทำให้เจ้าของบ้านเริ่มเปลี่ยนรูปแบบที่พักจากเดินนอนรวมกันในบ้านเจ้าของบ้านได้ 60 คน มาเป็นการต่อเติมบ้านและเพิ่มจำนวนห้องนอนและที่พักเรื่อยๆ

ในบางรายที่มีการทำโฮมสเตย์มา 10 ปี โดยเริ่มแรกนั้นมีญาติและเพื่อนมาเที่ยวและพักที่บ้าน แต่เนื่องจากการที่บุคคลเหล่านี้มาพักอาศัยทำให้เกิดค่าใช้จ่าย จึงมีการเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้มาพักอาศัย ซึ่งในรายนี้มีการทำร้านอาหารเพิ่มเข้ามาเนื่องจากมองว่านักท่องเที่ยวมีมากเพิ่มจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเอง และในบางรายนักท่องเที่ยวเห็นว่าบริเวณบ้านบรรยากาศดีจึงแนะนำให้ทำโฮมสเตย์ ซึ่งในรายนี้ทำโฮมสเตย์มาประมาณ 6 ปี และในระยะหลังชาวบ้านสังเกตเห็นว่าการทำอาชีพประมงนั้นมีรายได้น้อยจึงคิดทำโฮมสเตย์เป็นอาชีพเสริม หรือในบางรายมองว่าคนในหมู่บ้านทำแล้วได้รายได้ดีจึงทำตาม

ปี พ.ศ.2544 รัฐบาลประกาศนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของเกาะช้างและ หมู่เกาะใกล้เคียง โดยเน้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งใหม่ประเทศไทย หน่วยงานราชการหลายหน่วยเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยว อันได้แก่ พัฒนาชุมชน ททท.มาช่วยอบรมและทำความเข้าใจแก่ชาวบ้านในการทำโฮมสเตย์ และมีการกำหนดสัญลักษณ์บ้านที่ทำโฮมสเตย์โดยใช้ธง และนอกจากนี้มีการทำแผ่นพับ นอกจากนี้อุทยานมีการอบรมในเรื่องสิ่งแวดล้อมและช่วยวางทุนกันแนวปะการัง

ในปัจจุบันมีชาวบ้านจำนวนมากสนใจในการทำโฮมสเตย์ แต่ชาวบ้านบางรายยังขาดความเข้าใจในการทำโฮมสเตย์ ขณะนี้มีชาวบ้านที่ทำโฮมสเตย์จริงๆประมาณ 25 ราย และกำลังจะทำอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่กำลังปรับปรุงบ้าน ขณะนี้มีการรวมกลุ่มโฮมสเตย์ มีสมาชิก 29 ราย การรวมกลุ่มยังไม่ชัดเจนนัก ในกลุ่มมีเพียงการร่วมกันเก็บขยะ

ลักษณะการประกอบการมีทั้งที่นักท่องเที่ยวพักในบ้านและพักแยกจากบ้านเจ้าของบ้าน จำนวนบุคลากรในการทำโฮมสเตย์มี 1-6 คน จำนวนห้องพักที่พักในบ้านนักท่องเที่ยวสามารถพักได้ 10 คน/ห้อง – 60 คน/ห้อง อาจมีเป็นห้องที่พักแยกกับเจ้าของบ้าน 2-7 ห้องซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถพักได้ จำนวน 2-5 คน/ห้อง และบางแห่งมีที่พักรวมหลังแยกออกจากบ้านเจ้าของบ้าน จำนวน 5 หลัง นักท่องเที่ยวพักได้ 2 คน/ห้อง บางบ้านที่มีพื้นที่ติดสวนจะมีเตียงสำหรับนักท่องเที่ยวที่นิยมนอนเตียงที่ติดสวนพื้นที่สวน

กิจกรรมส่วนใหญ่ที่เจ้าของบ้านทำร่วมกับนักท่องเที่ยว ได้แก่ รับประทานอาหารร่วมกัน พุดคุย ร้องคาราโอเกะ ดูทีวี ออกกำลังกาย เช่น แบดมินตัน เป็นต้น ส่วนกิจกรรมที่ทำในด้านการท่องเที่ยวที่มีไกด์ท้องถิ่นที่เป็นชาวบ้านเป็นผู้นำนักท่องเที่ยวไปดูปะการัง ตกปลา ตกหมึก ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะแนะนำนักท่องเที่ยวไม่ให้ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่เหยียบปะการัง ไม่เก็บหอยมือเสือ เป็นต้น

5.2 ข้อมูลประชากรในการศึกษา

ในการศึกษาแบ่งประชากรที่ทำการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้ประกอบการนั้นเป็นประชากรท้องถิ่นในหมู่บ้าน แต่ข้อมูลในการศึกษาจัดทำแยกออกจากกัน ดังนี้

5.2.1 ข้อมูลประชาชนท้องถิ่น

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ ประชากรท้องถิ่น จำนวน 72 ราย พบข้อมูลทั่วไปของประชากร ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.1

5.2.1.1 เพศ

ประชาชนท้องถิ่นแบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.7 และเพศชาย ร้อยละ 40.3

5.2.1.2 อายุ

ประชาชนท้องถิ่นมีอายุเฉลี่ย 43 ปี

5.2.1.3 ระดับการศึกษา

ประชาชนท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาคิดเป็น ร้อยละ 73.6

5.2.1.4 อาชีพ

การในศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาอาชีพ 3 ประเภท ได้แก่ อาชีพเดิม อาชีพหลัก และอาชีพเสริม พบว่า อาชีพเดิมของประชาชนส่วนใหญ่ คือ ประมง คิดเป็นร้อยละ 30.6 และ เกษตร ร้อยละ 26.4 ซึ่งเดิมประชาชนไม่มีอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 18.1 ในขณะที่อาชีพหลักในปัจจุบัน 3 ลำดับแรกนั้น ได้แก่ ประมง ร้อยละ 34.7 เกษตร ร้อยละ 19.4 และ รับจ้าง ร้อยละ 11.1 และอาชีพเสริมของประชาชน ได้แก่ เกษตร ร้อยละ 9.7 และรับจ้าง ร้อยละ 6.9 นอกจากนี้ประชาชนนั้นก็ได้ประกอบอาชีพเสริมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 56.9

5.2.1.5 รายได้

ประชาชนท้องถิ่นมีรายได้เฉลี่ย 81,500 บาท/ปี

5.2.1.6 ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ประชาชนท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 15 ปี คิดเป็น ร้อยละ 87.5

5.2.1.7 ภูมิลำเนา

ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเป็นคนในท้องถิ่น ร้อยละ 59.7 และย้าย

ถิ่นฐานมาจากบึงของจังหวัดตราด ร้อยละ 15.3

5.2.1.8 ที่ดินทำกิน

การมีที่ดินทำกิน พบว่า ประชาชนท้องถื่นมีที่ดินทำกิน ร้อยละ 50 จำนวนที่ดินที่มี เฉลี่ย 17.3 ไร่ ซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนใหญ่เป็น ภทบ.5 ร้อยละ 53.5 และโฉนดที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 30.2 ส่วนผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินมีจำนวนครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 50 โดยส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยในทะเล ร้อยละ 88.9

5.2.1.9 การพึ่งพิงทรัพยากร

พบว่ามี การพึ่งพิงทรัพยากรในหลายประเภท โดยส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ร้อยละ 44.2 ส่วนประชาชนที่ไม่มีการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน ร้อยละ 29.1 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติจำแนกได้ดังนี้

1) ทรัพยากรป่าไม้

(1) ป่าชายเลน ได้แก่ นำไม้โกงกางมาเผาถ่าน

(2) ป่าบก ได้แก่ ตัดไม้มาทำบ้าน ตัดไม้มาซ่อมแซมบ้าน

ตัดยางนำไม้เล็กๆมาเผาถ่าน หาผลไม้มารับประทาน นำไม้เล็กมาทำลอบดักปลา

2) ทรัพยากรสัตว์ป่า

(1) ป่าชายเลน ได้แก่ จับปู จับปลา จับหอย จับกุ้ง จับเคย

เพื่อทำกะปิ

3) ทรัพยากรทางทะเล ได้แก่ ทำการประมง จับปลาหมึก จับปลา

จับกุ้ง จับหอย พนักงานท่องเที่ยวดูปะการัง เลี้ยงปลาเก๋าในกระชัง

5.2.1.10 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

พบว่ามี ประชาชนท้องถื่นมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ในทุกประเภท ดังนี้

1) การจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบก) ส่วนใหญ่ ได้แก่ ไม้ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า 36.7 และไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ร้อยละ 35.8 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบก) ร้อยละ 14.2

2) การจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน) ได้แก่ ไม้ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า 34.9 และไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ร้อยละ 30.8 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน) ร้อยละ 6.2

3) การจัดการทรัพยากรทางทะเล ได้แก่ ไม่จับสัตว์ทะเลสวยงามไป

ชาย ร้อยละ 32.9 ไม่จับสัตว์ทะเลในฤดูวางไข่ ร้อยละ 23.9 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางทะเล ร้อยละ 11.0

4) การจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า ได้แก่ ไม่จับสัตว์ป่าไปขาย ร้อยละ 37.6 ไม่จับสัตว์ป่าไปกิน ร้อยละ 33.0 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า ร้อยละ 27.5

5.2.2 ข้อมูลผู้ประกอบการ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ ผู้ประกอบการ จำนวน 30 ราย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ 25 ราย ผู้ประกอบการเรือนำเที่ยว 3 ราย และผู้ประกอบการรีสอร์ท 2 ราย พบข้อมูลทั่วไปของประชากร ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.2

5.2.2.1 เพศ

ผู้ประกอบการ แบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.7 และเพศชาย ร้อยละ 43.3

5.2.2.2 อายุ

ผู้ประกอบการมีอายุเฉลี่ย 43 ปี

5.2.2.3 ระดับการศึกษา

ผู้ประกอบการโดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.0

5.2.2.4 อาชีพ

การในศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาอาชีพ 3 ประเภท ได้แก่ อาชีพเดิม อาชีพหลัก และอาชีพเสริม พบว่า อาชีพเดิมของผู้ประกอบการส่วนใหญ่ คือ ประมง คิดเป็นร้อยละ 30.0 และเกษตรกร ร้อยละ 20.0 ซึ่งเดิมประชาชนไม่มีอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 13.3 ในขณะที่อาชีพหลักในปัจจุบัน 3 ลำดับแรกนั้น ได้แก่ เกษตร ร้อยละ 23.3 ประกอบการโฮมสเตย์ ร้อยละ 16.7 และ ประมง ร้อยละ 13.3 และอาชีพเสริมของประชาชน ได้แก่ ประกอบการโฮมสเตย์ ร้อยละ 40.4 นอกจากนี้ประชาชนนั้นก็มิได้ประกอบอาชีพเสริมร้อยละ 16.7

5.2.2.5 รายได้

ผู้ประกอบการมีรายได้เฉลี่ย 142928.57 บาท/ปี

5.2.2.6 ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ผู้ประกอบการโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 83.3

5.2.2.7 ภูมิสำเนา

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีภูมิสำเนาเป็นคนในท้องถิ่น ร้อยละ 83.3 และย้ายถิ่นฐานมาจากกรุงเทพฯ ร้อยละ 10.0

5.2.2.8 ที่ดินทำกิน

การมีที่ดินทำกิน พบว่า ผู้ประกอบการมีที่ดินทำกิน ร้อยละ 63.3 จำนวนที่ดินที่มี เฉลี่ย 26.06 ไร่ ซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินนั้น เป็นโฉนดที่ดิน ร้อยละ 41.1 และ ภทบ.5 ร้อยละ 37.9 ส่วนผู้ที่ไม่มียี่ดินทำกินนั้นโดยส่วนใหญ่มีที่อยู่ในทะเล ร้อยละ 63.6

5.2.2.9 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ

พบว่าการพึ่งพิงทรัพยากรในหลายประเภท โดยส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ร้อยละ 47.6 ส่วนประชาชนที่ไม่มีการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน ร้อยละ 16.7 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติจำแนกได้ดังนี้

1) ทรัพยากรป่าไม้

(1) ป่าชายเลน ได้แก่ ใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว เช่น พานักท่องเที่ยวดูป่าโกงกาง ป่าชายเลน

(2) ป่าบก ได้แก่ นำไม้มาใช้ประโยชน์ ทำยาง นำเฟอร์นิเจอร์และกล้วยไม้ป่าออกมาจากป่าเพื่อมาปลูกสำหรับตกแต่งบ้าน ใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว เช่น พานักท่องเที่ยวเดินป่า

2) ทรัพยากรสัตว์ป่า

(1) ป่าชายเลน ได้แก่ ทำประมงน้ำตื้น จับปู ปลา กุ้ง หอย ใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว เช่น พานักท่องเที่ยวดูปลาตีน ปู

(2) ป่าบก ได้แก่ ใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว เช่น พานักท่องเที่ยวดูนก

3) ทรัพยากรทางทะเล

ได้แก่ ทำประมง ปลาและสัตว์ทะเลมาบริโภค จับปลาและกุ้งมาขาย จับเคยทำกะปิ พานักท่องเที่ยวดูปะการัง จับหมึก ลากกุ้ง

4) อื่นๆ ได้แก่ ใช้พื้นที่ชายน้ำเป็นที่จอดเรือ

5.2.2.10 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

พบว่า ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในทุกประเภท

ดังนี้

1) การจัดการทรัพยากรป่าไม้(ป่าบก)ส่วนใหญ่ ได้แก่ ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า 31.1 และไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ร้อยละ 29.5 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้(ป่าบก) ร้อยละ 13.1

2) การจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน) ได้แก่ ปลูกป่า/ฟื้นฟูป่า ร้อยละ 32.4 ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า 30.9 และไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ร้อยละ 29.4 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน) เพียงร้อยละ 1.5

3) การจัดการทรัพยากรทางทะเล ได้แก่ แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่นำปะการังหรือสัตว์สวยงามมาจากทะเล ร้อยละ 24.0 ไม่จับสัตว์ทะเลสวยงามไปขาย ร้อยละ 23.0 ไม่จับสัตว์ทะเลในฤดูวางไข่ ร้อยละ 20.0 และแจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงในทะเล ร้อยละ 20.0 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางทะเล เพียงร้อยละ 1.0

4) การจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า ได้แก่ ไม่จับสัตว์ป่าไปขาย ร้อยละ 41.2 ไม่จับสัตว์ป่าไปกิน ร้อยละ 35.3 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า ร้อยละ 15.7

5.2.2.11 ระยะเวลาในการประกอบการ

สำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ส่วนใหญ่มีการประกอบการเป็นระยะเวลา 2 ปี คิด เป็นร้อยละ 32.0 และระยะเวลาน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 24

5.2.2.12 การจัดการขยะที่มาจากนักท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการเป็นผู้เก็บขยะเองเพื่อนำจัดการขั้นต่อไป คิดเป็นร้อยละ 57.1 และผู้ประกอบการมีถุงดำสำหรับให้นักท่องเที่ยวใส่ขยะเพื่อให้ผู้ประกอบการนำไปกำจัด ร้อยละ 42.9

5.2.2.13 การนำขยะมากำจัดและใช้ประโยชน์

พบว่า โดยส่วนมากผู้ประกอบการมีการคัดแยกขยะก่อนนำไปเผา คิดเป็นร้อยละ 76.5 ซึ่งนำขยะที่ทำการคัดแยกมาใช้ประโยชน์มากถึง ร้อยละ 93.3 ส่วนใหญ่นำขยะที่คัดแยกไปใช้ประโยชน์โดยการนำไปขาย ร้อยละ 80.0

5.2.2.14 การจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากที่พักของนักท่องเที่ยว

ในที่นี้ ผู้วิจัยคิดจำนวนผู้ประกอบการ 25 ราย โดยไม่รวมผู้ประกอบการเรือนำเที่ยว 3 ราย พบว่า มีบ่อกักเก็บหรือส้วมซึม คิดเป็นร้อยละ 52.3 ปล่องลงสู่ทะเลหรือแหล่งน้ำโดยไม่มีการบำบัด ร้อยละ 37.0

หมายเหตุ : การกำจัดสิ่งปฏิกูลโดยส่วนใหญ่ ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมหรือที่ชาวบ้าน

เรียกว่า “ไซ” หรือ “ถังเกลอะ” ในขณะที่บางรายยังปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ แต่สำหรับน้ำทิ้งนั้น โดยส่วนใหญ่จะเททิ้งลงน้ำ เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่มีบ้านอยู่ริมทะเล นอกจากนี้ยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือในบางรายที่มีหน่วยงานราชการมาทำระบบบำบัดให้แต่ไม่สามารถใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2.15 การจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากเรือน้ำเที่ยว

พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการจัดการโดยการปล่อยลงสู่ทะเลหรือแหล่งน้ำ โดยไม่มีการบำบัด ร้อยละ 78.3 ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่มองว่าสิ่งปฏิกูลไม่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม เพราะสามารถเป็นอาหารของสัตว์ในทะเล

5.2.3 ข้อมูลนักท่องเที่ยว

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ นักท่องเที่ยว จำนวน 55 ราย พบข้อมูลทั่วไปของประชากร ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.3

5.2.3.1 เพศ

นักท่องเที่ยวแบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.0 และเพศชาย ร้อยละ 40.0

5.2.3.2 อายุ

นักท่องเที่ยวมีอายุเฉลี่ย 35 ปี

5.2.3.3 ระดับการศึกษา

นักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 50.9

5.2.3.4 อาชีพ

นักท่องเที่ยวมีอาชีพ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 40.0 เอกชน ร้อยละ 23.6 และ นักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 20.0

5.2.3.5 รายได้

นักท่องเที่ยวมีรายได้เฉลี่ย 17,091 บาท/เดือน

5.2.3.6 เดินทางมาจาก

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากกรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมา คือ เดินทางมาจากภาคตะวันออก ร้อยละ 30.9 และอันดับสุดท้าย คือ ภาคกลาง 27.3

5.2.3.7 เดินทางมากับผู้ร่วมเดินทาง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมา คือ มากับญาติ ร้อยละ 21.8 และ มากับที่ทำงาน ร้อยละ 20.0

5.2.3.8 จำนวนผู้ร่วมเดินทาง

จำนวนนักท่องเที่ยวที่ร่วมเดินทางมากับนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรก ได้แก่

จำนวน 6-10 คน ร้อยละ 29.1 มากกว่า 20 คน ร้อยละ 21.8 และ 1-5 คน ร้อยละ 20.0

5.2.3.9 ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่โดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 56.4

5.2.3.10 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในการท่องเที่ยว เป็นเวลา 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 61.8

5.2.3.11 จำนวนครั้งที่มาเที่ยวเกาะช้าง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวเกาะช้างเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 49.1

5.2.3.12 การรับรู้เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง คิดเป็นร้อยละ 63.6

5.2.3.13 การติดต่อเพื่อมาเที่ยวไฮมสเตย์

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ติดต่อโดยตรงกับเจ้าของไฮมสเตย์ คิดเป็นร้อยละ 58.2

5.2.3.14 จำนวนครั้งที่มาพักไฮมสเตย์และการกลับมาพักอีก

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาพักไฮมสเตย์เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 74.5 และพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกลับมาพักอีก คิดเป็นร้อยละ 72.7

5.2.3.15 การรับรู้ข้อมูลไฮมสเตย์

นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลไฮมสเตย์ ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เพื่อน ร้อยละ 37.1 รองลงมา คือ ญาติ พี่น้อง ร้อยละ 14.3 และอันดับสุดท้าย คือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือ แผ่นพับ ร้อยละ 10.0

5.3 บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและผู้นำท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเกาะช้าง

5.3.1 อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

5.3.1.1 บทบาทหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะช้าง หมายถึง การเข้าไปเที่ยวในอุทยาน

แห่งชาติเกาะช้าง อุทยานแห่งชาติเกาะช้างจะมีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวโดยมีจิตสำนึกที่รักธรรมชาติ โดยไม่เข้ามาเพื่อจะทำลายและกอบโกยทรัพยากรธรรมชาติในการนำออกไปนอกพื้นที่ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง ยังมีการดำเนินสำรวจประการัง ให้เป็นแหล่งดำน้ำและมีการกำหนดเขตการจัดการ (Zoning) ในการใช้ประโยชน์

5.3.1.2 การช่วยเหลือของอุทยานแห่งชาติเกาะช้างที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิง

นิเวศ

อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง จัดให้มีการอบรมเยาวชนในหมู่บ้านเกี่ยวกับเรื่องการดูแลทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านของตน เช่น การรักษาทรัพยากรธรรมชาติไม่ให้เป็นป่าชายเลน ชยะมูลฝอยที่มีอยู่ในหมู่บ้านทั้งทางบกและทะเล นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง ได้ช่วยเรื่องการท่องเที่ยวในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ คือ เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจะมีวิทยากร หรือเจ้าหน้าที่แนะนำ ทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง มีเดินที่สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาพักผ่อน นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น โดยให้ชาวบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเอง การจัดอบรมไกด์นำเที่ยวจะเลือกจากผู้รักที่มีพื้นที่จริงๆ หมายถึง พวกที่ชอบเดินป่าเคยล่าสัตว์หรือหาของป่า ซึ่งทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง จะขอร้องให้พวกนี้เลิกการล่าสัตว์หรือหาของป่า โดยอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง จะเน้นผู้ที่ชอบบุกเบิกป่า ให้คนเหล่านี้มาอบรมด้านการท่องเที่ยว พาเที่ยวตามป่า

5.3.1.3 แผนเตรียมรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- 1) ทำอย่างไรให้ทรัพยากรป่าที่มีอยู่ 80% คงสภาพอย่างยั่งยืน
- 2) เป็นประโยชน์แก่การศึกษาประเพณี
- 3) ทำให้เกิดมีกิจกรรมในการท่องเที่ยวอย่างไร

กิจกรรมการท่องเที่ยววิธีหนึ่ง คือ การสื่อความหมายของธรรมชาติ โดยทำทางเดินให้นักท่องเที่ยวไปสู่ธรรมชาติ ด้วยการทำการท่องเที่ยวแบบกลุ่มรายการท่องเที่ยว (Packing Travel) โดยการให้มีจักรยาน ศูนย์นักท่องเที่ยว (Visitor Center) ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ และการจัดให้มีไกด์หรือผู้นำเดินเที่ยวธรรมชาติ

โครงการของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง มี 3 โครงการ ดังนี้

1. เส้นทางเดินป่าชายเลน (Board Walking)
2. กลุ่มรายการท่องเที่ยว (Packing Tour)
3. จักรยาน

ทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง มีแผนเตรียมรับ คือ ถนนช่วงเส้นทาง

ผ่านจุดต่างๆ เช่น สลักเพชรไปบางเบา มีแผนทำจุดชมวิว มีการตั้งที่พักตามเส้นทางต่างๆ ตามจุดที่เห็นเป็นจุดพัก ทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง จะทำเป็นจุดพักชมวิวบนเขา เส้นทางจักรยานตัดผ่าป่าการเตรียมรับปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ต้องมีกำลังเจ้าหน้าที่เข้าไปดูแลพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่นอยู่ตามเขา แหล่งพื้นที่ที่สำคัญ เป็นต้น

5.2.3 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้

อบต.เกาะช้างใต้จัดเป็น อบต.ชั้น 5 แผนรองรับของ อบต.กับการพัฒนาการท่องเที่ยวมีทั้งโดยตรงและโดยอ้อม แผนที่หน่วยงานระดับบนแจ้งมามีแต่ยังไม่ละเอียด การบริการและการท่องเที่ยวของ อบต. จริงๆอบต.จะตั้งจุดส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง ยังเป็นรูปธรรม เห็นว่าแผนที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุม

5.2.3.1 บทบาทหน้าที่ของอบต.ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเกาะช้างบทบาทหน้าที่ทางกฎหมายซึ่งเป็นหน้าที่ของ อบต. บทบาทหน้าที่หลักที่เห็น คือ การจัดเก็บภาษีโรงเรียน ภาษีที่ดินของผู้ที่ประกอบกิจการ เรื่องการรักษาความสะอาด เรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาขยะที่มีมากขึ้น การของบประมาณมาทำการสร้างโรงงานกำจัดขยะที่จะให้บริษัทเอกชนมาลงทุนโดยจะทำสัญญากับทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง เพราะเป็นพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

5.2.3.2 ตามรัฐธรรมนูญกล่าวไว้ว่ารัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาธรรมชาติ

ทาง อบต.ได้ให้โอกาสแก่ชาวบ้านมีส่วนร่วมช่วยดูแล โดยส่วนมากการพัฒนาทุกอย่างไม่ใช่ อบต.เป็นผู้กำหนดเองแต่ให้ประชาชนเป็นผู้กำหนด โดยการประชุมประชาคมของแต่ละหมู่บ้าน และนำเอาปัญหาของแต่ละหมู่บ้านมาประชุมตำบลเพื่อดูว่าโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติ อาทิเช่น โครงการหนึ่งที่ทำตอนนี้ คือ กำลังสร้างจุดรถ จะมีสะพานชมป่าชายเลนซึ่งมีความต้องการของชาวบ้าน เพื่อเตรียมไว้รองรับนักท่องเที่ยว

เรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมนั้นชาวบ้านมีส่วนร่วม คือ รัฐกำหนดให้วันที่ 12 สิงหาคม และวันที่ 5 มกราคม มีการปลูกป่าชายเลน กรมป่าไม้ก็มีส่วนสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาธรรมชาติ ว่าดูแลอะไรที่จะเป็นอันตราย มีการประชุมประจำ คือ ทางอำเภอเกาะช้างมีการจัดตั้งประชุม และ อบต.เข้าร่วมประชุม จากนั้นมีการแจ้งประชาชน นอกจากนี้มีการอบรม ซึ่งงบประมาณส่วนนี้มีมาก เช่น สมัยอดีตนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัยมีการกำหนดว่าต้องมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนกี่

เปอร์เซ็นต์ ยาเสพติดจำนวนก็เปอร์เซ็นต์ แต่รัฐบาลชุดนี้ จะเน้นงบประมาณมาลงทุนก่อสร้างทั้งหมด เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้นไม่มี

5.2.3.3 ตาม พรบ.อบต. มาตราที่ 23 กล่าวว่า อบต.มีหน้าที่ต้องรักษาสิ่งแวดล้อม

ในเรื่องสิ่งแวดล้อมมีขยะ น้ำเสีย อนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชายเลน เป็นหน้าที่ของอบต. ต้องทำอยู่แล้วว่าจะอย่าให้สูญเสียไป อบต. มีการสนับสนุนประชาสัมพันธ์ มีการคัดแยกขยะ อบรมนักเรียน แต่พื้นที่ที่ดูแลนั้นอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง จึงไม่สามารถเข้าไปดูแลได้เลย เพราะมีกฎหมายบังคับอยู่ เช่น หลังป่าชายเลนหรือป่าโกงกาง หน่วยงานที่รับผิดชอบคือกรมเจ้าท่า กรมประมง ปัญหา คือ กฎหมายมีหลายฉบับ ต่างคนต่างใช้กฎหมายคนละฉบับ ถ้ามีกฎหมายฉบับเดียวจะเป็นการดี เพราะตอนนี้เหมือนต่างคนต่างปฏิบัติ

5.3.3 พัฒนาการกิ่งอำเภอเกาะช้าง

5.3.3.1 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน

วิสัยทัศน์โครงการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ คือ ปลูกจิตสำนึกคน สอนคน การสอนให้ความรู้โดยมีนโยบายเป็นแนวทาง เช่นนโยบายที่กรอบให้ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ทำให้ประชาชนรู้จักการค้าขาย มีการทำโฮมสเตย์ ทำให้มีคนท่องเที่ยวบนท้องทะเล นอกจากการสอนเพื่อให้ได้รายได้แล้ว หน่วยงานต้องมีการสอนกระบวนการแก่ชาวบ้าน โดยให้ผู้ประกอบการต้องมีความรักสิ่งแวดล้อม เพราะหากทะเลเสียหายก็จะมีคนมาเที่ยวอีก ดังนั้นในฐานะของผู้ประกอบการจึงควรจะให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเช่นกัน เช่น ให้นักท่องเที่ยวช่วยดูแลในเรื่องขยะ ไม่เก็บหรือเหยียบทำลายปะการัง ไม่ไปตอกเหยี่ยวตามเขตหวงห้าม เป็นต้น นอกจากผู้ประกอบการต้องใส่ใจแล้ว เจ้าหน้าที่เองต้องมีความเข้มงวด แต่เกาะช้างมีปัญหาในเรื่องนักธุรกิจที่เป็นกลุ่มของผู้มีอิทธิพลทางการเมือง ในหลายๆครั้งที่ชาวบ้านไม่สามารถทำอะไรได้มากนัก

5.3.3.2 บทบาทหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

คือ มีการมองในเรื่องการท่องเที่ยวว่า หากนักท่องเที่ยวมาเที่ยวโดยปกติชาวบ้านก็ไม่มีรายได้ ทำอย่างไรจึงจะสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้าน จึงมองไปที่ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ไม่ว่าทะเล สวนผลไม้และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ที่มีในพื้นที่น่าจะเอื้อกันได้ดี จึงเสนอในรูปแบบของที่พักพิง โดยมีการประชุมกับชาวบ้าน เสนอความคิดที่ว่า นำบ้านของตนมาเป็นที่พักให้นักท่องเที่ยว โดยให้นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวบ้านด้วย เมื่อทดลองจึงจำเป็นต้องมีสัญลักษณ์ให้นักท่องเที่ยวทราบ จึงทำแผ่นพับแจก ทำสัญลักษณ์ธงสีเหลืองประดับตาม

บ้านที่ร่วมโครงการ โดยครัวเรือนมองว่าสีเหลืองเป็นธงของนายหลวง โดยยึดนายหลวงเป็นที่ตั้ง เมื่อเริ่มทำโครงการก็มีกลุ่มนักศึกษา มาศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้าน หลังจากที่เมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาขึ้นก็มีหน่วยงานอื่นเข้ามาส่งเสริม ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สถาบันราชภัฏ องค์การบริหารส่วนจังหวัด สาธารณสุขตำบล เกษตรตำบล เป็นต้น ภายหลังจากเริ่มมีหลายสัญลักษณ์สีธงขึ้นอยู่ว่าหน่วยงานใดที่เข้ามาส่งเสริม บางคนเป็นนักอนุรักษ์ก็มองว่าสีธงควรเป็นสีเขียว ทั้งนี้จึงขึ้นอยู่กับชาวบ้านว่าจะประดับธงสีใดก็ได้ถ้าสามารถเป็นสัญลักษณ์นำมาซึ่งรายได้ หลังจากมีการทำโฮมสเตย์ชาวบ้านเริ่มรวมตัวกันมากขึ้นมีการเก็บขยะในน้ำ เริ่มมีการจับผิดกันเองว่าใครเป็นผู้ทิ้งขยะ กลายเป็นการสร้างมาตรการทางสังคมไปโดยปริยาย สำหรับบ้านหลักเพชรเมื่อมีการทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็ทำให้ชาวบ้านมีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น มีถังบ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) พาชาวบ้านไปดูโฮมสเตย์ที่ประสบความสำเร็จ

5.3.4 ผู้ใหญ่บ้าน

- 5.3.4.1 ประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยวในเรื่องการไม่ทิ้งขยะในน้ำ และไม่เก็บปะการัง
- 5.3.4.2 ช่วยอบรมหรือประชาสัมพันธ์ในเรื่องที่ตนได้ไปอบรมหรือทราบจากที่ประชุมให้แก่ชาวบ้าน
- 5.3.4.3 ขอบประมาณมาแก้ไขปัญหาในหมู่บ้าน

5.4 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง และความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

5.4.1 อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

- 5.4.1.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
- เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้างเห็นด้วยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างเนื่องจากไม่มีผลกระทบต่อภาระดำเนินงานของหน่วยงาน แต่กลับเป็นผลดีต่ออุทยานแห่งชาติเกาะช้าง คือ ทำให้อุทยานแห่งชาติเกาะช้างปฏิบัติภารกิจได้ง่าย โดยมีการตั้งคณะกรรมการเข้ามาพัฒนาในด้านดิน ป่า น้ำและชายฝั่ง ทั้งมีการทำแผนที่เพื่อกำหนดเขตการจัดการ (Zoning) ในการใช้ทรัพยากร ชาวบ้านที่บ้านหลักเพชรเป็นชาวประมง หากินทางทะเล ทำสวนผลไม้ สวนมะพร้าว แต่ก่อนนั้นเส้นทางต่างๆไม่ดี ถนนเป็นลูกรัง การจราจรไม่สะดวก เมื่อมี

การพัฒนาทำให้การจราจรสะดวก ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

5.4.1.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า มีผลกระทบแน่นอน แต่ต้องพยายามให้ผลกระทบเกิดขึ้นน้อยที่สุด เกาะช้างมีการพัฒนาเร็วเกินไป ควรให้ประชาชนมีความพร้อมด้วย จำเป็นต้องดูว่าคนท้องถิ่นจะอยู่อย่างไร ควรมีความรู้ ทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้างมองว่าหัวใจสำคัญคือต้องมีหลักสูตรอบรม โดยอาจนำบุคลากรจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษามาให้ความรู้ในการอบรม สำหรับอุทยานแห่งชาติเกาะช้างนั้นก็มีการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ หลักสูตรมัคคุเทศก์เดินป่า โดยแนะนำให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นอธิบายว่าประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ลูกหวายสำหรับบริโภค เป็นต้น

5.4.1.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมของอุทยานแห่งชาติเกาะช้างในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีความพร้อมในการทำงาน เนื่องจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ทั้งด้านงบประมาณและอุปกรณ์

5.4.2 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้

5.4.2.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ด้านการพัฒนาเกาะช้างทางอบต. เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ในขณะนี้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ชาวบ้านปรับตัวไม่ทัน อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีแผนป้องกันทรัพยากรธรรมชาติในทันที ตลอดจนจัดฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมหลายหลักสูตร เช่น การต้อนรับนักท่องเที่ยว การบริการ มีการอบรม การที่มีแผนฯ เข้ามา แล้วมีการพัฒนานั้นเป็นการสมควรที่จะพัฒนาเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย แต่การพัฒนาของภาครัฐฯ จะทำได้ดีต้องมีผังเมืองก่อนจึงจะมาพัฒนาเกาะช้าง หรืออาจเป็นประกาศการก่อสร้างหรือแบบแปลนหรือมีการกำหนดเขตการจัดการ (Zoning) แต่ปรากฏว่า ในขณะนี้ไม่มีผู้ประกอบการหรือกลุ่มนายทุนสร้างสิ่งก่อสร้างตามอำเภอใจ ในบางครั้งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

5.4.2.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างจะมีผลเสียด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก เพราะการป้องกันยังขาดความเข้มงวด คือ เมื่อมีถนนเข้ามา ทำให้มีการบุกรุกที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง ที่ชายทะเลซึ่งควบคุมได้ยาก ส่วนผลดี คือ ทำให้เกิดรายได้ตรงกับชาวบ้าน เมื่อในเรื่องการขนส่ง ทำให้ลดค่าใช้จ่าย เมื่อมีเรือเฟอร์รี่ ทำให้ขนส่งสินค้าประมง เกษตรง่ายขึ้น

สำหรับการพัฒนานั้นยังไม่ถูกทาง ถ้าเริ่มต้นมีผังเมืองมีการกำหนดเขตการจัดการ (Zoning) สำหรับเกาะช้างได้นั้นไม่มีปัญหาอะไร ด้านกลุ่มโฮมสเตย์ การสร้างบังกะโลเชิงเกษตร คือ สร้างในสวนเงาะ สวนทุเรียน คือขณะนี้ภาครัฐยังไม่ให้การสนับสนุน อบต.จะต้องทำการพิจารณาเองว่าจะสามารถปลูกสิ่งก่อสร้างใดได้บ้าง คือ การปลูกสิ่งก่อสร้างนั้นเข้าตามหลักเกณฑ์ของรัฐบาลปัจจุบัน เรื่องการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน ซึ่งชาวบ้านที่มีโฉนด สามารถนำไปไว้ในธนาคารเพื่อกู้เงินมาก่อสร้างได้

5.4.2.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ในด้านสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่ยังไม่มีความพร้อม อบต.มีหน้าที่ในเรื่องกฎหมาย กำหนดเรื่องการท่องเที่ยว ซึ่งตามความจริงนั้นเจ้าหน้าที่ราชการไม่มีหน้าที่โดยตรงด้านการท่องเที่ยว และขณะนี้หน่วยงานแต่ละหน่วยใช้กฎหมายคนละฉบับ การทำงานมีการประสานงาน แต่ควรประสานแผนกันสำหรับหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีความพร้อม คือ การท่องเที่ยว ขณะนี้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเข้ามาพัฒนากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ซึ่งจะมีคณะกรรมการเข้ามาดูแลเรื่องการก่อสร้างผิดหรือไม่ ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือไม่ มีบ่อบำบัดน้ำเสียหรือที่ทิ้งขยะหรือไม่ อย่างไร

5.4.3 พัฒนาการกิ่งอำเภอเกาะช้าง

5.4.3.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พัฒนากกิ่งอำเภอเกาะช้างเห็นด้วย ในเรื่องของการพัฒนาให้ดีขึ้น แต่มุมมองของการพัฒนากการท่องเที่ยวเกาะช้างนั้นมองว่า การพัฒนานำไปสู่ความยั่งยืนหรือไม่ด้วย เมื่อการพัฒนาในปัจจุบันต้องมองเรื่องสิ่งแวดล้อมด้วย สภาพแวดล้อมจำเป็นอย่างไรที่ต้องได้รับการดูแล จึงมีคำถามว่าเมื่อพัฒนาไปแล้วมีแผนรองรับหรือไม่เพื่อให้การพัฒนานี้มีความยั่งยืน จำเป็นต้องดูว่าแผนการทำงานนั้นมีความยั่งยืนหรือไม่ ไม่ใช่ต่างคนต่างพัฒนา ทุกคนที่เข้ามาทำงานควรมีแผนแม่บทหรือต้นแบบที่จะพัฒนาอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดตามมา ซึ่งทุกวันนี้พบปัญหามากมายที่เกิดบนเกาะช้าง เช่น ปัญหาการบุกรุกที่ดิน การออกเอกสารสิทธิ การซื้อขายที่ดินโดยไม่มีเอกสารรองรับ ปัญหาการบุกรุกที่ดินของหลวงไม่ว่าจะเป็นที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติเกาะช้างหรือทหารเรือ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากการขาดแบบแผน การขาดกฎระเบียบ เมื่อมากำหนดภายหลังก็ทำให้แก้ปัญหาไม่ได้หรือควบคุมยาก หรือเมื่อทำการควบคุมก็เป็นการบีบนักลงทุนที่ทำการลงทุนไปแล้ว ซึ่งนักลงทุนเหล่านี้เมื่อมีการลงทุนแล้วก็จะดำเนินการต่อไป

5.4.3.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้างเมื่อถามถึงผลดี จำเป็นต้องดูว่าเกิดขึ้นกับใคร สำหรับชาวบ้านนั้นเป็นผู้ที่ได้รับ

ประโยชน์จากการพัฒนาน้อย เพราะชาวบ้านบนเกาะช้างเมื่อขายที่ดินบนเกาะไปแล้วย้ายไปอยู่ที่อื่น นายทุนเข้ามาประกอบธุรกิจ ซึ่งชาวบ้านได้เงินจากการขายที่เพียงส่วนหนึ่ง ในขณะที่นักลงทุนมากอบโกยประโยชน์ นอกจากนี้นักลงทุนเองก็ไม่ได้จ้างชาวบ้านหรือซื้อสินค้า เช่น ผลไม้บนเกาะ ดังนั้นชาวบ้านจึงเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์น้อยที่สุด

เมื่อมองในด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีคนใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น จึงมีคำถามว่าสภาพพื้นที่บนเกาะช้างนั้นเราสามารถที่จะเข้าไปทำนุบำรุงได้เหมือนที่อื่นหรือไม่ สำหรับเกาะช้างนั้นไม่เหมือนที่อื่นซึ่งมีข้อจำกัดเพราะเป็นอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง สภาพแหล่งน้ำที่จะอำนวยความสะดวกในเรื่องการมาดูแลให้ธรรมชาติคงอยู่นั้นก็ไม่เพียงพอ หน้าแล้งต้นไม้ก็ล้มตายเพราะไม่มีน้ำ ส่วนในเรื่องการใช้ทรัพยากรอย่างรวดเร็ว ก็ทำให้เกาะช้างเกิดความเสื่อมโทรมได้อย่างแน่นอน ถ้าไม่มีระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายที่ชัดเจนมาดำเนินการ เป็นที่แน่นอนที่ชาวบ้านต้องการมีรายได้ จึงมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร โดยลืมไปว่าทรัพยากรธรรมชาติจะไม่เหลือให้ไว้ใช้ประโยชน์ได้อีก เพราะทุกคนที่มาเกาะช้างลงมาซื้อธรรมชาติ มาแสวงหาความเป็นธรรมชาติ แต่วันใดที่ธรรมชาติหมดไปคนคงจะไม่มาเที่ยวเกาะช้าง

5.4.3.3 ความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

1) หน่วยงานราชการและชาวบ้าน ยังไม่มีความพร้อม เพราะไม่มีกฎหมายควบคุมไว้อย่างชัดเจน แต่ละหน่วยงานต่างควบคุมกฎหมายของตนเอง อุทยานแห่งชาติเกาะช้างก็ควบคุมพื้นที่อุทยาน กรมเจ้าท่าควบคุมทะเล เมื่อต่างคนต่างคุมงานที่ตนรับผิดชอบ เมื่อมีการรวมกันก็เกิดปัญหาว่าทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายไปแล้ว ดังนั้นต้องมีการป้องกัน การกำหนดการป้องกันโดยให้ข้าราชการส่วนกลาง ข้าราชการท้องถิ่นที่อยู่บนเกาะ ไม่ว่าจะหน่วยงานใด อาทิ ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สำหรับการเข้าไปดูแลในเรื่องปัญหาเหล่านี้ พัฒนาชุมชนสามารถเข้าไปให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องที่จะดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมโดยกระบวนการของชุมชน ถ้าถามว่าการทำงานนั้นทันหรือไม่ มันขึ้นอยู่กับองค์การส่วนท้องถิ่นที่มาทำงานรองรับหรือยัง

2) นักท่องเที่ยวที่มีทั้งมีความพอใจและไม่พอใจ นักท่องเที่ยวที่มีความพอใจคือได้มาเรียนรู้วิถีชีวิต โดยการเที่ยวแบบธรรมชาติ แสวงหาความสุขทางทะเล ดูปะการัง ดำน้ำ ตกปลา นักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งก็ไปทางหาดทรายขาวที่เป็นแหล่งธุรกิจแหล่งบันเทิง ซึ่งมีนักท่องเที่ยวบางส่วนที่ต้องการกลับมาเที่ยวใหม่ ในขณะที่บางส่วนก็จะไม่กลับมาเที่ยวอีกครั้ง เพราะไม่ทราบว่าบริเวณใดของหาดที่สามารถลงไปเล่นน้ำได้ เนื่องจากนักท่องเที่ยว

ถูกผู้ประกอบการไล่ออกจากพื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งจริงๆแล้วขายขาดควรเป็นพื้นที่สาธารณะ ไม่ใช่เป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

3) สิ่งแวดล้อม พบว่าปัญหาขยะที่มาจากนักท่องเที่ยวบนเกาะช้างนั้น ไม่มีแหล่งรองรับขยะที่เพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังไม่สามารถกำหนดแนวทางที่จะทิ้งขยะ ปัญหาด้านแหล่งน้ำ บางสถานประกอบการไม่มีน้ำสำหรับบริการลูกค้า ไม่มีแหล่งน้ำ ต้องจัดหาตนเองโดยการขุดบ่อสาธารณะ นอกจากนี้น้ำยังมีไม่เพียงพอสำหรับทำการเกษตร จุดนี้แสดงให้เห็นว่าเกาะช้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยังขาดความพร้อมและอาจไม่พร้อมสำหรับระยะยาว ถึงแม้ว่าเกาะช้างจะมีฝนตกมาก แต่ก็ยังขาดที่กักเก็บน้ำอยู่ นอกจากนี้ในเรื่องพื้นที่ยังต้องรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจำนวนมากมาโดยขาดการกำหนดจำนวนคน ซึ่งจะส่งผลให้ไม่ยั่งยืนเป็นอย่างแน่ สำหรับเกาะช้างจะเห็นได้ว่าทางด้านตะวันตกของเกาะช้างจะมีรีสอร์ทและที่พักจำนวนมาก นักท่องเที่ยวมาเที่ยวอย่างหนาแน่น ในขณะที่ด้านตะวันออกของเกาะช้างยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่ เป็นเสมือนปอดของเกาะช้างก็ว่าได้ สถานการณ์ปัจจุบันกลุ่มนักลงทุนต่างก็ลงทุนก่อสร้างที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวโดยไม่เกรงกัลลวภูมามาย แต่อนาคตจะมีคณะทำงานที่จะลงมาบริหารเรื่องการท่องเที่ยวเกาะช้าง โดยมีผู้อำนวยการปกครองเป็นในลักษณะเขตปกครองพิเศษ ซึ่งมีกฤษฎีกาประกาศไว้ คณะกรรมการเหล่านี้จะมาบริหารการท่องเที่ยวตั้งแต่การปลูกสร้างอาคาร การส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นองค์การมหาชนมาควบคุมทั้งตำบล ทั้งอำเภอ ทั้งกิ่งรวมไปถึงเกาะช้าง เกาะกูด และหมู่เกาะบริวาร สำหรับแผนการพัฒนาหมู่เกาะช้างก็จะมีทำเทียบเรือขนาดใหญ่ที่เกาะงาม ที่จะไปเกาะหมากและเกาะกูด และมีเรือสปีดโบท ซึ่งสามารถมองเห็นภาพในอนาคตได้ หมู่เกาะเหล่านี้คงมีสภาพไม่แตกต่างไปจากเกาะช้าง ถ้ามองย้อนภาพเกาะช้างในไปอดีตประมาณ 2 ปีที่ผ่านมา ที่นี้มีความเป็นธรรมชาติ ไม่ว่าจะมองจากฝั่งหรือมองจากทะเลจะทะมึนไปหมด มองทุกอย่างนำค้นหาเป็นอย่างยิ่ง ถนนไม่ดี แต่ผ่านมาเพียงช่วงเวลา 2 ในปี พ.ศ.2545 มีถนนเกิดขึ้น จึงมีคำถามว่ามันเป็นการพัฒนาเร็วเกินไปหรือไม่ อะไรที่เร็วเกินไปโดยขาดความค่อยเป็นค่อยไปอาจนำพาความสูญเสียหายให้เกิดเร็วขึ้น เกาะช้างมีการพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในขณะที่คนยังขาดการเตรียมรับ ประชาชนที่เกาะช้างเพิ่งได้รับการสอนตามกระบวนการความคิดนโยบายตามการปฏิบัติ เพิ่งมีการสอนกระบวนการคิดว่า คุณต้องรักคุณ ต้องปลูกป่าโกงกาง แต่การสอนอาจไม่ได้ผลครอบคลุม เช่น กรณีของบ้านบางเข้าชาวบ้านที่พวกเขาได้เห็นป่าโกงกางนั้นสวยงาม ตรงกันข้ามกับมีความขัดแย้งกันระหว่างนายทุนกับชาวบ้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนานั้นไม่มีเป้าหมาย เป็นการพัฒนาที่คาดกรอบแนวคิด คิดไม่

รอบคอบ การพัฒนาปัจจุบันเน้นที่จะให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวเพียงอย่างเดียว ให้ผู้บริหารธุรกิจมีบทบาทเหนือขบวนการบริหารจัดการของภาครัฐ รัฐไม่มีโอกาสเข้าไปดูแลอย่างเต็มที่

5.4.4 ผู้นำชุมชน

5.4.4.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

เห็นด้วยกับการพัฒนาเกาะช้าง เพราะทำให้เกิดความเจริญในพื้นที่ แต่ต้องการให้การพัฒนานั้นเป็นในเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ คือ ไม่ให้ทำลายธรรมชาติ อย่างต้นไม้ หิ้งห้อยก็ยังไม่อยากเก็บไว้ให้เด็กรุ่นหลังได้ดู ต้องการให้คงสภาพธรรมชาติเอาไว้

1) ความคิดเห็นต่อผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ในแง่ของผลเสียนั้นมองว่า การพัฒนานั้น คือ การที่เหล่านายทุนลงสร้างโรงแรม เกสต์เฮาส์ขนาดใหญ่ มีการโค่นต้นไม้จำนวนมาก ซึ่งพวกเขาเข้ามาทำลายและกอบโกยธรรมชาติ

ในแง่ผลดีนั้น ในการพัฒนาช่วยอนุรักษ์แต่สิ่งที่ดีสูญหายไป เช่น ต้นไม้ ก็มีการปลูกขึ้นใหม่ มีการกระจายรายได้ในวงกว้างโดยการที่ชุมชนรับนักท่องเที่ยวมาชมปะการัง ซึ่งทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น นอกจากนี้การพัฒนาทำให้ถนนดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามถนนในหมู่บ้านยังไม่ดีเท่าที่ควร

2) ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
คิดว่า สำหรับการทำให้สมสเดย์นั้นประชาชนนั้นยังไม่พร้อม บ้านยังเก่า ยังต้องซ่อมแซม ส่วนเจ้าหน้าที่นั้นก็มีการชี้แนะและทำแผนให้ ดังนี้

- (1) พัฒนาชุมชน ช่วยในการทำประชาสัมพันธ์ ให้นักท่องเที่ยวให้
- (2) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ช่วยในการทำประชาสัมพันธ์ ให้นักท่องเที่ยวให้
- (3) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ช่วยในเรื่องของงบประมาณบางส่วน
- (4) อุทยาน มีการอบรมเรื่องสิ่งแวดล้อม วางทูนป้องกันแนวปะการัง

5.4.5 ประชาชนท้องถิ่น

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ ประชาชนท้องถิ่น จำนวน 72 ราย พบข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.4

5.4.5.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวม มีคะแนนอยู่ระหว่าง 44.00 – 79.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 59.97 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.44 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (16.00-37.33 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (37.34-58.67 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (58.68-80.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 61.1) และระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 38.9)

5.4.5.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวม มีคะแนนอยู่ระหว่าง 32.00-52.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 42.36 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.06 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (13-30.33 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (30.34-47.66 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (47.67-65.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 88.9) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 11.1)

5.4.5.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมมีคะแนนอยู่ระหว่าง 19.00-33.00 คะแนน และมีคะแนนความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างเฉลี่ย เท่ากับ 24.53 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.62 คะแนน ส่วนระดับ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (8.00-18.66 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (18.67-29.33 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (29.34-40.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 95.8) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 4.2)

5.4.6 ผู้ประกอบการ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ ผู้ประกอบการ จำนวน 30 ราย พบข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.5

5.4.6.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการบนท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมมี

คะแนนอยู่ระหว่าง 48.00-66.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 58.27 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.86 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (16.00-37.33 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (37.34-58.67 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (58.68-80.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 50.0) และระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 50.0)

5.4.6.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวม มีคะแนนอยู่ระหว่าง 31.00-54.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 39.70 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.98 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (13 - 30.33 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (30.34 -47.66 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (47.67-65.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 90.0) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 10.0)

5.4.6.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมนี้อันดับคะแนนอยู่ระหว่าง 22.00-34.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 27.50 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.59 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (8.00-18.66 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (18.67-29.33 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (29.34-40.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 70.0) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 30.0)

5.4.7 นักท่องเที่ยว

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ นักท่องเที่ยว จำนวน 55 ราย พบข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.6

5.4.7.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมนี้อันดับคะแนนอยู่ระหว่าง 46.00-68.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 56.96 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.33 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาบนเกาะช้าง แบ่ง

เป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (14.00-32.66 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (32.67-51.33 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (51.34-70.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 85.5) และระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 14.5)

5.4.7.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง โดยรวมมีคะแนนอยู่ระหว่าง 26.00-43.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 33.33 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.24 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (10.00-23.33 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (23.34-36.67 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (36.68-50.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 78.2) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 21.8)

5.4.7.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมมีคะแนนอยู่ระหว่าง 13.00-22.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 17.07 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.20 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (5.00-11.66 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (11.67-18.33 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (18.34-25.00 คะแนน) ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 76.4) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 23.6)

5.5 การทดสอบสมมติฐาน

5.5.1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

5.5.1.1 สมมติฐานที่ 1 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ F-Test พบว่าประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ

และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig = .004) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จึงสรุปได้ว่าเป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1 คือ ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

ประเภทบุคคล	N	\bar{X}	S.D.	S.E.	95% Confidential Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
ประชาชน	72	53.6667	5.8671	.6914	52.2880	55.0454
ผู้ประกอบการ	30	55.7000	4.6989	.8579	53.9454	57.4546
นักท่องเที่ยว	55	56.9273	5.3881	.7265	55.4707	58.3839
รวม	157	55.1975	5.6574	.4515	54.3056	56.0893

แหล่งความแปรปรวน	df.	Sum of squares	Mean square	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	340.870	170.435	5.642	.004
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	154	4652.009	30.208		
รวม	157	4992.879			

5.5.1.2 สมมติฐานที่ 2 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างจากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ F-Test พบว่าประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig = .373) ที่

ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จึงสรุปได้ว่าเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 คือ ความคิดเห็นในเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

ประเภทบุคคล	N	\bar{X}	S.D.	S.E.	95% Confidential Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
ประชาชน	72	31.2639	3.0070	.3544	30.5573	31.9705
ผู้ประกอบการ	30	32.0000	3.9479	.7208	30.5258	33.4742
นักท่องเที่ยว	55	30.8545	4.0388	.5446	29.7627	31.9464
รวม	157	31.2611	3.5808	.2858	30.6966	31.8256

แหล่งความแปรปรวน	df.	Sum of squares	Mean square	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	25.471	12.735	.993	.373
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	154	1974.822	12.824		
รวม	157	2000.293			

5.5.1.3 สมมติฐานที่ 3 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ F-Test พบว่าประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig = .000) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % จึงสรุปได้ว่าเป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3 คือ ความคิดเห็นใน

เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนา การท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

ประเภท บุคคล	N	\bar{X}	S.D.	S.E.	95% Confidential Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
ประชาชน	72	16.9028	2.4619	.2901	16.3243	17.4813
ผู้ประกอบการ	30	17.3000	2.2307	.4073	16.4671	18.1329
นักท่องเที่ยว	55	15.1818	1.9254	.2596	14.6613	15.7023
รวม	157	16.3758	2.4004	.1916	15.9974	16.7542

แหล่งความแปรปรวน	df.	Sum of squares	Mean square	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่าง กลุ่ม	2	124.027	62.013	12.326	.000
ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	154	774.801	5.031		
รวม	157	898.828			

หมายเหตุ : สำหรับการหาความสัมพันธ์ในสมมติฐานที่ 1-3 นั้น ผู้ศึกษาเลือกเฉพาะคำถามที่เหมือนกันของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมาใช้ในการประมวลผล

5.5.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

5.5.2.1 ประชาชนท้องถิ่น

- 1) สมมติฐานที่ 4 การมีและไม่มีที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับความ

คิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนท้องถิ่นที่มีที่ดินทำกินกับประชาชนท้องถิ่นที่ไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่า ประชาชนท้องถิ่นที่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 16 ราย) คิดเป็นร้อยละ 44.4 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 20 ราย) คิดเป็นร้อยละ 55.6 ประชาชนท้องถิ่นที่ไม่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 12 ราย) คิดเป็นร้อยละ 33.3 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 24 ราย) คิดเป็นร้อยละ 66.7 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นกับการมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่น แสดงผลดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การมีหรือไม่มีที่ดิน	ระดับความคิดเห็น		รวม
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	
มี	16	44.4	20
ไม่มี	12	33.3	24
รวม	28	38.9	44

$$\chi^2 = .935 \text{ Significance} = .334 \alpha = 0.05$$

จากค่า Sig = .334 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าการมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

2) สมมติฐานที่ 5 การมีและไม่มีที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนท้องถิ่นที่มีที่ดินทำกินกับประชาชนท้องถิ่นที่ไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่า ประชาชนท้องถิ่นที่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 32 ราย) คิดเป็นร้อยละ 88.9 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 4 ราย) คิดเป็นร้อยละ 11.1 ประชาชนท้องถิ่น

ถิ่นที่ไม่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 32 ราย) คิดเป็นร้อยละ 88.9 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 4 ราย) คิดเป็นร้อยละ 11.1 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Fisher's Exact Test Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นกับการมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่น แสดงผลดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การมีหรือไม่มีที่ดิน	ระดับความคิดเห็น		รวม	รวม		
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย				
มี	32	88.9	4	11.1	36	100
ไม่มี	32	88.9	4	11.1	36	100
รวม	64	88.9	8	11.1	72	100

Significance = 1.000 α = 0.05

จากค่า Sig = 1.000 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าการมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

3) สมมติฐานที่ 6 การมีและไม่มีที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนท้องถิ่นที่มีที่ดินทำกินกับประชาชนท้องถิ่นที่ไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่า ประชาชนท้องถิ่นที่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 34 ราย) คิดเป็นร้อยละ 94.4 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 2 ราย) คิดเป็นร้อยละ 5.6 ประชาชนท้องถิ่นที่ไม่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 35 ราย) คิดเป็นร้อยละ 97.2 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 1 ราย) คิดเป็นร้อยละ 2.8 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Fisher's Exact Test Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นกับการมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่น แสดงผลดังตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การมีหรือไม่มีที่ดิน	ระดับความคิดเห็น				รวม	
	ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย			
มี	34	94.4	2	5.6	36	100
ไม่มี	35	97.2	1	2.8	36	100
รวม	69	95.8	3	4.2	72	100

Significance = 1.000 α = 0.05

จากค่า Sig = 1.000 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าการมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

5.5.2.2 ผู้ประกอบการ

1) สมมติฐาน 7 ระยะเวลาดำเนินการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการที่ดำเนินการเป็นระยะน้อยกว่า 2 ปีกับ 2 ปี ขึ้นไปต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่า ผู้ประกอบการที่ดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 5 ราย) คิดเป็นร้อยละ 41.7 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 7 ราย) คิดเป็นร้อยละ 58.3 ส่วนผู้ประกอบการที่ดำเนินการ 2 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 10 ราย) คิดเป็นร้อยละ 55.6 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 8 ราย) คิดเป็นร้อยละ 44.4 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีกับ 2 ปี ขึ้นไป แสดงผลดังตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะการดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระยะดำเนินการ	ระดับความคิดเห็น		รวม
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	
น้อยกว่า 2 ปี	5	7	12
2 ปี ขึ้นไป	10	8	18
รวม	15	15	30

$$\chi^2 = .556 \text{ Significance} = .456 \alpha = 0.05$$

จากค่า Sig = 0.456 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะการดำเนินการไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

2) สมมติฐาน 8 ระยะการดำเนินการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการที่ดำเนินการเป็นระยะน้อยกว่า 2 ปีกับ 2 ปี ขึ้นไปต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่า ผู้ประกอบการที่ดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 12 ราย) คิดเป็นร้อยละ 100.0 ส่วนผู้ประกอบการที่ดำเนินการ 2 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 15 ราย) คิดเป็นร้อยละ 83.3 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 3 ราย) คิดเป็นร้อยละ 16.7 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Fisher's Exact Test Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระยะการดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีกับ 2 ปี ขึ้นไป แสดงผลดังตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระยะดำเนินการ	ระดับความคิดเห็น				รวม	
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย				
น้อยกว่า 2 ปี	12	100.0			12	100
2 ปี ขึ้นไป	15	83.3	3	16.7	18	100
รวม	27	90.0	3	10.0	30	100

Significance = .255 $\alpha = 0.05$

จากค่า Sig = .255 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาดำเนินการไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

3) สมมติฐาน 9 ระยะเวลาดำเนินการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการที่ดำเนินการเป็นระยะน้อยกว่า 2 ปีกับ 2 ปี ขึ้นไปต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่า ผู้ประกอบการที่ดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 8 ราย) คิดเป็นร้อยละ 66.7 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 4 ราย) คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนผู้ประกอบการที่ดำเนินการ 2 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 13 ราย) คิดเป็นร้อยละ 72.2 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 5 ราย) คิดเป็นร้อยละ 27.8 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระยะการดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีกับ 2 ปี ขึ้นไป แสดงผลดังตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระยะดำเนินการ	ระดับความคิดเห็น		รวม			
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย				
น้อยกว่า 2 ปี	8	66.7	4	33.3	12	100
2 ปี ขึ้นไป	13	72.2	5	27.8	18	100
รวม	21	70.0	9	30.0	30	100

$$\chi^2 = .106 \quad \text{b Significance} = .745 \quad \alpha = 0.05$$

b. 1 cell (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3.60

จากค่า Sig = .745 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาดำเนินการไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

5.5.2.3 นักท่องเที่ยว

1) สมมติฐานที่ 10 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลา 1-2 วัน กับมากกว่า 2 วันต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่านักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลา 1-2 วันมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 3 ราย) คิดเป็นร้อยละ 15.8 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 16 ราย) คิดเป็นร้อยละ 84.2 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลามากกว่า 2 วัน มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 5 ราย) คิดเป็นร้อยละ 13.9 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 31 ราย) คิดเป็นร้อยละ 86.1 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วัน กับ มากกว่า 2 วัน แสดงผลดังตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.10 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระยะเวลาในการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น		รวม
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	
1-2 วัน	3	15.8	19
มากกว่า 2 วัน	5	13.9	36
รวม	8	14.5	55

$$\chi^2 = .036^b \text{ significance} = .849 \alpha = 0.05$$

b.1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.76

จากค่า Sig = .849 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาในการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

2) สมมติฐานที่ 11 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลา 1-2 วันกับมากกว่า 2 วัน ต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่านักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลา 1-2 วันมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 15 ราย) คิดเป็นร้อยละ 78.9 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 4 ราย) คิดเป็นร้อยละ 21.1 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลามากกว่า 2 วัน มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 28 ราย) คิดเป็นร้อยละ 77.8 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 8 ราย) คิดเป็นร้อยละ 22.2 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วัน กับ มากกว่า 2 วัน แสดงผลดังตารางที่ 5.11

ตารางที่ 5.11 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระยะเวลาในการ ท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				รวม	
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย				
1-2 วัน	15	78.9	4	21.1	19	100
มากกว่า 2 วัน	28	77.8	8	22.2	36	100
รวม	43	78.2	12	21.8	55	100

$$\chi^2 = .010^b \text{ Significance} = .920 \alpha = 0.05$$

b.1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4.15

จากค่า Sig = .920 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาในการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

3) สมมติฐานที่ 12 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลา 1-2 วันต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 17 ราย) คิดเป็นร้อยละ 89.5 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 2 ราย) คิดเป็นร้อยละ 10.5 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลามากกว่า 2 วัน มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 25 ราย) คิดเป็นร้อยละ 69.4 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 11 ราย) คิดเป็นร้อยละ 30.6 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วัน กับ มากกว่า 2 วัน แสดงผลดังตารางที่ 5.12

ตารางที่ 5.12 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระยะเวลาในการ ท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น		รวม			
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย				
1-2 วัน	17	89.5	2	10.5	19	100
มากกว่า 2 วัน	25	69.4	11	30.6	36	100
รวม	42	76.4	13	23.6	55	100

$$\chi^2 = 2.764^b \text{ Significance} = .096 \alpha = 0.05$$

b.1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4.49

จากค่า Sig = .096 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาในการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

4) สมมติฐานที่ 13 การรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่า นักท่องเที่ยวที่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 3 ราย) คิดเป็นร้อยละ 8.6 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 32 ราย) คิดเป็นร้อยละ 91.4 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 5 ราย) คิดเป็นร้อยละ 25.0 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 15 ราย) คิดเป็นร้อยละ 75.0 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐาน Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงผลดังตารางที่ 5.13

ตารางที่ 5.13 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างกับความ
 คิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง	ระดับความคิดเห็น		รวม			
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย				
ทราบ	3	32	8.6	91.4	35	100
ไม่ทราบ	5	15	25.0	75.0	20	100
รวม	8	47	14.5	85.5	55	100

$$\chi^2 = 2.764^b \text{ Significance} = .124 \alpha = 0.05$$

b.1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.91

จากค่า Sig = .124 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาการรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

5) สมมติฐานที่ 14 การรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่านักท่องเที่ยวที่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 26 ราย) คิดเป็นร้อยละ 74.3 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 9 ราย) คิดเป็นร้อยละ 25.7 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 17 ราย) คิดเป็นร้อยละ 85.0 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 3 ราย) คิดเป็นร้อยละ 15.0 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐาน Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงผลดังตารางที่ 5.14

ตารางที่ 5.14 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างกับความ
 คิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง	ระดับความคิดเห็น		รวม		รวม	รวม
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย				
ทราบ	26	74.3	9	25.7	35	100
ไม่ทราบ	17	85.0	3	15.0	20	100
รวม	43	78.2	12	21.8	55	100

$$\chi^2 = .857 \quad \text{b} \text{ Significance} = .355 \quad \alpha = 0.05$$

b.1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4.36

จากค่า Sig = .355 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่า การรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

6) สมมติฐานที่ 15 การรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่านักท่องเที่ยวที่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 26 ราย) คิดเป็นร้อยละ 74.3 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 9 ราย) คิดเป็นร้อยละ 25.7 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 16 ราย) คิดเป็นร้อยละ 80.0 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 4 ราย) คิดเป็นร้อยละ 20.0 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐาน Pearson Chi-square เพื่อหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงผลดังตารางที่ 5.15

ตารางที่ 5.15 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างกับความ
 คิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง	ระดับความคิดเห็น				รวม	
	ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย			
ทราบ	26	74.3	9	25.7	35	100
ไม่ทราบ	16	80.0	4	20.0	20	100
รวม	42	76.4	13	23.6	55	100

$\chi^2 = .230$ ^b Significance = .631 $\alpha = 0.05$

b.1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4.73

จากค่า Sig = .631 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าการรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ข้อมูลจากการศึกษา ผู้ศึกษานำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ได้ผลสรุป วิจาร์ณ พบปัญหา และเสนอแนะดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กิ่งอำเภอเกาะช้างได้ จังหวัดตราด โดยศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชาชนท้องถิ่น จำนวน 72 ราย ผู้ประกอบการ จำนวน 30 ราย และนักท่องเที่ยว จำนวน 55 ราย ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

6.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไป

6.1.1.1 ข้อมูลของประชาชนท้องถิ่น

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

จากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.7) มีอายุเฉลี่ย 43 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 73.6) ประกอบอาชีพประมง (ร้อยละ 87.5) มีรายได้เฉลี่ย 81,500 บาท/ปี อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 87.5) มีภูมิลำเนาเป็นคนท้องถิ่น (ร้อยละ 59.7) มีที่ดินทำกิน (ร้อยละ 50) จำนวนที่ดินที่มีเฉลี่ย 17.3 ไร่ กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นนทบ.5 (ร้อยละ 53.5) ส่วนผู้ที่ไม่มที่ดินทำกิน (ร้อยละ 50) โดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในทะเล (ร้อยละ 88.9)

2) ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรทางทะเล (ร้อยละ

44.2) ใช้ประโยชน์เพื่อทำการประมงและการท่องเที่ยว ซึ่งประชากรมีส่วนร่วมในการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ

6.1.1.2 ข้อมูลของผู้ประกอบการ

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

จากผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.7) มีอายุเฉลี่ย 43 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 70.0) ประกอบอาชีพเกษตร (ร้อยละ 23.3) มีรายได้เฉลี่ย 142,928 บาท/ปี อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 83.3) มีภูมิลำเนาเป็นคนท้องถิ่น (ร้อยละ 83.3) มีที่ดินทำกิน (ร้อยละ 63.3) จำนวนที่ดินที่มีเฉลี่ย 26.06 ไร่ กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นโฉนดที่ดิน (ร้อยละ 41.1) ส่วนผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในทะเล (ร้อยละ 63.6)

2) ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรทางทะเล (ร้อยละ 47.6) ใช้ประโยชน์เพื่อทำการประมงและการท่องเที่ยว ซึ่งประชากรมีส่วนร่วมในการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ

3) ข้อมูลด้านการประกอบการ

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีระยะเวลาการประกอบการ 2 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 32.0) ให้นักท่องเที่ยวพักในบ้านและนอกบ้าน เหตุผลส่วนใหญ่ที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเพื่อเพิ่มรายได้ ซึ่งเจ้าของเป็นผู้ลงทุนทำโฮมสเตย์เอง ผู้ที่มีการทำโฮมสเตย์มีการรวมกันเป็นกลุ่มโดยมีการเป็นสมาชิกกัน (ร้อยละ 92.0) นักท่องเที่ยวที่มาพักจะติดต่อผ่านเจ้าของบ้าน (ร้อยละ 56.0) แต่ในกรณีที่ติดต่อผ่านผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่นส่วนใหญ่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 66.7)

4) ข้อมูลด้านการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลจากการท่องเที่ยว

การจัดการขยะผู้ประกอบการเป็นผู้เก็บขยะเองเพื่อนำไปจัดการขั้นต่อไป (ร้อยละ 57.1) การนำขยะมากำจัดและใช้ประโยชน์ พบว่า ส่วนใหญ่มีการคัดแยกขยะก่อนนำไปเผา (ร้อยละ 76.5) ซึ่งนำขยะมาคัดแยก (ร้อยละ 93.3) ใช้ประโยชน์โดยการนำไปขาย (ร้อยละ 80.0) ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากที่พักของนักท่องเที่ยว จะมีปอกักเก็บหรือผสมซีเมนต์ (ร้อยละ 52.3) โดยส่วนใหญ่เทน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำ บางรายมีการเทน้ำเสียลงสู่หรือต่อท่อเพื่อรดน้ำต้นไม้ สำหรับการจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากเรือท่องเที่ยวส่วนใหญ่ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำโดยไม่มีการบำบัด (ร้อยละ 78.3)

6.1.1.3 ข้อมูลของนักท่องเที่ยว

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง(ร้อยละ 60.0) อายุเฉลี่ย 35 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 50.9) อาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 40.0) มีรายได้เฉลี่ย 17,091 บาท/เดือน

2) ข้อมูลรูปแบบการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 41.8) เดินทางมากับเพื่อน(ร้อยละ 43.6) จำนวนคนที่ร่วมเดินทาง 6-10 คน (ร้อยละ 29.1) ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางส่วนใหญ่เป็นรถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 56.4) โดยระยะเวลาที่เดินทางเป็นระยะเวลา 3 วัน (ร้อยละ 61.8) ท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 49.1) มีการรับรู้เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างอย่างยั่งยืน (ร้อยละ 63.6) นักท่องเที่ยวติดต่อกับเจ้าของโฮมสเตย์ (ร้อยละ 58.2) นักท่องเที่ยวมาพักที่โฮมสเตย์เป็นครั้งแรก (ร้อยละ 74.5) และจะกลับมาพักใหม่ (ร้อยละ 72.7) สำหรับการรับรู้ข้อมูลโฮมสเตย์นั้นผ่านเพื่อน (ร้อยละ 37.1)

6.1.2 สรุปการทดสอบสมมติฐาน

6.1.2.1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบการ

การและนักท่องเที่ยว

1) ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง คือ ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย

2) ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง คือ ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ ในขณะที่ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย

3) ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

6.1.2.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของ

ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

1) ประชาชนท้องถิ่น

- (1) การมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากองท้องที่ชนบท
- (2) การมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนากองท้องที่ชนบท
- (3) การมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากองท้องที่ชนบท

2) ผู้ประกอบการ

- (1) ระยะเวลาในการดำเนินการไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากองท้องที่ชนบท
- (2) ระยะเวลาในการดำเนินการไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนากองท้องที่ชนบท
- (3) ระยะเวลาในการดำเนินการไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากองท้องที่ชนบท

3) นักท่องเที่ยว

- (1) ระยะเวลาในการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากองท้องที่ชนบท
- (2) ระยะเวลาในการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนากองท้องที่ชนบท
- (3) ระยะเวลาในการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากองท้องที่ชนบท
- (4) การรับรู้เรื่องการพัฒนาชนบทไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากองท้องที่ชนบท
- (5) การรับรู้เรื่องการพัฒนาชนบทไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนากองท้องที่ชนบท
- (6) การรับรู้เรื่องการพัฒนาชนบทไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนากองท้องที่ชนบท

6.2 อภิปรายผลการศึกษา

6.2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

6.2.1.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน

อภิปรายได้ว่า ในปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารมากมาย ประกอบกับที่ชาวบ้านได้รับการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผนวกกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในพื้นที่เป็นผู้มีความรู้ ซึ่งค่อนข้างมีความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม เพราะฉะนั้น บุคคลเหล่านี้จึงเล็งเห็นว่าพัฒนาเกาะช้างจะส่งผลดี อันได้แก่ มีระบบสาธารณูปโภคที่ดีขึ้น มีโรงกำจัดขยะ มีระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ จีรานุช ศิริรัตน์พิริยะ (2534: บทคัดย่อ) นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับแนวคิดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะอาด เช่น การกำหนดเขตสำหรับการพัฒนา

6.2.1.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างแตกต่างกัน

อภิปรายได้ว่า ในปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารมากมาย ประกอบกับที่ชาวบ้านได้รับการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผนวกกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในพื้นที่เป็นผู้มีความรู้ ซึ่งค่อนข้างมีความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม แต่สำหรับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบนั้นค่อนข้างจะเป็นเรื่องของอนาคต ซึ่งปัจจุบันยังไม่เห็นผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนามากนัก ดังนั้น ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวจึงไม่ค่อยมีความเห็นไม่แน่ใจกับเรื่องผลกระทบที่เกิดขึ้นเท่าที่ควร ในขณะที่ผู้ประกอบการเป็นผู้ใกล้ชิดกับเรื่องท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนั้น ผู้ประกอบการค่อนข้างจะเห็นด้วยกับผลกระทบจากการพัฒนา ที่เห็นได้ชัด คือ ผู้ประกอบการมีรายได้มากขึ้นนั่นเอง

6.2.1.3 ในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

บนเกาะช้าง

พบว่า ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน

อภิปรายได้ว่า ในปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารมากมาย ประกอบกับที่ชาวบ้านได้รับการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผนวกกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในพื้นที่เป็นผู้มีความรู้ ซึ่งค่อนข้างมีความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันยังไม่เห็นความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนามากนัก เช่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการยังไม่เข้ามาช่วยเหลือเต็มที่ ซึ่งอาจอยู่ระหว่างการทำงาน ผู้ประกอบการหลายๆรายเพิ่งประกอบการอาจมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกอบการ เป็นต้น ดังนั้น ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวจึงมีความเห็นไม่แน่ใจในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

6.2.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

6.2.2.1 ประชาชนท้องถิ่น

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง และในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

1) ปัจจัยการมีและไม่มีที่ดินทำกินต่อความคิดเห็นในเรื่องการ

พัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย

อภิปรายได้ว่า การที่ชาวบ้านที่มีที่ดินทำกินและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เพราะสภาพพื้นที่ในหมู่บ้านค่อนข้างสงบ ไม่มีความเจริญมากมายนัก ไม่ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดดเด่นเท่าทางซีกตะวันตก ดังนั้นการที่มีการพัฒนาเข้ามาแล้วทำให้เกาะช้างดีขึ้น ก็จะนำการพัฒนาไปยังหมู่บ้านด้วย โดยเฉพาะสิ่งที่จำเป็นขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน การแก้ปัญหาไม่เพียงพอ เป็นต้น สอดคล้องกับการศึกษาของ จันทิมา พิพัฒพงศา (2543: 108) พบว่า ขนาดพื้นที่ถือครองไม่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับของเกษตรกรในการปลูกผัก

ปลอดสารพิษ สุนทร พิศุจน์ (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นไม่มีผลต่อบทบาทขององค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน และสุวรรณ เอี่ยมสุขประเสริฐ (2545: 81) พบว่า การเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการจัดการป่าไม้แบบชุมชนมีส่วนร่วม

2) ปัจจัยการมีและไม่มีที่ดินทำกินต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า การที่ชาวบ้านที่มีที่ดินทำกินและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เพราะสภาพพื้นที่ในหมู่บ้านค่อนข้างสงบ ไม่มีความเจริญมากมาย จันทิมา พิพัฒพงศา (2543: 108) พบว่า ขนาดพื้นที่ถือครองไม่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับของเกษตรกรในการปลูกผักปลอดสารพิษ สุนทร พิศุจน์ (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นไม่มีผลต่อบทบาทขององค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน และสุวรรณ เอี่ยมสุขประเสริฐ (2545: 81) พบว่า การเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการจัดการป่าไม้แบบชุมชนมีส่วนร่วม

3) ปัจจัยการมีและไม่มีที่ดินทำกินต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า การที่ชาวบ้านที่มีที่ดินทำกินและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เพราะสภาพพื้นที่ในหมู่บ้านค่อนข้างสงบ ไม่มีความเจริญมากมายนัก ไม่ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดดเด่นเท่าทางซีกตะวันตก ดังนั้นการที่มีการพัฒนาเข้ามาแล้วชาวบ้านยังไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาหรือไม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ จันทิมา พิพัฒพงศา (2543: 108) พบว่าขนาดพื้นที่ถือครองไม่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับของเกษตรกรในการปลูกผักปลอดสารพิษ สุนทร พิศุจน์ (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน

พื้นที่นั้นไม่มีผลต่อบทบาทขององค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน และสุวรรณ เขียมสุข ประเสริฐ (2545: 81) พบว่า การเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการจัดการป่าไม้แบบชุมชนมีส่วนร่วม

6.2.2.2 ผู้ประกอบการ

1) ปัจจัยระยะการดำเนินการต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย

อภิปรายได้ว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพื้นที่และมองว่าการพัฒนาจะทำให้ดีขึ้น เช่นเดียวกับ สรัญยศ บุญไช (2545: บทคัดย่อ) พบว่าระยะเวลาในการดำเนินงานของสถานประกอบการ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ

2) ปัจจัยระยะการดำเนินการต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่มีผลต่อในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพื้นที่และยังไม่แน่ใจว่าการพัฒนาจะส่งผลกระทบหรือไม่ เช่นเดียวกับ สรัญยศ บุญไช (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาในการดำเนินงานของสถานประกอบการ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ

3) ปัจจัยระยะเวลาดำเนินการต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพื้นที่และยังไม่แน่ใจว่ามีการเตรียมพร้อมในการพัฒนาหรือไม่ เช่นเดียวกับ สรัญยศ บุญไช (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาในการดำเนินงานของสถานประกอบการ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ

6.2.2.3 นักท่องเที่ยว

1) ปัจจัยระยะเวลาในการท่องเที่ยวต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย

กล่าวคือ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว การที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในระยะเวลาไม่นานต่างกัน ไม่ได้หมายความว่าจะทำให้การรับรู้และตีความหมายสิ่งที่เจอบนเกาะช้างต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวมองว่าพัฒนาจะทำให้เกิดการอำนวยความสะดวกมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นภา จันทร์ศรี (2545: 72) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง สุรีย์รักษ์ อุดมเศรษฐี (2543: 71) สรุปว่า นักท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาพักในอุทยานอุทยานแห่งชาติตาไถนแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขยะมูลฝอยในอุทยานแห่งชาติตาไถนไม่แตกต่างกัน ชาญณรงค์ ผาดจันทิก (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านประสิทธิภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีผลต่อทัศนคติด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอดิศร

ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า ช่วงเวลาในการใช้บริการที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะแตกต่างกัน

2) ปัจจัยระยะเวลาในการท่องเที่ยวต่อความคิดเห็นในเรื่องผล

กระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

กล่าวคือ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว การที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในระยะเวลาไม่นานต่างกัน ไม่ได้หมายความว่าทำให้การรับรู้และตีความหมายสิ่งที่เจอบนเกาะช้างต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวยังไม่แน่ใจผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นภา จันทร์ศรี (2545: 72) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง สุริย์รักษ์ อุดมเศรษฐ์ (2543: 71) สรุปว่า นักท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาพักในอุทยานอุทยานแห่งชาติตาคลีแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขยะมูลฝอยในอุทยานแห่งชาติตาคลีไม่แตกต่างกัน ชาญ ณรงค์ ผาดจันทิก (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีผลต่อทัศนคติด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอดิศร ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า ช่วงเวลาในการใช้บริการที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะแตกต่างกัน

3) ปัจจัยระยะเวลาในการท่องเที่ยวต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันมีความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

กล่าวคือ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันไม่มี

ได้หมายความว่า จะทำให้การรับรู้และตีความหมายสิ่งที่เจอบนเกาะข้างต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวยังไม่แน่ใจว่ามีความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับ นภา จันทศรี (2545: 72) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวบนเกาะข้าง สุริย์รักษ์ อุดมเศรษฐี (2543: 71) สรุปว่า นักท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาพักในอุทยานอุทยานแห่งชาติตาไถนแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขยะมูลฝอยในอุทยานแห่งชาติตาไถนไม่แตกต่างกัน ชาญณรงค์ ผาดจันทิก (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีผลต่อทัศนคติด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอดิศร ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า ช่วงเวลาในการใช้บริการที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะแตกต่างกัน

4) ปัจจัยการรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะข้างต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะข้าง

พบว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะข้างไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะข้าง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะข้างมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะข้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย

อภิปรายได้ว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะข้างไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน เช่น เป็นญาติพี่น้อง เป็นเพื่อน เป็นต้น ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ค่อนข้างเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อม จึงเห็นด้วยกับการพัฒนาที่จะทำให้เกาะข้างดีขึ้น เช่น การจัดพื้นที่สำหรับท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย โรงกำจัดขยะ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ นภา จันทศรี (2545: 71) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติการท่องเที่ยวบนเกาะข้าง เช่นเดียวกับ บุชบา ภูสกุล (2536: บทคัดย่อ) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ ปัญญา จวงจรัสโรจน์ (2541: บทคัดย่อ) การติดตามข่าวสารไม่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของบุคคลากรแตกต่างกัน เสาวมล ภูติกา (2543: 60) พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวโดยจักรยานเสาวลักษณ์ มากแผ่นทอง (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดรับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการประหยัด

พลังงานไฟฟ้าไม่มีผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ทิมพ์อูมา ตูจินดา (2543: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลจากการสื่อโฆษณาไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติต่อการท่องเที่ยว สถานะเศรษฐกิจประเภทผ้าในเขตกรุงเทพมหานครของวัยรุ่น ศิริวรรณ โชติศิริ (2536: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารในเรื่องบุหรี่ไม่มีความสัมพันธ์กับ ทัศนคติต่อการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ภัททิรา นวลปลอด (2533: บทคัดย่อ) พบว่า การได้รับรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองปราจีนบุรีไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความเห็นด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน-โบราณวัตถุ และอติศร ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะแตกต่างกัน

5) ปัจจัยการรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาเกาะช้างไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน เช่น เป็นญาติพี่น้อง เป็นเพื่อน เป็นต้น ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ค่อนข้างเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งนักท่องเที่ยวยังไม่แน่ใจกับผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นภา จันทรศรี (2545: 71) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง เช่นเดียวกับ บุษบา ภูสกุล (2536: บทคัดย่อ) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ ปัญญา จวงจรัสโรจน์ (2541: บทคัดย่อ) การติดตามข่าวสารไม่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของบุคคลากรแตกต่างกัน เสาวมล ภูติกา (2543: 60) พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวโดยจักษยานเสาวลักษณ์ มากแผ่นทอง (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดรับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าไม่มีผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ทิมพ์อูมา ตูจินดา (2543: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลจากการสื่อโฆษณาไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติต่อการท่องเที่ยวสถานะ

รมย์ประเภทฉบับในเขตกรุงเทพมหานครของวัยรุ่น และ ศิริวรรณ โชติศิริ (2536: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารในเรื่องบุหรี่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ภัททิรา นวลปลอด (2533: บทคัดย่อ) พบว่า การได้รับรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองปราจีนบุรีไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน-โบราณวัตถุ และอดิศร ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะแตกต่างกัน

6) ปัจจัยการรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาเกาะช้างไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน เช่น เป็นญาติพี่น้อง เป็นเพื่อน เป็นต้น ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ค่อนข้างเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งนักท่องเที่ยวยังไม่แน่ใจในเรื่องความพร้อมในเตรียมรับการพัฒนาเกาะช้าง ซึ่งสอดคล้องกับ นภา จันทร์ศรี (2545: 71) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง เช่นเดียวกับบุษบา ภูสกุล (2536: บทคัดย่อ) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ ปัญญา จวงจรัสโรจน์ (2541: บทคัดย่อ) การติดตามข่าวสารไม่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของบุคคลากรแตกต่างกัน เสาวมล ภูติกา (2543: 60) พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวโดยจักรยาน เสาวลักษณ์ มากแผ่นทอง (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดรับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าไม่มีผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า พิมพ์อุมา ตูจินดา (2543: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลจากการสื่อโฆษณาไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติต่อการท่องเที่ยวสถานเริงรมย์ประเภทฉบับในเขตกรุงเทพมหานครของวัยรุ่น และ ศิริวรรณ โชติศิริ (2536: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารในเรื่องบุหรี่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการ

ห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ภัททิธา นวลปลอด (2533: บทคัดย่อ) พบว่า การได้รับรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองปราจีนบุรีไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน-โบราณวัตถุ และอดิศร ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะแตกต่างกัน

สรุปว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง และในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวนบนเกาะช้าง

6.3 วิจารณ์ผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่าการที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้พัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาล้วนใหญ่มีความเห็นที่เห็นด้วยกับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง เพราะทำให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่และสร้างความสะดวกสบายขึ้น เช่น ด้านคมนาคม แต่การพัฒนานั้นควรค่อยเป็นค่อยไป โดยให้ประชาชนมีความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ควรมีการจัดทำผังเมืองรองรับก่อนดำเนินงาน เพราะปัจจุบันมีปัญหาเกิดขึ้นมากโดยเฉพาะเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน รวมทั้งควรปรับปรุงกฎหมายซึ่งปัจจุบันแต่ละหน่วยงานราชการต่างคนต่างทำงาน เนื่องรับผิดชอบงานในส่วนของกฎหมายคนละฉบับ และในบางครั้งมีการทำงานคาบเกี่ยวกัน

เมื่อทำการวิเคราะห์พื้นที่ศึกษาในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่าบ้านสลักเพชรมีความพร้อมและควรมีการปรับปรุงความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ดังนี้

6.3.1 ความพร้อมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ซึ่งจำแนกความพร้อมในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

6.3.1.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่ ได้แก่

1) สภาพพื้นที่อำนวยในการท่องเที่ยว คือ มีความเป็นธรรมชาติและมีความสงบ อยู่ติดแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น น้ำตกคลองหนึ่ง น้ำตกคลองพลู และเกาะต่างๆ เป็นต้น

2) ระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ เช่น ป่าชายเลน ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล สวนผลไม้ สวนมะพร้าว เป็นต้น

3) วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำบุญตักบาตร การจับเคย การทำกะปิ เป็นต้น

4) ตำนานและประวัติศาสตร์ เช่น ตำนานชื่อหมู่บ้าน ประวัติบ้านโรงถ่านครั้นรัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสทอดพระเนตรการเผาถ่าน เป็นต้น

5) เอกลักษณ์ที่เป็นวิถีชีวิตชาวประมง

6.3.1.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ ได้แก่ ผู้ประกอบการหรือชาวบ้านมีการแนะนำนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ทิ้งขยะลงทะเล ไม่เหยียบปะการัง ไม่จับหรือเก็บสัตว์ทะเลและสิ่งสวยงามในทะเล เป็นต้น

6.3.1.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ มีกิจกรรมหลายรูปแบบตามประเภทของโฮมสเตย์ที่พัก เช่น บ้านที่ติดสวนมีกิจกรรมการพานักท่องเที่ยวชมสวนและรับประทานผลไม้สด เช่น มะพร้าว ลองกอง เป็นต้น ในขณะที่บ้านที่อยู่ในทะเลจะมีทัศนียภาพที่สวยงาม มองเห็นท้องทะเลที่สวยงาม ในช่วงคลื่นลมสงบนักท่องเที่ยวอาจเห็นปลาโลมากระโดดอยู่กลางท้องทะเล และบางบ้านอยู่ติดป่าชายเลน และกิจกรรมที่ทุกบ้านทำเหมือนกัน คือ กิจกรรมพานักท่องเที่ยวชมปะการัง จับปลา ตกหมึก ดูหิ่งห้อย เป็นต้น

6.3.1.4 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม คือ ชาวบ้านหรือผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีการคัดแยกขยะก่อนนำไปกำจัด และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประชุมกลุ่มโฮมสเตย์และประชาคมหมู่บ้าน

6.3.2 ความพร้อมที่ต้องมีการปรับปรุงเพื่อเตรียมรับการพัฒนากการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ซึ่งจำแนกความพร้อมที่ต้องปรับปรุงในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

6.3.2.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่ ได้แก่ บ้านสลักเพชรยังขาดตลาดสำหรับรองรับสินค้าประมงและเกษตร โดยส่วนใหญ่จะมีพ่อค้าคนกลางมาซื้อสินค้า โดยเฉพาะระบบการซื้อสินค้าประมง พ่อค้าคนกลางจะลงทุนน้ำมันและอุปกรณ์ในการจับให้ เมื่อจับได้ก็จะทำขายแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ยังมีการกำหนดราคาในการขายสินค้าบนเกาะในราคาเดียวกับบนฝั่ง ทำให้ราคาอาหารทะเลบนเกาะมีราคาสูง และหาซื้ออาหารทะเลได้ยากด้วย นอกจากนี้ถนนในหมู่บ้านยังไม่มีไฟทำให้การสัญจรลำบาก

6.3.2.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1) ระดับการจัดการภายในหมู่บ้าน ได้แก่ ชาวบ้านขาดความรู้ความเข้าใจในการประกอบโฮมสเตย์เท่าที่ควร ขาดการนำเสนอรูปแบบวิถีชีวิตที่แท้จริง ลักษณะคล้ายเกสต์เฮาส์มากกว่าการอยู่ร่วมกับชาวบ้าน ในเรื่องของการราคาที่แพง อาหารและการนำเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบกับที่พักรีสอร์ทหรือบังกะโลนั้น พบว่ามีราคาค่อนข้างสูง ขาดการรวมกลุ่มของโฮมสเตย์อย่างชัดเจน ชาวบ้านที่ทำโฮมสเตย์ยังไม่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำหรับการรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ นอกจากนี้ยังขาดการประสานของกลุ่มโฮมสเตย์เท่าที่ควร ตลอดจนไม่มีป้ายบอกทางในหมู่บ้าน ไม่มีสัญลักษณ์แสดงถึงแหล่งประวัติศาสตร์ของบ้านเรือน น้ำใช้ไม่เพียงพอเพราะขาดแหล่งสำรองน้ำดิบและระบบน้ำประปาที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อรองรับน้ำเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หน่วยงานในพื้นที่ขาดการจัดเก็บขยะ ถนนในหมู่บ้านค่อนข้างแคบเวลารถสวนกันลำบากและไม่มีไฟตามท้องถนน ทำให้เวลากลางคืนเดินทางลำบาก ทุ่งป้องกันแนวปะการังตามเกาะต่างๆมีจำนวนจำกัด ซึ่งพบว่าการอันตรายกับปะการังเป็นอย่างมากในช่วงเทศกาลท่องเที่ยว และบ้านที่ทำโฮมสเตย์ค่อนข้างเก่าและแคบ

2) ระดับการจัดการภายนอกหมู่บ้าน ได้แก่ ขาดการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานราชการ เช่น ควรมีการติดต่อประสานงานกับอุทยานแห่งชาติเกาะช้างในการขอรับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม หรือของงบประมาณมาสนับสนุนการทำกิจกรรมของกลุ่มโฮมสเตย์ในด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งหน่วยงานราชการมีความพร้อมในด้านความรู้และงบประมาณ หรือขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อให้ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงทุกบ้านในกลุ่มโฮมสเตย์หรือขาดการประสานงานกับสาธารณสุข เพื่อมาดูแลปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุ และการบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

6.3.2.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ ได้แก่ การรับประทานอาหารโดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวไม่ได้รับประทานร่วมกับเจ้าของบ้าน แต่เป็นลักษณะการสั่งให้ทำอาหารคล้ายการอยู่เกสต์เฮาส์ ผู้ประกอบการยังขาดการนำเสนอกิจกรรมหลายๆด้าน เช่น การอธิบายวิถีชีวิตของชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ ขาดความชัดเจนของการทำโฮมสเตย์ ขาดการกระจายนักท่องเที่ยวให้ทั่วถึงทุกบ้าน ขาดการแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบถึงกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน และขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

6.3.2.4 องค์ประกอบด้านมีส่วนร่วม คือ ยังขาดกิจกรรมของกลุ่มโฮมสเตย์ที่ทำร่วมกันปัจจุบันมีเพียงกิจกรรมการเก็บขยะเท่านั้น

นอกจากความพร้อมที่กล่าวข้างต้น พบว่าการพัฒนาบนเกาะช้างยังก่อให้เกิดผลกระทบ ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ ผลกระทบด้านบวกและผลกระทบด้านลบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ดังนี้

6.3.3 ผลกระทบด้านบวกจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ซึ่งจำแนกผลกระทบด้านบวกในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

6.3.3.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่ ได้แก่ การคมนาคมสะดวกขึ้น เป็นต้น

6.3.3.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ ได้แก่ การที่ชาวบ้านมีการทำโฮมสเตย์ เป็นการช่วยแก้ปัญหาที่พักไม่พอในสำหรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล ซึ่งหน่วยงานรัฐ เช่น อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวนจำกัด การที่ชาวบ้านทำโฮมสเตย์จะเป็นการช่วยให้ราชการประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างที่พัก และนอกจากนี้ชาวบ้านจะเป็นผู้สอดส่องดูแลและแนะนำนักท่องเที่ยวในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.3.3.3 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม คือ มีการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนท้องถิ่น

6.3.4 ผลกระทบด้านลบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ซึ่งจำแนกผลกระทบด้านลบในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

6.3.4.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่ ได้แก่ ก่อให้เกิดปัญหาขยะที่มีปริมาณมากขึ้น ปัญหาน้ำขาดแคลน ปัญหาน้ำเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และปัญหาการกักขังเงินเพื่อนำมาปรับปรุงต่อเติมบ้าน

6.3.4.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ ได้แก่ ปัญหาเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน ซึ่งชาวบ้านหลายรายเข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่ก่อนหน้าการประกาศให้เกาะช้างเป็นอุทยานแห่งชาติ ปัญหานายทุนบางรายทำนาถุ้งในพื้นที่ป่าโกงกาง และการที่นายทุนบางรายปลูกสิ่งก่อสร้างยื่นในทะเล ซึ่งเป็นการทำลายระบบนิเวศน์ เกิดปัญหาวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงหลังจากที่มีการพัฒนา คือ แต่เดิมชาวบ้านมีการแลกเปลี่ยนกันรับประทาน แต่ปัจจุบันต่างคนต่างเก็บปลาไว้เพื่อนำไปขายหรือสำรองไว้ให้นักท่องเที่ยวที่มาพักโฮมสเตย์ของตน และเกิดความเข้าใจผิดในกรณีที่ชาวบ้านคิดว่าราชการบางรายสนใจเฉพาะบ้านบางหลังที่ทำโฮมสเตย์ นอกจากนี้ยังขาดการทำประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ถูกต้อง สำหรับแผนพื้นที่ทางหน่วยงานทำนั้นไม่ได้ถ่ายรูปแบบจากสถานที่จริง ทำให้นักท่องเที่ยวมีเข้าใจผิด เมื่อมาพักโฮมสเตย์นักท่องเที่ยวจึงเกิดความไม่ประทับใจและต่อว่า

ผู้ประกอบการ นอกจากนี้แผนที่ที่ทำได้ในแผนที่ไม่ตรงกับความจริง ซึ่งบางโฮมสเตย์ยังไม่สามารถรับนักท่องเที่ยวและบางรายยังไม่มีการทำโฮมสเตย์ แต่ในแผนที่มีการระบุบ้านเหล่านี้ไว้

6.3.4.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ คือ ทำให้ชาวบ้านขาดความเป็นส่วนตัว บางวันไม่สามารถออกไปประกอบอาชีพ เช่น การจับปลาได้ เนื่องจากต้องพานักท่องเที่ยวไปชมปะการัง

6.3.4.4 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม คือ เกิดการแย่งนักท่องเที่ยวกันเอง เนื่องจากชาวบ้านยังไม่มีการรวมกลุ่มอย่างชัดเจน ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการดูแลนักท่องเที่ยว

กล่าวโดยสรุป หมู่ 2 บ้านสลักเพชรนั้นค่อนข้างเหมาะสมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากมีความพร้อมด้านพื้นที่ คือ มีธรรมชาติ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ และด้านการมีส่วนร่วม คือ ชาวบ้านมีการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ปัจจุบันมีปัญหาขยะและน้ำทิ้งมากขึ้นจากการทำการท่องเที่ยวและยังขาดความพร้อมด้านการจัดการ หากต้องการให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เกิดความยั่งยืน จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ได้แก่ สำหรับปัญหาขยะนั้นจำเป็นต้องมีหน่วยงานจัดเก็บขยะ ปัญหาน้ำนั้นควรหาแหล่งน้ำหรือน้ำสำรองให้เพียงพอสำหรับการดำเนินการท่องเที่ยว และควรมีระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อรองรับน้ำเสียที่จะเกิดมากขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ในเรื่องของความพร้อมด้านการจัดการ คือ ควรมีการฝึกอบรมให้ผู้ประกอบการโฮมสเตย์มีความรู้ความเข้าใจในการทำโฮมสเตย์มากขึ้น ควรฝึกอบรมภาษาต่างประเทศและสร้างความชำนาญแก่ผู้ประกอบการ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มโฮมสเตย์อย่างแท้จริง เพิ่มป้ายและสัญลักษณ์แสดงที่ตั้งสำคัญ ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานรัฐเพื่อขอความช่วยเหลือ เช่น งบประมาณ การฝึกอบรมหรือความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำหรับรูปแบบการจัดการนั้น ควรสร้างความโดดเด่นและวิถีชีวิตที่มีอยู่ของพื้นที่

จากการที่มีนโยบายในการพัฒนาบนเกาะช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น เมื่อมองด้านแนวคิดนั้นเป็นแนวคิดที่ดี เพราะ เป็นการกระจายรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทุกๆด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านพื้นที่ องค์ประกอบ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ องค์ประกอบด้านการจัดการ และองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เพื่อดูถึงประโยชน์ที่จะได้รับนั้นคุ้มค่าหรือไม่ พบว่าไม่คุ้มค่า เพราะเป็นการพัฒนาโดยขาดผังเมืองและกฎหมายบังคับตั้งแต่ต้น ปัจจุบันมีนักลงทุนจำนวนมากที่มาย้ายใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เกาะช้างมีการพัฒนาเร็วเกินไป โดย

เฉพาะพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในขณะที่ชาวบ้านยังปรับตัวไม่ทัน กฎหมายยังขาดความเหมาะสม มีการทำงานคาบเกี่ยวกันระหว่างหน่วยงานราชการ ชำราชการไม่นิ่งบประมาณมาใช้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม มีเรื่องผลประโยชน์และอิทธิพลมากมาย จึงควรนำข้อมูลต่างๆจากการศึกษาเพื่อนำมาพิจารณาว่าการพัฒนาที่ดำเนินอยู่นั้นมาถูกทิศทางหรือไม่และควรปรับปรุงอย่างไร

จากการศึกษาพื้นที่และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และจากการสัมภาษณ์ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการ

1.1 ควรมีผังเมือง และปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานราชการและท้องถิ่นให้เข้มงวดมากขึ้น

1.2 ควรให้มีการพักของนักท่องเที่ยวจำนวนน้อยๆ 1-2 คน ไม่ควรรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากจนขาดความเป็นส่วนตัว และควรสร้างมั่นใจว่าพักได้อย่างปลอดภัยในกรณีที่พักเพียง 1 คน

1.3 ควรดูแล ทำความเข้าใจ ให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวมากขึ้น (บางกลุ่มตามข้อจำกัด) เช่น บอกถึงกิจกรรมที่จะทำว่ามีอะไรบ้าง เล่าตำนานหรือประวัติความเป็นมาของเกาะหรือในหมู่บ้าน เป็นต้น

1.4 ควรมีการควบคุมราคาที่เหมาะสม / ราคาไม่ควรสูงไปกว่าปัจจุบัน

1.5 ควรมีห้องน้ำเพียงพอกับนักท่องเที่ยว/สาธารณูปโภคที่เพียงพอกับนักท่องเที่ยว

1.6 ควรปรับปรุงบริเวณรอบๆบ้านให้สะอาดน่าดู

1.7 ควรให้เจ้าของบ้านมีความเข้าใจในจุดประสงค์ของโฮมสเตย์อย่างทั่วถึงและถูกต้อง โฮมสเตย์ ควรทำเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพิ่มวิถีชาวบ้าน และความเป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสที่แท้จริง

1.8 ปรับปรุงจัดป้ายบอกทาง ซึ่งปัจจุบันป้ายบอกทางมีน้อย ควรมีป้ายหรืออนุสรณ์แสดงประวัติของบ้านโรงถ่าน

1.9 ควรตั้งกลุ่มโฮมสเตย์รวมเงินช่วยสมาชิกในกลุ่ม ควรมีการประสานงานอย่างดี มีการกระจายแขก ควรมีจัดหอปุกรณ์สำหรับการท่องเที่ยว เช่น แวนดำน้ำ ชูชีพ ที่มีคุณภาพและราคาถูกสำหรับผู้ประกอบการที่เป็นชาวบ้านผู้มีรายได้น้อย

1.10 ควรมีจักรยานให้เช่าสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมธรรมชาติรอบหมู่บ้านและท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เช่น น้ำตกศรีเพชร อุทยาน เป็นต้น

1.11 เกาะข้างยังมีแหล่งท่องเที่ยวอีกมากมายที่นักท่องเที่ยวยังไม่ถึง พัฒนาระบบคมนาคมให้เดินทางอย่างทั่วถึง หรือระบบขนส่งให้กระจายทั่วถึง โดยมีถนนวนรอบเกาะหรือจุดชมวิว (มีไหล่ทาง)

1.12 ควรมีที่พักมากขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ควรเสนอแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ

1.13 นักท่องเที่ยวมากเกินไป ควรจะมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะ

1.14 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลายและเพิ่มบริการด้านอื่นๆ

1.15 ดูแลความปลอดภัย ควรมีตำรวจดูแลความเรียบร้อยและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ควรมีการตรวจสอบสถานที่ว่ามียาเสพติดหรือไม่ ควรมีข้อจำกัดต่างให้มีขอบเขตความเป็นระเบียบในชุมชน

1.16 ดูแลเรื่องค่าใช้จ่าย ค่าเรือ รถโดยสารที่ช่วยโอกาสกับนักท่องเที่ยว

1.17 ควรดูแลความสะอาด ระบบการจัดการสถานที่ท่องเที่ยว

1.18 ดูแลปัญหาถูกน้ำยุงให้แก่ชาวบ้านเป็นประจำ

1.19 อุทยานแห่งชาติไม่จำเป็นต้องสร้างบ้านพักหรืออาคารต่างๆเพิ่มเติมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว แต่ควรให้การสนับสนุนชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียงกับอุทยานแห่งชาติให้ทำโฮมสเตย์ โดยการประสานงานเป็นเครือข่าย เพื่อให้เกิดความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและอาจให้การช่วยเหลือด้านงบประมาณบางส่วน มิฉะนั้นอุทยานแห่งชาติอาจจัดเตรียมสถานที่ไว้สำหรับนักท่องเที่ยวที่นิยมการพักแบบกางเต็นท์ โดยอาจมีเต็นท์ไว้สำหรับให้นักท่องเที่ยวเช่า ซึ่งจะเป็นการแบ่งเบาภาระของอุทยานที่จะต้องนำงบประมาณในการลงทุนก่อสร้าง นอกจากจะเป็นการประหยัดงบประมาณแล้ว การที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านทำโฮมสเตย์ ชาวบ้านจะเป็นผู้ช่วยสอดส่องดูแลและแนะนำนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ควรมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาสภาพแวดล้อมให้คงความเป็นธรรมชาติ ควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบนเกาะข้างให้อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและดูแลความสะอาด

2.2 มีระบบกำจัดขยะที่ดี ควรปรับปรุงขยะตามเกาะต่างๆ ดูแลและป้องกัน

ปัญหาที่นักท่องเที่ยวทิ้งขยะไว้ตามเกาะต่าง การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลต่างๆให้เป็นระบบถูกต้อง หลักการของการทำลายขยะ และการคัดแยกประเภทขยะ

2.3 ควรมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรองรับจำนวนน้ำเสียจากนักท่องเที่ยว ในปัจจุบันและอนาคต

2.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติควรควบคุมเจ้าของกิจการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด เพื่อคงความงดงามของเกาะช้าง ควรให้เป็นธรรมชาติอนุรักษ์ของเดิมไว้ เพื่อให้เห็นวิถีชีวิตจริงๆของชาวเกาะ เช่น ควบคุมการก่อสร้างเพื่อมิให้ป่าชายเลนหายไป

6.4 ข้อเสนอแนะการวิจัย

การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

6.4.1 ควรทำการศึกษาต่อไปในปีอื่นๆ เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเกาะช้าง

6.4.2 ควรทำการศึกษาในพื้นที่หมู่บ้านอื่นของเกาะช้าง เพื่อให้ทราบข้อมูลอย่างครอบคลุมทั้งเกาะ

6.4.3 ควรทำการศึกษากับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อนำมาเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างชาวไทยและชาวต่างชาติ

6.4.4 ควรศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเชิงอนุรักษ์กับการท่องเที่ยวรูปแบบทั่วไป

6.4.5 ควรศึกษาพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ของผู้ประกอบการที่ทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการท่องเที่ยวทั่วไป

6.4.6 ควรศึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพิ่มเติม เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), กรมเจ้าท่า เป็นต้น

6.4.7 ควรศึกษาการทำงานของคณะกรรมการองค์การพิเศษเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนว่าเมื่อเข้ามาทำงานในพื้นที่เกาะช้างแล้วพบเจอปัญหาและมีอุปสรรคใด

บรรณานุกรม

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช. 2546. การศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น และประชาชนในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์. รายงานการศึกษา ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร: กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช.
- กรุณา เตชาติวงศ์ ณ อยุธยา. 2537. Homestay : รูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่. รายงาน การศึกษาวิชาการสื่อสารนวัตกรรม สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542, 2543. วัฒนธรรมพัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดตราด. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จันทิมา พิพัฒพงศา. 2543. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับของเกษตรกรในการปลูก ผักปลอดสารพิษ : กรณีศึกษาเกษตรกรอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. สารนิพนธ์ สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- จิรนุช ศิริรัตน์พิริยะ. 2534. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อแนวโน้มนโยบายของรัฐให้เอกชน รับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในเขตอุทยานแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ช่อแพรว ทินพรรณ. 2544. สภาพเศรษฐกิจ-สังคมของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับการ ประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาญณรงค์ ผาดจันทิก. 2545. ทักษะคติของมัคคุเทศก์ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษามัคคุเทศก์ในเขตพื้นที่อำเภอหัวหิน-ชะอำ. สารนิพนธ์หลักสูตรวิทยา ศาสตรมหาบัณฑิตทางการจัดการสิ่งแวดล้อม สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ดวงพร โรจน์เจริญวัฒนา. 2543. **ทัศนคติของผู้มาท่องเที่ยวเยือนป่าสักชลสิทธิ์ต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- เดชา ศิริรัตนสุวรรณ. 2545. **พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. สารนิพนธ์ สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- นภา จันทร์ตรี. 2545. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จังหวัดตราด. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- บุษบา ภู่อกุล. 2536. **การศึกษาพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ปัญญา จวงจรัสโรจน์. 2541. **ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของบุคลากร : ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีคัลไทย จำกัด (มหาชน) จังหวัดระยอง. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- ปิยาภรณ์ รัตนเชษฐา. 2541. **การเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวที่พักค้างแรม และไม่พักค้างแรมในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546. **ราชกิจจานุเบกษา. 120, 49ก (2ม มิถุนายน 2546): 2-17.**
- พิมพ์อุมา ตูจินดา. 2543. **ทัศนคติต่อการเที่ยวสถานเริงรมย์ประเภทผับของวัยรุ่น : ศึกษากรณีเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- ภัททิศา นวลปลอด. 2533. **การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางโบราณสถาน-โบราณวัตถุ : กรณีศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนในจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

- ภัทริภา ธีรสวัสดิ์. 2546. การรับรู้ และแนวคิดในการป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่น : กรณีศึกษาเกาะช้าง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มิตรา สามารถ. 2543. รายงานผลการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- รักบ้านเกิดท่องเที่ยวไทย. 2547. ชายหาด หมู่เกาะ น้ำตกและหมู่บ้าน. Retrieved February 16,2004, Retrieved, from http://www.rakbankerd.com/rbk_travel/sea_travel/kohchang.html.
- จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. 2546. เอกสารเผยแพร่เรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวในศตวรรษที่ 21 กองส่งเสริมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วรรณพร วนิชชานุกร. 2540 . การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : Ecotourism. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการและฝึกอบรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- วุฒิพงศ์ น้อยหัวหาด. 2545. ระบบสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการจัดการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริวรรณ โชติศิริ. 2536. ทักษะคติของนักเรียนอาชีวศึกษาเขตกรุงเทพมหานครต่อการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศูนย์บริการสารสนเทศการท่องเที่ยวเกาะช้าง. 2546. ยุทธศาสตร์การพัฒนา. Retrieved September 18, 2003, Retrieved, from <http://www.kohchang.or.th>
- ศูนย์วิจัยป่าไม้. 2538. โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ : กรณีศึกษาภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไศรยา สิงขรวงศ์. 2546. วิวัฒนาการแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษา เกาะช้าง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมชาย เดชะพรหมพันธุ์. 2546. การรักษาเอกลักษณ์และสร้างภูมิทัศน์ให้ชุมชนเกาะช้างเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2537. การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ของหมู่เกาะและชายฝั่งทะเล จังหวัดตราด. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2542. รายงานขั้นสุดท้าย การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สร้อยยศ บุญไซ้. 2545. พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบนเกาะช้าง จังหวัดตราด. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. [2546]. **สรุปสถานการณ์ในประเทศไทย 2547.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สทผ.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). 2545. **โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียง** รายงานฉบับสุดท้าย : เล่มที่ 1 รายงานแผนแม่บทการพัฒนา(รายงานหลัก). มปท.: บริษัท เอเชียน เอ็นจิเนียริง คอนซัลแต้นส์.
- สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สทผ.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). 2545. **โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียง: เล่มที่ 2.** มปท.: บริษัท เอเชียน เอ็นจิเนียริงคอนซัลแต้นส์.
- สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สทผ.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). 2545. **สรุปผลการศึกษาโครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียง** รายงานฉบับสุดท้าย : เล่มที่ 2 รายงานการศึกษาแผนงานสาขาต่างๆ. มปท.: บริษัท เอเชียน เอ็นจิเนียริงคอนซัลแต้นส์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545-2549.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สุนทร พิศบั้น. 2541. บทบาทขององค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลนชุมชนบ้านทุ่งทอง ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอสีเลา จังหวัดตรัง. สารนิพนธ์ สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาณี โททองคำ. 2543. นโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. ภาคนิพนธ์ สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุรีย์รักษ์ อุดมเศรษฐ์. 2543. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขยะมูลฝอยกรณีศึกษา : อุทยานแห่งชาติตาดีน อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. สารนิพนธ์ สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุวรรณ เอี่ยมสุขประเสริฐ. 2545. ความคิดเห็นของราษฎรเกี่ยวกับการจัดการป่าไม้แบบชุมชนมีส่วนร่วมในพื้นที่ป่าโรงเรียนป่าไม้ จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสาวมล ภูตีกา. 2543. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยจักรยานในพื้นที่ เกาะรัตนโกสินทร์. สารนิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ทางการจัดการสิ่งแวดล้อม สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เสาวลักษณ์ มากแผ่นทอง. 2541. การศึกษาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของประชาชน : กรณีศึกษาบุคลากรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สารนิพนธ์ สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อดิศร สิริวัชรไพบูลย์. 2546. ความคิดเห็นของผู้โดยสารด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อติธยา เดวีเลาะ. 2546. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนเกาะช้าง หลังมีโครงการพัฒนาเกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียง. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Kanisara Chetbandit. 2003. Local Involvement In Ecotourism Development In Thailand : The Case of Mu Kho Chang National Park, Trat Province. Asian Institution of Technology School of Environment , Resources and Development. Thailand.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางข้อมูลพื้นฐาน ตารางความคิดเห็น

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 ข้อมูลพื้นฐานของประชาชนท้องถิ่น

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนท้องถิ่น		
1.1 เพศ		
ชาย	29	40.3
หญิง	43	59.7
รวม	72	100.0
1.2 อายุ		
ต่ำสุด = 16.00		
สูงสุด = 81.00		
ค่าเฉลี่ย = 43.36		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 14.76		
1.3 ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	9.7
ประถมศึกษา	53	73.6
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	8	11.1
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	3	4.2
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	1.4
รวม	72	100.0
1.4 รายได้ต่อปี		
ต่ำสุด = 10000.00		
สูงสุด = 600000.00		
ค่าเฉลี่ย = 81500.00		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 101278.34		

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.5 อาชีพเดิม		
ประมง	22	30.6
ประมงและเกษตร	1	1.4
เกษตร	19	26.4
เกษตรและค้าขาย	1	1.4
รับจ้าง	9	12.5
ค้าขายทั่วไป	2	2.8
ค้าขายทั่วไปและทำไปรษณีย์	1	1.4
แม่ครัว	1	1.4
แม่บ้าน	2	2.8
ทำของฝาก	1	1.4
ไม่มีอาชีพ	13	18.1
รวม	72	100.0
1.6 อาชีพหลัก		
ประมง	25	34.7
ประมงและเกษตร	1	1.4
เกษตร	14	19.4
เกษตรและค้าขายทั่วไป	2	2.8
เกษตรและทำงานเอกชน	1	1.4
เกษตรและรับจ้าง	2	2.8
รับจ้าง	8	11.1
ขายของที่ระลึกหรือสินค้าท้องถิ่น	2	2.8
ค้าขายทั่วไป	6	8.3
ค้าขายทั่วไปและทำไปรษณีย์	1	1.4

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.6 อาชีพหลัก (ต่อ)		
ช่าง	1	1.4
แม่บ้าน	4	5.6
นักเรียน	1	1.4
ขายประกัน	1	1.4
ไม่มีอาชีพ	3	4.2
รวม	72	100.0
1.7 อาชีพเสริม		
ประมง	2	2.8
ประมงและเกษตร	1	1.4
เกษตร	7	9.7
รับจ้าง	5	6.9
ค้าขายทั่วไป	3	4.2
ประกอบการโฮมสเตย์	3	4.2
ไกด์ท้องถิ่น (เรื่อนำเที่ยว)	3	4.2
อบต.	1	1.4
ให้เช่าที่ดิน	1	1.4
รับซื้อของเก่า เช่น กระจปอง	1	1.4
แกะปฐมา	1	1.4
ก่อสร้าง	1	1.4
เลี้ยงปลาในกระชัง	2	2.8
ไม่มีอาชีพเสริม	41	56.9
รวม	72	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.8 ภูมิลำเนามาจาก		
คนท้องถิ่น	43	59.7
หมู่บ้านอื่นบนเกาะช้าง	1	1.4
ตราด	11	15.3
เกาะอื่นๆของ จ. ตราด	1	1.4
กรุงเทพฯ	1	1.4
ภาคตะวันออก	5	7.0
ภาคกลาง	4	5.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	5.6
ภาคเหนือ	1	1.4
เวียดนาม	1	1.4
รวม	72	100.0
1.9 ที่ดินทำกิน		
มี	36	50.0
ไม่มี	36	50.0
รวม	72	100.0
1.10 ประเภทกรรมสิทธิ์ที่ดิน		
โฉนดที่ดิน	13	30.2
ภทบ.5	23	53.5
นส.3	1	2.3
สค.1	6	14.0
รวม	43	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.11 จำนวนที่ดินทำกิน (ไร่)		
ต่ำสุด = 1.00		
สูงสุด = 60.00		
ค่าเฉลี่ย = 17.31		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 16.08		
1.12 กรณีที่ไม่มีที่ดิน		
เช่า	1	2.8
ของบิดา/มารดา	3	8.3
บ้านอยู่ในทะเล	32	88.9
รวม	36	100.0
2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนท้องถิ่น		
2.1 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ		
ทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน)	1	1.2
ทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบก)	9	10.5
ทรัพยากรสัตว์ (ป่าชายเลน)	13	15.1
ทรัพยากรทางทะเล	38	44.2
ไม่มีการพึ่งพิงทรัพยากร	25	29.1
รวม	86	100.0
2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร		
ป่าไม้ (ป่าบก)		
ปลูกป่า	14	11.7
ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า	43	35.8
ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า	44	36.7

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่า		
ไม้ (ป่าบก) (ต่อ)		
ปลูกป่า	14	11.7
ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า	43	35.8
ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า	44	36.7
แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบผู้บุกรุก	1	0.8
ดักเตือนผู้กระทำผิดกฎหมาย	1	0.8
ไม่มีส่วนร่วม	17	14.2
รวม	120	100.0
2.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่า		
ไม้ (ป่าชายเลน)		
ปลูกป่า	36	24.7
ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า	45	30.8
ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า	51	34.9
แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบผู้บุกรุก	4	2.7
ดักเตือนผู้กระทำผิดกฎหมาย	1	0.7
ไม่มีส่วนร่วม	9	6.2
รวม	146	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร		
ทางทะเล		
ไม่จับสัตว์ทะเลในฤดูวางไข่	37	23.9
ไม่จับสัตว์ทะเลสวยงามไปขาย	51	32.9
แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงในทะเล	23	14.8
แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่นำปะการังหรือสัตว์	20	12.9
สวยงามมาจากทะเล		
วางทุ่นกันแนวปะการัง	6	3.9
ไม่ทอดสมอเรือตามแนวปะการัง แต่จะ	1	0.6
มัดตามทุ่น		
ไม่มีส่วนร่วม	17	11.0
รวม	155	100.0
2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสัตว์		
ป่า		
ไม่จับสัตว์ป่าไปขาย	41	37.6
ไม่จับสัตว์ป่ามากิน	36	33.0
แจ้งเจ้าหน้าที่หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็น	1	0.9
คนนำสัตว์ป่าออกจากพื้นที่ป่า		
บอกหรือเตือนสติผู้กระทำความผิด	1	0.9
ไม่มีส่วนร่วม	30	27.5
รวม	109	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ		
1.1 เพศ		
ชาย	13	43.3
หญิง	17	56.7
รวม	30	100.0
1.2 อายุ		
ต่ำสุด = 24.00	-	-
สูงสุด = 63.00	-	-
ค่าเฉลี่ย = 43.30	-	-
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10.24	-	-
1.3 ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	1	3.3
ประถมศึกษา	21	70.0
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	2	6.7
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	4	13.3
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	3.3
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1	3.3
รวม	30	100.0
1.4 รายได้ต่อปี		
ต่ำสุด = 6000.00	-	-
สูงสุด = 2000000.00	-	-
ค่าเฉลี่ย = 142928.57	-	-
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 369908.99	-	-

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.5 อาชีพเดิม		
ประมง	9	30.0
ประมงและเกษตร	1	3.3
ประมงและไถ่ทองถิ่น (เรื่อนำเที่ยว)	1	3.3
ประมงและค้าขาย	1	3.3
ประมงและรับจ้าง	1	3.3
เกษตร	6	20.0
ค้าขายทั่วไป	3	10.0
ธุรกิจส่วนตัว	1	3.3
ขับรถ	1	3.3
ช่างประกอบรถยนต์	1	3.3
ออกแบบเฟอร์นิเจอร์	1	3.3
ไม่มีอาชีพ	4	13.3
รวม	30	100.0
1.6 อาชีพหลัก		
ประมง	4	13.3
ประมงและเกษตร	3	10.0
ประมงและประกอบการโฮมสเตย์	1	3.3
เกษตร	7	23.3
เกษตร ไถ่ทองถิ่น (เรื่อนำเที่ยว)	1	3.3
ประกอบการโฮมสเตย์และบังกะไล		
ค้าขายทั่วไป	1	3.3
ค้าขายทั่วไปและประกอบการโฮมสเตย์	2	6.7

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.6 อาชีพหลัก (ต่อ)		
ค้าขาย โกดี้ท้องถิ่น (เรื่อนำเที่ยว)	1	3.3
ประกอบการโฮมสเตย์และรีสอร์ท		
โกดี้ท้องถิ่น (เรื่อนำเที่ยว)	2	6.7
ประกอบการโฮมสเตย์	5	16.7
ประกอบการรีสอร์ท	2	6.7
เรื่อนำเที่ยวท่องเที่ยว	1	3.3
รวม	30	100.0
1.7 อาชีพเสริม		
ประมงและโกดี้ท้องถิ่น (เรื่อนำเที่ยว)	1	3.3
ประมงและค้าขายทั่วไป	1	3.3
ประมงและประกอบการโฮมสเตย์	1	3.3
เกษตร	1	3.3
รับจ้าง	2	6.7
รับจ้างและประกอบการโฮมสเตย์	1	3.3
ค้าขายทั่วไป	2	6.7
ค้าขายทั่วไปและประกอบการโฮมสเตย์	1	3.3
ค้าขาย โกดี้ท้องถิ่น (เรื่อนำเที่ยว)	1	3.3
ประกอบการโฮมสเตย์และรีสอร์ท		
ประกอบการโฮมสเตย์	12	40.0
ประกอบการโฮมสเตย์และทำเสริมสวย	1	3.3
ให้ห้องเช่า	1	3.3
ไม่มีอาชีพเสริม	5	16.7
รวม	30	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.8 ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในหมู่บ้าน		
น้อยกว่า 5 ปี	2	6.7
5-10 ปี	2	6.7
11-15 ปี	1	3.3
มากกว่า 15 ปี	25	83.3
รวม	30	100.0
1.9 ภูมิลำเนามาจาก		
คนท้องถิ่น	25	83.3
ตราด	1	3.3
กรุงเทพฯ	3	10.0
ชลบุรี	1	3.3
รวม	30	100.0
1.10 ที่ดินทำกิน		
มี	19	63.3
ไม่มี	11	36.7
รวม	30	100.0
1.11 ประเภทกรรมสิทธิ์ที่ดิน		
โฉนดที่ดิน	12	41.4
ภทบ.5	11	37.9
สค.1	6	20.7
รวม	29	100.0
1.12 จำนวนที่ดินทำกิน (ไร่)	-	-
- ต่ำสุด = 5.00		
- สูงสุด = 100.00		

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.12 จำนวนที่ดินทำกิน (ไร่) (ต่อ)		
ค่าเฉลี่ย = 26.06		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 26.22		
1.13 กรณีที่ไม่มีที่ดิน		
เช่า	1	9.1
ของบิดา/มารดา	3	27.3
บ้านอยู่ในทะเล	7	63.6
รวม	11	100.0
2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้าน		
ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ประกอบการ		
2.1 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ		
ทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน)	5	11.9
ทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบก)	4	9.5
ทรัพยากรสัตว์ (ป่าชายเลน)	4	9.5
ทรัพยากรสัตว์ (ป่าบก)	1	2.4
ทรัพยากรทางทะเล	20	47.6
ใช้พื้นที่ทะเลในการจอดเรือ	1	2.4
ไม่มีการพึ่งพิงทรัพยากร	7	16.7
รวม	42	100.0
2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่า		
ไม้ (ป่าบก)		
ปลูกป่า	11	18.0
ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า	18	29.5
ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า	19	31.1

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร		
ป่าไม้ (ป่าบก) (ต่อ)		
แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน	3	4.9
เมื่อพบผู้บุกรุก		
ไม่ตัดต้นไม้บนเขา และสร้างที่พัก	1	1.7
หลบต้นไม้		
ไม่เก็บของป่า	1	1.7
ไม่มีส่วนร่วม	8	13.1
รวม	61	100.0
2.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร		
ป่าไม้ (ป่าชายเลน)		
ปลูกป่า	22	32.4
ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า	20	29.4
ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า	21	30.9
แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน	4	5.9
เมื่อพบผู้บุกรุก		
ไม่มีส่วนร่วม	1	1.5
รวม	68	100.0
2.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร		
ทางทะเล		
ไม่จับสัตว์ทะเลในฤดูวางไข่	20	20.0
ไม่จับสัตว์ทะเลสวยงามไปขาย	23	23.0
แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงใน	20	20.0
ทะเล		

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ทางทะเล (ต่อ)		
แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่นำปะการังหรือ สัตว์สวยงามมาจากทะเล	24	24.0
วางทุ่นกันแนวปะการัง	9	9.0
ไม่ทิ้งสมอบนปะการังและแจ้งนัก ท่องเที่ยวไม่ให้เหยียบบนปะการัง	1	1.0
จัดหาถังขยะสำหรับทิ้งขยะ	1	1.0
แจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อมีคนลักลอบระเบิด ปลา	1	1.0
ไม่มีส่วนร่วม	1	1.0
รวม	100	100.0
2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร สัตว์ป่า		
ไม่จับสัตว์ป่าไปขาย	21	41.2
ไม่จับสัตว์ป่ามากเกินไป	18	35.3
แจ้งเจ้าหน้าที่หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบ เห็นคนนำสัตว์ป่าออกจากพื้นที่ป่า	1	2.0
เตือนผู้จับสัตว์ป่าไม่ให้จับ	1	2.0
ไม่รับประทานและไม่ซื้อสัตว์ป่า	1	2.0
รถธงสีไม่ให้ยิงนก	1	2.0
ไม่มีส่วนร่วม	8	15.7
รวม	51	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
3. ข้อมูลด้านการประกอบกิจการของผู้ประกอบการ		
3.1 ระยะเวลาประกอบการเรื่อนำเที่ยว (จำนวนผู้ประกอบการ 3 ราย)		
น้อยกว่า 1 ปี	1	33.3
5 ปี	1	33.3
7 ปี	1	33.3
รวม	3	100.0
3.2 ระยะเวลาประกอบการรีสอร์ท (จำนวน ผู้ประกอบการ 2 ราย)		
3 ปี	1	50.0
10 ปี	1	50.0
รวม	2	100.0
3.3 ระยะเวลาประกอบการโฮมสเตย์(จำนวน ผู้ประกอบการ 25 ราย)		
น้อยกว่า 1 ปี	6	24.0
1 ปี	4	16.0
1 ปี 4 เดือน	1	4.0
2 ปี	8	32.0
3 ปี	1	4.0
4 ปี	1	4.0
5 ปี	1	4.0
6 ปี	1	4.0
10 ปี	1	4.0
17 ปี	1	4.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
3.4 มีการรวมกลุ่มโฮมสเตย์		
มี	24	96.0
ไม่มี	1	4.0
รวม	25	100.0
3.5 การเป็นสมาชิกโฮมสเตย์		
เป็น	23	92.0
ไม่เป็น	2	8.0
รวม	25	100.0
3.6 นักท่องเที่ยวที่มาพักในโฮมสเตย์ติดต่อผ่าน		
เจ้าของโฮมสเตย์	14	56.0
เจ้าของโฮมสเตย์, ททท.	2	8.0
เจ้าของโฮมสเตย์, ททท., ผู้ใหญ่บ้าน,	1	4.0
พัฒนาชุมชน		
เจ้าของโฮมสเตย์, ผู้ใหญ่บ้าน, อบต.,	1	4.0
คนรู้จัก		
เจ้าของโฮมสเตย์, ญาติ, พัฒนาชุมชน	1	4.0
เจ้าของโฮมสเตย์, ผู้เคยมาเที่ยว	1	4.0
เจ้าของโฮมสเตย์, พี่น้อง/ปากต่อปาก	1	4.0
เจ้าของโฮมสเตย์, ผ่านหัวหน้ากลุ่มโฮมสเตย์	1	4.0
เจ้าของโฮมสเตย์, ผ่านไกด์	1	4.0
เจ้าของโฮมสเตย์, กลุ่มโฮมสเตย์	1	4.0
ผ่านเพื่อน	1	4.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
3.7 นักท่องเที่ยวที่ติดต่อผ่านบุคคลหรือหน่วยงาน อื่น เจ้าของโฮมสเตย์ต้องเสียค่าใช้จ่าย		
ใช่	4	16.0
ไม่ใช่	8	66.7
รวม	12	100.0
4. ข้อมูลด้านการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล จากการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการ		
4.1 การจัดการขยะที่มาจากนักท่องเที่ยว มีถุงดำสำหรับให้นักท่องเที่ยวใส่ขยะเพื่อ ให้ผู้ประกอบการนำไปกำจัด	18	42.9
ผู้ประกอบการเป็นผู้เก็บขยะเองเพื่อนำไป กำจัด	24	57.1
รวม	42	100.0
4.2 การนำขยะมากำจัด		
ไม่คัดแยกขยะก่อนนำไปเผา	3	8.8
คัดแยกขยะก่อนนำไปเผา	26	76.5
คัดแยกขยะก่อนนำไปฝังกลบ	3	8.8
เผาและฝัง	1	2.9
นำขยะบางส่วนฝากให้ทางฝั่งจัดการ	1	2.9
รวม	34	100.0
4.3 การคัดแยกขยะมาใช้ประโยชน์		
ใช่	28	93.3
ไม่ใช่	2	6.3
รวม	30	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
4.4 ประโยชน์ที่ได้จากการคัดแยกขยะ		
นำกลับมาใช้ใหม่	2	6.7
นำไปขาย	24	80.0
ให้คนเก็บขยะ	2	6.7
นำไปทำปุ๋ย	2	6.7
รวม	30	100.0
4.5 การจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากที่ พักของนักท่องเที่ยว(คิดจำนวน 27 ราย โดยไม่รวมผู้ประกอบการเรือนำเที่ยว 3 ราย)		
ปล่อยลงสู่ทะเลหรือแหล่งน้ำโดยไม่มีการ บำบัด	10	37.0
มีบ่อกักเก็บหรือซึมซึม	16	59.3
วางท่อตามโคนต้นไม้	1	3.7
รวม	27	100.0
4.6 การจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจาก เรือนำเที่ยว		
ปล่อยลงสู่ทะเลหรือแหล่งน้ำโดยไม่มีการ บำบัด	18	78.3
มีบ่อกักเก็บก่อนส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4	17.4
ซื้อไปจัดการ		
นำมาถ่ายเทบนบก	1	4.3
รวม	23	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวน

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวน		
1.1 เพศ		
ชาย	22	40.0
หญิง	33	60.0
รวม	55	100.0
1.2 อายุ		
ต่ำสุด = 12.00		
สูงสุด = 57.00		
ค่าเฉลี่ย = 35.42		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 12.36		
1.3 ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	1	1.8
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	5	9.1
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	6	10.9
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	5	9.1
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	28	50.9
สูงกว่าปริญญาตรี	10	18.2
รวม	55	100.0
1.4 ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	1	1.8
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	5	9.1
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	6	10.9
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	5	9.1
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	28	50.9

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.4 ระดับการศึกษา (ต่อ)		
สูงกว่าปริญญาตรี		
รวม		
1.5 อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	11	20.0
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	22	40.0
เอกชน	15	23.6
ค้าขาย/ส่วนตัว	2	3.6
รับจ้างทั่วไป	2	3.6
แม่บ้าน	1	1.8
ว่างงาน	1	1.8
ทำเกษตรกรรม	1	1.8
สถาปนิก	1	1.8
ทำงานอิสระ	1	1.8
รวม	55	100.0
1.6 รายได้ (บาทต่อเดือน)		
ต่ำสุด = 1000.00		
สูงสุด = 56000.00		
ค่าเฉลี่ย = 17091.45		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 11434.72		
2. รูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว		
2.1 เดินทางมาจาก	23	41.8
กรุงเทพฯ	15	27.3
ภาคกลาง	17	30.9

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.1 เดินทางมาจาก (ต่อ)		
ภาคตะวันออก	17	30.9
รวม	55	100.0
2.2 เดินทางมากับ		
มาคนเดียว	1	1.8
มากับญาติ	12	21.8
มากับเพื่อน	24	43.6
มากับสถานศึกษา	6	10.9
มากับที่ทำงาน	11	20.0
มากับคนรัก	1	1.8
รวม	55	100.0
2.3 จำนวนผู้ร่วมเดินทาง		
1-5 คน	11	20.0
6-10 คน	16	29.1
11-15 คน	7	12.7
16-20 คน	8	14.5
มากกว่า 20 คน	12	21.8
รวม	55	100.0
2.4 ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง		
รถยนต์ส่วนตัว	31	56.4
รถโดยสารบนเกาะ	4	7.3
รถตู้เช่า	6	10.9
รถโดยสารขนาดใหญ่/รถทัวร์เช่า	10	18.2
จักรยาน	1	1.8

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.4 ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง (ต่อ)		
รถของสถานศึกษา	2	3.6
เรือ	1	1.8
รวม	55	100.0
2.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว		
1 วัน	3	5.5
2 วัน	16	29.1
3 วัน	34	61.8
4 วัน	1	1.8
มากกว่า 4 วัน	1	1.8
รวม	55	100.0
2.6 จำนวนครั้งที่มาเที่ยวเกาะช้าง(ครั้งที่)		
1	27	49.1
2	10	18.2
3	6	10.9
4	5	9.1
5	3	5.5
6	1	1.8
9	1	1.8
10	1	1.8
12	1	1.8
รวม	55	100.0
2.7 การรับรู้เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง		
ทราบ	35	63.6

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.7 การรับรู้เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง (ต่อ)		
ไม่ทราบ	20	36.4
รวม	55	100.0
2.8 ติดต่อโฮมสเตย์กับ		
เจ้าของโฮมสเตย์	32	58.2
ผู้ใหญ่บ้าน	1	1.8
เพื่อน	10	18.2
คนรู้จัก	6	10.9
หัวหน้า	3	5.5
ญาติ	1	1.8
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1	1.8
กศน.ตราด	1	1.8
รวม	55	100.0
2.9 จำนวนครั้งที่มาพักที่โฮมสเตย์(ครั้งที่)		
1	41	74.5
2	5	9.1
3	3	5.5
4	3	5.5
5	1	1.8
6	1	1.8
10	1	1.8
รวม	55	100.0
2.10 การกลับมาพักโฮมสเตย์อีก		
ใช่	40	72.7

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.10 การกลับมาพักโฮมสเตย์อีก (ต่อ)		
ไม่ใช่	15	27.3
รวม	55	100.0
2.11 การรับรู้ข้อมูลโฮมสเตย์		
วิทยุ/โทรทัศน์	4	5.7
ททท.	6	8.6
บริษัทนำเที่ยว	1	1.4
เอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือ แผ่นพับ	7	10.0
เพื่อน	26	37.1
ญาติ พี่น้อง	10	14.3
สถาบันการศึกษา	6	8.6
อินเทอร์เน็ต	2	2.9
รถส.	1	1.4
นามบัตร	1	1.4
หัวหน้างาน	3	4.3
สามี	1	1.4
คนบนเกาะ	1	1.4
ไกด์	1	1.4
รวม	70	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.4 ความคิดเห็นของประชาชน

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน
1. ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	24	44	4	-	-	4.28	0.56
1.1 ควรมีการเก็บรักษาหน้าดินไว้ให้มากขึ้น และการส่งเสริมให้มีการประหยัดการใช้น้ำ เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ	(33.3%)	(67.1%)	(5.6%)				
1.2 ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบประปาบนเกาะช้าง เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ	5	17	3	35	12	3.44	1.22
(6.9%)	(23.6%)	(4.2%)	(48.6%)	(16.7%)			
1.3 ควรมีการปรับปรุงระบบการจ่ายไฟฟ้าบนเกาะช้าง เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	14	37	16	5	-	3.83	0.82
(19.4%)	(51.4%)	(22.2%)	(6.9%)				
1.4 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงข่ายถนนบนเกาะช้าง เพื่อให้ให้การเดินทางโดยรถยนต์บนเกาะช้างสามารถทำได้โดยสะดวก	4	15	4	38	11	3.51	1.15
(5.6%)	(20.8%)	(5.6%)	(52.8%)	(15.3%)			
1.5 ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการจัดให้มีเส้นทางจักรยาน และทางเดินเท้าในบริเวณป่าดิบชื้นในเขตอุทยาน	14	46	6	6	-	3.94	0.79
(19.4%)	(63.9%)	(8.3%)	(8.3%)				
1.6 ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรองรับปริมาณน้ำเสียบนเกาะช้าง	2	5	11	44	10	3.76	0.88
(2.8%)	(6.9%)	(15.3%)	(61.1%)	(13.9%)			
1.7 ควรมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรองรับปริมาณขยะบนเกาะช้าง	21	47	2	1	1	4.19	0.68
(29.2%)	(65.3%)	(2.8%)	(1.4%)	(1.4%)			
1.8 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบโทรคมนาคมและงานบริการด้านอื่นๆ บนเกาะช้าง เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	4	23	10	30	5	3.13	1.11
(5.6%)	(31.9%)	(13.9%)	(41.7%)	(6.9%)			
1.9 ควรมีตลาดของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกษตรกรรมด้านตะวันออก โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่งอาหารสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันตกของเกาะ	10	57	3	2	-	4.04	0.54
(13.9%)	(79.2%)	(4.2%)	(2.8%)				
1.10 ควรมีการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น	13	52	3	4	-	4.03	0.67
(18.1%)	(72.2%)	(4.2%)	(5.6%)				

ตารางที่ ภาคผนวก ก.4 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน
1.11 ไม่จำเป็นต้องมีการตลาดและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในเกาะช้างลักษณะ Package Tour เพื่อดึงนักท่องเที่ยวประเภท Long stay และ Home Stay	-	14 (19.4%)	11 (15.3%)	39 (54.2%)	8 (11.1%)	3.57	0.93
1.12 ควรกำหนดให้พื้นที่เกาะช้างด้านตะวันออกเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงประมงชายฝั่ง การเกษตรและชุมชนที่อยู่อาศัย ส่วนด้านตะวันตกเน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	7 (9.7%)	36 (50.0%)	6 (8.3%)	20 (27.8%)	3 (4.2%)	3.33	1.11
1.13 ควรมีการกำหนดพื้นที่บริเวณหาดทรายขาวให้เป็นสถานบันเทิง	5 (6.9%)	26 (36.1%)	13 (18.1%)	21 (29.2%)	7 (9.7%)	3.01	1.16
1.14 ควรมีการอนุรักษ์สภาพแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวไปกระจุกตัวอยู่แหล่งท่องเที่ยวใดท่องเที่ยวหนึ่ง	9 (12.5%)	57 (79.2%)	4 (5.6%)	2 (2.8%)	-	4.01	0.54
1.15 ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชายเลน ปะการังและสัตว์สวยงามในทะเล	1 (1.4%)	4 (5.6%)	6 (8.3%)	44 (61.1%)	17 (23.6%)	4.00	0.82
1.16 ควรมีมาตรการควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว	8 (11.1%)	54 (75.0%)	5 (6.9%)	3 (4.2%)	2 (2.8%)	3.87	0.77
2. ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง							
2.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้การคมนาคมดีขึ้น	9 (12.5%)	60 (83.3%)	1 (1.4%)	2 (2.8%)	-	4.06	0.50
2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดความขัดแย้งเรื่องการใช้ที่ดินระหว่างประชาชนกับหน่วยงานรัฐ	17 (23.6%)	33 (45.8%)	8 (11.1%)	14 (19.4%)	-	2.26	1.03
2.3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีการพัฒนาระบบประปา ลดการขาดแคลนการใช้น้ำในฤดูแล้ง	6 (8.3%)	45 (62.5%)	6 (8.3%)	13 (18.1%)	2 (2.8%)	3.56	0.98

ตารางที่ ภาคผนวก ก.4 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน
2.4 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของคนในพื้นที่	9 (12.5%)	33 (45.8%)	11 (15.3%)	19 (26.4%)	-	2.56	1.02
2.5 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น	11 (15.3%)	52 (72.2%)	3 (4.2%)	6 (8.3%)	-	3.94	0.73
2.6 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ชุมชนในท้องถิ่นขาดความเข้มแข็ง	6 (8.3%)	31 (43.1%)	9 (12.5%)	25 (34.7%)	1 (1.4%)	2.78	1.06
2.7 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น	6 (8.3%)	54 (75.0%)	9 (12.5%)	3 (4.2%)	-	3.87	0.60
2.8 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่แย่ลง	5 (6.9%)	35 (48.6%)	10 (13.9%)	21 (29.2%)	1 (1.4%)	2.69	1.02
2.9 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น	7 (9.7%)	57 (79.2%)	7 (9.7%)	1 (1.4%)	-	3.97	0.50
2.10 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาโรคติดต่อมากขึ้น	5 (6.9%)	24 (33.3%)	10 (13.9%)	32 (44.4%)	1 (1.4%)	3.00	1.06
2.11 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ	2 (2.8%)	33 (45.8%)	16 (22.2%)	19 (26.4%)	2 (2.8%)	3.19	0.99
2.12 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาขยะเพิ่มมากขึ้น	2 (2.8%)	17 (23.6%)	12 (16.7%)	35 (48.6%)	6 (8.3%)	3.36	1.03
2.13 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ	1 (1.4%)	35 (48.6%)	8 (11.1%)	27 (37.5%)	1 (1.4%)	3.11	0.99
3. ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง							
3.1 สภาพแวดล้อมของพื้นที่เกาะช้างไม่สามารถรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้	4 (5.6%)	18 (25.0%)	7 (9.7%)	31 (43.1%)	12 (16.7%)	3.40	1.19
3.2 ประชาชนบนเกาะช้างพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นอย่างไรก็ตาม	23 (31.9%)	47 (65.3%)	2 (2.8%)	-	-	4.29	0.52
3.3 เกาะช้างไม่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้	5 (6.9%)	13 (18.1%)	10 (13.9%)	38 (52.8%)	6 (8.3%)	3.38	1.09

ตารางที่ ภาคผนวก ก.4 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน
3.4 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กร ภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ช่วยให้การ พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างเป็นไปด้วย ดี	4 (5.6%)	50 (69.4%)	10 (13.9%)	7 (9.7%)	1 (1.4%)	3.68	0.78
3.5 ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการโฮมสเตย์ เท่าที่ควร	7 (9.7%)	35 (48.6%)	16 (22.2%)	13 (18.1%)	1 (1.4%)	2.53	0.95
3.6 อบต. มีส่วนช่วยสนับสนุนกิจกรรมการ พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง	9 (12.5%)	46 (63.9%)	8 (11.1%)	8 (11.1%)	1 (1.4%)	3.75	0.87
3.7 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังขาดจิต สำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่ง แวดล้อมเท่าที่ควร	3 (4.2%)	22 (30.6%)	7 (9.7%)	32 (44.4%)	8 (11.1%)	3.28	1.14
3.8 ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนช่วยในการสนับสนุน กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะ ช้างเป็นไปด้วยดี	15 (20.8%)	46 (63.9%)	6 (8.3%)	4 (5.6%)	1 (1.4%)	3.97	0.80

ตารางที่ ภาคผนวก ก.5 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน
1. ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง							
1.1 ควรมีการเก็บรักษาน้ำดิบไว้ใช้มากขึ้นและการ ส่งเสริมให้มีการประหยัดการใช้น้ำ เพื่อให้มี น้ำใช้เพียงพอ	14 (46.7%)	15 (50.0%)	1 (3.3%)	-	-	4.43	0.57
1.2 ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบประปาบน เกาะช้าง เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ	2 (6.7%)	1 (3.3%)	2 (6.7%)	15 (50.0%)	10 (33.3%)	4.00	1.08

ตารางที่ ภาคผนวก ก.5 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน
1.3 ควรมีการปรับปรุงระบบการจ่ายไฟฟ้าบนเกาะ ช้าง เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจกรรมการ ท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	7 (23.3%)	17 (56.7%)	6 (20.0%)	-	-	4.03	0.67
1.4 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงข่ายถนนบน เกาะช้าง เพื่อให้การเดินทางโดยรถยนต์ บน เกาะช้างสามารถทำได้โดยสะดวก	-	9 (30.0%)	2 (6.7%)	14 (46.7%)	5 (16.7%)	3.50	1.11
1.5 ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดย การจัดให้มีเส้นทางจักรยานและทางเดินเท้า ใน บริเวณป่าดิบชื้นในเขตอุทยาน	13 (43.3%)	14 (46.7%)	1 (3.3%)	2 (6.7%)	-	4.27	0.83
1.6 ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรองรับปริมาณน้ำเสียบนเกาะช้าง	-	3 (10.0%)	2 (6.7%)	16 (53.3%)	9 (30.0%)	4.03	0.89
1.7 ควรมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรองรับ ปริมาณขยะบนเกาะช้าง	14 (46.7%)	12 (40.0%)	1 (3.3%)	2 (6.7%)	- (3.3%)	4.23	1.03
1.8 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบโทร คมนาคมและงานบริการด้านอื่นๆ บนเกาะ ช้าง เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	1 (3.3%)	8 (26.7%)	4 (13.3%)	14 (46.7%)	3 (10.0%)	3.33	1.09
1.9 ควรมีตลาดของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกษตร กรรมด้านตะวันออก โดยเฉพาะกิจกรรมด้าน การประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่ง อาหารสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันตก ของเกาะ	5 (16.7%)	19 (63.3%)	3 (10.0%)	3 (10.0%)	-	3.87	0.82
1.10 ควรมีการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของ คนในท้องถิ่น	8 (26.7%)	19 (63.3%)	3 (10.0%)	-	-	4.17	0.59
1.13 ควรมีการกำหนดพื้นที่บริเวณหาดทรายขาว ให้เป็นสถานบันเทิง	3 (10.0%)	9 (30.0%)	6 (20.0%)	8 (26.7%)	4 (13.3%)	2.97	1.25
1.14 ควรมีการอนุรักษ์สภาพแหล่งท่องเที่ยวตาม ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อไม่ให้ นัก ท่องเที่ยวไปกระจุกตัวอยู่แหล่งท่องเที่ยวใด ท่องเที่ยวหนึ่ง	8 (26.7%)	21 (70.0%)	-	1 (3.3%)	-	4.20	0.61
1.15 ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชาย เลน ปะการังและสัตว์สวยงามในทะเล	2 (6.7%)	1 (3.3%)	-	15 (50.0%)	12 (40.0%)	4.13	1.07

ตารางที่ ภาคผนวก ก.5 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน
1.16 ควรมีมาตรการควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว	7 (23.3%)	21 (70.0%)	1 (3.3%)	-	1 (3.3%)	4.10	0.76
2. ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง							
2.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้การคมนาคมดีขึ้น	7 (23.3%)	22 (73.3%)	1 (3.3%)	-	-	4.20	0.48
2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดความขัดแย้งเรื่องการใช้ที่ดินระหว่างประชาชนกับหน่วยงานรัฐ	11 (36.7%)	12 (40.0%)	4 (13.3%)	3 (10.0%)	-	1.97	0.96
2.3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีการพัฒนาระบบประปา ลดการขาดแคลนการใช้น้ำในฤดูแล้ง	4 (13.3%)	16 (53.3%)	2 (6.7%)	8 (26.7%)	-	3.53	1.04
2.4 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของคนในพื้นที่	2 (6.7%)	14 (46.7%)	4 (13.3%)	8 (26.7%)	2(6.7%)	2.80	1.13
2.5 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น	7 (23.3%)	19 (63.3%)	2 (6.7%)	2 (6.7%)	-	4.03	0.76
2.6 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ชุมชนในท้องถิ่นขาดความเข้มแข็ง	2 (6.7%)	11 (36.7%)	2 (6.7%)	13 (43.3%)	2 (6.7%)	3.07	1.17
2.7 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น	3 (10.0%)	19 (63.3%)	3 (10.0%)	5 (16.7%)	-	3.67	0.88
2.8 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่แย่ลง	3 (10.0%)	16 (53.3%)	1 (3.3%)	9 (30.0%)	1 (3.3%)	2.63	1.13
2.9 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น	6 (20.0%)	22 (73.3%)	2 (6.7%)	-	-	4.13	0.51
2.10 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาโรคติดต่อมากขึ้น	-	11 (36.7%)	6 (20.0%)	12 (40.0%)	1 (3.3%)	3.10	0.96
2.11 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ	2 (6.7%)	15 (50.0%)	4 (13.3%)	9 (30.0%)	-	3.33	0.99
2.12 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาขยะล้นเพิ่มขึ้น	-	3 (10.0%)	6 (20.0%)	18 (60.0%)	3(10.0%)	3.70	0.79
2.13 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ	2 (6.7%)	14 (46.7%)	3 (10.0%)	10 (33.3%)	1 (3.3%)	3.20	1.10

ตารางที่ ภาคผนวก ก.5 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน
3. ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง							
3.1 สภาพแวดล้อมของพื้นที่เกาะช้างไม่ สามารถรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้	1 (3.3%)	3 (10.0%)	3 (10.0%)	20 (66.7%)	3 (10.0%)	3.70	0.92
3.2 ประชาชนบนเกาะช้างพร้อมที่จะให้ความ ช่วยเหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว ไฮมสเดย์เป็นอย่างดี	10 (33.3%)	16 (53.3%)	3 (10.0%)	1 (3.3%)	-	4.17	0.75
3.3 เกาะช้างไม่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่ เพิ่มขึ้นได้	-	6 (20.0%)	3 (10.0%)	17 (56.7%)	4 (13.3%)	3.63	0.96
3.4 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ พัฒนาชุมชน ช่วยให้การพัฒนาการท่องเที่ยว เกาะช้างเป็นไปด้วยดี	2 (6.7%)	15 (50.0%)	2 (6.7%)	9 (30.0%)	2 (6.7%)	3.20	1.16
3.5 ผู้ประกอบการไฮมสเดย์ยังขาดความรู้ความ เข้าใจในการดำเนินการไฮมสเดย์เท่าที่ควร	2 (6.7%)	20 (66.7%)	-	8 (26.7%)	-	2.47	0.97
3.6 อบต. มีส่วนช่วยสนับสนุนกิจกรรมการ พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง	1 (3.3%)	15 (50.0%)	8 (26.7%)	6 (20.0%)	-	3.37	0.85
3.7 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังขาดจิตสำนึก ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เท่าที่ควร	2 (6.7%)	8 (26.7%)	3 (10.0%)	15 (50.0%)	2 (6.7%)	3.23	1.14
3.8 ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนช่วยในการสนับสนุนกิจกรรมการ พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างเป็น ไปด้วยดี	4 (13.3%)	17 (56.7%)	6 (20.0%)	3 (10.0%)	-	3.73	0.83

ตารางที่ ภาคผนวก ก.6 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ค่า เบี่ยง เบน มาตรฐาน
1. ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง							
1.1 ควรมีการเก็บรักษาน้ำดิบไว้ให้มากขึ้นและการส่งเสริมให้มีการประหยัดการใช้น้ำ เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ	29 (52.7%)	23 (41.8%)	3 (5.5%)	-	-	4.47	0.60
1.2 ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบประปาบนเกาะช้าง เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ	5 (9.1%)	6 (10.9%)	7 (12.7%)	31 (56.4%)	6 (10.9%)	3.49	1.12
1.3 ควรมีการปรับปรุงระบบการจ่ายไฟฟ้าบนเกาะช้าง เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	9 (16.4%)	29 (52.7%)	14 (25.5%)	3 (5.5%)	-	3.80	0.78
1.4 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงข่ายถนนบนเกาะช้าง เพื่อให้การเดินทางโดยรถยนต์บนเกาะช้างสามารถทำได้โดยสะดวก	4 (7.3%)	12 (21.8%)	6 (10.9%)	26 (47.3%)	7 (12.7%)	3.36	1.18
1.5 ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการจัดให้มีเส้นทางจักรยานและทางเดินเท้าในบริเวณป่าดิบชื้นในเขตอุทยาน	23 (41.8%)	27 (49.1%)	1 (1.8%)	4 (7.3%)	-	4.25	0.82
1.6 ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรองรับปริมาณน้ำเสียบนเกาะช้าง	1 (1.8%)	2 (3.6%)	3 (5.5%)	25 (45.5%)	24 (43.6%)	4.25	0.87
1.7 ควรมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรองรับปริมาณขยะบนเกาะช้าง	33 (60.0%)	16 (29.1%)	2 (3.6%)	2 (3.6%)	2 (3.6%)	4.38	1.15
1.8 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบโทรคมนาคมและงานบริการด้านอื่นๆ บนเกาะช้าง เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	5 (9.1%)	3 (5.5%)	8 (14.5%)	27 (49.1%)	12 (21.8%)	3.69	0.74
1.9 ควรมีสถานของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกษตรกรรมด้านตะวันออกของเกาะช้าง โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่งอาหารสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันตกของเกาะช้าง(ด้านตะวันตก เช่น หาดคลองพร้าวทรายขาว ไก่แม่)	16 (29.1%)	31 (56.4%)	6 (10.9%)	2 (3.6%)	-	4.11	0.71
1.10 ควรมีการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น	21 (38.2%)	25 (45.5%)	9 (16.4%)	-	-	4.22	0.94

ตารางที่ ภาคผนวก ก.6 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เฉยๆ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ค่า เบี่ยง เบน มาตรฐาน
1.11 ไม่จำเป็นต้องมีการตลาดและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในเกาะช้างลักษณะ Package Tour เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวประเภท Long Stay และ Home Stay	3 (5.5%)	4 (7.3%)	12 (21.8%)	32 (58.2%)	4 (7.3%)	3.55	0.94
1.12 ควรมีการอนุรักษ์สภาพแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวไปกระจุกตัวอยู่แหล่งท่องเที่ยวใดท่องเที่ยวหนึ่ง	24 (43.6%)	27 (49.1%)	3 (5.5%)	1 (1.8%)	-	4.35	0.67
1.13 ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชายเลน ปะการังและสัตว์สวยงามในทะเล	2 (3.6%)	-	2 (3.6%)	15 (27.3%)	36 (65.5%)	4.51	0.88
1.14 ควรมีมาตรการควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว	32 (58.2%)	20 (36.4%)	3 (5.5%)	-	-	4.53	0.60
2. ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง							
2.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้การคมนาคมดีขึ้น	10 (18.2%)	34 (61.8%)	10 (18.2%)	1 (1.8%)	-	3.96	0.67
2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่แย่ลง	5 (9.1%)	31 (56.4%)	12 (21.8%)	6 (10.9%)	1 (1.8%)	2.40	0.87
2.3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น	13 (23.6%)	36 (65.5%)	6 (10.9%)	-	-	4.13	0.55
2.4 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาโรคติดต่อมากขึ้น	6 (10.9%)	11 (20.0%)	30 (54.5%)	7 (12.7%)	1 (1.8%)	2.75	0.89
2.5 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น	12 (21.8%)	34 (61.8%)	9 (16.4%)	-	-	4.05	0.62
2.6 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มขึ้น	3 (5.5%)	11 (20.0%)	29 (52.7%)	8 (14.5%)	4 (7.3%)	2.96	0.93
2.7 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น	11 (20.0%)	29 (52.7%)	13 (23.6%)	2 (3.6%)	-	3.89	0.76
2.8 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมีราคาสูงขึ้น	9 (16.4%)	24 (43.6%)	17 (30.9%)	2 (3.6%)	3 (5.5%)	2.38	0.99
2.9 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ	7 (12.7%)	17 (30.9%)	25 (45.5%)	5 (9.1%)	1 (1.8%)	3.44	0.90
2.10 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ	5 (9.1%)	16 (29.1%)	28 (50.9%)	5 (9.1%)	1 (1.8%)	3.35	0.84

ตารางที่ ภาคผนวก ก.6 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยง เบน มาตรฐาน
3. ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียม							
รับการพัฒนากองเรือเทียบบนเกาะช้าง							
3.1 สภาพแวดล้อมของพื้นที่เกาะช้างไม่สามารถรองรับการพัฒนากองเรือเทียบได้	1 (1.8%)	5 (9.1%)	21 (38.2%)	24 (43.6%)	4 (7.3%)	3.45	0.83
3.2 ประชาชนบนเกาะช้างพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวโฮมสเตย์เป็นอย่างดี	16 (29.1%)	32 (58.2%)	6 (10.9%)	1 (1.8%)	-	4.15	0.68
3.3 เกาะช้างไม่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้	2 (3.6%)	5 (9.1%)	28 (50.9%)	16 (29.1%)	4 (7.3%)	3.27	0.87
3.4 ผู้ประกอบการโฮมสเตย์มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี	11 (20.0%)	31 (56.4%)	13 (23.6%)	-	-	3.96	0.67
3.5 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังขาดจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร	12 (21.8%)	24 (43.6%)	13 (23.6%)	6 (10.9%)	-	2.24	0.9

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ
และนักท่องเที่ยว

แบบสัมภาษณ์ประชาชนท้องถิ่น

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง
จังหวัดตราด

ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....วันที่

สัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชน

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ.....ปี

3. อาศัยอยู่บ้านเลขที่.....

4. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าประถมศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

() มัธยมปลายหรือเทียบเท่า

() อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

() ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

() สูงกว่าปริญญาตรี

5. การประกอบอาชีพ

5.1 อาชีพเดิมทำอะไร.....

5.2 อาชีพปัจจุบัน

อาชีพหลัก () ประมง

() เกษตรกรรม

() รับจ้าง

() ขายของที่ระลึกหรือสินค้าท้องถิ่น

() ค้าขายทั่วไป

() ประกอบการโฮมสเตย์ (Homestay)

() ประกอบการบังกะไล

() ประกอบการรีสอร์ท

- () โกดี้ท้องถิ่น (เดินป่า) () โกดี้ท้องถิ่น (เรื่อนำเที่ยว)
 () อื่นๆ (ระบุ).....
- อาชีพรอง () ประมง () เกษตรกรรม
 () รับจ้าง () ขายของที่ระลึกหรือสินค้าท้องถิ่น
 () ค้าขายทั่วไป () ทำโฮมสเตย์ (Homestay)
 () ประกอบการบังกะไล () ประกอบการรีสอร์ท
 () โกดี้ท้องถิ่น (เดินป่า) () โกดี้ท้องถิ่น (เรื่อนำเที่ยว)
 () อื่นๆ (ระบุ).....
6. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่หมู่บ้านนี้
 () น้อยกว่า 5 ปี () 5-10 ปี
 () 11-15 ปี () มากกว่า 15 ปี
7. อพยพมาจากไหน.....
8. รายได้โดยประมาณต่อปี.....(บาท/ปี)
9. ท่านมีที่ทำกินหรือไม่
 () มี () ไม่มี
- 9.1 ถ้ามี มีจำนวน.....ไร่
 ประเภทกรรมสิทธิ์ที่ดิน
 () โฉนดที่ดิน () ภบท.5
 () นส.3 () นส.3ก
 () สค.1 () อื่นๆ (ระบุ).....
- 9.2 ถ้าไม่มี
 () เช่า () อื่นๆ(ระบุ).....
- ข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
10. ท่านมีการพึงพิงทรัพยากรธรรมชาติอะไรบ้าง อย่างไร (เช่น การจับเคยเพื่อทำกะปิ การนำ
 นักท่องเที่ยวชมปะการัง การเก็บหาของป่า เป็นต้น)
 () ทรัพยากรป่าไม้
 - ป่าชายเลน.....
 - ป่าบก.....

- () ทรัพยากรสัตว์ป่า
 - ป่าชายเลน.....
 - ป่าบก.....
- () ทรัพยากรทางทะเล.....
- () อื่นๆ(ระบุ).....

11. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบก) อย่างไร
- () ปลูกป่า/ฟื้นฟูป่า () ไม่บุกเบิกพื้นที่ป่า
 () ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า
 () แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นผู้บุกรุก
 () อื่นๆ(ระบุ)..... () ไม่มีส่วนร่วม
12. (ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน) อย่างไร
- () ปลูกป่า/ฟื้นฟูป่า () ไม่บุกเบิกพื้นที่ป่า
 () ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า
 () แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นผู้บุกรุก
 () อื่นๆ(ระบุ)..... () ไม่มีส่วนร่วม
13. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างไร
- () ไม่จับสัตว์ทะเลในฤดูวางไข่ () ไม่จับสัตว์ทะเลสวยงามไปขาย
 () แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงในทะเล
 () แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่นำปะการังหรือสัตว์ทะเลสวยงาม
 () วางทุ่นกันแนวปะการัง
 () อื่นๆ(ระบุ).....() ไม่มีส่วนร่วม.....
14. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าอย่างไร
- () ไม่จับสัตว์ป่าไปขาย () ไม่จับสัตว์ป่ามากิน
 () แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นคนนำสัตว์ป่าออกจากพื้นที่ป่า
 () อื่นๆ(ระบุ).....() ไม่มีส่วนร่วม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างมาก
1. ควรมีการเก็บรักษาน้ำดิบไว้ใช้มากขึ้นและ การส่งเสริมให้มีการประหยัดการใช้น้ำ เพื่อ ให้มีน้ำใช้เพียงพอ					
2. ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบประปาบน เกาะช้าง เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ					
3. ควรมีการปรับปรุงระบบการจ่ายไฟฟ้าบน เกาะช้าง เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจ กรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง					
4. ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงข่ายถนน บนเกาะช้าง เพื่อให้การเดินทางโดยรถ ยนต์บนเกาะช้างสามารถทำได้โดยสะดวก					
5. ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการจัดให้มีเส้นทางจักรยานและทางเดิน เท้าในบริเวณป่าดิบชื้นในเขตอุทยาน					
6. ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัดน้ำ เสีย เพื่อรองรับปริมาณน้ำเสียบนเกาะช้าง					
7. ควรมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรองรับ ปริมาณขยะบนเกาะช้าง					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
8. ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบโทรคมนาคมและงานบริการด้านอื่นๆ บนเกาะช้าง เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น					
9. ควรมีตลาดของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกษตรกรรมด้านตะวันออก โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่งอาหารสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันตกของเกาะ					
10. ควรมีการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น					
11. ไม่จำเป็นต้องมีการตลาดและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในเกาะช้างลักษณะ Package Tour เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวประเภท Long Stay และ Home Stay					
12. ควรกำหนดให้พื้นที่เกาะช้างด้านตะวันออกเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงประมงชายฝั่ง การเกษตรและชุมชนที่อยู่อาศัย ส่วนด้านตะวันตกเน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ					
13. ควรมีการกำหนดพื้นที่บริเวณหาดทรายขาวให้เป็นสถานบ้านเที่ยง					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
14. ควรมีการอนุรักษ์สภาพแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวไปกระจุกตัวอยู่แหล่งท่องเที่ยวใดท่องเที่ยวหนึ่ง					
15. ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชายเลน ปะการังและสัตว์สวยงามในทะเล					
16. ควรมีมาตรการควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้ (ในที่นี้ผลกระทบหมายถึงรวมทั้งผลดีและผลเสีย
จากการพัฒนาเกาะช้าง)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้การคมนาคมดีขึ้น					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
2. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดความขัดแย้งเรื่องการใช้ที่ดินระหว่างประชาชนกับหน่วยงานรัฐ					
3. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีการพัฒนาระบบประปา ลดการขาดแคลนการใช้น้ำในฤดูแล้ง					
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของคนในพื้นที่					
5. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น					
6. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ชุมชนในท้องถิ่นขาดความเข้มแข็ง					
7. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น					
8. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่แย่ลง					
9. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น					
10. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาโรคติดต่อมากขึ้น					
11. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
12. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาเสียดิตเพิ่มขึ้น					
13. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. สภาพแวดล้อมของพื้นที่เกาะช้างไม่สามารถรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้					
2. ประชาชนบนเกาะช้างพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวโฮมสเตย์เป็นอย่างดี					
3. เกาะช้างไม่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
4. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ช่วยให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างเป็นไปด้วยดี					
5. ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการโฮมสเตย์เท่าที่ควร					
6. อบต. มีส่วนช่วยสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง					
7. นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังขาดจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร					
8. ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนช่วยในการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างเป็นไปด้วยดี					

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

1. ท่านคิดว่าปัญหาอะไรที่ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการแก้ไข.....
2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการท่องเที่ยว

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง

จังหวัดตราด

ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

บ้านเลขที่.....วันที่สัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าประถมศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

มัธยมศึกษาปลายหรือเทียบเท่า

อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

สูงกว่าปริญญาตรี

4. การประกอบอาชีพ

4.1 อาชีพเดิมทำอะไร.....

4.2 อาชีพปัจจุบัน

อาชีพหลัก ประมง

เกษตรกรรม

รับจ้าง

ค้าขายทั่วไป

ไกด์ท้องถิ่น (เดินป่า)

ไกด์ท้องถิ่น(เรือน้ำเที่ยว)

ประกอบการโฮมสเตย์ (Home stay)

ประกอบการบังกะไล

ประกอบการรีสอร์ท

อื่นๆ(ระบุ).....

อาชีพรอง ประมง

เกษตรกรรม

- () รับจ้าง () ค้าขายทั่วไป
 () โกดังท้องถิ่น (เดินป่า) () โกดังท้องถิ่น(เรือน้ำเที่ยว)
 () ประกอบการโฮมสเตย์ (Home stay)
 () ประกอบการบังกะไล () ประกอบการรีสอร์ท
 () อื่นๆ(ระบุ).....

5. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่หมู่บ้านนี้

- () น้อยกว่า 5 ปี () 5-10 ปี
 () 11-15 ปี () มากกว่า 15 ปี

6. อพยพมาจากไหน.....

7. รายได้โดยประมาณต่อปี.....บาท/ปี

8. ท่านมีที่ทำกินหรือไม่

- () มี () ไม่มี

8.1 ถ้ามี มีจำนวน.....ไร่

ประเภทกรรมสิทธิ์ที่ดิน

- () โฉนดที่ดิน () ภบท.5
 () นส.3 () นส.3ก
 () สค.1 () อื่นๆ (ระบุ).....

8.2 ถ้าไม่มี

- () เสา () อื่นๆ(ระบุ).....

ข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรธรรมชาติ

9. ท่านมีการพึงพิงทรัพยากรธรรมชาติอะไรบ้าง อย่างไร (เช่น การจับเคยเพื่อทำกะปิ การนำนักท่องเที่ยวชมปะการัง การเก็บหาของป่า เป็นต้น)

- () ทรัพยากรป่าไม้
 - ป่าชายเลน.....
 - ป่าบก.....
 () ทรัพยากรสัตว์ป่า
 - ป่าชายเลน.....
 - ป่าบก.....
 () ทรัพยากรทางทะเล.....

- () อื่นๆ (ระบุ).....
10. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้(ป่าบก)อย่างไร
- () ปลูกป่า/ฟื้นฟูป่า () ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า
- () ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า
- () แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นผู้บุกรุก
- () อื่นๆ (ระบุ)..... () ไม่มีส่วนร่วม
11. (ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้(ป่าชายเลน)อย่างไร
- () ปลูกป่า/ฟื้นฟูป่า () ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า
- () ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า
- () แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นผู้บุกรุก
- () อื่นๆ(ระบุ)..... () ไม่มีส่วนร่วม
12. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างไร
- () ไม่จับสัตว์ทะเลในฤดูวางไข่ () ไม่จับสัตว์ทะเลสวยงามไปขาย
- () แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงในทะเล
- () แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่นำปะการังหรือสัตว์ทะเลสวยงาม
- () วางทุ่นกันแนวปะการัง
- () อื่นๆ(ระบุ)..... () ไม่มีส่วนร่วม.....
13. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าอย่างไร
- () ไม่จับสัตว์ป่าไปขาย () ไม่จับสัตว์ป่ามากิน
- () แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นคนนำสัตว์ป่าออกจากพื้นที่ป่า
- () อื่นๆ (ระบุ)..... () ไม่มีส่วนร่วม

ข้อมูลด้านการประกอบการ

14. ระยะเวลาในการประกอบการ.....ปี.....เดือน
15. ลักษณะการบริการ (เฉพาะผู้ประกอบการโฮมสเตย์)
- () พักในบ้านเจ้าของบ้าน () พักแยกจากบ้านของเจ้าของบ้าน
16. จำนวนบุคลากรในการดำเนินการ(คน)
17. ขนาดที่พัก ราคาที่พักและอาหาร (สำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์และรีสอร์ท)
- 17.1 จำนวนห้องพัก.....(ห้อง)
- 17.2 ความจุของห้องพัก.....(คน/ห้อง)

- 17.3 ราคาห้องพัก.....(บาท/คน/วัน)
- 17.4 ค่าอาหาร.....(บาท/คน/มื้อ)
18. ขนาดเรือนำเที่ยว(เฉพาะผู้ประกอบการเรือนำเที่ยว)
- 18.1 จำนวนที่นั่ง.....
- 18.2 ราคาค่าโดยสารนำเที่ยว
- ().....(บาท/คน/เที่ยว)
- ().....(บาท/ลำ/เที่ยว)
19. ค่าใช้จ่ายในกิจกรรม
- () ดำน้ำดูปะการัง ราคา.....(บาท/คน) () ตกหมึกราคา.....(บาท/คน)
- () กิจกรรมอื่นๆ (ระบุ).....ราคา.....(บาท)
20. Package tour มีกิจกรรมและค่าใช้จ่าย.....
21. ทำไมท่านถึงตัดสินใจดำเนินอาชีพนี้.....
-
-
22. หน่วยงานใดที่เข้ามาช่วยเหลือท่านเกี่ยวกับการทำโฮมสเตย์ (Home stay) ช่วยเหลือในด้านใด

หน่วยงาน	รูปแบบการให้ความช่วยเหลือในกิจกรรม Home stay
() ททท.	
() พัฒนาชุมชน	
() อุทยานแห่งชาติ	
() สาธารณสุข	
() อบต.	
() อื่นๆ (ระบุ).....

() ไม่มี	----- ไม่มี -----

23. ใครเป็นผู้ลงทุนในการประกอบการ.....

24. ผู้ที่ทำมีการร่วมกลุ่มกันหรือไม่

() ไม่มี () มี () ไม่แน่ใจ

22.1 ถ้ามี ท่านร่วมเป็นสมาชิกหรือไม่

() เป็นสมาชิก () ไม่เป็นสมาชิก

25. นักท่องเที่ยวที่มาพักในโฮมสเตย์ของท่านติดต่อผ่านบุคคลหรือหน่วยงานใด

() ติดต่อโดยตรงกับท่าน () ติดต่อผ่านผู้ใหญ่บ้าน
 () ติดต่อผ่านบริษัททัวร์ () ติดต่อผ่าน อบต.
 () ติดต่อผ่าน ททท. () อื่นๆ(ระบุ).....

26. หากนักท่องเที่ยวติดต่อผ่านบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายให้แก่บุคคลหรือหน่วยงานเหล่านี้หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่

ข้อมูลด้านการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลจากการท่องเที่ยว

27. ท่านมีการจัดการขยะที่มาจากนักท่องเที่ยวอย่างไร

() มีถุงดำสำหรับให้นักท่องเที่ยวใส่ขยะเพื่อนำกลับไปทิ้งที่ฝัง
 () ท่านเป็นผู้เก็บขยะเองเพื่อนำไปกำจัดขั้นต่อไป
 () อื่นๆ(ระบุ)..... () ไม่มีการดำเนินการใดๆ

28. ท่านนำขยะมากำจัดอย่างไร

() ไม่คัดแยกขยะก่อนนำไปเผา () ไม่คัดแยกขยะก่อนนำไปฝังกลบ
 () คัดแยกขยะก่อนนำไปเผา () คัดแยกขยะก่อนนำไปฝังกลบ
 () อื่นๆ(ระบุ)..... () ไม่มีการดำเนินการใดๆ

29. หากท่านมีการคัดแยกขยะ ขยะที่ท่านคัดแยกมีการนำมาใช้ประโยชน์หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่

ถ้าใช่ ท่านมีการใช้ประโยชน์จากขยะที่คัดแยกอย่างไร

() นำกลับมาใช้ใหม่ (recycle) () นำไปขาย
 () อื่นๆ (ระบุ).....

30. ท่านมีการจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากที่พักของนักท่องเที่ยวอย่างไร

() ปล่องลงสู่ทะเลหรือแหล่งน้ำโดยไม่มีการบำบัด
 () มีบ่อกักเก็บก่อนส่งให้หน่วยงานเกี่ยวข้องไปจัดการ

() อื่นๆ (ระบุ).....

31. ท่านมีการจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากเรือน้ำทิ้วอย่างไร

() ปล่ยลงสู่ทะเลหรือแหล่งน้ำโดยไม่มีการบำบัด

() มีบ่อกักเก็บก่อนส่งให้หน่วยงานเกี่ยวข้องไปจัดการ

() อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหา

1. โฮมสเตย์ของท่านมีกิจกรรมในบ้าน (กิจวัตรประจำวัน)อะไรที่ทำร่วมกับนักท่องเที่ยว(เช่น ดูทีวีร่วมกัน รับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น).....

2. กิจกรรมที่ดำเนินการนั้นมีผู้นำเที่ยวโดยคนในพื้นที่ของท่านหรือไม่ มีกิจกรรมใดบ้าง ผู้นำเที่ยวได้มีการแจ้งหรือแนะนำนักท่องเที่ยวในเรื่องการอนุรักษ์หรือป้องกันทรัพยากรธรรมชาติขณะทำกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร.....

3. จากการดำเนินการโฮมสเตย์ท่านพบปัญหาอะไรบ้าง

2. ปัญหาจากข้อ 2.ท่านมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร.....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. ควรมีการเก็บรักษาน้ำดิบไว้ใช้มากขึ้นและ การส่งเสริมให้มีการประหยัดการใช้น้ำเพื่อให้ มีน้ำใช้เพียงพอในการประกอบกร					
2.ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบประปาบน เกาะช้าง เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอในการ ประกอบกร					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
3.ควรมีการปรับปรุงระบบการจ่ายไฟฟ้าบน เกาะช้าง เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจ กรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง					
4.ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงข่ายถนน บนเกาะช้าง เพื่อให้การเดินทางโดยรถ ยนต์บนเกาะช้างสามารถทำได้โดยสะดวก					
5.ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดย การจัดให้มีเส้นทางจักรยานและทางเดินเท้า ในบริเวณป่าดิบชื้นในเขตอุทยาน					
6.ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรองรับปริมาณน้ำเสียบนเกาะช้าง					
7.ควรมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรองรับ ปริมาณขยะบนเกาะช้าง					
8.ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบโทร คมนาคมและงานบริการด้านอื่นๆ บนเกาะ ช้าง เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
9. ควรมีตลาดของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกษตรกรรมด้านตะวันออกของเกาะโดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่งอาหารสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันตกของเกาะ					
10. ควรมีการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น					
11. ไม่จำเป็นต้องมีการตลาดและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในเกาะข้างลักษณะ Package Tour เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวประเภท Long Stay และ Home Stay					
12. ควรกำหนดให้พื้นที่เกาะข้างด้านตะวันออกเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงประมงชายฝั่ง การเกษตรและชุมชนที่อยู่อาศัย ส่วนด้านตะวันตกเน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ					
13. ท่านคิดว่าควรมีการกำหนดพื้นที่บริเวณหาดทรายขาวให้เป็นสถานบันเทิง					
14. ท่านคิดว่าควรมีการอนุรักษ์สภาพแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวไปกระจุกตัวอยู่แหล่งท่องเที่ยวใดท่องเที่ยวหนึ่ง					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
15.ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชายเลน ปะการังและสัตว์สวยงามในทะเล					
16.ควรมีมาตรการควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้ (ในที่นี้ผลกระทบหมายถึงรวมทั้งผลดีและผลเสีย
จากการพัฒนาเกาะช้าง)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1.การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้การคมนาคมดีขึ้น					
2. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดความขัดแย้งเรื่องการใช้ที่ดินระหว่างประชาชนกับหน่วยงานรัฐ					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
3. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีการพัฒนาระบบประปา ลดการขาดแคลนการใช้น้ำในฤดูแล้ง					
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของคนในพื้นที่					
5. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น					
6. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ชุมชนในท้องถิ่นขาดความเข้มแข็ง					
7. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น					
8. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่แย่ลง					
9. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น					
10. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาโรคติดต่อมากขึ้น					
11. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ					
12. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาขยะเพิ่มมากขึ้น					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
13. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ					

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. สภาพแวดล้อมของพื้นที่เกาะช้างไม่สามารถรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้					
2. ประชาชนบนเกาะช้างพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวโฮมสเตย์เป็นอย่างดี					
3. เกาะช้างไม่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
4. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ช่วยให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างเป็นไปด้วยดี					
5. ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการโฮมสเตย์เท่าที่ควร					
6. อบต. มีส่วนช่วยสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง					
7. นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังขาดจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร					
8. ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนช่วยในการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างเป็นไปด้วยดี					

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

1. ท่านคิดว่าปัญหาอะไรที่ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการแก้ไข.....
2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

แบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง
จังหวัดตราด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าประถมศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

() มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

() อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

() ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

() นักเรียน/นักศึกษา

() ราชการ/รัฐวิสาหกิจ

() เอกชน

() ค้าขาย/ส่วนตัว

() เกษตรกร

() รับจ้างทั่วไป

() แม่บ้าน

()ว่างงาน

() อื่นๆ(ระบุ).....

5. รายได้ต่อเดือน.....บาท/เดือน

รูปแบบการท่องเที่ยว

6. ท่านเดินทางมาจากจังหวัดใด.....

7. ท่านเดินทาง () มาคนเดียว () มากับญาติ.....คน

() มากับเพื่อน.....คน () มากับบริษัทนำเที่ยว.....คน

() มากับสถานศึกษา.....คน () มากับที่ทำงาน.....คน

- () อื่นๆ (ระบุ).....คน
8. เดินทางมาโดย () รถยนต์ส่วนตัว () รถโดยสารบนเกาะ
 () รถตู้เช่า () รถบริษัทนำเที่ยว () รถโดยสารขนาดใหญ่/รถทัวร์เช่า
 () จักรยาน () รถจักรยานยนต์ () เดิน
 () อื่นๆ(ระบุ).....
9. ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว.....วัน
10. ท่านมาเที่ยวเกาะช้าง เป็นครั้งที่.....
11. ท่านทราบเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือไม่
 () ทราบ () ไม่ทราบ
12. ท่านรู้จักโฮมสเตย์ (Home stay) แห่งนี้จากสื่อใด
 () วิทยุ/โทรทัศน์ () ททท.
 () บริษัทนำเที่ยว () เอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือ แผ่นพับ
 () เพื่อน () ญาติ พี่น้อง
 () สถาบันการศึกษา () อินเทอร์เน็ต
 () อื่นๆ (ระบุ).....
13. ท่านติดต่อโฮมสเตย์ (Homestay) แห่งนี้กับใคร
 () ติดต่อโดยตรงกับเจ้าของโฮมสเตย์ () ติดต่อผ่านผู้ใหญ่บ้าน
 () ติดต่อผ่านบริษัททัวร์ () อื่นๆ(ระบุ).....
14. ท่านมาโฮมสเตย์ (Homestay) ที่เกาะช้าง เป็นครั้งที่.....
15. ท่านจะกลับมาพักที่โฮมสเตย์ (Homestay) อีกหรือไม่
 () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ
16. ท่านรู้สึกประทับใจอะไรในแหล่งท่องเที่ยวบ้าง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนากองทั่วยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. ควรมีการเก็บรักษาน้ำดิบไว้ใช้มากขึ้นและ การส่งเสริมให้มีการประหยัดการใช้น้ำ เพื่อ ให้มีน้ำใช้เพียงพอ					
2. ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบประปาบน เกาะช้าง เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ					
3. ควรมีการปรับปรุงระบบการจ่ายไฟฟ้าบน เกาะช้าง เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจ กรรมกาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง					
4. ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงข่ายถนน บนเกาะช้าง เพื่อให้การเดินทางโดยรถ ยนต์บนเกาะช้างสามารถทำได้โดยสะดวก					
5. ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการจัดให้มีเส้นทางจักรยานและทางเดิน เท้าในบริเวณป่าดิบชื้นในเขตอุทยาน					
6. ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัดน้ำ เสีย เพื่อรองรับปริมาณน้ำเสียบนเกาะช้าง					
7. ควรมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรองรับ ปริมาณขยะบนเกาะช้าง					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างมาก
8. ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบโทรคมนาคมและงานบริการด้านอื่นๆ บนเกาะช้าง เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น					
9. ควรมีตลาดของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกษตรกรรมด้านตะวันออกของเกาะช้าง โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่งอาหารสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันตกของเกาะช้าง (ด้านตะวันตก เช่น หาดคลองพร้าว ทรายขาว โกงแบ้)					
10. ควรมีการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น					
11. ไม่จำเป็นต้องมีการตลาดและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในเกาะช้างลักษณะ Package Tour เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวประเภท Long Stay และ Home Stay					
12. ควรมีการอนุรักษ์สภาพแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวไปกระจุกตัวอยู่แหล่งท่องเที่ยวใดท่องเที่ยวหนึ่ง					
13. ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชายเลน ปะการังและสัตว์สวยงามในทะเล					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
14. ควรมีมาตรการควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้ (ในที่นี้ผลกระทบหมายถึงผลดีและผลเสีย
จากการพัฒนาเกาะช้าง)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้การคมนาคมดีขึ้น					
2. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่แยลง					
3. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น					
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาโรคติดต่อมากขึ้น					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
5. การพัฒนาการท่องเที่ยวกาะช้างทำให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น					
6. การพัฒนาการท่องเที่ยวกาะช้างทำให้เกิดปัญหาเสียดัดเพิ่มขึ้น					
7. การพัฒนาการท่องเที่ยวกาะช้างทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น					
8. การพัฒนาการท่องเที่ยวกาะช้างทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวยุติราคาสูงขึ้น					
9. การพัฒนาการท่องเที่ยวกาะช้างทำให้เกิดการจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ					
10. การพัฒนาการท่องเที่ยวกาะช้างทำให้เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างมาก
1.สภาพแวดล้อมของพื้นที่เกาะช้างไม่ สามารถรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้					
2. ประชาชนบนเกาะช้างพร้อมที่จะให้ความ ช่วยเหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาท่อง เที่ยวโฮมสเตย์เป็นอย่างดี					
3.เกาะช้างไม่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่ เพิ่มขึ้นได้					
4.ผู้ประกอบการโฮมสเตย์มีความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี					
5. นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังขาดจิตสำนึก ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเท่า ที่ควร					

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

1. ท่านคิดว่ากิจกรรมที่โฮมสเตย์ทำในปัจจุบันดีหรือไม่ อยากให้มีปรับปรุงอะไร.....
2. ท่านเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างควรมีการปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร (เช่น
ที่พัก แหล่งท่องเที่ยวและอื่นๆ).....
3. ท่านคิดว่าปัญหาอะไรที่ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการแก้ไข.....
4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

คำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง
จังหวัดตราด

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง

1.2 ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง

1.3 วันที่สัมภาษณ์

1.4 ระยะเวลาการทำงานในฐานะหัวหน้าและรองหัวหน้าอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

2.1 ประวัติความเป็นมาของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

2.2 สภาพแวดล้อมปัจจุบันของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

2.3 ระเบียบของอุทยานแห่งชาติเกาะช้างในเรื่องการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
เกาะช้างเพื่อทำโฮมสเตย์ (Home Stay)

3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.1 การทราบถึงแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.2 ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.3 ผลกระทบต่อหน่วยงานที่เกิดจากแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

3.4 แผนเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

4. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

4.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง อธิบายเหตุผลประกอบ

4.2 ความคิดเห็นต่อผลดี และผลเสียที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

4.3 ความคิดเห็นในเรื่องศักยภาพในการทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ความพร้อมด้าน

สิ่งแวดล้อม ประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐและท้องถิ่นบนเกาะช้างและนักท่องเที่ยว

ที่มาที่เกี่ยวข้องข้าง)

5. บทบาทและหน้าที่

5.1 บทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะช้าง

5.2 การให้ความช่วยเหลือในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับบ้านสลักเพชร

5.3 การประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านสลัก

เพชร

5.4 ในเรื่องของการบริหาร ปัญหา (ระหว่างหน่วยงานราชการ หน่วยงานท้องถิ่น ประชาชน -ให้ความร่วมมือหรือไม่)และการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานนี้กับหน่วยงาน

5.5 การรับทราบของอุทยานแห่งชาติเกาะช้างในเรื่องแผนของ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และการช่วยเหลือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และการที่อบต.ให้ความช่วยเหลือกับหน่วยงานอุทยานแห่งชาติเกาะช้างการประสานงาน ของหน่วยงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เช่น การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

6. ข้อเสนอแนะต่างๆ(ถ้ามี)

6.1 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีการดำเนินการบนเกาะช้างในปัจจุบัน

คำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกอบต.เกาะช้างใต้

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง
จังหวัดตราด

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง

1.2 ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง

1.3 วันที่สัมภาษณ์.....

2. คำถามเกี่ยวกับการดำเนินการโฮมสเตย์ (Home Stay)

2.1 ท่านทราบว่าพื้นที่ที่ท่านดูแลอยู่มีการทำท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือไม่

2.2 มีท่องเที่ยวเชิงนิเวศอะไรบ้าง มีกี่แห่งที่ดำเนินการแล้ว

2.3 งบประมาณที่ได้รับมาเพียงพอหรือไม่

2.4 ในเรื่องการทำโฮมสเตย์ (Home Stay) นั้น ไม่ทราบว่าใครหรือหน่วยงานใดเป็นผู้ริเริ่มให้ดำเนินการกับบ้านสลักเพชร และมีหน่วยงานใดเข้ามาให้ความช่วยเหลือบ้าง

2.5 ในการทำโฮมสเตย์ (Home Stay) นั้นมีการจัดเป็นกลุ่มหรือชมรมหรือไม่ อย่างไรได้รับความร่วมมือหรือไม่

2.6 หลังจากที่มีการทำโฮมสเตย์ (Home Stay) แล้ว พบปัญหาอะไรบ้าง มีการดำเนิน

การแก้ไขอย่างไร

3. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

3.1 ท่านคิดอย่างไรต่อแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง เห็นด้วยหรือไม่ ขอให้อธิบายเหตุผลประกอบ

3.2 ท่านคิดว่าจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างจะเกิดผลดีและผลเสียหรือไม่อย่างไร

3.3 ท่านคิดว่าด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐและท้องถิ่น มีความพร้อมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างหรือไม่

4. บทบาทและหน้าที่

4.1 ปัจจุบัน อบต.มีบทบาทและหน้าที่อะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวเกาะช้าง

4.2 อบต.ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านนี้หรือไม่ อย่างไร

4.3 อบต. มีส่วนเกี่ยวข้องการให้ความช่วยเหลือในเรื่องการทำโฮมสเตย์ (Home Stay) หรือไม่ อย่างไร

4.4 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ฉบับปัจจุบัน ได้กล่าวไว้ถึงนโยบายแห่งรัฐด้านสิ่งแวดล้อมในหมวด 5 มาตรา 79 ไว้ว่า "รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริม บำรุงรักษาและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน" จากบทบัญญัตินี้ รัฐต้องมีนโยบายในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในกิจกรรมข้างต้น ไม่ทราบว่าคุณได้ให้โอกาสแก่ประชาชนในพื้นที่ในการร่วมวางแผนหรือแก้ปัญหาหรือไม่ อย่างไร

4.5 ท่านต้องการให้หน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยเหลือหรือประสานงานหรือไม่ ท่านได้มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร มีปัญหาเรื่องกระประสานงานกับหน่วยงานอื่นหรือไม่

4.6 ทาง อบต.ทราบถึงแผนของทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้างหรือไม่ ท่านได้ช่วยเหลืออะไรกับทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้างบ้าง อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีการช่วยเหลือท่านบ้างหรือไม่

4.7 อบต. กับทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีการประสานงานบ้างหรือไม่ อย่างไร เช่นทางอุทยานมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้ฝึกสินค้าท้องถิ่นขายในอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง เป็นต้น

5. ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

5.1 ท่านเห็นว่าแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวเกาะช้างควรมีการปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร

5.2 ท่านคิดว่าปัญหาอะไรที่ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการแก้ไข

5.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง
จังหวัดตราด

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง

1.2 วันที่สัมภาษณ์

2. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

2.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง อธิบายเหตุผลประกอบ

2.2 ความคิดเห็นต่อผลดี และผลเสียที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐและ
ท้องถิ่นบนเกาะช้าง และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะช้างกับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

3. บทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

3.1 บทบาทและหน้าที่

3.2 การให้ความช่วยเหลือในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับบ้านสลักเพชร

3.3 ปัญหาในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับบ้านสลักเพชร

3.4 หน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยเหลือ อยากให้หน่วยใดมาช่วยและช่วยในเรื่องใด

4. ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

4.2 ปัญหาที่ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการแก้ไข

4.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชน

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง
จังหวัดตราด

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-นามสกุล

1.2 วันที่สัมภาษณ์

2. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

2.2 หมู่บ้านนี้ (บ้านสลักเพชร) ตั้งเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ.ใด

2.3 อายุแท้จริงของหมู่บ้าน นี้ (บ้านสลักเพชร) ตั้งแต่คนกลุ่มแรกมาอยู่ประมาณกี่ปี

2.4 ขอให้เล่าประวัติการตั้งเป็นหมู่บ้าน (บ้านสลักเพชร) เป็นอย่างไร ทำไมจึงมาตั้งที่นี่

2.5 หมู่บ้านนี้แยกมาจากหมู่บ้านอื่นหรือไม่ ถ้าแยก แยกมาจากหมู่บ้านใด ตำบล/
อำเภอใด/เมื่อไร

2.6 ถ้าหมู่บ้านที่ย้ายมาจากเขตป่ามาตั้งถิ่นฐานใหม่ ขอให้เล่าประวัติของหมู่บ้านเดิม

3. ลักษณะโดยทั่วไปของหมู่บ้าน

3.1 จำนวนครัวเรือนทั้งหมด จำนวนประชากรกี่คน เนื้อที่หมู่บ้านกี่ไร่

3.2 ลักษณะการตั้งบ้านเรือนในหมู่บ้าน เป็นแบบใด

3.2.1 อยู่รวมกันเป็นกลุ่มทั้งหมู่บ้าน

3.2.2 อยู่กระจายเป็นกลุ่มย่อยๆประมาณ กลุ่มละกี่หลังคาเรือน

3.2.3 อยู่กระจายตามที่ดินของตนเองแต่ละครัวเรือน

3.2.4 อยู่เรียงตามถนน/ลำน้ำชื่ออะไร

3.2.5 อยู่กระจายตามแนวป่า ป่าชื่ออะไร

3.2.6 แบบอื่นๆ (ระบุ)

3.3 หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนหรือไม่ ระบุชื่อป่าสงวน / เขตอุทยาน

3.4 มีประมาณกี่ครัวเรือน ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ติดแนวเขตป่า อยู่ติดแนวเขตใด อยู่ในเขต

โต (หรืออาจประมาณร้อยละ)

3.5 ที่ดินเกษตรกรรมของชาวบ้านส่วนใหญ่อยู่บริเวณใด

3.5.1 อยู่เป็นที่ดินเฉพาะของครัวเรือน (บ้านอยู่ในเขตที่ดินเกษตรของตัวเอง)

3.5.2 อยู่ที่ดินเกษตรแยกจากหมู่บ้าน อยู่ห่างหมู่บ้านไปทางใด อยู่ห่างป่ามาก

น้อยแค่ไหน ชื่อป่าอะไร

3.5.3 ที่ดินเกษตรในเขตสัตว์ป่าหรือไม่ มีเนื้อที่กี่ไร่ ประชาชนก็ขาย

3.6 แหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ประโยชน์ในหมู่บ้าน

3.6.1 สำหรับน้ำกิน/น้ำใช้ ใช้น้ำอะไร

3.6.2 สำหรับการเกษตร ใช้น้ำอะไร

3.6.3 มีปัญหาขาดแคลนน้ำหรือไม่ แก้ปัญหาอย่างไร

4. ความสัมพันธ์ของชาวบ้านในหมู่บ้าน

4.1 ลักษณะประชากร คนส่วนใหญ่เป็นคนที่นี้ หรือเป็นคนที่ย้ายมาจากที่อื่น (มีกี่%ที่เป็นคนอพยพ) มาจากไหนบ้าง มีเป็นญาติหรือเกี่ยวดองกันมากน้อยแค่ไหน มีการตั้งบ้านเรือนเฉพาะกลุ่มญาติ หรือกลุ่มที่ย้ายมาจากหมู่บ้าน/ตำบล/อำเภอ/จังหวัดเดียวกันหรือไม่

4.1.1 ลักษณะครัวเรือนเป็นอย่างไร

4.1.2 ครัวเรือนที่ย้ายมาจำนวนเท่าไร

4.1.3 ส่วนมากมาจากไหน

4.1.4 อพยพมากในราวปี พ.ศ.อะไร

4.1.5 ความสัมพันธ์ของชาวบ้าน เป็นญาติ/คนบ้านเดียวกัน ฯลฯ

4.1.6 การตั้งบ้านเรือน อยู่ในกลุ่มญาติ/คนบ้านเดียวกัน ฯลฯ

4.2 ขอให้เล่าถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นของบ้านสลักเพชร

4.3 บ้านสลักเพชรมีภูมิปัญญาท้องถิ่นอะไรบ้าง

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้าน เป็นอย่างไร มีการช่วยเหลือกันและกัน ความร่วมมือในการพัฒนาส่วนร่วม ฯลฯ

5. อาชีพประชากร ครัวเรือนส่วนใหญ่ทำอาชีพอะไร ถ้าทำเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ปลูกอะไร ผลผลิตเป็นอย่างไร อาชีพที่ทำทำกันในช่วงเวลาใดของปี (วิธีการประกอบอาชีพ เช่น วิธีการทำกะปิ เป็นต้น) มีปัญหาอะไรที่เกี่ยวกับอาชีพของชาวบ้าน

5.1 มีคนว่างงานบ้างหรือไม่ ตอนนี้ทำอะไรอยู่ในหมู่บ้าน

5.2 มีอาชีพใดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบ้าง มีจำนวนเท่าไร

5.3 มีอาชีพเสริมอะไรในหมู่บ้านบ้าง การดำเนินการเป็นอย่างไรบ้าง

6. ด้านการดำเนินการโฮมสเตย์ (Home Stay)

6.1 ประวัติความเป็นมาของโฮมสเตย์ (Home Stay) ในบ้านสลักเพชร (มีหน่วยงานใดมาเกี่ยวข้องบ้าง ใครมาอบรมโฮมสเตย์ (Home Stay) ระยะเวลาดำเนินการนานเท่าไร มีเครือข่าย/ชมรมหรือไม่ การติดต่อของนักท่องเที่ยวผ่านใคร)

6.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวของบ้านสลักเพชรมีอะไรบ้าง ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ มีความโดดเด่นกว่าที่อื่นอย่างไร

6.3 โฮมสเตย์ (Home Stay) ที่มีรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างไร ทั้งด้านที่พัก อาหาร กิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้แก่ อาชญากรรม น้ำเสีย ขยะ เป็นต้น

7. ในการดำเนินการโฮมสเตย์ (Home Stay) นั้นมีปัญหาอะไรบ้าง และมีการดำเนินการแก้ไขอย่างไร

8. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

8.1 ท่านคิดอย่างไรต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง เห็นด้วยหรือไม่ ขอให้อธิบายเหตุผลประกอบ

8.2 ท่านคิดว่าจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างจะเกิดผลดีและผลเสียหรือไม่ อย่างไรกับบ้านสลักเพชร (ทั้งด้านบวกและด้านลบ)

8.3 ท่านคิดว่าด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐ และท้องถิ่น มีความพร้อมหรือยังกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างที่มีต่อบ้านสลักเพชร 9. บทบาทและหน้าที่

9.1 ปัจจุบันท่านมีบทบาทและหน้าที่อะไรบ้างในกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

9.2 ท่านดำเนินการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านนี้หรือไม่ อย่างไร

9.3 ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือในเรื่องการทำโฮมสเตย์ (Home Stay) หรือไม่ อย่างไร

10. ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

10.1 ท่านเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดำเนินการบนเกาะช้างในปัจจุบันควรมีการปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก

1. พงศธร สลักเพชร ตำแหน่งนายก อบต.เกาะช้างใต้ , สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2547
2. ชชาติชาย ศรีโพธิ์ ตำแหน่งปลัด อบต.เกาะช้างใต้ , สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2547
3. บุญผา จิตสุวรรณ์ ตำแหน่งพัฒนาการกิจอำเภอเกาะช้าง , สัมภาษณ์วันที่ 9 ธันวาคม 2546
4. นกมล พฤษาวรรณ ตำแหน่งหัวหน้าอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง , สัมภาษณ์วันที่ 5 ธันวาคม 2546
5. นิตยชัย พันธุเดช ตำแหน่งพนักงานพิทักษ์ป่า, สัมภาษณ์วันที่ 9 ธันวาคม 2546
6. ลำพูน คงบ้านุ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 บ้านสลักเพชร, สัมภาษณ์วันที่ 10 ธันวาคม 2546
7. เกียรติศักดิ์ สิทธิถาวร (ผู้สูงอายุที่เป็นผู้นำชุมชน) , สัมภาษณ์วันที่ 10 ธันวาคม 2546

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1. นที ศิลประสาน , สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
2. นิรันดร์ บุญมาก , สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
3. สุรางค์ สัมมา, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
4. สนิท สีทองคำ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
5. มัท แซ่เตี้ยว, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
6. โมน สุขพร้อม, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
7. คำรงค์ มิตรถาวร, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
8. ศรีนวล คำภา, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
9. สมพงษ์ ลูมา, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
10. พรหมชนะ บุญล้อม, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
11. จรรยา สังข์กุล, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
12. วัชรินทร์ เวชศาสตร์, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
13. เฉลียว ฮ่องไธ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
14. มาลี โพธิ์แสง, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
15. ชัยทัศน์ เจริญพร, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546

16. ดวงเดือน ชั้นอุปถัมภ์,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
17. น้ำผึ้ง แดงชมพู,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
18. จันทนี สิทธิถาวร,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
19. พูลศรี พงษ์พัฒน์,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
20. มุกดา พัฒนาพิณ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
21. เกียรติศักดิ์ คำเสมอ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
22. ทวี บัวบก,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
23. จำปา ภูมณี,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
24. เด่นดวง สนิธิพิณ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
25. ลี้ม สวัสดิผล,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
26. สว่างจิตร พานิชสุโข,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
27. เสาวณีย์ สวัสดิผล,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
28. ประภาส วรรณสุข,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
29. มาโนช ลาภดล,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
30. ชวย สนิธิพิณ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
31. วรรณภา บุญมาต,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
32. ศักดา พาทีทิน,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
33. กิ้ม แสงไทย,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
34. เกียรติศักดิ์ สิทธิถาวร,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
35. จรัญ ลาภดล,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
36. อูบล อิมสัญชาติ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
37. เดช สวัสดิผล,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
38. แฉล้ม อินทปราณี,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
39. ทองคำ ทองสร้อย,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
40. สุเทพ แสงไทย,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
41. รัตนาภรณ์ สมวงศ์,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
42. สมพิณ อินทปราณี,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
43. ปราณี เผ่าถนอม,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
44. บุญลือ แยมจำเมือง,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546

45. รัชนี กุศลอนบาน, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
46. ดวงนภา พึ่งภักดี, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
47. มาลี พงศ์พัฒน์, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
48. แสงเดือน รุ่งเรือง, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
49. อภิญญา พยุงศรี, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
50. อรุณ สวัสดิ์ผล, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
51. อเนก สีนุประเสริฐ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
52. สมใจ แดงชมพู, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
53. ประวิทย์ สิทธิถาวร, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
54. อารมณี ถอดรูป, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
55. บุณยิ่ง สิทธิถาวร, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
56. ประยุทธ์ ศิริเอนก, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
57. จันทร์เพ็ญ เขื่อแก้ว, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
58. บุญไถ สระมาลี, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
59. ดาวเรือง ฮวบบริหาร, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
60. แด้ม ขุนสนธิ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
61. ทิวา หงษ์ร่อน, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
62. เรวดี สิงห์โตทอง, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
63. อติบุษ คงบำณ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
64. ลำพูน คงบำณ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
65. มานพ สุขสิน, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
66. อารมณี แดงชมพู, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
67. วสันต์ เประ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
68. ดวงตา สันธิพิณ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
69. ลาดร อิทปราณี, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
70. ศราวุธ ขุนสนธิ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
71. อรุณี รัตนสร้อย, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
72. สิปปวิชัย พันธุ์น้อย, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
73. เพชร แดงชมพู, สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546

74. สมศักดิ์ สลักเพชร,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
75. ธิตารัตน์ พระกระษัตริย์,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
76. อารีย์พร สลักเพชร,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
77. ยอดชาย ฝงญยุทธ (ผู้จัดการ เกาะช้าง มารีน่า แอนด์ รีสอร์ท) ,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
78. พรศิริ กังวาลไกล,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
79. วิเชียร สวัสดิ์ผล,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
80. สำเนียง หนองบัวบน,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
81. สุนันทา บุชาสุข,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
82. อำนวย สุทธิธรรม,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
83. สมหมาย สลักเพชร,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
84. สวิง สวัสดิ์ผล,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
85. สุดใจ สวัสดิ์สุข,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
86. สเมียน สิทธิถาวร,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
87. จุฑามาส ภูระหงษ์,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
88. สมพร แสงสุวรรณ,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
89. ไพรัตน์ ดวงนภา,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
90. กาญจนา คำเสมอ,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
91. เจริญ สุขกระผานนท์,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
92. วาสนา พูลเกษม,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
93. ลำไย พึ่งภักดี,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
94. จันแรม สิทธิถาวร,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
95. รวีวรรณ มิ่งสูงเนิน,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
96. มานะ พึ่งภักดี,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
97. ลำพวย สุเนตร,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
98. ประชวน รักด้ว,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
99. สมจิต สิริสาคร,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
100. มณฑล แซ่ตั้ง,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
101. อัจฉรา สลักเพชร,สัมภาษณ์วันที่ 29 ธันวาคม 2546

102. อุไร ภูระหงษ์,สัมภาษณ์วันที่ 29 ธันวาคม 2546

ภาคผนวก ๑
รูปแสดงพื้นที่ศึกษา

1. การคมนาคม

รูปที่ 1 การเดินทางของประชาชนและนักท่องเที่ยวโดยเรือเฟอร์รี่ จากท่าเรือเซ็นเตอร์พอยท์ไปสู่เกาะช้าง

รูปที่ 2 การเดินทางของนักท่องเที่ยวโดยเรือไม้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากรูปเป็นการเดินทางจากเกาะช้างไปยังท่าเรืออนุสรณ์สถานยุทธนาวีเกาะช้าง

2. สภาพทั่วไปและความเป็นอยู่ของชาวบ้านหมู่ 2 บ้านสลักเพชร

รูปที่ 3 สภาพโดยทั่วไปของหมู่บ้านซึ่งประกอบด้วย สวนผลไม้ และป่าชายเลน

รูปที่ 4 แสดงสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในหมู่บ้าน ได้แก่ ถนนภายในหมู่บ้านไปรษณีย์ ไฟฟ้า เสาโทรศัพท์มือถือ ลักษณะถนนในบ้านสลักเพชรค่อนข้างแคบ รถวิ่งได้ทางเดียว นอกจากนี้ถนนทุกสายในหมู่บ้านไม่มีไฟตามทางซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้

สภาพทั่วไปและความเป็นอยู่ของชาวบ้านหมู่ 2 บ้านสลักเพชร (ต่อ)

รูปที่ 5 ถนนสายกลาง ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างถนนในบ้านสลักเพชรกับถนนสายสลักเพชร-โรงถ่าน

รูปที่ 6 ถนนสายสลักเพชร-โรงถ่าน ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ที่จักรยานยนต์มาจากด้านตะวันตกของเกาะช้าง เช่น บ้านคลองพร้าว เป็นต้น นักท่องเที่ยวผ่านเส้นทางหมู่บ้านเพื่อชมทัศนียภาพรอบเกาะและแวะมารับประทานอาหารทะเลในร้านซีฟู๊ดของหมู่บ้าน

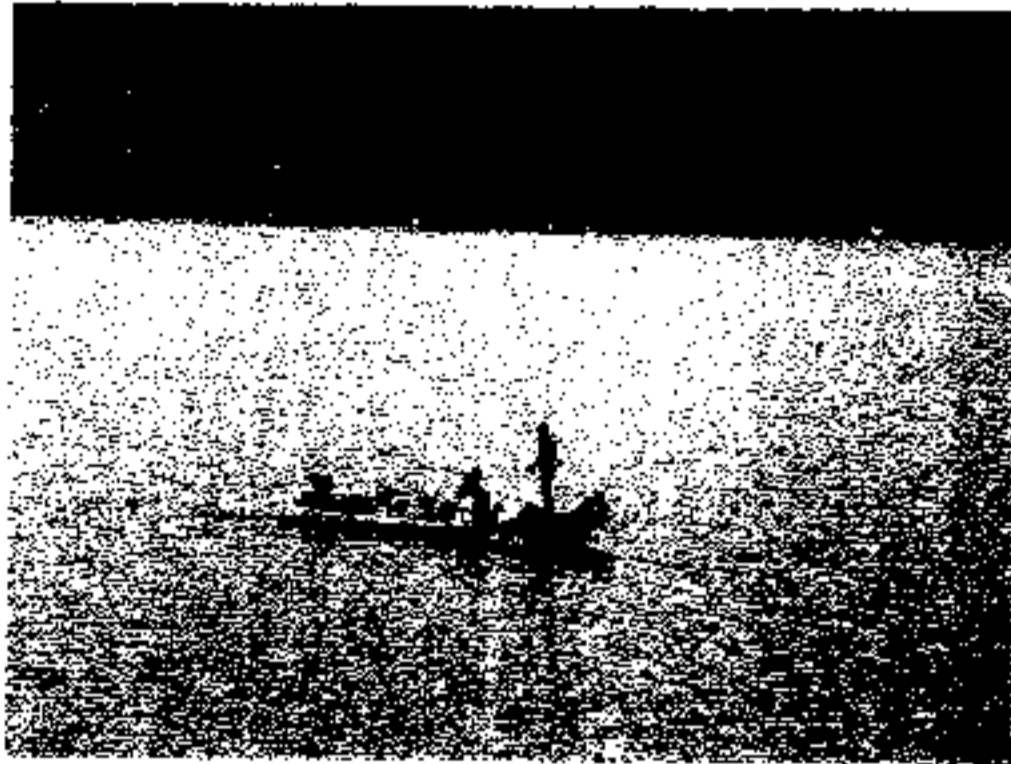

รูปที่ 7 กระชังเลี้ยงปลาในทะเลบริเวณบ้านโรงถ่าน

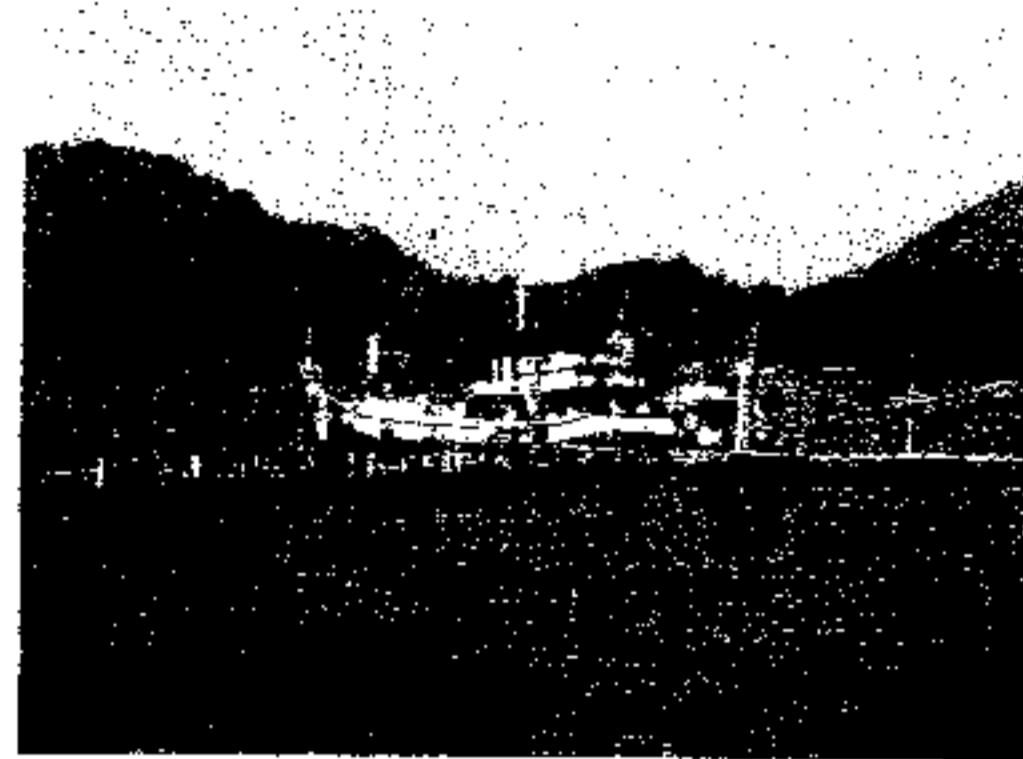

รูปที่ 8 สภาพป่าชายเลนที่สมบูรณ์

3. การประกอบอาชีพประมง

รูปที่ 9 การทำประมงพื้นบ้าน

รูปที่ 10 การทำประมงน้ำลึก

4. เครื่องมือในการทำประมงพื้นบ้าน

รูปที่ 11 การทำลอบปูของชาวบ้าน

รูปที่ 12 ลอบปูที่ใช้ในการจับปูของชาวบ้าน

เครื่องมือในการทำประมงพื้นบ้าน (ต่อ)

รูปที่ 13 ลอบหมึกซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นชนิดหนึ่งของหมู่บ้านสลักเพชร

รูปที่ 14 เครื่องมือในการจับเคย ซึ่งประกอบด้วย คันตะวีและอวนตะวี

5. การทำการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

5.1 ลักษณะโฮมสเตย์ในหมู่บ้าน

5.1.1 โฮมสเตย์ที่นักท่องเที่ยวอาศัยอยู่กับเจ้าของบ้าน

รูปที่ 15 โฮมสเตย์ที่ไม่มีการปรับแต่งบ้าน เป็นบ้านที่อยู่ติดสวน สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบนอนเต้นท์ เจ้าของบ้านมีเต้นท์ไว้สำหรับ นักท่องเที่ยว นอนข้างสวนได้

รูปที่ 16 โฮมสเตย์ที่อยู่ในทะเล

5.1.2 โฮมสเตย์ที่นักท่องเที่ยวอาศัยแยกจากเจ้าของบ้าน

รูปที่ 17 โฮมสเตย์ที่ทำเป็นลักษณะบ้าน แล้วแบ่งเป็นห้องพักให้แก่ นักท่องเที่ยวนอนร่วมกัน

รูปที่ 18 โฮมสเตย์ที่สร้างแยกจากตัวบ้าน ทำเป็นหลังๆไว้สำหรับให้ นักท่องเที่ยวเข้าพัก

รูปที่ 19 โฮมสเตย์ที่เป็นลักษณะรีสอร์ท ซึ่งสร้างแยกจากบ้านที่อยู่อาศัยของ เจ้าของ มีลักษณะโดดเด่นจากตัวบ้าน สร้างอยู่ในบ้านสลักเพชร ปัจจุบัน อยู่ในกลุ่มโฮมสเตย์ แต่ในอนาคตจะแยกตัวออกจากกลุ่ม โดยจะเปลี่ยน ไปในรูปแบบของรีสอร์ท เพราะไม่สามารถคิดราคาที่พักและดำเนินการ ตามข้อกำหนดของกลุ่มโฮมสเตย์ได้

5.1.3 ลักษณะภายใน ของโฮมสเตย์

รูปที่ 20 ลักษณะภายในโฮมสเตย์ที่จัดเตรียมไว้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ โทรทัศน์ เครื่องปรับอากาศไอเกะ เป็นต้น

รูปที่ 21 ลักษณะภายในโฮมสเตย์ที่เจ้าของปรับปรุงใหม่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งบ้านหลังนี้ยังไม่มีนักท่องเที่ยวมาพักอาศัย เนื่องจากบ้านเพิ่งปรับปรุงเสร็จและขาดการประชาสัมพันธ์ ประกอบกับบ้านอยู่บริเวณท้ายสุดของบ้านสลักเพชร ซึ่งต่างกับบ้านบริเวณบ้านโรงถ่านที่นักท่องเที่ยวนิยมไปพักมากกว่า

5.2 ลักษณะเรือนำเที่ยวในหมู่บ้าน

รูปที่ 22 เรือนำเที่ยวที่เป็นบริการเที่ยวชนิดหนึ่งซึ่งชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการเอง

รูปที่ 23 เรือประมงที่เจ้าของโฮมสเตย์นำมาบริการนักท่องเที่ยวที่มาพักโฮมสเตย์

ลักษณะเรือน้ำเตยในหมู่บ้าน (ต่อ)

รูปที่ 24 เรือน้ำเตยขนาดเล็กของชาวบ้านที่
ทำโฮมสเตย์นำมาบริการนักท่องเที่ยว
โดยมีกิจกรรม เช่น ตกหมึก ดูหิ่งห้อย
เป็นต้น

6. ปัญหาที่พบในหมู่บ้าน

6.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อม

รูปที่ 25 ปัญหาการใช้ที่ดินจากบุคคล
ภายนอกในการทำนาุ้ง ซึ่ง
อยู่ติดกับพื้นที่ปลูกป่าโกงกาง

รูปที่ 26 บุคคลภายนอกปลูกสิ่งก่อสร้างขึ้น
ในทะเล ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิด
กฎหมาย และเป็นการทำลายระบบ
นิเวศน์

ปัญหาสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

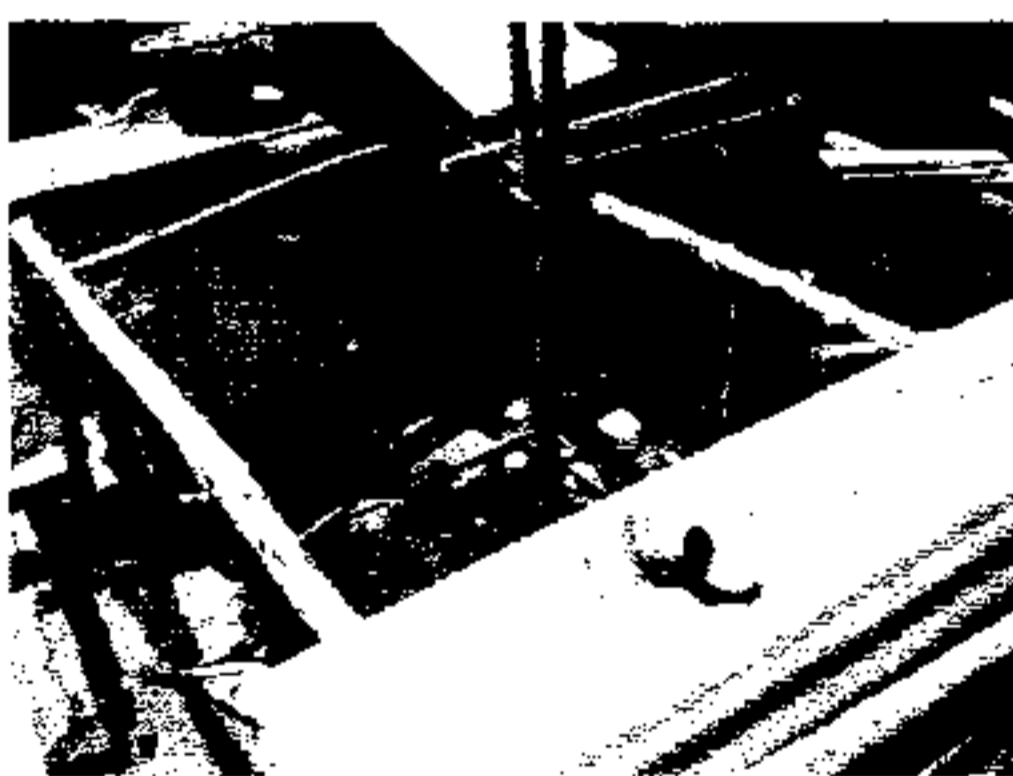

รูปที่ 27 เอกชนปรับเปลี่ยนบริเวณพื้นที่
ป่าชายเลน เป็นที่จอดรถ ซึ่ง
เป็นการปรับเปลี่ยนระบบ นิเวศน์
ที่มีอยู่เดิม

รูปที่ 28 ประชาชนในหมู่บ้านมีปัญหาขาด
แคลนน้ำจืด ซึ่งในหมู่บ้านมีระบบ
ประปาที่หน่วยงานราชการสร้างให้
แต่ปัจจุบันใช้งานไม่ได้

6.2 ปัญหาขยะ

รูปที่ 29 ปัญหาขยะในหมู่บ้าน อันเนื่องมาจาก
ชาวบ้านเป็นผู้ทิ้งขยะเองและจากขยะที่
ลอยมาจากกลางทะเล ซึ่งชาวประมง
รับจ้างเป็นผู้ทิ้ง แต่ปัจจุบันในหมู่บ้าน
ยังไม่มีปัญหาน้ำเน่าเสีย

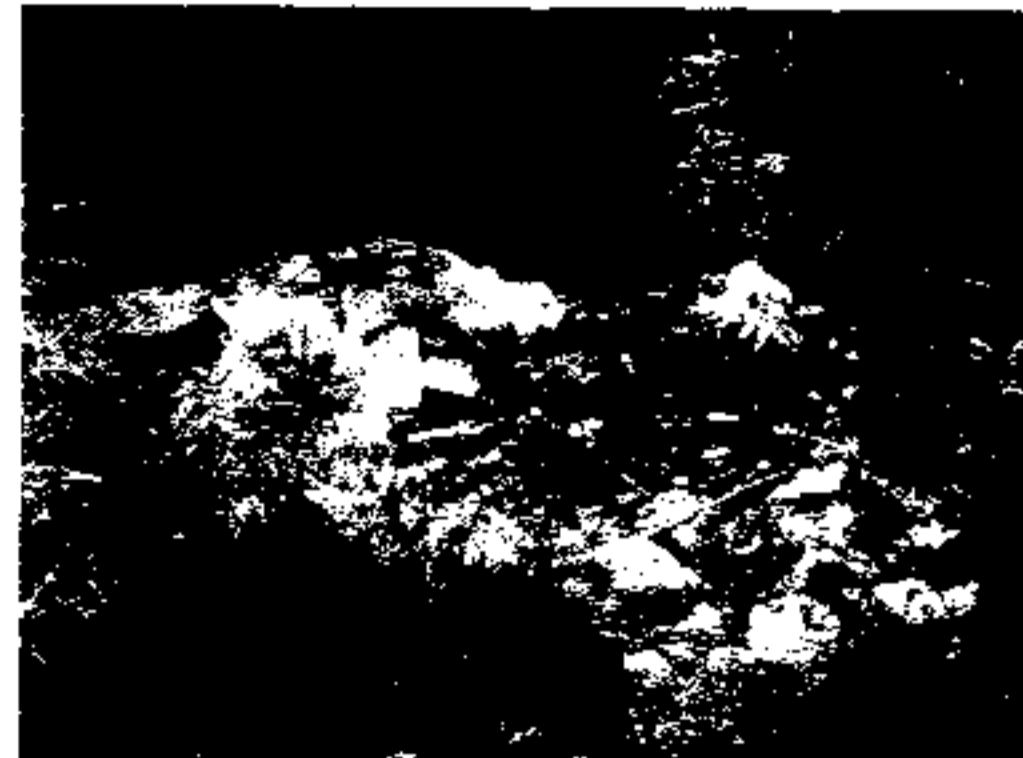

รูปที่ 30 ถังขยะในหมู่บ้านที่หน่วยงาน
ท้องถิ่นมีไว้ให้แก่หมู่บ้าน แต่
ปัจจุบันขาดผู้จัดเก็บขยะ ซึ่ง
ชาวบ้านต้องนำขยะมากำจัดเอง

ปัญหาขยะ (ต่อ)

รูปที่ 31 ชาวบ้านมีการคัดแยกขยะก่อนนำขยะที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ไปเผา

รูปที่ 32 ชาวบ้านที่ประกอบการโฮมสเตย์กองขยะไว้ริมทางเพื่อจะนำไปเผา แต่เนื่องจากขยะมีจำนวนมาก จึงกำจัดไม่ทัน โดยเฉพาะช่วงที่นักท่องเที่ยวมีจำนวนมาก ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นและทำลายทัศนียภาพตามทางเดิน ขณะที่นักท่องเที่ยวเดินผ่านเพื่อไปยังบ้านอื่น

6.3 ปัญหาทั่วไป

รูปที่ 33 ลักษณะทางเดินเท้าของหมู่บ้านชาวประมงในบ้านสลักเพชรพบปัญหาฝุ่น ไม่ได้การช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันชาวบ้านดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเอง โดยขอไม้จากอุทยานแห่งชาติเกาะช้างเพื่อนำมาซ่อมแซม

รูปที่ 34 ถนนในบ้านสลักเพชรบางเส้นคือ ถนนสายกลาง ยังเป็นดินลูกรังซึ่งตามความคิดของชาวบ้านเห็นว่าการก่อให้เกิดปัญหาฝุ่น

ปัญหาทั่วไป (ต่อ)

รูปที่ 35-36 ลักษณะทางเดินเท้าในหมู่บ้านไฮมสเตย์สลักเพชร-โรงถ่าน ซึ่งไม่
 อำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม ก่อให้เกิดความขัดแย้ง
 ทางความคิดของชาวบ้าน เนื่องจากบางรายต้องการให้พัฒนาเป็นถนน
 ในขณะที่บางรายไม่ต้องการให้พัฒนา เพราะกลัวผลกระทบจากการ
 เปลี่ยนแปลงดังกล่าว เช่น ขาดความสงบในพื้นที่ ปัญหาขโมยต่างจาก
 คนต่างถิ่น เป็นต้น

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล

จุฬาวดี จันทร์เทวาลิขิต

ประวัติการศึกษา

วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกเคมี
มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2541

ที่อยู่

45 ซอยสุขุมวิท ตำบลบางพระ อำเภอ
เมือง จังหวัดตราด 23000